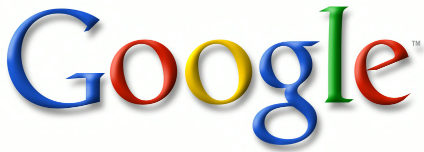
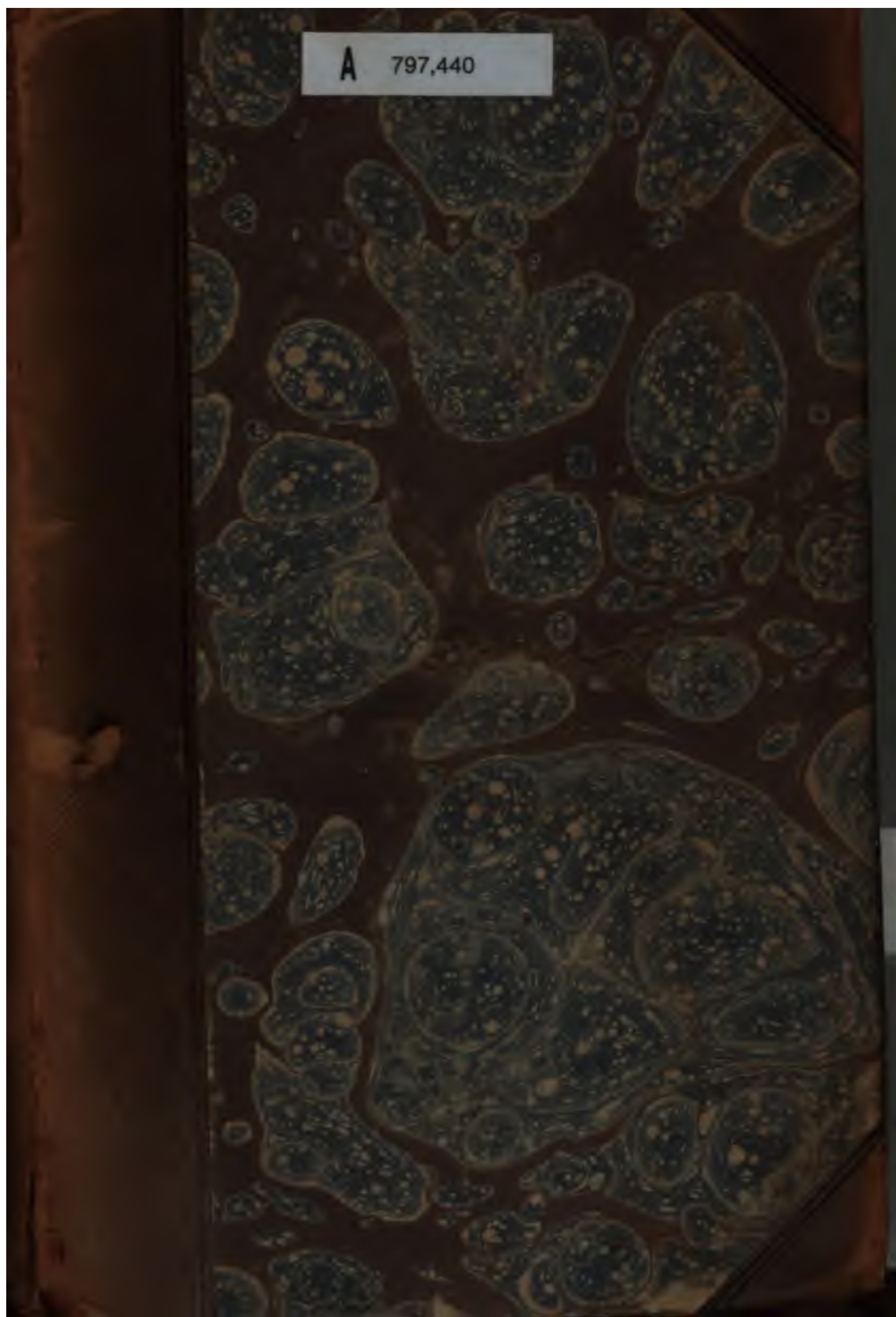

A 797,440

JEPPE AAKJÆR
SAMLEDE VÆRKER

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

JEPPE AAKJÆR

SAMLEDE VÆRKER

I

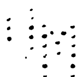

Jeppe Aakjær.
K. Sinding-Larsen
1919

JEPPE AAKJÆR

SAMLEDE VÆRKER

FØRSTE BIND

DIGTE 1885—1908

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA 1918

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI (DREYER)

Det er nu om ved tyve Aar siden, at jeg udsendte min *første* Digtsamling, „Derude fra Kjærene“. Senere er der fulgt fem efter foruden et Udvalg: „Liv og Sang“.

I Almindelighed ordner man vel sine Vers efter deres Indhold og Samhørighed; sørger saavidt muligt for, at det ene Digt ikke misklæder det andet. Slige Hensyn er der ladet haant om i denne Udgave; her hvor det har været mig om at gjøre at vise min digteriske Udvikling, har jeg foretrukket at ordne efter Tidsfølgen, der kun er bleven brudt et Par Steder, hvor en Digtcyklus var saa intimt sammenføjet, at en Omordning ikke syntes heldig. For at faa Udviklingsbilledet saa klart frem som muligt har jeg medtaget en Del Digte, som æstetisk set hører til Undermaalerne; det gjælder først og fremmest nogle Vers, som ligger langt tilbage i min Produktion; de er kun sat ind for Perspektivets Skyld. Man maa dog ikke tro, at jeg har taget med baade Revl og Krat. 2—300 Ungdomsdigte, om *det* gjør det, har pænt maattet blive hjemme; ogsaa en Haandfuld Digte, som tidligere har været med i Samlingerne — mest i den første — har delt Skæbne med disse, fordi jeg nu af én eller anden Grund er bleven led ved dem.

Men i alt væsentlig rummer nærværende Samling hvad der har staaet i: „Derude fra Kjærene“ (1899), „Fri Felt“ (1905), „Rugens Sange“ (1906), „Muld og Malm“ (1909), „Den Sommer og den Eng —“ (1910) og „Vejr og Vind og Folkesind“ (1916), desuden ca. 60 Digte — det er noget

nær en Femtepart — som ikke tidligere har været ude i Bogform, deraf en Snes Stykker fra de to sidste Aar.

Jeg har gjort mig megen Umage for gjennem Breve og Dagbøger etc. at bestemme det enkelte Digts Tilblivelsestid. Hvor der i saa Henseende er Uoverensstemmelse mellem denne og tidligere Udgaver bedes nærværende lagt til Grund. Et Digt har sommetider ligget i mit Sind i Aarevis; Tallet ved Foden angiver da kun det Datum, da jeg anser det for færdigt.

Det er uhyre svært nu efter mange Aars Forløb at faa den Slags korrekt — det gjælder ikke blot Digtets Fødselsdata men ogsaa Noterne bag i Bindene —; og Fejl er der selvfølgelig begaaet. Men paa de fleste Punkter mener jeg dog, at mine Oplysninger skal holde Stik. Og de, der ikke bryder sig om mine med saa megen Møje fremskaffede Noter osv., kan jo lade dem uænsede.

Jenle, 10. August 1918.

Jeppe Aakjær.

•

INDHOLD.

INDHOLD

INDHOLD

INDHOLD

INDHOLD

INDHOLD

INDHOLD

I NATTENS TIME.

JA pust du kun, du Nattevind,
du naar dog ej i Kamret ind
trods al din Bøn og Klage;
thi jeg er ung og sund og varm
med solbeskinnet Haab i Barm,
mens du i Kulde knager,
og Kuld jeg ej fordrager.

Nej bort med dig du Nattetrold,
hvi staar du der saa fræk og kold
og hamrer paa min Rude;
du ved jo dog mit vante Svar,
det samme som det altid var:
„Aa, bliv du bare ude
og hold kun op at tude!“

Men kommer Vaar og Søndenvind
og hvisker øm og mild og lind:
„Kom ud min Kjæledægge!“
straks smider jeg i støvet Krog
Examenskravets Kvalme-Bog;
og saa til Spring at lægge
ud over Tvangens Vægge!

Vinter 1885.

TORDEN.

JEG sidder og stirrer paa Tordenskyen,
der driver med Trusel hen over Byen.

Det ruller med Skrald, og Lynet flammer,
det knitrer i Luften og synker og rammer.

En Dødens Stilhed paa Mark og i Stuer,
hver Sangfugl tier, hver Skabning gruer.

I Stalden brøler det bundne Kvæg
og støder Hornet mod Husets Væg.

Mens Tordenhammeren slaar derude,
det ængstelig stirrer mod Staldens Rude.

Stolt skrider Skyen, hvor Himlen hvælver,
den agter kun lidet, Al-Skabningen skjælver.

Som kløvende Spyd, som borende Pile
de ildrøde Lyn gjennem Lufthavet ile.

Og Tordenen ruller som Latter af Trolde,
saa Vandrere standse og Vejret holde.

O, vældige Syn! Et Trodsens Billed
jeg ser her for mig paa Himlen stillet.

Jeg elsker dig Torden, din rensende Evnes
forskrækkende Magt med Beundring skal nævnes.

Jeg ved, du kan slaa, at dit Lyn det kan dræbe,
for mig er det intet; som dig vil jeg stræbe

at vække det dorske og bringe de Sløve
til Tænkning om Handling og Idræt, de øve.

Bæv aldrig for Lyn, skjælv ikke for Torden;
den renser jo Luften og frisker paa Jorden.

Jo sortere Skyen des klarere Solen,
der straaler bag ved den i Dronningstolen.

Langt bedre en Stund under Ildskyens Kaabe
end leve sit Liv som en negrende Taabe.

Langt hellere vækkes af Tordenens Røster
end gaa som et Fjog og dø som en Kryster.

Rul, rallende Torden, med Drøn imod Polen,
jeg ved, bag dit Skyhang der straaler Solen!

Tastumgaard 22/5 1887.

I EN PRÆKENBOG TIL MINE FORÆLDRE.

KJÆRE Far og kjære Mor,
eders Søn er bleven stor,
voxet fra sin Barnekjol'.
tumler sig i Slud og Sol,
og han higer, og han længes,
smaat han sejrer, haardt han trænges.
Smaat i Livets Kamp han staar sig,
tit han falder der og slaar sig.
Moders Øje vogter ej
længer paa „den lilles“ Vej.
Faders Haand ej længer frede
kan om Troens Blomsterbede.
Mindet om min Far og Mor
gjør dog tit min Tro saa stor.
Og nu har jer store Søn
blot en lille barnlig Bøn:
Naar I læse Herrens Ord,
naar I bede Fadervor,
naar jer barneblide Tro
op mod Jesus danner Bro,
naar I føle tryg og kjær,
at Vorherre er jer nær,
tænk da lidt paa mig, paa Sønnen,
løft mig op til Gud i Bønnen!

Askov 14/11 1887.

HVAD GJØR DET.

HVAD gjør det, at vi haanes
og jages fra Plet til Plet,
naar inde i Hjærtets Kamre
det hvisker, at *vi* har Ret.

Hvad gjør det, at man mærker
vor Daad med det ondes Navn,
naar hele vort Væsens Attraa
staar efter at gjøre Gavn.

Hvad gjør det, at vi slettes
af Menighedstavlen ud,
naar Hjærtets reneste Længsel
om Kvælden gaar op mod Gud.

Hvad gjør det, at vi synker
med Byrden, Livet os gav,
naar det lille Lys, vi tændte,
maa flakke over vor Grav.

Hvad gjør det, at vi glemmes,
naar Livet her er forbi,
de kommer langt større efter
med stærkere Tro end vi.

Askov, Efteraar 1887.

MEJERISTSANG.

Jeg synger om en Stand,
hvis Ry er naa't til Engelland
og gaar fra By til By,
fra Rye og op til Thy,
hvis Snilles Værker jog
Alverden rundt paa Skib og Tog,
og sælges Drittelvis
til bedste Markedspris.

Vort Land var lig en Ørk,
hver anden Mand en fattig Tyrk,
saa gusten og saa tynd
som sorten Arvesynd.
Vi spiste branket Flæsk,
Kartoffelgrød og Fedt og Fisk,
mens farvet Smør og Ost
var bare Guders Kost.

Og Jorden drejed rundt,
og rundt og rundt, og den har tront,
og hundred Aar løb væk
ved Fedtebrød og Spæk.

Da kom en skjønne Flok
af Gudesønner, tror jeg nok,
herned og lærte os
den Kunst at malke „Bos“.

Og Koen, hun sa'e: Buh,
og Malkepigen, hun sa'e: Puh!
Mens skuret Malkespand
blev fyldt indtil sin Rand;
og med en Kjærnestav
vi hamred Smørret ud deraf
og smurte det paa Brød;
og nu blev Kinden rød.

Paa ny kom Bud paa Stand:
„Gjør Danmark til et „smørret“ Land,
Fej Kjærnebøtten ud
med Ostekop og -klud.
Saa Centrifugen op,
en Skorsten rejs, hvis høje Top
skal staa som Tidens Tegn
i hver en Landboegn!“

De Huse rejste sig
med slanke Spir langs Alfarvej.
Folk kom og saa derpaa
og mumled: „Kan det gaa!“
De sendte, mens de gik,
til Skorstenspiben op et Blik,
hvori der laa et: „Nej,
det gaar i Verden ej!“

Men Dampens Aand tog fat
og sled for tred've Dag og Nat;
der stod af Damp og Dur
en Sky om Tag og Mur;
det surred og det sang,
en Jærntraadsnerve klang og sprang;
en ny lagt ind for den,
saa tog han fat igjen.

Og Larmen fra hans Slid
gik over Egnen hid og did,
en Surr, en Melodi,
som af en Kjæmpebi;
man vented, at han skvat;
men endnu ind i mørkest' Nat
han tog de samme Tag,
ja tar dem selv i Dag.

De Mejerister er
et eviglystigt Folkefærd,
med Latter, Larm og Sang
henrinder Dagen lang;
med Støvlen fuld af Vand
og Næven i en Flødespand,
i Sprøjt af alle Slags,
de boltrer sig som Lax.

Drik Mejeristens Skaal
i Kjærnemælk til bredfuldt Maal,
og tøm den til dens Bund,
for Kjærnemælk er sund,
og det er Standen med,
og derfor skal paa dette Sted
nu Mejeristen ha'
et dansk Hurra, Hurra!

Jebjærg Mejeri, Juli 1888.

STRINDBERG.

Du er en Samson i Litteraturen,
dine Værker slog Revner i Samfundsmuren.
Hvor du farer frem, er der Ild og Røg,
styrtende Altre og røde Luer,
mod dig alle andre er tamme som Duer,
du er en Høg;
du er Basunen, der forfærder Vrimlen,
du er Titanen, der stormer Himlen.

Vi unge hader det tamme og dovne,
men agter højt det titanisk forvovne;
er vi ej alle Strindbergianere,
alle som du er vi Republikanere,
alle vi hader det Samfundsælte,
i hvilket Evner forgiftes og smelte;
som du vil vi løse de stramme Bælter,
der snører Livet paa alle Felter,
og gjør det umuligt for andre at voxe
end dem, der ofrer til Dumhedens Oxe.
Tag da vor Hyldest, du Verdensomvælter;
der hvor du bygger, ogsaa *vi* telter.

Jebjærg Mejeri 1888.

BONDE-GYMNASTIK.

SE Fædrelandet løfter sig frem
i Foraarssol med Hjem ind ved Hjem;
langs Banker graa staar Rugen og gror,
igjennem Engene Bækken sig snor.
Hist et Gjærde, her en Skov
rammer Agrene ind,
Karlen nynner bag sin Plov
i den lunende Vind;
langs med Stranden Skibe sejler,
Himlen i Havet sig spejler.

I dette Land har Bønderne slidt
i tusind Aar, før Landet blev dit;
de rydded Skoven, Lyngen de sved,
saa i Bugter sig Hugormen vred.
Ploven skar, og Jærnet brak,
Muldet glinsed i Sol,
Stene kløv'des, Rødder knak
for det synkende Staal:
Bondens Kamp for Hjem og Føde!
Bag ham laa Landet i Grøde.

Da kom en Tid med Svøber og Sved,
hvor Trællearbejd bøjed ham ned,
hans Knæ sig krummed, tung blev hans Gang,
og Panden sænkedes, Brystet blev trang.
Kraften stivned i hans Lænd,
Gigt hans Lemmer forvred,
Musklen trætned i sit Spænd
i den evige Sved.
Haard er Krig for Brød og Lykke;
Arbejd gir krogede Rygge.

Fra disse Bønder stammer vi ned;
vi slider selv, som Fædrene sled;
hvor deres Arbejd gik under Tvang
se, der gaar vort under Frihed og Sang.
Bondeblodet ruller tungt,
det er mættet med Kraft,
det er sundt om ikke ungt,
det en Fortid har haft.
Te jer da, saa alle skjønner:
disse er Bøndernes Sønner!

Men Slidets Mærker fjern fra jer Krop!
De brede Skuldre løft dem kun op;
sæt Foden frem i Arbejdertakt,
saa det kan skjønnes, at I er en Magt!
Senen i den stærke Arm, —
gjør den spændstig og lin,
Blodet i den brede Barm, —
lad den ildne som Vin!
Øv jer flinkt, saa I fornemmer
Sundhed i Sjæl som i Lemmer!

Gid Held maa følge al eders Flok!
Naar Pligten kalder, møder I nok,
og følger Tidens gjaldende Lur,
for det er Ungdommens rette Natur.
I vil elske dette Land,
som staar grønt her i Vaar,

I vil hjælpe, hvor I kan,
paa de trykkede Kaar.
Har I adlet eders Kræfter,
lad det da voxe derefter!

Jebjærg, Foraar 1890.

VI SAD ALENE —

Vi sad alene i den stille Kvæld,
ved Siden plaskede et Kildevæld.

Fra Dalen steg der op en hvidblaa Røg,
og paa et Dige kukkede en Gjøg.

Naturen var saa tavs, og vi var tavse;
endogsaa Gjøgen gjorde nu en Pavse. —

Da følte jeg, en Kind blev lagt mod min,
saa blød som Barnets og som Silke fin.

Og mens hun Armen om mit Hoved slog
og blidt og langsomt mig imod sig drog —

med Ord, der siden i mit Øre bæve,
hun hvisked sagte: „Det er skjønt at leve!“

Jebjærg 18/7 1890.

ARBEJD!

I Skaglen skal du drage
den lange, lange Dag.
Gaa ej med Suk tilbage
i Tøjet som en Plag,
men træk som gammel Hest.
læg Bringen ud i Selen,
og fremad uden Skelen;
da gaar dit Arbejd bedst.

18/7 1890.

UNG.

HAN var endnu en skjægløs Gut,
men med et vildt og uredt Haar;
i Sjælen Lys, i Tanken Krudt; —
og enogtyve Aar.

Han elsked Sandhed som sin Sjæl,
men blev en Skjælm og Løgner kaldt;
det slog hans glade Tro ihjel,
hans Frejdighed, hans alt!

Det tændte i ham Hadets Brand
og ætsed al hans Glæde ud,
indtil paa Livets golde Sand
han stod foruden Gud.

Da saa det ud, som han forgik;
men det var blot et kort Sekund,
saa lyste Ilden i hans Blik,
og Smilet om hans Mund.

Da fyldtes han endnu engang
af Ungdomsmodets Helligaand,
i Brystet løsnede en Sang
sig ud af sine Baand.

Og Hjærtet slog, og Barmen steg,
og Livet laa der langt og lyst
som Fjorden under Solskinsleg,
med Blink fra Kyst til Kyst.

August 1890.

AA, SPIL DE TONER —

Aa, spil de Toner, du spilled før,
og spil dem saa godt, du lærte,
saa spiller du Djævlene fra min Dør
og Himmerig ind i mit Hjærte.

Saa standser Skyggernes sære Spøg,
Dødsrædslen slipper sit Bytte,
og Driftens evigt-huggende Høg
den standser sit Hak for at lytte.

Saa jages Syndernes sorte Flok
af Sindet som rædde Fugle,
Hjærtets Furier sættes i Blok,
og Vilddyret kryber i Hule.

Jeg bli'r saa fri, jeg bli'r saa glad
som Lam, der paa Toften springer,
Sorgernes Skyer skilles ad,
mens Mindernes Klokker ringer.

Hjørlunde 12/2 1891.

I RANDBØL DAL.

Jeg drømte, at jeg sad i Edens Lund,
og Solen baded den i hede Flammer;
en Bæk igjennemskar dens Blomsterbund,
og Eva vandred nøgen blandt dens Stammer.

Smaaengle vimsed allevegne om
og sladred under røde Parasoller,
og ud fra Havens Dyb Gud Fader kom
med Kappen lagt i Værdighedens Folder.

Og tusend Fugle sang fra Cedres Top,
og Duen kurrede i Rosens Ranke;
Guldfluesværme lived Luften op,
og Abel fletted Baand i Løvens Manke.

Og der var Livsens Lykke, hvor jeg saa,
og ingen Broder gav den anden Skrammer,
men Bien summede fra Straa til Straa,
og Tubalkain svang den tunge Hammer.

Jeg vaagnede og saa mod Himlen ud,
mod Vest og Nord og Øst stod Skovens Rammer;
alvorlig knejsed Granen i sit Skrud,
og Bækken vandred nøgen blandt dens Stammer.

Her er saa yndig i den svale Dal
med sine Graner, sine Hytter lave;
selv *uden* Engle, uden Nattergal
er Randbøldalen ret en Edens Have.

2/6 1891.

FØDT I JULI MAANED —

SAA du er født i Juli Maaned,
da Himlen allerblidest blaaner.
da Bølgen paa den danske Sø
gaar klukkende fra Ø til Ø, —
da Rug og Hvede Kjærne sætter,
og gule Blomster Marken spætter,
da Føl og Kalv paa Engen springer,
og Leens Blad paa Toften klinger,
da Sivet sig for Vinden krummer,
mens Tordenregn paa Taget trommer,
kort sagt: midt i den danske Sommer!

Nu er det først jeg rigtig fatter
din friske, lyse Barnelatter,
der altid mig om Sommer minded:
saa har du Sommervejr i Sindet!

Naar nu om Lidt du Dame bliver
og lange Skjørter indforskriver,
og „Magasin du Nord“ Korsettet
faar hvert et Træk af Barn udslettet,
og lagt *dig* i de samme Skruer
som andre kjælne Modeduer —
o, glem da ej for Selskabskjolen
hin Fødselsskjænk fra Julisolen.

Hjørlunde 10/7 1891.

DET „LEVENDE“ ORD.

Af levende Menneskers
døde Tale
lærte jeg intet;
af døde Mænds
levende Værker
lærte jeg alt.
Leve de døde!

19/9 1891.

DU BLEGE KVINDE —

Du blege Kvinde med det blonde Haar,
som ud og ind i mine Tanker gaar
og skaber i mit Sind den søde Hygge,
du som jeg ej for Verdens Guld vil miste,
og som engang vil græde ved min Kiste, —
dig ønsker jeg af al min Sjæl: til Lykke!

De glider eet for eet, de Ungdomsaar,
Minutter, Dage, Uger gaar og gaar,
om lidt er du og jeg vel ogsaa gamle;
saa staar en Dag ved Dødens Port et Par,
krumbøjede, som stille hjælpes ad,
svagsynede, frem til en Grav at famle — — —

O nej! De maa ej svinde altfor brat,
man maa ej røve os vor sidste Skat,
vi *maa* forenes, før det er forsilde!
Nu netop, mens vor Tanke Gnister slaar,
og Elskovsstrømmen bredt i Aaren gaar,
var Tid at ringe ind til Bryllupsgilde.

Jeg burde ta dig i min unge Arm,
som her jeg sidder, elskovsglad og varm,
med Aaren fyldt af al den Fryd du tændte,
og skjænke Dig saa varm og blød en Stol,
et Hjem med Roser og med Morgensol — —
men, kjære elskte, du faar vente, vente!

Thi jeg er fattig. Jeg fik intet Guld;
af Sten har Skjæbnen maalt mig Skjæppen fuld,
men Brødet skifted den iblandt de andre.
Og Venneflokken var som oftest tynd,
men tykkere var Sladrens ækle Dynd,
der slænges efter dem, som ene vandre.

Nej, jeg fik ingen Gaard med lange Agre,
og ingen Køer, fede eller magre,
det højeste, jeg naaede, var — Kredit!
Men jeg fik Fantasi, og Haab i Strømme
og smukke Tanker, fagre Elskovsdrømme,
mod slige Skatte vejer Guld kun lidt.

Og jeg fik dig, du blide, blonde Pige,
og endnu aldrig har jeg mødt din Lige,
saa sand og elskelig og kvindefin;
og det er mig den største Fryd af alle,
naar lange Skygger over Vejen falde,
at sidde med din varme Haand i min.

Da bliver mine Følelser saa blide,
da ser jeg Guder gjennem Luften ride,
da er jeg lutter Nerve og Musik;
da viger Jordens Smuds, og Linden dufter,
og milde Vindes Vift min Kind omlufter; —
mens al Bekymring drukner i *dit* Blik. — — —

6/11 1891.

MIN VENINDES ØJNE.

HAR du set min Venindes Øjne,
de store skiftende brune,
der snart er fyldte med Helvedeskval,
snart straaler i Latter og Lune?

Hvor er det dog fat med de Øjne?
De minder om Søer i Skove;
de suger i sig min vaagne Ve,
min Hvile, naar jeg vil sove.

De er som Fjorden i Stille
med sejlende Skyer over,
men dybe, dybe som Havet selv,
og dunkle som rørte Vover.

Nu er de som Engenes Taage,
og nu som spejlende Brønde;
nu ligner de Damme i Maaneskin
i deres bedaarende Ynde.

Der lurer en Ild i de Øjne,
en vild fortærende Lue;
den dølges ej helt af de sænkede Laag
og Brynenes bøjede Bue.

Det raser bag disse Vipper;
der er Graad i Øjnenes Kroge;
men brat kan der komme et Øjekast,
der minder om tirrede Snoge.

— Jeg har stirret for dybt i de Øjne,
der fristed som strømmende Vande,
paa Bunden af hvilke vi tror at se
Æventyr-Himle og -Lande.

En Dag vil min Sjæl fange Kræfter
og vikle sig af sine Løgne
og kaste sig i denne sugende Sø
og synke til Bunds i de Øjne.

Kjbh. 3/2 1892.

FØRSTE GANG.

Aa, giv mig saa det ene Kys!
Hvad kan vel det forvolde?
Du loved mig det ganske nys,
ens Løfter skal man holde.
Du har jo nok alligevel,
hvad skal da Karrigheden til?

Du ved, jeg trænger det saa haardt,
jeg skal jo ud at fare,
skal mange, mange Mile bort
fra dig, min lille Klara.
Kanske jeg kommer alt til Vaar,
kanske om — mange, mange Aar.

Du vil! O, Glut, hvor er du sød,
hvor takker jeg dig, Klara.
Men hvorfor bliver du saa rød?
Der er jo ingen Fare.
Du skjælver, Klara, som et Rør?
Aa, du har aldrig kysset før!

Vær rolig, søde Klaralil,
nej, græd dog ej, du kjære!
Den Sag er ganske ligetil,
det er saa let at lære.
Nu bøjer du din fine Hals,
saa bliver der et Kys tilfals.

Nu tog jeg det; ja se det, du,
Begyndelsen var vakker;
saa du vil kysse mer endnu;
kys du kun væk; jeg takker!
Du gjør det bedre selv end jeg,
og, Klara, hvor det klæder dig!

— Nu kysser jeg dig Dag og Nat,
saa længe det vil vare,
og bliver hos min egen Skat;
nu vil jeg ikke fare.
Thi var det ikke Synd mod dig,
om jeg fo'r ud og drukned mig!

Kjbh. 4/2 1892.

IFALD JEG KUNDE DANSE —

IFALD jeg kunde danse,
jeg valgte den skjønneste ud
af alle skjønne Piger
og dansed mig hende til Brud.

Med Armen om hendes Midje
efter en Galopade
midt paa Gulvet jeg standsed
og raabte: Leve de glade!

Saa atter i Tonernes Malstrøm
jeg kasted mig med hende
og lo og sang og dansed
lige til Verdens Ende.

Men nu kan jeg ikke danse,
end ikke en Galopade,
og derfor er jeg brændt inde
med denne Skaal for de glade.

Kjbh. 24/2 1892.

LAAN MIG TYVE DUKATER —

LAAN mig tyve Dukater,
da skriver jeg dig et Digt
fuld af Sprogets Topaser,
saa stemningsmættet og rigt.

Laan mig tyve Dukater,
saa drikker jeg en Perial
og glemmer al min Armod,
og at jeg er bindegal.

Laan mig tyve Dukater,
da alt imod intet jeg vædder,
at jeg skal „højne Niveauet"
og faa betalt min Skrædder.

Laan mig tyve Dukater,
da gjør jeg saa stort et Gilde
for undervurderte Talenter
og for det sultende Snille.

Laan mig tyve Dukater,
da holder jeg en Tale,
mens Vinen mig stiger til Hodet,
med Tro paa det Ideale.

Laan mig tyve Dukater,
du faar dem med Renters Renter,
naar salig jeg skuer de Glæder,
som arme Poeter venter:

Hint demokratiske hinsides,
hvor jeg faar de saligste Skinker,
men Rigfolk skal strides og bides
om „Lobskovs" og Hundekjødsfinker.

1/3 1892.

MINE HELTE.

Min Helt det er den stærke Lucifer,
der svang fra Øst mod Mørkets Gud sit Spær,
min Helt er du, Lysbringeren Prometheus,
som klippespiddet endnu raabte: „Ve, Zeus!“
Min Helt er Saul, hin Fyrste i Judæa,
som stred, forladt af Gud, mod hele Filistæa.
Min Helt er hver en vild, titanisk Kjætter,
der bar en Fakkel gjennem Jordens Nætter!

$^{1}/_{8}$ 1892.

FØDSELSDAG.

Gid du maa skjænke Verden endnu meget Smør
og aldrig savne Kjøbere af Mel og Sukker;
brænd ikke inde med din Hamp og Hør,
hav altid Lænsere af dine Krukker!

Gid dine Kaffebønners søde Em
maa længe fryde hver en gammel Kjælling,
din Sago finde Vej til hvert et Hjem,
din Ris beaande Sallingboens Vælling!

O, gid den Mælk, som mistet har sit Fedt,
maa længe kvæge Sallingboens Grise,
ja gid at al din Ost maa blive ædt,
hver Draabe Valle vorde Svinespise!

Lad sent Bicyklen ruste i din Stald
og aldrig Kjedlen tabe af sin Spænding;
noter dig nøje Konjunkturens Fald;
sæt over Grøften i en snæver Vending.

Da vil du staa i Livets Cykleløb
som Sejerherre, naar de andre styrte;
thi den som holder ud og ej gir Kjøb,
han faar Medaljens Guld og Hædrens Myrte.

$^{2}/_{8}$ 1892.

LIDEN MAJA.

Og det var liden Maja,
saa glad var hendes Sind,
hun sang omkap med Lærken
og løb som Søndenvind.

Og det var liden Maja,
hun var kun femten Aar,
en halvt-udfoldet Rose
i den spirende Vaar.

Og det var liden Maja,
hun lo med et Smil,
som Solen, der skinner
paa Skyer i April.

Og det var liden Maja
med et Hjærte saa let,
hun kjendte endnu ikke
til Sorger og Korset.

Hun saa paa alt og alle
med sit varmeste Blik,
det eneste hun hadede,
var „Sprog“ og Grammatik.

Langt hell're, end hun dvæled,
hos Skolens barske Møer,
sprang hun over Marken
med de bissende Køer.

Og talte hendes Tanter
om „Mands-Tyranni“,
lo hun og fløjted
en Dansemelodi.

Saa sød var liden Maja
i sit femtende Aar,
en halvt-udfoldet Rose
i den spirende Vaar.

— Men snart er Maja voxen,
og saa er alt forbi;
saa maa hun tage paa sig
det vante Liberi.

Den lange, lange Kjole,
det snærende Korset,
de struttende Blonder
og den stivede Manchet.

Saa er der Staal og Fiskeben,
hvor før der var Natur,
og for utvungen Barnlighed
der bydes paa — Figur.

Og saa skal ogsaa Maja,
snik-snakke Kvindesag.
Gud, lad din ringe Tjener
ej opleve den Dag!

Kjbh. 6/5 1892.

FRA LANDSBYEN.

Hans Kinder de var fregnede,
hans Næse den var blaa,
hans Læber de var blegnede
og farvede af Skraa.

Hans Haar stod om hans Hoved
som pisket Skorstensrøg,
hans Aandedræt var mættet
af Brændevin og Løg.

Hans Ben var stokketynde,
og Brystet smalt og fladt,
i Krop og Væxt en Mynde,
i Hovedform en Kat.

Men rig som bare Pokker
var denne grimme Mand,
og derfor tog den smukke
Sofie ham til Mand.

Hun plejede og passed
den ækle gamle Bjørn,
blev krammet af hans Labber
og Moder til hans Børn;

blev graa og grim og gammel,
som det er Livets Hang
at gjøre det, der ofte
var ungt og smukt engang.

Men jeg har set Sofie
gaa bag sin Husbonds Gaard,
og naar hun kom tilbage,
var Øjet rødt af Graad.

Og jeg har set Sofie,
med et gaa rent istaa,
og jeg har længe gjættet,
hvad saa hun tænkte paa.

Saa tænkte hun paa Søren,
den stakkels kjønne Fyr,
med hvem hun havde digtet
saa mangt et Æventyr.

Han var saa smuk som fattig
og elsked hende ømt,
men siden er som skuffet
til Amerika han rømt.

Hun tænker paa en Aften
i et maanelyst Krat,
hun tænker paa en anden
og tredje Sommernat.

Hun tænker paa hans Kys,
der var sødere end Vin,
hun tænker paa hans Haand,
hvor den var god og fin.

Hun tænker paa, hvorledes
den gled i hendes Haar
og vakte dunkle Ønsker,
der løstes ud i Graad.

Hun tænker paa hans Ømhed,
hans Ild, hans Elskovsbrand —
og dernæst gaar Sofia
ind til sin grimme Mand.

Sommer 1892.

DØDSRAMT.

NAAR Hvalen rammes af Harpunens Tand,
da flygter den med opspil't Mund fra Land.

Mod Dybet jager den i Ve og Vaande
og løfter kun sit Hoved for at aande.

Dens Hale basker som en Dampskibsskrue,
dens runde Øjne smaa i Smerte lue.

Tangskoven klyver den og Sildens Stime
og drager efter sig en blodig Strime.

— Som Hvalen dødsramt kløv det brede Hav
for i dets tavse Dyb at naa en Grav,

saa saa jeg alt det saarede og slagne,
det lumpent svegne og det koldt bedragne

at ile rastløst imod Ørkners Øde,
for uset der at græde og forbløde.

Aakjær 25/6 1892.

HYLDEST-TELEGRAM.

Af syv Studenter er de sex Poeter,
blandt otte Præster er der *ni* Profeter,
og alle Mejerister er Athleter,
der rider — Himlen ved — hvormange tusend Meter,
og altid faar Medaljer, aldrig Beter.

Jeg glæder mig pligtskyldigst ved hvad sket er.
Gid I maa have endnu mange Tête-a-tête'r
med Sportens Gud, før vi blandt Stjerner og Kometer
skal samles foran Porten til St. Peter!

I Sejrherrer i den ædle Sport,
rid dog for Guds Skyld aldrig længer bort,
end jeg kan sende mit Lykønskningskort!

Den sidste store vovsomme Rekord
den gjælder ovennævnte Peters Port;
og der skal *Esper,* Jyllands første Rytter,
i Haanden trykke Nimrod størst blandt Asiens Skytter!

1/7 1892.

JEG GIK TIL VINDVET —

Jeg gik til Vindvet og stirred ud,
men Skyerne drev med Regn og Slud.
„Saa bli'r hun hjemme, det er et Tegn;
hun hader Regn".

Jeg gik bag Laden og saa mod Vest,
men Stormen sadled den høje Hest.
„Saa er hun ejheller i Dag min Gjæst,
hun hader Blæst".

Jeg gik og glædtes den Dag saa lang,
for Solen skinned, og Lærken sang.
„I Dag hun kommer, min Sjæls Idol,
hun elsker Sol!"

Hun kom mod Aften saa glad i Sind,
med Sundhedsrødme paa Mund og Kind;
med Latter ind i min Arm hun sprang.
„Faldt Tiden lang!"

Vi sad ved Gavlen, mens Dagen svandt;
af Toftens Blomster en Krans hun bandt;
hun smiled op fra en blaa Viol:
„Fik du nu Sol!"

Aakjær 4/8 1892.

TIL MARIE.

SAA sluttede en Aargang
af *dit* Livs Billedtidende,
som har bragt Sol og Vaarsang
og Frostnætter bidende,

og Elskovs søde Glæder,
naar ingen tænkte paa det,
og Graad paa øde Steder,
naar ingen andre saa det.

De blide Sommernætter,
saa lange og saa lyse,
kan endnu varme Sindet,
naar vi herinde fryse.

De blide Sommernætter,
da Lysalfer spøgte
omkring os i Skjæret
fra Mars'es røde Lygte.

De blide Sommernætter,
saa lyse og saa fagre,
da Agerhønen klukked
fra de duggede Agre,

naar vi foer den forbi
paa vor natlige Færden,
saa saligt betagne,
som ejed vi Verden. — —

O, det var skjønne Timer,
for Sorger kemisk fri;
nu sidder jeg og rimer
om Ting, der er forbi!

— — —

Saa sluttede en Aargang
af *dit* Livs Billedtidende,
og Sommersol og Vaarsang
svandt uden dit Vidende.

Helt svandt de dog ikke,
de ligger kun i Dvale
til næste Sommer kommer
med Sol over Dale.

Thi hvad vi engang leved
kan aldrig rigtig svinde,
og mindst af alt kan Elskov
imellem Mand og Kvinde.

Den overlever Slægter,
ja overlever Livet,
til den alene bliver
Udødelighed givet.

Den Tro har jeg faaet
usvigelig i Eje
i stille Gang med dig
ad sidste Sommers Veje.

Om den vil jeg hygge,
om den vil jeg frede,
saa længe som en Lærke
i Lyngen bygger Rede.

Om den vil jeg vaage,
Om den vil jeg værne
saalænge Juninatten
oplives af en Stjerne!

— — —

Nu har vi set paa Aarets
de mange Billedblade,
de stygge og de tunge,
de lyse og de glade.

Nu ordner du dem varligt,
og bind saa Aaret ind
med alle sine Minder
i Guld og Fløjelsbind —

og sæt det op paa Hylden
til de andre fir' og tyve,
at det kan staa og straale
mens Timerne flyve.

6/11 1892.

GRAVVERS.

HAN var saa rig, som man kan blive
i Fjandbo-Land,
og derfor kaldtes han syd for Skive,
„den rige Mand".

Hans Juleoffer var blandt de større
til Præst og Degn,
han sværmed for Kongen og „ott'ogfyrre"
og stemt' paa *Klein*.

Han sværmed og for Postej og Skinker
og Grød med Kanel,
et Allerhelvedes Fad med Finker
slog ham ihjel.

Han sad en Dag med det Fad i Haanden,
han svimlede,
og ned i Fadet han opgav Aanden —
og himlede!

26/12 1892.

DER FLØJ EN LIDEN SOMMERFUGL —

Der fløj en liden Sommerfugl
hen over Bondens Tag;
den tænkte saamænd ikke
paa den yderste Dag.

Den tænkte kun at nyde
det Livets Sekund,
som den havde kysset fra
sin Mor, Naturens Mund.

Den gav sig hen til Flugten
i Luftens varme Blaa;
paa rene, hvide Vinger
den fløj paa maa og faa.

Den nød sin egen Dejlighed
og trodsed Tyngdens Lov,
og ikke Spor den tænkte
paa næste Dags Behov.

Var ikke Himlen havblaa,
og Solen ret som Guld,
og Livet lyst og herligt,
og Verden frydefuld!

Bestandig fòr den op og ned
som et stormjaget Løv,
hvad heller som en Barnesjæl,
nys skilt fra sit Støv.

Og som den fløj saa sjæleglad,
en Bejler kom til.
Gud, hvor han var oprigtig
og fyrig og vild!

Han bad om Lov at følge,
hun nikkede og lo;
thi hvorfor flyve ene,
naar man kan blive to!

De traadte Ætrens Elveslør
foruden mange Ord,
mens dybt dernede rulled
den snavsede Jord.

Og mætte af Dansen
i Junidagens Sol,
de daled gjennem Luften
og fandt en dejlig Stol.

Midt i en hvidrød Æbleblomst —
saa salig som en Gud —
han vifted med sit Vingepar
sin lille hvide Brud.

Der holdt de deres Bryllup
foruden nogen Præst,
for saaledes hued det
de Sommerfugle bedst.

Og Grenen vugged op og ned
i Sommerdagens Luft,
og Æbleblomsten yded dem
sin allerbedste Duft.

Og Grenen svajed, Skyen drev,
og Dagens Lys blev slukt —
Tak, elskte smaa! I lærte mig,
hvordan man elsker smukt..

Kjbh., Juni 1893.

LYKØNSKNING.

SOM et Tog Beduiner
over Sandets øde Flader,
saadan ride mine Ønsker
frem i lange tavse Rader.

Som et Tog af Beduiner
langs ad Ørknens vide Veje,
vandre mine Ønskers Hære
ind for Dem i Dag og neje.

Mere Guld end Ørknen rummer,
mer end en Kamel kan bære,
mer end Ørknens Søn kan røve
Deres Part af Lykken være!

Friske Kinder, klare Øjne,
Latter, Sang og søde Drømme,
Solskinstanker, Hjærtensgodhed
ind i Deres Dage strømme!

Som et Tog af Beduiner
i Damasker-Stadens Gader,
saadan vælde mine Ønsker
frem i lange, tavse Rader.

7/9 1898.

NAT.

MENS Jorden sover Rusen ud,
og Nattens Time haster,
da sidder den brave, gamle Gud
deroppe og ryger sin Knaster.

Han skuer vemodig til vor Jord,
og tidt hans Taarer trille:
„I Mennesker, som dernede bor,
hvor arter I jer ilde!

Ja sov I kun, saa har jeg Fred,
I er nogle slemme Fyre.
Det er ej let for mig gamle Gud
I Menneskebørn at styre".

Og Natten summer, og alt er tavs,
kun hist et Skrig af en Vibe; —
et Kornmodsglimt over Skyen gaar —
det er Gud, der slaar Ild til sin Pibe.

Kjbh. 16/10 1893.

IFALD —

Ifald du skulde vaagne
ved Klang som af en Gige,
tro ikke straks som Jeppe,
du er i Himmerige.

Tro hellere, hvad sandt er,
du er en fattig Fanden,
der ligger paa et Tagrum
og lytter til Liremanden.

Januar 1894.

EN SYND.

Hun rakte frem sin Mund til Kys,
men jeg var ung og dum og fejg;
hvor gjerne jeg end vilde det,
jeg gjorde det dog ej.

Og denne fagre, friske Mund,
der luede af sødt Begjær
og svulmede med tusind Kys,
den kom jeg ikke nær.

Da rødmed hun, som ind mod Høst
en Valmublomst i Middagsglød,
to klare Taarer tindred frem
og sank i hendes Skjød.

Saa sprang hun op og tog sin Hat,
og sa' Farvel med bortvendt Blik.
Aa, Gud, hvor glad og frisk hun kom,
hvor sønderknust hun gik!

Og naar jeg tænker paa, hvad Synd
jeg har at angre før min Død,
jeg tænker paa det Taarepar,
der sank i hendes Skjød.

Kjbh. 14/1 1894.

SAA FAGER FOR HUN —

Saa fager fòr hun gjennem Havens Gange
en Raa kan ikke flytte Foden bedre,
det var et Syn, som løb hun frem paa Fjedre,
og hun var fuld af Skjælmeri og Sange.

Hun søgte mig, der sad bag Hyldens Grene
og slugte hendes Dejlighed med Øjet.
Nu stod hun for mig straalende fornøjet:
„Men kjære, sidder du da her alene!"

O, tænk jer hende, varm og duftombruset,
at hvile paa mit Knæ i Aftenrøden
og hviske, at hun elsker mig til Døden,
— kan ikke mindre gjør et Hoved kruset?

Og denne Mund, de sorte Øjenvipper,
og disse Hænder, skjælvende og myge,
der uafbrudt om mine Kinder stryge,
de gjør det af med alle ens Principper.

Og Maanen danser over Lindetoppe
og strør sit Guld paa tvendes Elskovsleje.
Og naar to Sjæle slig hinanden eje,
da ler du, alvorsfulde Gud, deroppe.

Kjbh. 27/4 1894.

VAAR.

Nu løves alle Bøge,
nu summer Bi i Hækken,
nu lufter Vinden sydfra,
og Gjedden slaar i Bækken.

Nu bues Verdenshvælvet
med Himle over Himle;
vi stirrer i det Blaadyb,
til alle Sanser svimle.

Nu løftes alle Barme
af stor og mægtig Længsel;
men Fangen fælder Taarer
bag Jærnet i sit Fængsel.

Kjbh. 4/5 1894.

DU KJENDER IKKE ENGEN —

Du kjender ikke Engen
bag ved min Faders Lade,
hvor tusind friske Blomster
i Morgendug sig bade,

og ej den Vellugtsbølge,
der stiger fra Violen
og fra dens tusind Søstre,
naar de faar Kys af Solen.

— Jeg tror, i alle Blomster,
som sig paa Engen fjæle,
der dølge sig fordægtigt
smaa fine Kvindesjæle,

som snart i Længsel skjælve
og snart i Fryd inddysses,
men saligt gjennembæves,
naar de af Solen kysses.

Se derfor er vi alle
ved Blomsterne saa glade,
og bøje os til Jorden
og kysse deres Blade, —

og derfor er det bedste,
der siges om en Kvinde,
at hun er skjøn som Rosen
og bly som en Kjærminde.

— De er en lille Maj-Blomst,
der ler mod Morgensolen,
og De har vakre Søstre
i Liljen og Violen. —

Thi friskere end Rosen,
end Engens Kabbeleje
og alle Vaarens Blomster,
er lille Frøken Maja.

6/5 1894.

SALMETONE.

DEN sidste Sang af Dagen, det første Skrig af Nat
nu mødes under Himlens Buetage,
nu standser Dagens Fugle den glade Tagfat,
men Uglen udflyver for at jage.

Jeg er saa ræd i Natten, jeg er saa glad ved Dag,
min Jubel nærer sig ved Lysets Strømme,
men hejser Natherolden sit sorgsorte Flag,
da fyldes min Sjæl af Vemods-Drømme.

Da græder hvert et Minde, der før mod Himlen sang,
jeg gjæstes da af Bud fra Dødens Rige,
og alt, hvad jeg har syndet og fejlet engang,
som Skygger sig om mit Leje snige.

— O Dag bag dine Bjærge, vi venter paa vor Drot,
stræk ud dit Scepter over Jordens Flige!
thi er der ikke skrevet: at Lyset er godt?
Vær lovet, o Sol, jeg ser dig stige!

Jebjærg 13/6 1894.

BREV AFBRUDT.

NU trykker Søvnen mine Øjenlaage,
tilgiv, min Skat, jeg kan ej længer vaage!

Et Blik endnu ud af den aabne Rude,
før Hovedet jeg sænker mod dets Pude:

Dér vandrer Maanen over Østerhimlen,
en Kronprinsesse iblandt hele Vrimlen.

I hendes Nærhed fire blanke Stjerner
omkredser hende som en Flok af Terner.

Vist tusend Funker gjennem Natten flimrer,
mens nordom Dagens Fakkel halvtændt skimrer.

Og dybt i Syd, i stor og ensom Pragt,
der holder Sirius paa Himlen Vagt.

Derinde under Nattens største Stjerne
der sover du, min Hustru, i det fjærne.

Og mens mit Blik det vide Rum udmaaler,
jeg sender tusind Kys ad Stjerners Straaler,

der lig en Regn af Stjerneskudsraketter
skal gjennemstribe dine Drømmenætter.

Aakjær 29/7 1894.

STRØMMEN DREV —

STRØMMEN drev og tog Baaden med
gjennem grønne Enge;
blandt gule Iris vi drev afsted;
Folk var i Senge.

De gule Iris du brak og strøde
paa Baadens Bund,
og trykked vildt dine Læber røde
imod min Mund.

Og paa det gule, duftende Lagen
du knæled ned;
med strakte Arme saa hvide som Dagen
du drog mig med.

Dit Shawl du kasted omkring os begge
mod Nattens Duggen;
jeg hørte ikkun dit Hjærte pikke
og Aaens Klukken.

Da glemte vi dem, der laa derinde
ved Væggetøjet,
hver Mand med Ryggen imod sin Kvinde,
i Søvnen bøjet.

Mens Lygtemanden med Blus paa Lampen
paa Kjæret spøgte,
og Mosetrolden med megen Dampen
sin Pibe røgte —

Mens Elverpiger med sære Fagter
drev Leg i Sivet,
vi gav os hen til de høje Magter,
der styrer Livet.

Aakjær 22/8 1894.

POLEMISK.

DET mindste Tryk paa et raadent Æg,
og Skallen brister i Stykker;
da sprøjter det op i dit Syn og Skjæg
og lugter som alle Ulykker.

Jeg trykked engang paa en saadan Fyr.
Paa hvem? Dit Spørgsmaal kan spares.
Min Dristighed faldt mig forøvrigt dyr,
thi Lugten — Gud Fader bevares!

Kjbh. Novbr. 1894.

FORPAGTER LARS.

FORPAGTER Lars med den store Vom,
der døde igaar, og som var saa from,
ifald man kan lide paa „Vennernes“ Dom,
skal *han* til Himmels — I Engle smaa,
da faar I noget at slæbe paa!

1894.

JEG KYSSER DINE KINDER —

JEG kysser dine Kinder, jeg kysser dine Læber,
jeg ildnes af de Druer, jeg plukker paa din Mund;
jeg hidses af den Tanke: hvor ærligt end jeg stræber,
saa kan jeg aldrig tømme det Bæger til dets Bund.

Ja, som en tørstig Vandrer mod Kvæld ved Kilden knæler
og øser under Skjælven dens aftensvale Drik,
saa knæler jeg og skjælver, imens jeg henrykt stjæler
din røde Munds Berusning, dit vege Drømme-Blik.

1895.

DA MAN SKØD TROFAST.

SAA er du død, min laadne Ven,
skudt ned paa maa og faa;
dit Morgenbjæf, dit Aftenskjænd
det svarer aldrig mer igjen
mod Hjemmets Mure graa.

Naar jeg fra Staden vendte hjem
den lange, lange Vej,
og jeg fik Døren lidt paa Klem,
fik hilst paa Mor, fik Skjæmten frem,
jeg spurgte efter dig.

Og sprang du over Tærsklen ind
med Glædeshyl og -Hop,
og klapped jeg dit gule Skind,
da først kom i mit rørte Sind
den rette Stemning op.

Da saa jeg, Hjemmet var som før,
i Mindet ingen Mist,
fra Klinken i den brune Dør
indtil *dit* laadne Skinds Kulør
var alting just som sidst.

Men nu er det en anden Sag,
for nu er du jo skudt;
nu har du haft *din* Dommedag,
din Pande har man sprængt i Kvag
med Rævehagl og Krudt.

Ak, at jeg ej kan hjælpe dig,
at tavs er nu din Mund!
Du logrer aldrig mer for mig,
din Dom den appelleres ej,
du var jo *kun* en Hund.

Men jeg vil sukke næste Aar
og mærke Mindets Brist,
naar jeg paa Hjemmets Tærskel staar
og sér, at i den gamle Gaard
er alt ej helt som sidst.

Kjbh. 17/9 1895.

DEN GUD JEG BEDER TIL.

DEN Gud, jeg beder til i Løn
— som ej i Himle bor —
han elsker mer een tænkende
end tusinde, som tror.

Han hader Lugt af Bukkefedt
og svedent Lammekjød
og trænger ej til Styrkedrik
af Nektar eller Mjød.

Hvor Offerflammens fede Røg
fra Stenen lang og ru
besudler Himlens klare Blaa,
der fly'r han fra med Gru.

Hvor Præstehaanden ringbesat
slaar ned i Prækestol,
jeg fandt ham ej, men, o saa tit
i Aftnens milde Sol.

Naar Dagens sidste Fakkelblink
belyste Fjord og Vig,
bag kobberrøde Skyers Rand
jeg saa hans Kjortelflig.

Og dette milde, varme Pust,
jeg følte mod min Kind,
se det var Gudens Aandedrag,
og ikke Nattens Vind.

Og saa jeg fra den høje Bro
dybt i den dunkle Aa,
jeg saa hans Aasyns milde Træk
blandt Bundens Stene staa.

Og gik jeg i den tavse Skov
omkring i Maanens Skjær,
jeg følte i den mindste Ting,
at Guden var mig nær.

Hans Stemme lød i Bækkens Sang,
i Agerhønens Kluk,
i Musens Pip paa Grøftekant,
i Andetrækkets Suk.

Og dette brede Himmelhvælv
saavel som mindste Dam,
den tavse Skov, det vide Hav,
alt er det fyldt af ham.

Hans Kirke spænder ud sit Telt
med Stjærner Himlen rundt;
den brede Jord er Nadverbord,
og Havet Døbefont.

Dybt bøjer jeg mit Knæ for ham
tæt ind ved Havets Bred
og be'r af alt mit unge Mod
her midt i Nattens Fred.

Og styrket styrer jeg min Vej
og følger Kaldets Bud
i aldrig rokket Tro paa dig,
Naturens stærke Gud.

Kjbh. Novbr. 1895.

I MØRKE.

Jeg ser mod Himlen. Ej een Stjærne blinker,
i Rummet hænger der kun tunge Taager.
Hvor er „det Øje, som i Natten vaager“,
mens Havet brøler under sine Brinker?

Jeg ser mod Jorden. Sorte Popler luder
langs Vejen, hvor jeg gaar i Sjap og Ælte;
tolv skingre Slag fra Taarnet Midnat meldte,
mens Lyset sluktes trindt i alle Ruder.

Eet Lys bevarer dog sin fulde Styrke.
Derude, hvor dets lille Flamme strider,
en fattig Sjæl de sidste Kvaler lider. —
Kan du nu finde Gud i dette Mørke?

1895.

BONDESTUDENT.

Saa tror du, Studenten er tør som en Pind, —
da skulde du rigtignok vide,
hvor Blodet kan jage med Il mod hans Kind,
naar Tjørnene klæder sig hvide,
da rejser han Ho'det og ter sig saa sky
og lister sig ud af den larmende By.

Han vandrer da ud i den grønnende Vaar,
hvor Lammene leger paa Høje,
den springende Hare, den snigende Maar,
— han følger det alt med sit Øje, —
han aabner sin Favn for at kryste den Jord,
hvor Mennesket vandrer, og Blomsterne gror.

Med Ryg mod en Stamme og Haand over Bryn
han spejder saa vidt over Lande;
hans Sjæl suger Fred af det herlige Syn,
mens Vaarvinden kysser hans Pande;
hans Hue er falmet, hans Jakke er slidt,
men Armod og Laser han ænser nu lidt.

Thi nu er tilende den Vinter saa ful
med *Madvig* og Kakkelovnsrøgen,
med Rykkeres Mængde til „Kjørmis“ og Jul
og sejg og evindelig „Søgen“,
med Skoser fra Hjemmet og „Hjælpernes“ Trop,
naar Mønten gik fløjten, og Sulet slap op.

Thi her hersker Gjøgen, ham skylder du ej,
han kukker som du for sin Føde
og elsker som du den fortryllende Maj
med knoppende Valmuer røde;
og ligesom du sover Gjøgen paa Kvist,
er ikke des mindre en stor Optimist.

Saa løft da din Hat for den evige Vaar,
for Droslen og Viben og Gjøgen,
for Hjorten, der fri gjennem Skovene gaar,
for Duen, der kurrer i Bøgen;
— og saa gaar du hjem til den larmende By
og drejer din knirkende Kværnsten paany.

Kjbh. 1/5 1896.

BRYLLUPSVISE.

NAAR Duen vipper paa Bøgegren,
der pyntet staar med lyse Knopper, —
og Bækken klukker blandt glatte Sten,
og Skaden kaad i Pilen hopper, —
da stryger Vinden saa lindt om Kyst,
at Sorgen smælter med Sneen tyst;
du blir saa god,
og du faar Mod
at vove Dyst igjen med Livet.

Som Fuglen længes bag Vaarens Hegn
og søger sig en Viv at vinde,
som han kan elske i Sol og Regn;
— saa længes ogsaa Mand og Kvinde.
Hvert givet Løfte, hvert halvglemt Ord
faar Lød og Farver, mens Rugen gror.
— Til Lærkesang
og Klokkeklang
gaar tvende op mod Kirkens Alter.

— Saa følger Livets den lange Dag,
med Sommersol og Vintervæde,
hvor fælles Sorger gi'r fælles Sag,
og fælles Stræben fælles Glæde.
Og sortner Søen omkring vor Stavn,
vi staar dog fastere Favn i Favn;
— det er vor Tro,
at helst hos *to*
vil Lykkens Svale Rede bygge.

Kjbh. Maj 1896.

SVENDEMANDS VENNER.

BØRNERIM.

HER er Soen, sikken en!
Messingring i Næsen,
lange Øren, korte Ben,
uopdraget Væsen,

spiser uden Smække paa,
for hun *er* en rigtig So,
bruger aldrig Gaffel,
Kniv og Vandkaraffel.

Missekatten lopper sig
med sin laadne Læbe,
Vaskesvamp den lider ej,
ynder ingen Sæbe;
dog er Mis saa pæn og ren,
har de nysseligste Ben,
visker sig om Snuden,
spejler sig i Ruden.

Skinner Sol i Stuen ind,
vaagner Mis i Karmen,
standser Mundens travle Spind,
mærker Sult i Tarmen,
ta'r sin Søndagshale paa,
lister ud blandt Græs og Straa,
søger Musens Rede
for dens Børn at æde.

Hanen er en farlig Fyr,
svanser rundt og praler,
hopper op og gjør Postyr,
bander, saa det galer.
Hønen siger kun saa lidt,
men hun tænker sikkert sit,
vralter ind i Bøvlen
og gjør Æg i Vrøvlen.

Vædderen, den tykke Bels,
vil Smaadrenge stange,
Faaret i sin hvide Pels
bræger over Vange.
Ved den blanke Mosedam
klipper Mor det lille Lam,
saa faar Mama Klokker,
saa faar Søster Sokker.

Kippekalven har det godt,
den skal ej i Skole,
faar saa tit en Havretot
af den store Ole,
slippes ud paa Engen grøn,
finder Verden lys og skjøn,
drikker Mælk af Spanden
og faar Horn i Panden.

Koen staar i Kløver tæt
mellem Høns og Humler,
æder sig saa trind og mæt,
lægger sig og gumler,
letter snart sin dovne Krop,
stikker Halen lige op,
render over Ende
Bedstefar og *Svende*.

Føllet gaar saa strunk omkring,
pytter ad det hele,
gjør saa kaade Hop og Spring,
kjender ej til Sele;
ved sin Moders Patte faar
det en dejlig Mælketaar,
og i Bondens Havre
æder det sin Davre.

Store Heste lider jeg;
naar til Vands de drage,
da vil store Ole mig
op paa Hoppen tage.
Og naar jeg er bleven stor,
ager vi til Bedstemor.
Lotte gaar ved Lisken;
saa skal jeg ha' Pisken.

[1] s 1896.

HOLGER DRACHMANN.

UNDER Stranden gaar en ensom Ridder,
Kappen flagrer i den kaade Blæst;
rundt ham glimter Sandets øde Vidder,
spejdende paa Klitten Maagen sidder,
bag ham stejler Bølgens hvide Hest.

Dansken kjender ham, den blonde Kjæmpe,
helt en Sanger, fuldt en Rytmens Mand;
han har aldrig faret frem med Lempe,
aldrig søgt sin Vredes Baal at dæmpe;
der er ingen i vort Land som han.

Der, hvor under hvide, stejle Brinker
Bølgen leger med det gule Rav,
der, hvor Fiskens Bug i Garnet blinker,
der, hvor han Lars Kruses Baad tilvinker,
blev han viet til det store Hav.

Og hun tog ham i de stærke Arme,
hængte Stridens Glavind om hans Lænd;
gød ham i hans Blod sin Golfstrøms Varme,
lagde Uvejrsmodet i hans Harme;
thi hun lider ikkun kjække Mænd.

Hvor Novembernattens Storme tude,
tænker vi paa ham og paa hans Hav;
og mens bladløst Poplens Gren derude
kaster rædde Skygger paa vor Rude,
mindes vi hans Rytmes Gangertrav.

I en Tid, hvor idel Stønnen høres
fra forpinte Hjærters Ribbensbur,
hvor kun Skumringsklynk imod vort Øres
smertesvulne Trommehinde føres,
lyder frelsende *hans* glade Lur.

Naar om hundred Aar han bleg om Panden
hviler, Danmark, i din Moderfavn,
og to Elskte ensom gaar ved Stranden,
vil de se paa Havet, paa hinanden,
se — og hviske Holger Drachmanns Navn.

Oktbr. 1896.

SAA SIG MIG —

DER risler en Bæk i det stenede Krat,
den risler ved Dag, og den risler ved Nat.

Der synger en Fugl under Storbøgens Tjæld,
den synger ved Gry, og den synger ved Kvæld.

Der sidder en Kvinde i Jomfruers Lag,
hun ler, saa det gjalder i Væg og i Tag.

— Højt skatter jeg Bækkens den rislende Lyst,
og Solsorten rørte en Stræng i mit Bryst.

Men stærkest jeg elsker det levende Væld
af lysøjet Jubel ved Gry og ved Kvæld.

Saa sig mig da, Evas blaaøjede Datter,
hvor henter du fra denne rislende Latter?

Vinter 1897.

STUDENT-MAJ.

I Syden saar man Kanoners Sæd,
mens vi herhjemme saar vor Havre;
dér flygter Bonden forskræmt og ræd,
hos os han spiser trygt sin Davre;
han tygger sindigt og med Grundighed,
det haster ikke, for vor Bonde ved:
gaar det end smaat,
gaar det dog godt;
og gaar det ej — naa ja, saa staar det.

Vi er et Folk af en egen Art
og kom som oftest sidst til Gildet;
de Ben, de store har mætte spart,
dem har vi andre gjærne pillet.
I Politik vi naa'de ikke højt,
vi lød for villigt Junkerpibens Fløjt;
Alter og Slot,
Tietgen og Thott,
det rimed altid godt i Danmark.

Vi prygler løs paa den samme Sæk
og stadig med den samme Kølle;
vi holder Vask ved den samme Bæk
og kjører mest til samme Mølle;
vi gaar til Baller, og vi gaar til Bad;
vi kan saa smukt hinanden udenad.
Den Sag er fæl,
det slaar ihjel,
langt mer end Kugler og Kanoner.

— Nu væves yndeligt Eng og Mark
med Kavling og med Kavelotte;
og Storken, Foraarets Patriark,
gaar rundt, alvorlig som en Skotte.
Brushanen danser ved den blanke Aa;
fra Busken ser hans unge Viv derpaa.
— Hejsa og Hop!
Vinduet op!
og lad os faa lidt Luft i Stuen!

Se, der fløj Høgen dit Hus forbi,
og over Taget svitter Svalen;
den snilde Ræv gaar paa Frieri
med Smil om Mund og Dusk paa Halen.
Raabukken gaar saa strunk som en Student,
der lige nys har faaet sin Frakke vendt.
— Hejsa, min Glut!
vent et Minut,
saa gaar jeg glad med dig i Skoven!

Kjbh. 1/5 1897.

JENS HURRA.

Jens Hurra kaldtes en Ungersvend
med Halm i Sko og med Rem om Lænd,
med Hestekræfter og Bjørnemod,
den fejreste Gut i hver Dansebod.

Hans svære Lemmer, hans Nævers Vægt
gav allevegne hans Ord Respekt;
i mangt et vestjydsk Fyrrebord
end sidder Mærker af Jens Kno'r.

Han var den flinkeste Arbejdsmand,
der sled for Føden i Jydens Land,
hvad enten han svang den hvinende Plejl,
hvad eller han æltede Ler til Tegl.

Han lo ved Gry, og han sang ved Kvæld;
Jens Hurras Humør gik aldrig paa Hæld;
han tog om Livet hver vakker Tøs,
de kyssed gjerne den ranke Knøs.

I Høsletstiden, naar Leen klang,
og rædde Frøer for Æggen sprang,
da voxed hans Kræfter, og Læs paa Læs
han strø'de om sig af slaget Græs.

Der gled i Engen en sølvblank Aa;
naar Sol var nede, og Nat faldt paa,
da stimed sammen paa Aaens Bred
en Hær af Piger, og Jens var med.

De slog i Strømmen med Rivens Tand;
hvem bar dem over det brede Vand!
Jens tog dem paa Armen to og to
og kløv saa Aaen i sømslagne Sko.

Men Vandet skvulped om Knøsens Lænd,
de smukke jamred med Klynk og Skjænd,
de knuged ængstelig Kjæmpens Hals.
Jens gik saa let, som han traadte en Vals.

Han mored sig ved deres Angst og Mén
og kneb dem blidt i de tykke Ben,
saa slap han dem ned paa Bredden grøn;
et Kys af hver var hans Færgeløn.

Jens Hurra ejed ej Sølv i Skrin,
men Viddets krasseste Brændevin,
— der hverken var ren eller fuselfri —
han havde sin Lyst og Styrke i.

Hans Stolthed var en Harmonika,
den kunde han trække Toner a',
der kunde gjøre en Kat jaloux
og tolke Alverdens Elskovsgru. —

En frisk, en brav, en gemytlig Gut;
men ogsaa det brave kan gaa kaput;
hans Død kom til ham lidt før end bedt,
og sidste Gang havde Kjæmpen lét.

Det spurgtes vidt over Hedens Land,
at Jens var mærket til Dødens Mand;
man tog det med Ro efter Landsens Sæd,
men alle de muntreste Piger græd.

Da Jens kom efter, hans Død var nær,
han kaldte stille paa Røgteren Per:
„Naa, Per, her ligger jeg ret som en Klud;
mit sidste Glas har *jeg* stukket ud.

Lad Folk da sige: Han drak og sled,
hvad bedst han gjorde, man næppe ved.
Den Dag han døde — men aldrig før —
man saa Jens Hurra i snavs Humør!

Og hils saa alle de Piger smaa,
foruden mig de nu danse maa;
de tusind Kys, de mig villigt gav,
dem ta'r jeg taknemlig med i min Grav.

Og hiv saa ned fra sin Læderstrop
Harmonikaen, og spil en Galop;
det volder ellers saa stort Besvær
at slippe af med den Smule Vejr.

Mit Spilleværk være da dit til Tak
med samt den Rest af min Røgtobak;
det er min Vilje, mit sidste Bud,
og dermed far vel, og befalet Gud!"

Per Røgter steg op paa et Kistelaag,
hans Træskohæle mod Kisten slog;
de Toner skingred som Ulvehyl,
de skar som Sav, og de prak som Syl.

Per Røgter, berust af sin sære Kunst,
sig hidsed op til en egen Brunst.
„Naa Jens, hvad tykkes du, skal vi ha' mer?"
Men ingen svared; da standsed Per

og sprang fra Kisten: „Aa, Jens, giv Tid!"
Men Vennen havde alt stridt sin Strid.
Jens Hurras Aand var faret herfra
paa Tonerne af hans Harmonika.

Foraar 1897.

DER GAAR SAA MEGET TIL SPILDE.

DER gaar saa meget til Spilde
paa denne syndige Jord:
de skjønneste Tanker, de varmeste Taarer,
det blideste Blomsterflor.

Se, udover Gjærdet hænger
Rosernes duftende Klynger;
de sidder og venter paa Æventyr,
mens Vinden dem nænsomt gynger.

De dufter saa blidt, de spreder sig vidt,
men ingen kommer og plukker;
da bliver de kjed af al Verdens Ting
og sagte Kalkene lukker.

Snart drysser ned i det vaade Sand
den Sansernes Lyst og Glæde,
og Bondens vraltende Oxespand
paa Rosenbladene træde.

Der fødes saa meget paa denne Jord,
som aldrig Liv har krævet;
der dør saa meget foruden Spor,
som aldrig rigtig fik levet.

Der svulmer mangen en Jomfrubarm
og knoppes som Rose paa Stilke,
som aldrig krystet af Mandens Arm
maa rynkes af Savn bag sin Silke.

Ja, visne vil Pigers og Rosers Flor,
de røde saa vel som de hvide;
men den, som vil leve paa denne Jord,
han plukke de Roser i Tide!

Juni 1897.

JEG VAR SAA TRÆT —

JEG var saa træt af Byens Larm
og Usselhed;
jeg maatte ud, ha' Luft, bli' varm,
se Sol gaa ned.

Jeg maatte bort fra Gadens Kvalm
og Stadens Pest,
og sove paa Alkovens Halm
som Bondens Gjæst.

Jeg maatte væk fra Vrøvl og Øl
og Gydens Stank,
og bade mig med Engens Føl
i Aaen blank.

Jeg længtes som et fanget Dyr,
som Ravn i Bur,
mod brune Heders Æventyr
og Guds Natur.

Jeg lukked med et Smæld min Bog
og greb min Hat;
til Byens klumre Ravnekrog:
god rolig Nat!

Efteraar 1897.

HEDEVANDRING.

I.

HER har jeg Himlene over min Isse,
her har jeg Lyngheden under min Fod.
Musen har Rede i guldgule Visse,
Hugormen døser ved Gyvelens Rod.
Graalærkens Sang,
Faar'klokkens Klang,
gjør af min Vandring en Paradisgang.

Haren ta'r Spring over Blaabær og Rævling,
ilsom den svinder bag Lynghøjens Kam,
inde bag Bakkerne lusker en Grævling;
vogt da, o Hyrde, de hvide smaa Lam!
    Ser du hans Bo,
    lad ham i Ro,
han bider lukt gjennem Strømper og Sko.

Dunlet i Luften sejler en Maage,
Sollyset glitrer i Vingernes Pragt;
lavt over Lynghavet styrer en Raage,
kluntet er Flugten, og sort er dens Dragt.
    Raage og Ravn —
    hvad gjør et Navn:
Heden ta'r alt i sin dølgende Favn!

Viben har Unger bag Porsenes Ranker —
duk dig, nu slaar hun jo ned i din Hat!
Ræven, den snilde, bag Tyttebærranker
lærer sin Yngel at lege Tagfat,
    træder sin Dans,
    svinger sin Svans,
hele den vildene Hede er hans.

Her vil jeg drømme fra Sorgernes Skare,
skylle dem bort i et jublende Væld,
sende dem væk med den flygtende Hare,
bade min Sjæl i den duggende Kvæld.
    Solen gaar ned,
    Himmerigs Fred
sænk't over Lyngen og Sindene med!

1897.

II.

Med raske Trin jeg over Lyngen skred,
og Mosset knased under Støvlens Saaler;
mod Vestens Flammeporte Solen gled
og favned Heden med de sidste Straaler.

Sært dufter Porsen nu i Duggens Bad,
kulsorte Skyer Tordenregn bebude,
og langt mod Øst bag Tørvestakkes Rad
en Bonde ager hjem bag sine Stude.

Fra Luften stiger Fugle langsomt ned,
de ser sig skræmte om, før Læ de søge;
thi Nattens Hede har ej idel Fred,
men den har ogsaa Rævepak og Høge.

Se, derfor skjælver hver en lille Fugl,
der søger spejdende den aabne Rede;
for den har intet lovbetrygget Skjul,
og intet, intet Fadervor at bede.

Og derfor hører jeg et Vemodssuk
just nu, da Solens Baad til Havs vil sejle,
jeg hører det i Agerhønens Kluk
og i dit Tungsindsfløjt, graagule Hjejle.

Og selv jeg gribes af din Tungsindsgru,
din Natterædsel, store, brune Hede;
thi lille Fugl, jeg er forladt som du
og har ej noget Fadervor at bede.

1897.

RÆVEJAGT.

„AAHEJ, Hr. Mikkel, nu har jeg dig,
nu skal din Røver skydes!
For Kyllingrov og for Lammesteg
skal nu din Pels mig ydes.

Jeg fattes bare din røde Hud
blandt alle de Rævepelse,
hvormed jeg forer et Bryllupsskrud,
en Kaabe fin til min Else." —

Og hastig brænder vor Skytte løs,
blandt Bakkerne drøner Knaldet.
Hr. Mikkel bliver en Kjende nervøs
ved Haglenes Smælden i Faldet.

Men Mikkel smutter i Bakken brat,
han vil saa nødig skydes;
langt hellere da en Vinternat
med Sulten i Graven brydes.

Den Skytte rusker med øvet Haand
i Lyngens knudrede Ranker;
af dem og af Vidjens vege Vaand
et Læs for Hulen han sanker.

„Aahaa! god Mikkel, giv bare Tid,
nu skal du ej længer fryse!"
Den Røg sig breder saa fed og hvid
og bringer vor Ræv til at nyse.

Den trygge Skytte ved Hullet blev,
han huskede ikke, Taaben:
det maatte være en daarlig Ræv,
der ej holdt en Bagdør aaben.

Mens Ilden spraged af al sin Magt
og slikked om Rævens Køje,
og Røgen slog gjennem Hulens Tragt
og sved i hans snedige Øje,

Hr. Mikkel gjennem sin nordre Port
fortrak for den sviende Flamme;
den snilde Mester havde just gjort
hin Løngangsdør for det samme.

Men da han naaed et Bakkenæs
og saa den Røg opstige,
han skar sit allerfiffigste Fjæs
og vendte sig som for at sige:

„Ja driv du kun dit golde Stræv
og riv i Rævlingens Buske;
et Faar har aldrig luret en Ræv,
saa længe da *jeg* kan huske.

Jeg haaber, at baade jeg og du
skal slide Tiden med Helse,
om ogsaa du nødes en Gang endnu
at vente en Stund paa din Else."

1897.

SAGN.

GRAAVIDJEN brummer i Nattens Sus,
og Haglen trommer mod lynglagt Hus,
mens Ræven skriger paa Heden.

En Kvinde lytter bag Hyttens Karm:
„Jeg hørte Raab og forvirret Larm,
og Ræven skriger paa Heden!

Ak, vaagner nu ogsaa Drengen spæd!
Hans Far er ude, jeg er saa ræd,
naar Ræven skriger paa Heden!

Han tog til Marked; Gud naade mig,
hans onde Nabo tog samme Vej!
Hør, Ræven, Ræven paa Heden!"

— Bag lynglagt Hytte ved Bakkens Fod
udøser Skurken sin Uvens Blod,
mens Barnet græder paa Heden.

Hvor Vidjen dølger en sumpet Sig,
der sænkes i Nattens Mulm et Lig,
mens Ræven skræber paa Heden.

Hvor Vandet klunker om Brinker graa,
der gaar den Brasen saa bred i Aa.

Der vandrer Fiskeren Natten lang
med Aaleblus og med Toggerstang.

Med eet han staar i en lyngkranst Sig,
hvor Sagnet gaar om et nedsænkt Lig.

Et Pust fra Sumpen, et iskoldt Gus
udslukker Fiskerens Aaleblus.

Da var det, som tusind Fugle for
med Suk og Susen fra Syd til Nord.

Begyndte som pibende Klynk og Kluk,
og endte i skrigende Vi og Vok!

Da slap den Fisker sin Toggerstang,
og over Grøfter og Kjær han sprang.

Han glemte sit Garn, han glemte sin Fangst.
hans Strube snøredes til af Angst.

Thi over hans Isse lavt over Jord
de sorte Helvedes Fugle for.

Og hvor han stirred blandt Banker graa,
han idel gloende Øjne saa.

Den arme Fisker, med Skum for Mund
de fandt ham den næste Morgenstund.

Hans Aand var rystet indtil hans Død,
nu ligger han hyllet i Jordens Skjød.

Saa klinger endnu det natlige Sagn,
mens Bonden ved Midnat sætter sin Agn,
og Ræven skræber paa Heden.

1897.

BILEAM OG HANS ÆSEL.

4. Mos. 22.

DET var „den Guds Profete“ Bileam
han gjorde Navn og Stand og Stilling Skam,
saa at et stakkels Æsel maatte bøde
med Suk og Støn Profetens Syndebrøde,
og Herrens Vredes Lyn til Solskin vende.
Nuvel! Saa hør; Historien er denne.

Kong Balak herskede i Moabs Land,
for Øjeblikket just en plaget Mand,
thi ret som Okser Markens Græs opslikker
og Ørknens Aande Bækkens Strømme drikker,
fortærede den vrede Israelit
hans Landes Grænsers Grøde vidt og bredt.
Da skjalv af Vrede Balak, Zippors Søn,
og sendte til Profeten Bud og Bøn
og lod de Ældste gjorde deres Lænder;
med store Punge i de magre Hænder
de traadte under Bileams Palmers Skygge
og bøjede de gamle Hofmandsrygge
med allerunderdanigst Pietet
for Bileam, Beors Søn, men Guds Profet.
Profeten skeled til de store Punge
og bad dem dristigt løse deres Tunge.
Da traadte frem den ældste Moabit,
hans Gang var vaklende, hans Skjæg var hvidt
som Moabs Floder, naar om Høst de skummer,
hans Aasyns Rynker talte kun om Kummer.
„Vort Land er hærget af en Røverflok,
den ænser ikke Sten og ikke Stok,
den skjuler Jordens Kreds; som bange Kid
vort Folk omflakker hjemløst hid og did;
dens Gjærninger er alle af det onde,
den hugger Palmen om i vore Lunde,
den spreder Kildens Stene over Sandet,
af sønderslaaet Cisterne vælder Vandet.
Thi beder Balak, Moabs Majestæt:
kom dette Folk til Hjælp, o Guds Profet,
band Israeliten! Thi dem *du* forbander
de rejser aldrig mer de frække Pander!“

Den gamle tav, hans Sølv mod Jorden klirred;
Profeten rømmede sig lidt forvirret:
„Hvad her er Ret jeg skal faa aabenbaret;
bliv her i Nat, min Gud skal give Svaret."

Alt kolde Nattepust i Ørknen vandre
og Pinjens Kogler slaar imod hverandre,
Vildæslet hviled alt den rappe Hov.
Teltsnoren raslede, Profeten sov,
mens Maanelyset over Tæppet faldt.
Da stod i Teltets Dør en høj Gestalt,
Profeten vaagned pludselig og gøs,
det var som Blodet i hans Aarer frøs,
thi Skikkelsen i Døren steg og steg,
Profeten hvisked skjælvende og bleg:
„Hvad vil du, Gud? Tag bort de strænge Blikke".
En Tordenrøst: „Vogt dig, forband dem ikke!"
Og atter suser Ørknens kolde Vind,
og atter slumrede Profeten ind.
Saasnart de Ældste vaagnede ved Dag
de sendtes bort med uforrettet Sag.
Kong Balak jamrede med Graad og Klage,
der de kom uden Bileam tilbage.
Med større Sække sendte han igjen
de magre Oldinge til Pethor hen,
og atter blev vor Bileam charmeret
og af de store Sækkes Sølv duperet,
og atter blev han truet haardt af Gud,
men op ad Dagen kom der Kontrabud,
Gud vilde ikke mer hans Rejse dadle.
— Da lod Profeten skyndsomst Æslet sadle
og Moabs Gamlinger i Haab forlod ham,
men brat optændtes Herrens Vrede mod ham!

Det var en underdejlig Morgenstund,
man kunde se helt ned til Flodens Bund,
og Duggen laa endnu paa Markens Lilje;
Profeten sang, og Æslet lød hans Vilje
og travede, hvad Æsel trave kan,
med rejste Øren imod Moabs Land.
De naaede en Hulvej kold og dyb;
paa Bunden gik der tykt med alskens Kryb,

en Pinjeskov paa Skrænten stejl og brat
indhylled med sin Skygge alt i Nat.
Kun Fod for Fod Profeten kunde ride,
med eet sprang Æslet med et Ryk til Side,
thi foran begge, midt i Æslets Vej —
for Dyret synlig for Profeten ej —
der hvor Giftliljen snor sin blege Stængel,
der stod med Sværd i Hænde Herrens Engel.

Profeten rasende ved Æslets Spring,
lod Svøben suse ned i rappe Sving,
og Æslet sprang omkring fra Væg til Væg,
saa Stenen skrabede Profetens Læg;
det gøs for Sværdet og for Englens Blik,
der gjennembored det som Lansestik;
det syntes Æslet bindegalt det hele.
Fortvivlelsen og Skrækken gav det Mæle,
og sandelig, vor Æsel holdt en Tale,
der glimtvis strejfed det originale.
Af Svøben pint den raabte: „Men for Fanden,
er Guds Profet da gaaet fra Forstanden!
Ser du da ikke der den lange Bengel
— thi hvad ved jeg, maaske en Herrens Engel —
med Flammesværdet og med Flammeøjet
og sorte Lokker over Silketøjet;
han kløver sikkert baade dig og mig,
ifald vi gjør et Skridt ad denne Vej — —“

Med drøje Ord udskammed Æslet Præsten,
men selv du maa hos Moses læse Resten.

De gamle Fabler er slet ej saa gale,
thi alle har vi jo hørt Æsler tale.

Jebjerg 30/7 1897.

MILDE ØJNE.

De er kun faa der aner, hvilken Magt
der er i tvende milde Øjne lagt:

To milde Øjne døved ofte Staal,
to milde Øjne slukked mangt et Baal.

Hvor alt var stængt for Trods og Vredesblik,
to milde Øjne Døren aaben fik.

De standsed tit i Flugten Hadets Lyn
og vendte det til et Forsoningssyn.

De lagde Balsam paa de Smertens Saar,
som haarde Sind og onde Hænder slaar.

For milde Øjnes Magt sank Peder ned,
dengang han angerknust gik ud og græd,

og tit et Kvindeblik en Yngling bandt,
der stod med Foden over Fjældets Kant.

I denne Glans af gode, milde Øjne
skal Jorden lutre sig og sine Løgne.

28/9 1897.

VINDENES VISE.

Il, smil,
Søndenvind,
Vaarens blide Datter,
du er Himlens Sendebud,
Knoppens Ven og Blomstens Gud,
mens jeg er knap Forfatter.

Hæs, hvæs,
Østenvind!
Dig kan jeg ikke lide.
Mon du selv kan sige mig,
hvem der ret kan lide dig,
som alting grønt vil svide?

Ryg, knyg,
Nordenvind!
Alle høje Graner
frygter for dit hvasse Ris,
gyser for din Sne og Is
og dine glubske Vaner.

Sus, brus,
Vestenvind,
sadl kun højt din Ganger!
Bark mit Skind og brun min Kind,
fyld min Lunge, styrk mit Sind
og gjør mig til din Sanger.

1/10 1897.

POLITISK UENIGHED.

DER sad to Venner ved et Krostubord
og talte om det sidste Kejsermord.

Den ene havde just *sit* Standpunkt klaret
og ikke Kejsere og Konger sparet:

Var de ej Snyltere i Folkets Hus?
„Som Hund og Stodder frier sit Skind for Lus,

saa hører det til Samfundshygiejne
at gi' *dem* sure Dage alle Vegne.“

Med disse Ord han sig tilbage lagde.
Den anden strøg sin Manke op og sagde:

„Har du lagt Mærke til en Humlebi,
der strider for at komme i det fri?"

Med uafladelige Stød af Snuden
den uden Ophør bombarderer Ruden.

Dens Ryg, dens Braad og Ben sig anspændt krumme,
afmægtigt rasende den høres brumme.

Det dirrer synligt i de smaa Tentakler,
imens den giftfyldt over Glaret vakler.

Men næste Morgen vil et lille Lig
i Karmen melde om en haabløs Krig.

Den knuste Panden mod den blanke Rude,
et Trodsens Barn, hvis Saga her er ude.

— Som Humlebien raser du og jeg,
endskjønt vi ved, vor Rasen nytter ej.

Thi nytter noget Individets Trodsen
mod Samfundsbøddelen, mod Magtkolossen?

En Dag vil selv den bedste knuse Panden,
hvis ej forinden han har tabt Forstanden.

Og atter vil et frisk og blodigt Lig,
fortælle Verden om en haabløs Krig.

En saaret Stakkel løftes op ved Armen
og jordes lydløst som hin Bi i Karmen.

Og urørt smælder Tyranniets Fane,
og evigt gaar vor Jord sin krumme Bane."

— Saa talte klogt og skeptisk Pessimisten;
men bagom Skjægget brummed Anarkisten.

Jebjærg 1/10 1897.

SALLING.

EN SKJÆMTEVISE.

MUSEN sad ved dine Strande,
skjønt hun blev lidt vaad,
tog sig til den blege Pande,
brast saa ud i Graad,
raabte højlydt: „Her er Degne,
Præster, Provster allevegne;
ingen dog til Musens Glæde
vil *dit* Drapa kvæde.

Har jeg ikke klædt dig Jorden
grøn fra Top til Taa;
gaar der ikke Torsk i Fjorden
større end som saa?
Du har nok af krumme Bække,
Mel og Gryn i dine Sække,
Gammeløl i Kjæld'rens Mørke
mod en Høstdags Tørke.

— Grevefejdens røde Lue
hærged langs din Kyst,
kasted Blink i Bondens Stue,
Angst i Munkens Bryst.
Har du glemt *Jens Hvas* hin brydske,
eller har du glemt *Kræn Tyske*?
Ak, blandt dine Stormænd alle
nævnes ingen Skjalde!"

— Og hun greb *mig* haardt i Kraven,
skjænked mig sit Kald,
og jeg kasted mig paa Maven,
og jeg blev *din* Skjald.
Se, fra Resengab til Nautrup,
ja, fra Aalbæk Strand til Flautrup,
Lem og Hem og Hjerk og Junget
har jeg dig besunget.

Mellem Sø og salte Sunde
blinker frem et Land;
Ploven ej dets Muld kan bunde,
næppe Spaden kan.
Alt er fedt og fladt, og Flaget
smælder over Ladetaget,
der hvor Brudeskaren bugter
sig langs Engens Slugter.

Sallingland, jeg vil dig ligne
ved en Bondetøs;
hendes Læber Gud velsigne,
Blikket er en Mø's;
bred er Hoften, fyldig Barmen,
fast er Foden, kjødfuld Armen,
Fjorden kaad og overgivet
ta'r den Glut om Livet.

Salling, dine hvide Stude
lyser langs din Kyst,
dine trinde, rige Brude
er en Bejlers Lyst;
hvilken Rus, ja hvilken Lykke
til et mandigt Bryst at trykke
sammen med en elsket Kone
30,000 Kr.!

Brede Gaarde, store Haver
spredte paa din Muld!
Hvem kan tælle dine Traver,
dine Grisekuld!
Fyrretyve Kirketaarne,
hvide som i Marmor skaarne,
peger tindrende mod Himlen
mellem Gaardevrimlen.

Op og ned i brede Vover
bølger tungt din Rug,
Ternen sejler let derover
med sin bleggraa Bug.

Skov i Øster, Hav i Vester,
røde Hopper, fede Præster —
saadan staar du for mit Øje
set fra dine Høje.

Himmel, skjærm det Folk fra Snue,
skjøt dets røde Føl!
Værn dets Ager, vogt dets Drue:
Sallings Gammeløl!
Lad det bruse, lad det skumme,
lad det Landsens Kræfter rumme!
Sign, o Gud, de fede Stude
og de trinde Brude!

Jebjærg 8/10 1897.

MEJERIST-VISE.

Hej, Mejerister, tør Fløden af Skjægget,
røm jer og rens nu jer Bas — bur-ru-ru!
Syng saa en Vise saa dyb og bevæget
her ved vor glade Kalas — bur-ru-ru!
Glem Moralisternes Vaasen og Væv;
Livet, minsæl, har et underligt Væsen,
vær ikke for kræsen,
gaa frem efter Næsen,
om ogsaa den stundom er sodet og skjæv.

Mælken kasseres, fordi den har Syre,
Kjællingen bliver saa but — bur-ru-ru!
Hør, hvor hun larmer med Eder saa dyre,
snyder med Fingren sin Trut — bur-ru-ru!
Giftfyldt hun halser til Manden afsted:
„De Mejerister, de er dog en Plage,
har nogen kjendt Mage,
vor Mælk tør de vrage!
Nej, de Mejerister skuld' Fanden ta' ved!"

Grovsmeden ind ad Kontordøren klyver:
„Tror I kanske, jeg er gal? Bur-ru-ru!
Aldrig betaler *jeg* ringeste Styver,
nej, om det blot var en halv! Bur-ru-ru!
— Se, hvor han spytter og gnubber sit Knæ,
bander og stamper, saa Bøtterne bæve,
slaar ud med sin Næve
og bruger en Kjæve,
betaler sin Regning, — og gaar saa, det Fæ!

Damphesten aser som Samson i Møllen;
hør, hvor den pruster saa svedt — bur-ru-ru!
En tømmer Spanden, en anden maa skyll'en,
her gjøres Helved dig hedt — bur-ru-ru!
Men har du redet din pjuskede Lok,
tag saa et Kys ved den første den bedste,
saa faar du de fleste;
man elsker sin Næste,
og det siger Præsten, at det maa du nok!

Jebjærg 9/10 1897.

OM ZEUS STEG NED —!

OM Zeus steg ned fra Himlen,
tog Hat og Stok og Støvler paa
og gik omkring paa maa og faa
og blanded sig i Vrimlen —

Om han kom ind i Staden,
hvor ærlig Mand i Skygge staar,
mens guldbeslaaede Æsler gaar
i Flokke midt ad Gaden —

Om han kom ind i Gyden,
hvor Solens Straaler knapt er kjendt,
hvor Sult omtrent er permanent,
som Rendestenens Flyden —

Ja, tren han ind i Kirken,
hvor tændte Lys for Altret staar,
mens Præst og Klokker svedig gaar
omkring i bjergsom Virken —

Jeg tror han løfted Stokken
og lod den „tærske Sædebyg“
paa mangen bred og lasket Ryg,
endog i Præsteflokken.

Kjbh. 29/12 1897.

TROSSKIFTE.

Du hellige Kirke i Syd og Nord,
der er mod en Stymper saa streng,
tillader Fyrstinden ret sære Ting,
naar hun skal i Brudeseng.

Thi naar Prinsessen af Bünkenburg
formæles med Prinsen af Reusz,
der skiftes Chemisse som Konfessjon:
„Es lebe das heilige Kreutz!“

Igaar højluthersk Prinsessen sad
paa Slotskirkens polstrede Bænk;
idag hun befingrer en Rosenkrans
og douches af Vievandsstænk.

Og Præsterne messer i Kirkens Kor,
og Bønner opsendes til Gud;
saa skifter Prinsessen af Bünkenburg Tro
til Salver af Riffelskud.

Det flager i Havnen, det ringer i Land,
paa Slottet et glimrende Bal,
nu gnider vist Paven sin slunkne Vom,
men Bünkenburgbispen er gal.

Festblussene slukkes, Kalaset er endt,
om lidt gaar Prinsessen til Køjs
og avler Kongsemner til Folkenes Lyst
med Fyrsten: Prinsen af Reusz.

Kjbh. 15/1 1898.

DEN SYGE YNGLING.

JEG bad til Gud een eneste Bøn.

Mig syntes hans Jord saa rørende skjøn,
mig syntes hans Himmel saa dulmende blaa;
man blev ret saa god af at stirre derpaa.

Jeg vandred saa glad mod den stigende Sol
og plukked imellem en dugget Viol;
jeg strakte mig salig paa Ageren grøn
og bad af mit inderste Hjærte en Bøn.

Bad ikke om Sølv og ikke om Guld,
ej Rader af Køer paa tommetykt Muld,

og ikke — som ellers Menneskets Kuld —
jeg hyklede Graad bag en Lommeklud
og spændte en medbragt Pose ud
og bad saa Himlene styrte den fuld.

Mig syntes hans Jord saa daarende skjøn,
og derfor jeg bad den eneste Bøn:
„Barmhjærtige Gud, jeg elsker dit Værk,
lad altid mig nyde det *sund og stærk!*"

Jeg rejste mig salig fra Ageren grøn,
jeg tro'de saavist, at han hørte min Bøn.

Men alle saa hører vi Herren til,
og Gud kan jo gjøre med sit, hvad han vil;
een plager han længe, een slaar hán ihjel,
men god skal han være alligevel.

Mig gav han lønligt i Siden et Stik,
saa Livet sortnede for mit Blik;
jeg hylledes ind i en aarlang Nat,
mens Engenes Blomster visnede brat.

Se derfor beder jeg aldrig mer,
om og jeg imellem mod Himlen ser.

Kjbh. Jan. 1898.

HERKULES.

Ung Herkules kasted sig rundt i sin Seng;
skjøn Omphale laa ved hans Side.
„Hvad er det dig fattes, min egen Dreng?"
hun fritted med Øjne saa blide.

Ung Herkules rejste sig op med et Sæt,
saa Sengen i Fugerne jamred:
„Nu vel, jeg er bleven af Ømheden mæt
og aander saa trangt her i Kamret.

Jeg ledes ved i Alkover smaa
saa hvide Kvinder at kryste
og længes efter paa Fjælde graa
med laadne Skjælmer at dyste.

Jeg hader din Seng og din trinde Lænd,
din Hal, hvor Narren slaar Mølle;
o, Omphale, Omphale, ræk mig igjen
min Løvehud og min Kølle!"

Kjbh. $^{21}/_{1}$ 1898.

DA DE DØMTE ZOLA.

SAA fik du da endelig Digteren dømt,
du Verdens forbandede Skjøge,
der aldrig Tid eller Stund har forsømt
Nationernes Synder at øge,
der tog vore Sønner og tæred vort Brød,
der myrded og hærged og fængsled og skød,
til du var alene om Magten.

Det vidste alt længe den menige Mand,
der pløjer og hamrer og høvler,
at intet kan trampe et Folk og et Land
som Krigerens pløkrede Støvler,
at Retten er fældet, at Loven er brændt,
at Spydet er mod den retfærdige vendt,
hvor Sablen støttes af Korset.

Og saa blev han dømt, den glødende Aand,
Evropas digtende Tænker,
der løfted mod Gud sin besværgende Haand
for En, der sad bøjet i Lænker.
Nu slæbes han selv til Fængselets Krypt,
og der vil de gjemme ham sikkert og dybt,
mens Stjærnerne tændes og slukkes.

Men det vil du angre, du franske Nation,
der bor i de hundrede Stæder
og vandrer omkring mellem Rhinen og Rhôn'
og nævntes i Verden med Hæder.
Der kommer en Dag, da Navnet Dreyfus
vil fylde dit Blod med isnende Gys
og rødme din sænkede Pande.

Og da vil der løsnes et Suk i din Barm
mod ham, der for Retfærd har dystet,
mod ham, du forfulgte med Raaben og Larm
og flaaede Ordnen af Brystet;
og da vil du samle hver Stump af hans Ben,
og smykke hans Minde og kranse hans Sten
og pynte dig selv med hans Hæder.

Kjbh. 23/1 1898.

BEDST I DANMARK.

LYD af Latter, Klang af Gafler,
Taler for den nye Præst,
som for Bisp og for Kolleger
fejrer en lukullisk Fest.

Stegen dufter, Vinen perler
rødligt paa de hvide Skjæg,
medens Kristus tornekronet
vaander sig paa Salens Væg.

Og de fromme Gubber glædes
kristeligt ved Øl og Mad,
og ydmygeligt de tømmer
Glas og Bæger, Skaal og Fad.

Og de løfter sig i Sædet
under Rømerglassets Klang,
og de synes, der er dejligt
i vor lille Dannevang.

„Tro mig, 'Venner", siger Bispen,
sætter Gaflen lidt i Hvil,
mens hans Blik langs Bordet glider
i et stort og saligt Smil:

„Al den Sorg, som Folket trykker,
Kivet mellem Mand og Mand,
al den Mén, som Hadet brygger
i vort elskte Fædreland —

det er blot en liden Skygge;
faar vi først den rette Tro,
skal paany de Daner bygge
kristeligt i Fred og Ro.

— — Aa, vi kjender disse Røster,
disse plumpe Raab om Brød;
maa jeg spørge, mine Præster,
lider man i Danmark Nød?

Føder Gud ej Ravnens Unger,
overstraaler Liljens Dragt
ikke, som Salmisten sjunger,
selve Salomons i Pragt?

Bølger ikke Kornet fagert
paa den blide danske Vang;
klinger ikke lifligt sammen
Lærkeslag og Klokkeklang?

Intetsteds der ofres bedre
til Begravelse og Jul;
ingen Mad os bedre smager
end det gode, danske Sul.

Hvorfor da misunde Frankrig,
hvorfor skue hen til Schweiz?
— Aa, vi har det godt i Danmark!
— — Ræk mig Stegen, Pastor Steisz!"

23/1 1898.

SMEDEN OG MISSIONÆREN.

Den raske Smed har alt optændt sit Baal,
og Hamren danser paa det røde Staal,
mens Smedjens Rum af Gnistesværme fyldes,
og Loftets Sod af Flammerne forgyldes.

Og ude i den blide Foraarsdag
ned fra hans gamle Hyttes skjæve Tag
der lyder Fløjtetriller, det er Stæren.
Da træder over Tærsklen Missionæren.

Vor Smed ham hilser med et Nakkekast,
imens Hans Fromhed taler haardt og hvast
om stakkels Syndere i Djævlens Vold,
om dem, der rystes rundt i Satans Sold,
om Ordets Under og om Verdens Salt
og *Bønnen,* der har Lægedom for alt.

Vor raske Smed har ladet Hamren synke,
og over Panden tegner sig en Rynke.

„Hvad taler du om Synd og evig Død;
jeg maa vel skaffe mig og mine Brød;
thi den Maxime gjælder kun hos eder,
at *den* faar gratis Brød, der flittig beder.

Hvad Troen angaar har enhver vel sin;
hvorfor bebrejde *mig,* jeg ej har *din?*
Du beder sammenkrøben i dit Kammer,
jeg beder her med Haanden om min Hammer.
Og hvem kan vide, Præst, maaske dens Klang
naar højere end eders Salmesang.

Men lad mig nu i Ro, for I skal bede,
men jeg", — han pirred op i Ilden — „jeg skal smede".

Ad øde Veje svinder Missionæren, —
men bag ham hamrer Smeden, fløjter Stæren.

25/1 1898.

DET BANKED PAA MIN RUDE —

DET banked paa min Rude
alt i den sene Nat;
derude stod min Yngling,
min Elskede, min Skat.

Jeg tog ham om hans Hoved
og kyssede hans Kind;
hvor kunde jeg vel nægte
min Gut at komme ind!

Og op han sprang i Karmen
saa let som en Bold,
og ned i mine Arme,
mens jeg hans Hænder holdt.

Han slynged sig ind til mig
saa smygende let,
og vugged mig og kyssed mig
saa hedt, aa, saa hedt!

Han løfted mig fra Jorden
med Armen om mit Liv;
jeg blev i hans Favntag
saa veg som et Siv.

Han løfted mig, han kyssed mig,
han favned mig saa fast,
at mit Hjærte det bæved,
og mit Bælte det brast.

Saa ved jeg ikke mere;
jeg svimled i hans Kys,
mens ind ad Vindvet vælded
Fuldmaanens brede Lys.

Og lad kun Verden snakke
og sige, hvad den vil,
der er dog ingen Lykke
som Elskovens til.

Vinter 1898.

KLOKKEREN.

En Klokker er Klokker hvordan det gaar,
men denne var bare et Klokkefaar.

Det hvideste Lam i hans Menighed,
med hende attraaed han Enighed.

Han fried til Grete med fagre Ord,
men Lammet løb brægende hjem til sin Mor.

Den Klokker ikke et Suk begreb
og hængte sig saa i sit Klokkereb.

Vinter 1898.

TRE TROLDE.

DER var tre vældige Trolde;
de drak sig drivende fuld;
saa blev de tapre og bolde
og sloge hverandre omkuld.

En gik paa Hodet i Dammen,
én rullede ned i en Grøft,
den sidste krængede Hammen
og styrted med Brøl i en Kløft.

Vi se, at naar Troldene drikke
og siden begynde at slaas,
da gaar det Bæsterne ikke
en Smule bedre end os.

Vinter 1898.

BRUDESLOT.

UDE paa Per Krænsens Vestermark
bag en gammel Pil med skallet Bark
staar et tomt og faldefærdigt Skur,
brugt i fordums Tid som Kalvebur.

Vindvet skeler stygt mod Jorden ned,
Døren knap af sine Hængsler ved;
men i Hytten er en Bunke Straa,
det har mangen Jomfru hvilet paa.

Denne Hytte er et Trylleslot,
Egnens smukke Piger ved det godt,
der saa mangen fik sin Brudeseng,
mer end Løfte om den første Dreng.

Der er herligt i den Hyttes Skjød,
naar en Hedebrand gjør Himlen rød;
Juninattens Maane skjænker Lys,
Bondens sunde Datter Kys paa Kys.

Vinden leger i den gamle Pil,
Græssets Sanger gnider glad sin Fil.
Gik der nogen paa den øde Sti?
Det var blot en Brok, der strøg forbi.

Hu, i Piletræet skreg en Ravn,
Morgenrøden tænder alt sin Bavn,
Marken sløres af en blaalig Em,
to og to gaar unge Elskte hjem.

Natten lænker mig til Pigens Mund,
der er Trolddom paa den Hyttes Bund,
Egnens smukke Piger ved det godt,
og de kalder Hytten: Brudeslot.

Foraar 1898.

VAAR-RIM.

MODERS Dyner er lagt paa Hæs,
Koen dryner — hun vil paa Græs,
Bien brummer om Kubens Mund,
Toflen trommer mod Aftenstund.

Viben skriger, dens Kuld er fuld,
Blomsten stiger af solbagt Muld,
Hønen nipper et Korn i Flæng,
Musen pipper i Barselseng.

Katten med hvide Sokker paa
gaar paa Diget blandt Klokker blaa,
nyser hastigt i Lysets Bad,
spiser paa Skrømt et dugget Blad.

Nu ta'r Pigerne Pynten paa,
Forklæ'r hvide og Tøfler smaa,
Perlekransen om nysat Haar —
Tøflerne danser mod Gildesgaard.

Sommer 1898.

---

dryner, et langtrukkent, undertrykt Brøl hos Koen; *Toflen*, Bekkasinen.

REGNVEJRSSTEMNING.

FRA ensom Vraa jeg stirrer ud
i Dagens Graa og Vejrets Slud.

Nys pisked Regn mod Husets Væg,
nu hænger Dryp i Tagets Skjæg.

De Draaber falder een for een
og splintres brat mod Gaardens Sten.

En Draabe fik ej andet Kald
end det at pønse paa sit Fald.

— Som Dryp fra Tag saa synker ned
min Nat, min Dag mod Evighed.

Og uden Stands, mens Regnen slaar,
idag forvandles til *igaar*.

Een Draabe fyldt af Lysets Guld,
een levret sort som Jordens Muld.

Saa drypper ned ens Hjærteblod
i Evighedens staalgraa Flod.

29/6 1898.

MEDLIDENHED.

KOM alle Hunde til min Dør
og vilde saa gjærne slikke,
jeg væbned mig med mit spanske Rør
og prygled den hele Klike.

Gik alle Præster, som Gud har skabt,
frem for mig med Bedekranse
og bad for min Sjæl, „som gaar fortabt“,
hvor skulde min Svøbe danse!

Bliv fra mig med jeres Medlidenhed!
Jeg aldrig for Døden skjælved;
og reddes ved jer! — nej, hellere ned
i Kvalernes dybeste Helved.

— Ej saa, at jeg hader den milde Haand,
der glatter Fortvivlelsens Rynke,
men blot den flade, forhyklede Aand,
der smigrer sig selv ved at ynke.

Ej dem jeg hader, som Lindring bar
til Fattigfolks livshaarde Vaner,
men dem, der selv først Røvere var,
og senere — Samaritaner.

Giv Retfærd Sæde ved Verdens Ror,
fri Folket fra Dumhedens Mare,
sørg for, at ingen gjør ondt mod sin Bro'r,
da kan du „Medlidenhed" spare.

Da voxer der Brød til hvert sultende Barn,
der leger langs Rendestensbrættet,
og Lasten, der fisker med lovløse Garn,
skal ingen fange i Nettet.

Da skaber enhver sig sit eget Behov,
og ingen Nødlidende gyser.
Først da er der Mening i Sang og i Lov,
naar ingen sulter og fryser.

Efteraar 1898.

GAA I SKOVEN.

Er du syg i dit Sind, er der Brod i din Sjæl,
er der Ebbe og Fald i dit Mod,
har Misundelsens Giftyngel stunget din Hæl
og beslimet din Sti, at som havrullet Pæl
den bedragerisk svigter din Fod,
sidder Sorg ved dit Fad,
sidder Savn ved dit Krus,
er der lavt til dit Loft,
er der trangt i dit Hus —
gaa i Skoven!

Er der Lys over Hjem, er der Majsommervind,
er der Vaarhimles tindrende Blaa;
er der vuggende, sukkende Drøm i dit Sind,
er der Længsel mod *en,* der har rødnet din Kind,
skjønt den før kun var gusten og graa;
synes Verden dig daarende
blank som et Spejl,
og dit Liv som et Hav
med vel tusinde Sejl:
gaa i Skoven!

O, du susende, brusende, rodstærke Skov
med din Bøgs blødt omfrynsede Blad!
Under blankstammet Birk skinner Daadyrets Bov,
i din Jord staar der Spor af dets flygtende Klov,
i din Top kvidrer Smaafugl sig glad;
og med Høg over Bøg
glider Tankerne hen
for at vende tilbage
som Drømme igjen
gjennem Skoven.

14/5 1899.

HØGEN.

Vær hilset Høg over Granetop,
du stolteste Fugl i Skoven!
Du stirrer trodsigt mod Himlen op,
din Flugt er vild og forvoven.

Du kløver Brisen i vilden Lyst,
mens grønligt Øjnene spejde;
du hugger dit Næb i din Fjendes Bryst,
og aldrig du skjænker ham Lejde.

Du er en Røver for Gud og Mand,
i Blod du sølede Hammen;
du ser med Foragt paa den vrikkende And,
der spejler sin Fedme i Dammen.

Jeg elsker vel ej din blodige Klo,
men Flugtens Sus om din Bringe,
dit vilde Blik fra dit stolte Bo
og Solens Blink paa din Vinge.

16/5 1899.

KLOKKEN.

Jeg kommer langs en øde Sti,
der gjennem Rug sig slynger,
mens Aftenklokkers Harmoni
sig ind i Sjælen synger.

Den søre Sang af Klokkers Klang
ved Sommeraftentide,
det er et Stykke Hedenskab,
som alle godt kan lide.

Bestig en Høj en Junikvæld,
lyt spændt ud over Landet,
og mærk dig denne dybe Lyd
af Graad og Jubel blandet.

Og prøv, om ikke du endnu,
mens Myg om Øret svirre,
kan høre Oldtidsslægters Tro
i Klokkemalmet dirre.

Juni 1899.

KJESTEN.

Ung Kjesten red sine Foler tilvands
— horrihej. —
Der sad ved Aaen den sorte Frans
— horrihej.
Og Frans han hwøwted, og Kjesten gled
paa nøgen Fod i hans Arme ned —
— hor-ri-hej!

Gud naade dig Kjesten i Franses Arm,
    — horrihej —
thi aldrig du laa ved saa falsk en Barm.
    — horrihej. —
Han lokker alle de Piger smaa,
der færdes om Kvæld ved den dampende Aa.
    — hor-ri-hej!

Hvad hjælper Vægren en Pigelil
    — horrihej —
naar Natten kogler, og Manden vil
    — horrihej.
En Sivbusk ved en lullende Aa
er svigefuld Grund at hvile paa
    — hor-ri-hej!

Det var alt langt over Midjenat
    — horrihej —
før Kjesten fik sine Foler fat
    horrihej. —
Saa blussende rød hun hjemad red,
hans Kys, — endnu de paa Kinden sved
    — hor-ri-hej!

Ej mere saa hun den sorte Frans
    — horrihej. —
Ej mere rider hun Føl tilvands
    — horrihej;
men ofte gaar hun om Kvæld ved Aa,
mens Taarer drypper paa Vrist og Taa
    — hor-ri-hej!

Jebjærg 12/6 1899.

SAADAN GAAR DET.

DER gik saa krumme Veje
ned til den blide Aa,
hvor Padderokker neje
om Ællingerne smaa —

Hvor Baaden sagte strammer
den tynde Hampesnor,
og Trævlekronen brammer
i blegrødt Silkeflor —

Hvor Gjedden staar og stirrer
med gnavent Underbed,
mens smaa Libeller svirrer
sylfidelet afsted —

Hvor Rylen gaar og nusser
blandt Breddens vaade Sten,
hvor Viben Vingen pudser,
og Storken viser Ben.

Men saa kom Industrien
og saa paa den Idyl;
den aged ud paa Engen
en hæslig Hoben Fyld.

Den tinged og den tegned
og rammed Bjælker ned;
i sytten lange Uger
gik hundred Mand og sled.

Da letted Stork og Ryle,
i Skræk de langvejs fór;
selv Baaden rædselsslagen
rev ud sin Hampesnor.

Og Aaens Vande vred sig
i Skum om Værkets Hjul,
og selve Gjedden bed sig
i Kjæben i sit Skjul.

Men Dampens Dæmon snøfter
urolig Dag og Nat,
og kjækt Fabrikken løfter
sin sodbedækte Hat.

Dens Varer er de bedste,
dens Ry er viden kjendt;
afvigte Vinter gav den
sin Stifter ti Procent.

De gamle krumme Veje
blev macadamisert.
Gud ved om Fremgangsmaaden
dog ikke var forkert!

Jebjærg 5/8 1899.

AFTENSTÆVNE.

NAAR Køerne er malket, og Mælken siet op,
og Æggene er samlet ind fra Vrøvlen,
naar Kattene har faaet sig en Taar i deres Kop,
og Kalvene en Borren Hø i Bøvlen,
da stænger jeg for Hytten, dog ikke altfor haardt,
jeg sætter baresten en bitte Pind i,
den vil min snilde Hendrik med Lethed lirke bort,
mit Kammers ligefor det gaar du ind i.

Men alt maa ske med Læmpe, og alt maa gaa med List
og du, min elskede, maa gaa paa Sokker,
for mærkede min Fader vor Hensigt, tror jeg vist,
at jeg fik Hug og du, ja du fik Pokker.
Og derfor vær forsigtig, min egen, egen Skat,
kom først til Døren, naar min Far han snorker,
og hvil i mine Arme, og vær hos mig i Nat,
og jeg skal elske dig saa ømt, jeg orker!

5/8 1899.

SKUESPILLERINDEN PAA HEDEN.

LEGENDE Barn af en legende By,
hvor tør du danse paa Lynghedens Høje,
hvor tør du juble din Trille mod Sky,
her hvor enhver har lidt Graad i sit Øje!

— Heden har Skræmsel, og Heden har Savn,
Sangen og Glæden, dem kjender den ikke;
sidder der to med hinanden i Favn,
er det med sky og med nedslagne Blikke.

— Saadan omtrent har man skrevet og sagt,
lidt vi dog agter den Jeremiade!
Er end vor Hede alvorlig i Dragt,
yder dens Tuer dog Læ for de glade.

Hør, hvor det jubler af Lærker i Sky;
hørte du gladere Sange derhjemme?
Legende Barn af en legende By,
løft kun med Lynghedens Lærke din Stemme.

Græshoppen sidder saa trind og saa glad,
gnider sig Skanken i Mangel af Fele,
stryger og lytter og lirer sit Kvad,
stolt af sig selv og tilfreds med det Hele.

Legende Barn af en legende By,
dans du kun dristigt paa Lyngen den brune,
og, naar du trættes, bag Porsbuskens Ly
del med en Sanger dit smittende Lune.

Jebjærg 13/8 1899.

OLE.

OLE sad paa en Knold og sang
lal-la-la!
Faar og Beder omkring ham sprang
— tral-la-la!

Lyngen sused, og Skyen gled,
Udflugtslængsler i Hjærtet sved.

Heden stænged, og Mindet spandt;
Moders Øjne dog stærkest bandt.

Snart den Ting dog blev aabenbar:
Minder gjør ikke Sagen klar.

Stak saa Ole en Dag i Trav,
stod med ét ved det store Hav.

Øjet skinnede, Taaren randt,
intet mere i Verden bandt.

Over Havene Hyrden fôr,
Faarene staar der endnu og glor.

Ej kan Bede og Faar forstaa
— lal-la-la!
Længslers Tog over Bølger blaa
— tral-la-la!

Jebjærg 13/8 1899.

KOM MI BETTE KIPKAL.

A haar tjent Jens Masen
no halvanden Or,
skjønt han er en Asen
i og *om* hans Gord.

A maa pas hans Høwde,
a maa ref hans Fyld;
haar æ ett aa løw ve,
saa faar a æ Skyld.

A haar gyd hans Ruesstok,
a haar past hans Lamm,
drøwen med hans Goesflok
aa og i æ Damm.

Høwde, Kreaturer; *ref hans Fyld*, ribbe hans Fjer (Gaase- og Hønsefjer); *haar æ ett*, har *det* intet (ɔ: Kreaturerne); *gyd hans Ruesstok*, gjødet hans Roser.

Rejen med hans Følkloj,
fløt en affentow,
rend æ Gord si Møllboj,
nær de anner sow.

Der haar ingen frej mæ,
a haar hat æ stræng,
skjønt æ Stoder stej mæ
næjsten uden Peng.

— Kom mi bette Kipkal,
kom mi bette Kwi!
Hosbond han er hwipgal
søn ved Awtensti.

Derfor maa du rapp dæ
no mi bette gul;
her haar a di Klaptræ,
hwor haar do di Mul?

Bløw wor Hosbond hwipgal,
det war ild aa spør;
kom mi bette Kipkal
med di løjen Ør!

18/8 1899.

MADS TAMMESES MAREN.

Mads Tammeses Maren haaj Bejlere nok;
hwer Sønde saa rend dæ paa Towten en Skok;
men hwa skal en gjør med dem Piger saa smo,
hwem alle gefalle, men ingen maa fo.

De Bejler de spejler dem sjel og dje Stads,
drøw Lojer og Skojer og Flanni og Fjas;
men ingen te Ringen war rigtig tepas,
for klared han Maren, han straaned paa Mads.

Rejen med hans Følkloj, redet med hans Plag; *fløt en affentow*, flyttet den af og til; *Møllboj*, Møllebud; *frej mæ*, sparet mig; *stej mæ*, fæsted mig; *Kwi*, Kvie; *hwipgal*, hastig gal; *gul*, gule; *Klaptræ*, Bindsel; *løjen*, laadne.

Ras Væwer han skræwer en Kjende for vidt,
og Pejer han sejer saa bettele ledt;
Jepp holdt sæ for kroged, og Povel for rank,
og Wolle haaj aalle en Ør i æ Bank.

Øg søn gik der Or, og søn gik der Daw,
den Bejlen te Maren kam aalle ilaw;
ad Ore saa gik hun i Pever og Frø,
saa no war hun gro, hwo hun hejsen war rø.

Men Maren hun kigger fræ Tammeses Lowt;
no holder der aalle en Kjæft paa æ Towt;
og Facet det bløw da, te Maren bløw sejn
te Tåf for æ Præjst og te Grin for æ Egn.

Husk endle, I Piger, i Træsko og Skow:
Der tæskes, imen der er nøj o æ Low;
der kommer de Dage — ja det ved Worherr!
da I vil ha alle, men ingen ha jer.

Jebjærg 15/8 1899.

PER SØWREN.

MED Bisselær i mine Sko
og godt Humør til Færden,
med ringe Mønt, men Tørst for to
saadan kom jeg til Verden.
Min Mor gik rundt og Grise skar,
min Far han spilled paa Lire,
hvis det var *ham*, der var min Far,
for Sognet har skjænket mig fire, —
thi een var for lidt for Per Søwren!

Hvorfor jeg egentlig blev til,
paa det jeg grunder stændigt,
men kun eet Svar der komme vil:
Min Mor fandt det nødvendigt!

Ej sættes paa Anklagebænk
du, som er nu i Graven;
da Livet var din enest' Skjænk
saa Moder: Tak for Gaven!
Den slides med Taal af Per Søwren.

Og jeg gaar rundt fra Hus til Hus
og klinker gamle Fade
og limer Hank paa søndret Krus
og holder Godtfolk glade.
At sidde ved en halvtømt Kop
og kildre Fjol paa Halsen,
mens Pigebørn gjør høje Hop
og tumler sig i Valsen:
Hej, det er et Liv for Per Søwren!

I fordums Tid jeg viden drog
og drev mod Syd med Stude;
men da det ikke mer forslog,
saa samlede jeg Klude.
Jeg bragte Piger Markedskram
og Baand og Blonder stive,
fik hist et Kys og her en Dram,
og hvad en Glut kan give;
for sligt er en Skat for Per Søwren.

Jeg aldrig gaar en Kro forbi,
naar jeg har Mønt i Pungen;
den Mand, der slider støvet Sti,
maa ogsaa læske Tungen.
En Mark paa Disken slænger jeg:
„Nu Vært, lidt rap paa Haanden!
Een Pæl til dig og to til mig!
saa skal vi fugte Aanden;
men een er for lidt for Per Søwren!

I hvert et Sogn der sad en Tøs
for mig i stille Venten,
og naar tilsidst jeg rev mig løs,
hun fulgte mig til Stenten;

der sa' hun mig et ømt Farvel
og kyssed mig paa Panden;
og bagved næste Sogneskjel
der mødte mig — den anden;
for een var for lidt for Per Søwren!

Ja, saadan fór jeg Landet om
og stavred over Heden,
fra Storken fløj, til Viben kom,
og Sommeren var leden.
Den Sommerdag blev aldrig lang,
naar Tørsten først var slukket;
een Lærke over Issen sang,
og een mod Munden klukked,
for een var for lidt for Per Søwren!

— Og gaar det saa en Dag paa Held
med Krus og Rus og Resten,
saa gjør jeg op min Syndegjæld
og træder ind for Præsten:
„Du Mand, hvis Fag det er at tro:
naar jeg er død og borte,
saa bed for mig en Bøn, nej to,
og ikke altfor korte,
for een er for lidt for Per Søwren.

Thi Folk af min Kaliber, Præst,
de glemmes let i Vrimlen,
de bydes sidst til Livets Fest,
og de har længst til Himlen.
Og var jeg undertiden slem,
saa hils nu din Vorherre,
og sig fra mig, jeg kjender dem,
der var adskilligt værre,
og dog kommer ind før Per Søwren.

Ja, snart er Per en gammel Knægt
med Skimmelsvamp paa Tanden,
han slingrer under Livets Vægt,
hans Øl staar surt i Kanden.

Og er en Dag der ingen Per
at øjne under Festen,
da trænges ej til Spørgen mer,
enhver vil gjætte Resten:
Godnat og Guds Fred med Per Søwren!

16/8 1899.

DEN GAANG TE A WAR GYWT MED LAVS.

DEN Gaang te a war gywt med *Lavs*
— aa jøsse, jøsse jammen!
da strented a med Gled mi Klaws,
mi Daa gik hen med Gammen.

For bejer Mand war ett end Lavs
— aa jøsse, jøsse jammen —
de skjønnest Ting a fæk tegavs,
og aalti holdt vi sammen.

Men sin saa bløw a gywt med *Klavs*
— aa jøsse, jøsse jammen —
mi Trow a føst haaj gin te Lavs
og no no ga — a hamen!

Men der fæk a sgi hwedt mi Saws!
— aa jøsse, jøsse jammen —
den Klavs det er det bare Snavs,
hwor aalt gaar ud paa Drammen.

Og mæler a en Muk mod Klavs
— aa jøsse, jøsse jammen —
saa brøler han: „Herut, haraus!“
saa rød som Kok i Kammen.

Og blywr æ Gywr ett saat o Klavs
— aa jøsse, jøsse jammen —
saa skir æ sajtens jetiddavs,
a drowner mæ i Dammen.

17/8 1899.

---

strented, vandt Garn: *Klaws*, Garnfed; *hwedt*, hvæsset; *Gywr*, Gjordene: *jetiddavs*, engang.

JØRGEN VED BÆKKEN.

HUN vogtede Faar,
han ejede Gods, og han aattede Gaard;
dog ofte han søgte bag Lynghedens Høje
den fattige Tøs i den falmede Trøje,
og drog hun med Hjorden forbi, med et: Hov!
han standsed sin Plov.

Men Mette hun veg.
Saa mange han elsked, *saa* mange han sveg;
hvor turde da hun gi' sit Hjærte til Kjende
og haabe, han mente det ærligt med hende?
Hvor tit blev den fattige ikke forladt
blot efter en Nat.

Men saa blev han ond,
og Eder og Trusler besudled hans Mund;
men Mette hun flygted bag Lynghedens Høje,
mens han stod ved Ploven med Graad i sit Øje.
Og bøjet han pløjed, og Solen gik ned.
Og Dagene gled.

Han tumled og drak;
de stærkeste flygted, hvor Kniven han trak.
Man vidste, hvor *Jørgen ved Bækken* var inde,
der kjendtes ej Fred for Mand eller Kvinde,
een var der, som kunde ha' blidnet de Kaar,
men hun drev med Faar.

Saa var det en Nat,
da legedes atter et blodigt Tagfat.
Fra Krosalen hørte man Fjolbuen dure
og Sinkstøvler trampe i Svejtrit og Ture,
og ned gjennem Huset man skogred og drak
og røgte Tobak.

Da lød der et Brag,
som skulde det varsle den yderste Dag;
halvtslumrende Gjæster slap Hanken paa Kanden
og saa med Forfærdelse rundt paa hinanden.
Forvirringen, Larmen og Raabene steg,
og Værten blev bleg.

Saa gik der en Dør;
man kjendte 'en Mumlen som Susen i Rør;
man mærked paa Støjen og Talen forvildet,
at Jørgen ved Bækken var kommen til Gildet.
Det vidste i Salen hver svedende Svend,
at nu blev der Spænd.

Først svang han en Stol
og mased med den baade Spill'mand og Fjol;
saa greb han i Bringen den bredest i Laget
og hev ham til Vejrs, saa det braged i Taget;
ad Gulvet han rulled ham hen med et Skvalp:
„Af Vejen, din Hvalp!"

Nu sluttedes Kreds.
Snart stod der om Kjæmpen af Karle en Snes;
som Gjæs, der napper i Angst efter Ræven,
saa førte de Slaget med Rysten og Bæven;
og Spændingen voxed, og Salen blev tømt,
og Øllet forsømt.

Men Jørgen han stod
saa spændstig i Læggen, saa fast paa sin Fod;
hans blaanende Aarer de svulmed paa Armen,
paa Læben der lyste et Smil gjennem Harmen;
hans Knoer de hvidnede, Øjet skød Lyn
bag mørknende Bryn.

Saa styrted han ind,
og Flokken sig spredte som Avner i Vind.
Dog ej de formaaed at fly for den stærke,
der susede ned som Høg over Lærke
med Buler og Skrammer, saa Blodet det drap
med Praasen omkap.

En Raaben, et Rend
af rasende, rædde, bestøvlede Mænd!
Hist krummed sig een, og her styrted en anden
med kløvede Læber og Buler i Panden.
Hvor ikke hans Haand kunde gjøre sin Del,
han planted sin Hæl.

Og Flokken svandt ind;
snart stod der paa Gulvet kun han og *Jens Pind,*
en Oxe i Styrke, Krakiler for Resten,
der stredes med alle fra Smeden til Præsten;
til Dato med *Pinden* slet ingen fik Has;
nu kom han tilpas.

Fra neden og op
han maaltes af Jørgen fra Taa og til Top;
et Spring! og han slængte sin Hæl mod hans Skulder,
saa Pinden knak over med Brag og med Bulder.
Jens tog efter Kniven, men Jørgen var hos
og tøjled hans Trods.

Han hvidned af Harm
og slog ham i Skallen og bøjed hans Arm,
og Kvinderne hvined: „Nu myrder han Pinden,
hvis Himlen ej sender ham Frelse forinden!“
Til Hjælp var der ingen, der flytted en Fod;
hvem skulde ha' Mod?

Brat standsed al Kiv,
der hørtes en Hvisken som Susen i Siv,
og ned gjennem Krohusets stinkende Gange
bevæged en Kvinde sig, liden og bange;
tungsindigt var Øjet, og Klæder og Haar
end lugted af Faar.

Hun vaklede ind
og lagde mod Kjæmpens sin solbrændte Kind:
„Aa, Jørgen, besind dig, giv Fred til din Fjende,
saa maa du mig eje, saa er jeg din Kvinde,
nu ser jeg forsilde, du mente det ret;
jeg handlede slet!“

Da Jørgen stod op,
da gik der en Skjælven igjennem hans Krop;
om en havde slaaet ham lige i Synet,
han skulde end ikke ha' løftet paa Brynet.
Nu var han forsonet med Verden og alt,
for *hun* havde talt.

Han saa sig omkring
blandt splintrede Møbler og masede Ting;
han bøjed sig ned og tog Mette paa Armen,
han søgte til Dørs og dukked i Karmen
sit knejsende Hoved og svandt med sin Skat
i Lyng og i Nat.

Hist skinner hans Gaard.
Paa Toften staar Kalve og kridhvide Faar.
Fornuft hersker ude, og Fred raader inde,
for Jørgen ved Bækken han elsker sin Kvinde.
Saa varsomt hun stryger hans stubbede Kind,
naar Vreden gjør blind.

27/8 1899.

PINSEVISE.

NAAR Bonden vel har saaet sin Byg,
saa retter han sin brede Ryg
og ser sig om saa vide,
da skjønner han af Vind og Væ'r,
af Lam paa Toft, af Stork og Stær,
det er ved Pinsetide;
saa standser han sit røde Hors
og vejrer mod den Duft af Pors,
der strømmer ind fra Kjæret.
Han tænker paa den Vækildsfest,
hvor hun er med, han ynder bedst, —
og gjør et Spring i Vejret:
Aa Jøsses ja, aa Jøsses ja,
hvor hun og jeg skal kysses da!

Forlængst han hængte hen sin Plejl,
og Høg og Gjøg for fulde Sejl
lavt over Landet stryger.
Nu gaar hver Sky med gylden Kant,
det spæde Græs sin Næring fandt
i milde, svale Byger.
At Pinsens muntre Fest er nær,
det hvisker Siv, det fløjter Stær,
og Knøsen kan det høre,
og ager han paa Toft sit Læs,
og sætter han sit Hors paa Græs,
det synger i hans Øre:
„Aa Jøsses ja, aa Jøsses ja,
hvor hun og jeg skal kysses da!"

29/8 1899.

NATMANDSVISE.

AXEL havde saa lyst Humør,
Sidsels Øjne saa mørk Kulør,
ejed hun bare en Fingerring,
Axel ejed slet ingenting.
Han tigged Uld,
hun tigged Sul,
snart kan de to tigge Posen fuld.

Plov og Ager de ænsed ej;
helst de pløjed den Landevej.
Byer tred've og Sogne ti
havde de to at tigge i.
Han tigged Uld,
hun tigged Sul,
snart kan de to tigge Posen fuld.

Sidsel sad paa en Kampesten,
Axel kom til paa skjæve Ben.
Sidsel var ung og let i Gang,
Axel bøjed sig frem og sang:
„Jeg tigger Uld,
du tigger Sul,
snart skal *vi* to tigge Posen fuld."

Axel bejled en Juninat,
Bryllup holdtes i næste Krat;
dér fik Sidsel sin Fingerring;
Præst og Klokker fik ingenting.
    Han tigged Uld,
    hun tigged Sul,
snart kan de to tigge Posen fuld.

Siden stavred de Heden om;
Hunde halsed, ihvor de kom.
Damped Regnen fra Axels Vest,
lo den Skøjer og sang som bedst:
    „Jeg tigger Uld,
    du tigger Sul,
snart skal vi to tigge Posen fuld."

Axel sad ved en Hededam,
spilled for Sidsel paa Redekam.
„Bliver din Trøje dig lovlig stram,
har du vel Plads til en Kirs'bærdram.
    Jeg tigger Uld,
    du tigger Sul,
snart skal vi to tigge Posen fuld."

Sidsels Trøje blev mer end trang,
snart et Væsen red Owselsang
højt paa Moderens Skulderblad.
Axel kyssed sit Barn og kvad:
    „Jeg tigger Uld,
    I tigger Sul,
snart skal vi tre tigge Posen fuld."

Maanen skinner paa Sidsels Barm;
Glutten patter sig mæt og varm,
lytter imens til Nattens Lyd,
Hjejlens Klage og Tofiens Fryd.
    Han tigger Uld,
    hun tigger Sul,
snart kan de to tigge Posen fuld.

Axel sover i Lyngen strakt,
Sidsel sidder en Stund paa Vagt,
Duggen drysser paa Barnets Kind,
Suset dysser dem begge ind.
Han tigger Uld,
hun tigger Sul,
snart kan de to tigge Posen fuld.

Heden huser saa mangen Fugl,
hvorfor da nægte slige Skjul?
Gav de dog Lyngen god Kulør
hendes Øjne og hans Humør.
Han tigged Uld,
hun tigged Sul,
snart kan de to tigge Posen fuld.

Længe hviled i Hedens Muld
Natmandsfolkets det brune Kuld.
Kors og Stene gi'r ej Besked,
Lyngen hvisker kun, hvad vi ved:
Han tigged Uld,
hun tigged Sul,
længst skovled Døden dem Posen fuld.

Jebjærg 1/9 1899.

KA DREBÆK.

KA' Drebæk lægger sit Lat paa Bleg
og nynner i søde Drømme;
hun jævner hver Fold, hun glatter hvert Læg
med Hænder smygende ømme.
Men dybt kan en den anden bedrøve.

Ved Rokkehjulet den Vinter randt,
i eet gled Natten og Dagen,
imens hun spelted, imens hun spandt
hint Væv til sit Brudelagen.

Hist ude hvor Stakken ved Gavlen staar,
og Leddet for Lukket stænger,
der ligger i Kvældslys Kjærestens Gaard
med fire kalkede Længer.

Didhen gik Længslen saa mangelund,
naar Lyset stod slukt i Stagen,
men stærkest dog slig en Puslestund,
der ofres ens Brudelagen.

— Rød lagde Ka' Drebæk sit Lat paa Bleg,
det var ved Sankt Hansdagstide,
men førend Septembers Maane steg,
da var hendes Kinder saa hvide.
Thi dybt kan en den anden bedrøve.

Ka' Drebæk sidder ved Nadverbord
paa Bænk blandt Piger og Ka'le.
Men Maden nydes foruden Ord,
thi ingen nænner at tale.

Ka' Drebæk kjender ej Rist ej Ro,
med Haanden dækker hun Panden;
den Mand, hun for Aaringer gav sin Tro,
har Bryllup i Dag med en anden.

Ud glider Karen i Nattens Blæst,
de andre staar tavse tilbage;
saa tungt hun ser mod det skyede Vest
og rokker i stille Klage.

Thi er der andet at gjøre for den,
der misted sin eneste Glæde,
end tavs at synke i Sorgen hen
og bøje sit Hoved og græde!

Saa bittert hun græd i den kolde Nat,
at Hjærtet sved ved dets Rødder;
ved Midnatstide kom Husets Kat
og strøg saa blidt hendes Fødder.

Men Katten veg, og Natten veg,
kun Sorgen blev ene tilbage,
mens Karen sad støttet mod Stolpens Eg
og rokked i stille Klage.

Da Solen væved sit gyldne Tavl
om Tagenes Møntørv sorte,
sad Karen endnu ved den klinede Gavl,
men da var selv Sorgen borte.

Karen er sluknet i Nattens Slud,
— dens Væde i Haaret hænger.
Men end i Døden stirrer hun ud
mod fire kalkede Længer.
Saa dybt kan en den anden bedrøve.

7/9 1899.

PAA MUNKEBJÆRG.

GUD Fader gik sig en Morgentur.
Fra Himlen tonede Mikaels Lur.

Engene emmede, Dalene dampede,
Stæderne skinnede, Stemplerne stampede.

„Dans!“ raabte Herren, og Alnaturen
dansede ud efter Mikaelsluren.

Bjørnen, forstaar sig, var tidligst paa Tæerne,
saa fulgte Hejrene, Hopperne, Træerne.

Birken trak Hoserne op over Benene,
dansed saa *til,* saa det stented med Stenene.

Fyrren, den chevalereske Kanalje,
greb Frøken Bøg om dens fastsnørte Talje,

Egen i Rykninger rettede Knæerne,
rev saa med Et ud af Bakkerne Tæerne,

drejed sin Korpus med Alvorsfjed,
jog efter Hoben med Kronen paa Sned.

Op gjennem Dalene Flokkene fejede,
nogle fór ud, mens andre blot nejede.

Bækkene durede, Bakkerne dundrede,
Engle stod oppe paa Skyer og undrede.

— — Da strakte Gud Staven hen over Byerne.
Mikaelsluren tav over Skyerne.

Der lød gjennem Rummet et myndigt: „Stands!"
og pludselig sagtned Naturen sin Dans.

End staar dog paa Munkebjærgs herlige Banke
de Træer til Pryd og til Eftertanke,

og nikker op mod den sejlende Sky
og venter, at Dansen begynder paany.

Septbr. 1899.

DEN REVOLUTIONÆRE STUDENT.

OM Kvisten der blæser en strygende Vind,
den larmer med Vinduets Krog,
paa skraa kigger Spurv gjennem Ruderne ind
til en ved en opslaaet Bog.
Han er af os alle en gammel Bekjendt,
vi agter hans Vid og hans Mod;
han er kun for Herren det ene: *Student*,
dog, tro mig, den Titel er god!

Hvor skabtes der vel i Nationernes Skjød
en Strømning i Krig eller Fred,
en Fordring, en Fylking til Liv eller Død,
hvor ikke Studenten var med?
Den højeste Tanke, den skjønneste Sang,
Ideernes myndige Magt,
den gik gjennem Verden sin lysende Gang
saa tit i Studenternes Dragt.

Ej altid han sad med sit nærsynte Blik
og saa' mod „den himmelske Ørn",
nej, ofte bag hullede Faner han gik
og tog mod de blodigste Tørn.
Aarhundredets, Fyrrernes stolte Idé
den glemte han ej for Latin,
men planted dens Fakler ved Donau og Spree
og langs med den bugtede Rhin.

Hvem tændte paa Ruslands sortmuldede Grund
hint Dagningens sitrende Skjær,
der vakte Evropa og skræmte en Stund
Fordummelsens pansrede Hær?
Hvem talte om *Ret* under Tængernes Kneb
og lagde Petarderne an
trods Bødlen og Knutten og Galgernes Reb?
Studenten, den nærsynte Mand!

End flakker uroligt i Kejserens Drøm
hint Brandskjær, Studenten har vakt;
end hviskes med Skjælven ved Neva'ens Strøm
et Ord om Studenternes Magt.
De lagde i Verdenshistoriens Skaal
helt ofte saa blodig en Vægt;
har Døgnet og Dagen end ændret *vort* Maal,
vi er dog med hine i Slægt.

Som dem har vi raset mod Bindsler og Baand
og svoret paa Drømmenes Værd;
som dem har vi knælet for Frihedens Aand
og skaaret vor Haand i dens Sværd;
som dem har vi raabt imod Land efter Lods
og stødt i Basuner og Lur;
som dem har vi hugget vor Vinge til Blods
mod Dumhedens taarnhøje Mur.

Her staar vi og venter et varslende Tegn,
et Lyn fra den ladede Sky,
en bragende Torden, en rensende Regn,
der gi'r os til Livet paany.
Thi Hjernen maa dummes, og Tanken maa dø,
og gispe den hellige Trods,
hvor Dødtorsken driver paa boblende Sø,
og Luften er tyk som hos os.

Men er vi Studenter med „Spørgs" eller „Kryds",
med Visdommens Fugl i vort Segl,
saa slider vi ikke Salonernes Plyds
og ikke Kaféernes Drejl.
Saa deler med disse vi Arbejdets Kaar,
der sysler med Hammer og Plov:
Af Folket vi kommer, til Folket vi gaar,
dets Lykke skal være *vor* Lov.

26/9 1899.

ANNA.

FRIT EFTER BURNS.

Et godt Glas Vin, en solfyldt Eng,
en duftende Havanna —
saa fattes Fjolens fjerde Streng,
og Strengen hedder Anna.

Nys gled to elskte mig forbi,
en Høker med sin Hanna.
Hvem gaar vel nu paa dugstænkt Sti
med Armen om min Anna?

Ak, jeg, som aldrig knæled ned
for nok saa himmelsk Manna,
her knæler for den Jordiskhed
paany at eje Anna!

Ej for al Kongsbergs hvide Sølv
og Guldstøv fra Guyana
jeg bytted bort om nok saa kort
det mindste Smil af Anna.

I Fyrster, del den ganske Jord
fra Peking til Savanna,
jeg skal ej harmes mindste Spor,
blot ej I deler Anna.

Lad Præsten hale Teksten ud
om „Vand til Vin" i Kana,
imens skal Mjød fra Glædens Tud
iskjænkes mig af Anna.

Om Fogden Fingren løfte vil
og snøvle sit: „Na-*na*-na!"
lad Fogden gaa ad Helved til,
imens gaar jeg til Anna!

Vinter 1900.

SOPHUS SCHANDORPH.

SAADAN som han der fødes ikke mange
mer paa vor Kyst.
Latter og Taarer kjæmped i hans Sange
som i hans Bryst.
Tit med de bedste stredes han om Ringen,
førte blandt Brødre Viddets Marchalstav,
og *hans* Pile ingen
Saarfeber gav.

Der hvor en Krans af brede, grønne Agre
favner en By,
knirked hans Vugge bagom lave, fagre
Tegltages Ly.
Saadan som Rugen duver dér mod Aften,
saa vi den duve langsomt i hans Digt,
bøjet under Saften,
vippetungt, rigt.

Han var vor Digtnings djærve Fløjtespiller,
Fløjten var Pans;
trindt mellem Bøgens midjeslanke Piller
bød han til Dans.
Junker og Pranger, Kammerraaden, Bonden
— alle var tvungne af *hans* Latters Magt,
maatte trampe Grunden
pænt til *hans* Takt.

Bedst dog at se ham i en Venneskare,
bred i sin Stol;
da blev hans Latter høj som en Fanfare,
Øjet som Sol;
Viddet sprang Buk hen over Bordets Skaaler,
Satyr og Faun med Gubben bytted Plads,
medens Lampens Straaler
gløded hans Glas.

Altid med Haanden paa Naturens Hjærte
indtil sin Grav.
„Dørene op mod Os fra Altrets Kjærte!"
saa var hans Krav.
„Blindhedens Trælle bør for Stær vi skjære,
bort med hvert trøsket Dogmes Hjertedunst!"
Saadan var hans Lære,
saadan hans Kunst.

Som naar om Høst et Ax for Seglen synker
tøvende ned,
saadan *hans* Hoved med de skjælmske Rynker
bagover gled.
Smilet forsvandt. De muntre Øjne sove.
Pan sin Discipel atter til sig tog;
mod de store Skove
bort han ham drog.

5/1 1901.

VALGSANG.

STORE Dag, Alvorsdag,
da et Folk sin Harme køler,
da paa Sværdets Æg det føler,
før det ordner sig til Slag;
se, dens Gry i Østen lyser,
Sundet spejler alt dens Skjær;
Højre gyser
ved at vide Dagen nær.

Borgermænd, Arbejdsmænd,
I, som surt for Brødet slider
og endda fra alle Sider
møder Haan og Præsteskjænd,
sørg I for, før Dagen hælder,
at hver Mand i Rækken ved,
hvad det gjælder,
inden næste Sol gaar ned.

— Se mod Øst, se mod Vest;
alle Vegne Svøben hviner;
Frækheds Spand for løse Liner
stormer frem til Sejersfest;
skal *vi* ogsaa op i Kanen?
Svaret ejer Folket selv;
    Vejen, Banen
gaar tilsidst, hvor Folket vil.

Vælgerfolk, giv nu Agt:
Der er ingen Fryd i Landet;
Eng og Ager er forbandet,
der, hvor *Retten* ej har Magt;
men et Folk faar aldrig *Gaver;*
for at sejre maa det slaa;
    ikkun Slaver
tør den Tale ej forstaa.

Borgermænd, Frihedsmænd,
stem *dem* ned, de visne Hænder,
der kun grisk om Pungen spænder
i et sygt, krampagtigt Spænd.
Thi vort Brød i Munden kvalmer,
Daarens Tale kaldes Kløgt,
    Livet falmer
under disse Hænders Røgt.

Men fra Syd kommer Vaar;
Frosten gjør det ikke længer,
Marken Stodderkaaben slænger,
Skoven stryger op sit Haar;
alle gamle Skrog skal isne,
thi naar hver en Mand har stemt,
    er det visne
fulgt tildørs med Klokkeklemt.

Alderdom, Usseldom,
gaa og græd blandt eders Grave,
pak jer hen til Kongens Have,
der, hvor Ploug end spøger om.

Vælger, riv dem af Koturnen,
rist dem nu en Runesten;
Stemmeurnen,
den skal rumme Højres Ben.

1/4 1901.

MED ET BIND DIGTE.

HVAD er et Digt? En proteusagtig Ting,
en Enetale med os selv i Drømme,
et viltert Væld, et klingert Kildespring
med Fald og Retning mod de dybe Strømme.

Er Uvejr oppe eller Stormen nær,
da er det gode Digt som Skrig af Spover,
i Livets Sommersol, naar Rugen dræer,
kun Skummet af en Sjæl, der koger over.

5/4 1901.

FORAAR I ROSKILDE.

DET er Vaar, det er Vaar! hvisker Hegn, hvisker Hæk,
der staar safttunge Skud langs den surlende Bæk,
og i Skoven er tæt med Violer,
der staar Lam under Gavl, der gaar Føl over Kjær,
der er Mos paa hvert Tag, det er Pokker til Vejr,
se, i Halmstakken Katten sig soler.
I hver Bøg sidder Finken, den elskende Strik,
og sin Brud han sig nærmer med ømt: „Dikke-Dik!
Er du dér? Kom mig nær! Hav mig kjær!“

Og der favnes i Luften og næbbes paa Gren,
og der tages tilægte af Hjort og af Ren,
og der stanges af stinkende Bukke.
Selv det laadneste Dyr, selv det argeste Kryb
kommer ud af sin Hule og op af sit Dyb
for at smægte og elske og sukke.
Og de vrider sig rundt i den saligste Lyst,
og de finder først Hvile med Bryst imod Bryst,
mens de stønner og dør i et skjælvende Kryst!

Og jeg nynner en Sang langs med Fjordvigens Glar,
og jeg frygter at træde paa elskende Par,
der for Lykke ej ænser mit Komme;
og jeg hører de Kald, jeg har hørt gjennem Aar,
disse lokkende Fløjt, disse Triller, der gaar
tværs over Skove og Bomme,
og som dog ved de tusinde Toner og Sving
— thi Elskovens Sprog har ret snørklede Sting —
kun vil sige til *hende* den eneste Ting:
du skal *lytte* og *røres* og *komme!*

Og saa synes jeg brat, jeg er ene paa Jord,
jeg er skilt fra „en Fortid" ved Seng og ved Bord,
i Lyksaligheds Land en uværdig,
og jeg kaster mig ned paa den duggede Eng,
og jeg beder til Gud, som dengang jeg var Dreng:
Send mig en kjær Magdalene, men ikke en altfor bodfærdig!

— Ja, en duftende Drøm er vor rullende Jord;
kan du skimte et Skin paa din Himmel mod Nord?
Det er Sommerens Svende med Fakler;
det er Lyset, der stiger af Vinterens Grav,
det er Løfternes Skjær over isstrøet Hav,
det er Guden ifærd med Mirakler!

April 1901.

JYLLAND.

DER dukker af Disen min Fædrenejord
med Aaser og Agre og Eng;
med Ryggen mod Syd og med Taaen mod Nord,
den redte bag Sander sin Seng;
dog ej for at sove Retfærdiges Søvn,
thi sjældent er Landet i Ro,
men Stormene gaar,
og Brændingen slaar
paa Kysten med djærveste Kno.

Der ruller de Bække saa tungt gjennem Dal,
langmodigt ta'r Aaen imod
og skrider tilhavs i en sindig Spiral,
forinden den drev det til Flod.
Men hvor den kan glitre en Sensommerkvæld,
naar Laxen gaar op mod dens Strøm,
naar Siv og naar Flæg,
faar Dugstænk i Skjæg,
og Dagen gaar bort som en Drøm.

De bredeste Enge, jeg nogentid saa,
her duger det mossede Svær;
blankhornede Høvder paa ravgullig Taa
gaar rundt i de knortede Kjær.
Her voxer sig Plagen saa trind om sin Lænd
i Højengens vældende Saft;
saa rød er dens Lød,
dens Mule saa bløt,
dens Koder de fjedrer af Kraft.

Og Ræven han slikker bag Diget sit Ben
og soler sin syndige Krop;
og Haren hun snuser til Agerens Sten
og gjør over Stubrene Hop;
og Odderen plumper i favnedybt Høl,
for Jæger og Hund i Behold,
men Hjejlernes Hær,
den flokker sig der,
hvor Hugormen lurer i Knold.

Mørkt stiger en Høj over Kornhavet op,
med Blaabær og Lyng er den klædt;
blandt Risenes Ranker en Lærke med Top
sig gynger og kvidrer saa spædt.
Det bølger af Rug imod Kimingens Rand,
i Dale, paa Banker den staar,
faar Runding og Form
i Godtvejr og Storm
som Barnet, mens Gjængerne gaar.

Det lufter i Lyng, og det ringler i Rug,
det sprager i Agrenes Straa;
højt Skyerne drejer den dampspændte Bug
og skygger en Stund for det Blaa.
Vildt Bierne tørner om Husmandens Gavl
mod Kuben bag Grønkaal og Løg.
I Udflyttergaard
mod Porthjaldet slaar
et Ekko af rimmende Øg.

Her laa der engang paa en spergelgrøn Toft
et Hjem med sin Skorsten paa Hæld.
Det havde en enkelt Rad Pølser paa Loft,
men ellers kun Armod og Gjæld.
Dog havde det Svaler bag Forstuedør
og Blomster om Sokkel og Syld
og Malurt paa Væg,
og Hønen la' Æg
i Skjul af den krogede Hyld.

Der sad hun og spelted min bøjede Mor,
ind under den Bjælke saa lang
og delte sit Bryst mellem mig og min Bror,
imens saa vemodig hun sang.
Nu ligger hun hist under Stendigets Hæld
i Krogen, hvor Valmuer staar;
gjør Verden Fortræd,
tog Sorgen min Fred —
saa sagte med Laagen jeg gaar.

Hvad var vel i Verden det fattige Liv
med al dets fortærende Tant,
om ikke en Plet med en Dal og lidt Siv
vort Hjærte i Skjælvinger bandt!
Om ikke vi drog fra det yderste Hav
for bøjet og rynket at staa
    og høre de Kluk,
    de Mindernes Suk
fra Bækken, vi kyssed som smaa!

Velsignede Land, hvor i Stormvejret bor
et Folk, som er øvet i Savn,
jeg ejed vel aldrig et Gran af din Jord,
som hjemløs jeg kvitted min Stavn.
  Du rakte mig ud fra dit stenede Krat
  en Høstnat saa kroget en Stav.
    Naar Staven er brudt
    og Livsgangen slut,
    kanske du da skjænker en Grav.

V. 1–8 1/2: 20/4 1901, Slutningen: 10/11 1904.

KARUP AA.

Nu bleges Himlen, for Sol er nede,
og alt har Kvæget ædt Bugen trind;
der lugtes Pors fra den nære Hede,
og Høduft driver for dugtung Vind.
Glad Hyrdedrengen paa Vajsen synger,
mens Aftengjøgen en Skræppe tynger
og Vibeflokken sin Kile slynger
med hæse Skrig over Karup Aa.

Vajsen, høj Vej gjennem Engen.

Hult Aaen klunker ved Midnatstide,
naar Maanen skjarer i Pytter smaa
og Taagestøtter langs Bredden skride
og sadle Engene abildgraa.
Da hulker Vandet fra dulgte Kilder,
mens Væslet virmer om Broens Piller,
og Kastevinde gjør Ganeriller
i Maanespejlet paa Karup Aa.

Saa stiger Solen af Morgenbadet,
mens Storken lægger sit Næb paa Hæld,
og Duggen drypper fra Svingelbladet
som blanke Hagl i det sorte Væld;
og Ræven kommer med Rov belæsset;
han laber Vandet, der kringler Næsset,
mens Brisen ringler med Hjærtegræsset
paa begge Bredder af Karup Aa.

Her ruger Anden i sivlun Rede,
og Rylen vader paa tynde Ben;
en Gamling lærer sit Barn at mede
og haspe Snøren af Stagens Ten.
Guldsmede straaler som Gudesmykker;
hvor Padderokken paa Roden rykker,
en tandsløv Odder sit Maaltid tygger
med Kind mod Græsset ved Karup Aa.

Men kommer Juli med Brand og Brynde
og svider Pletter i tyndstraaet Rug
og syrner Øllet i baandsat Tønde,
mens Grisen stønner ved maskfyldt Trug:
da slænger Bonden sin Le paa Nakken,
retsindig langsomt han klarer Bakken,
han naar til Engen, han kaster Frakken,
og *Slet* begynder langs Karup Aa!

Klunker, klukker dybt; *skjarer*, skinner (af Skjær); *Svingel*, en Græsart.

Den Mand, du tænkte dig mut og treven,
fordi du saa ham i Hytten sidst,
han er ved Stræbet paa Engen bleven
en Skjæmtebroder og Humorist;
han gaar til Knagen, saa Jærnet synger,
det friske Arbejd hans Blod forynger;
kun halvt til Vægten en Byrde tynger
i Høsletstiden ved Karup Aa.

Ret artigt Pigen maa Riven klemme,
om hun med Leen skal holde Skridt.
Korset og Klokke maa blive hjemme,
saa svulmer Barmen desmere frit!
Hun drejer Riven, saa Græsset stenter
og alle Frøer gjør Testamenter
og rædselsslagne fra høje Skrænter
med Plask sig styrter i Karup Aa.

Og Solen bager paa Knøsens Tinding,
mens rapt hans Stryge i Krydsstrejf gaar;
og Sliddet slapper hans Buxelinning,
saa Buxebagen til Knæet naar.
Ved Skaarets Ende en Slurk af Dunken,
en Skraa i Munden og Saften sunken!
Saa fat igjen for at øge Bunken
af Hø i Stakke langs Karup Aa!

— Du klare Strøm med de svale Bølger,
der duger Heden saa bredt et Bord,
mit Blik ærbødigt din Krumning følger,
til hvor du dykker i dyben Fjord.
Til dine Bredder min Slægt var bundet,
ved dine Bølger jeg Liv har fundet,
du er som Traad i mit Livsvæv tvundet,
du tungt henskridende Karup Aa.

13/7 1901.

Knagen, Haandtaget paa Høleen: *Stenter*, springer brat af Sted; *Stryge*, et Hvæsseinstrument for Leen.

HEDELANDET.

DU sære Land,
du mørke Land,
med Faaredrift og Studespand,
med ilde Avl
i Sandjordstavl,
med Stormes Gys om Grund og Gavl!

Dit lave Træ
fik kroget Knæ
i Vestenvind og Østenlæ;
din Byg frøs ud
i Nordenslud,
til skurvet Jord *for* skarp en Lud.

Din Bedeflok
har Tæger nok,
men rag og strid er Uldens Lok;
dog Faders Sok
og Søsters Klok
ved den fik Traad paa Moders Rok.

Et magert Land,
et fattigt Land,
og jævnt — i mer end een Forstand;
skjønt nok af Sten
langs Agerrén,
du har af *Klipper* ikke een.

Din Arv er Sand,
dit Raab er: „Vand!"
Skjønt ogsaa her sies Mælk af Spand;
blev Solen hed
og Kosten led,
den bragte tit en Skorpe ned.

Din Lyng var høj,
din Al var drøj,
og Rydningsværket ingen Spøg,
men Ilden sved,
og Spaden bed;
om Resten ved hvert Barn Besked.

Den jydske Mand,
som her tog Land
med langt til Gud og langt til Vand,
hvor holdt han ud
i Ugers Slud,
naar al hans Trøst var Ko og Stud?

Saa spurgtes tit;
han grunded lidt
og svared saa: „*Hvem* vælger frit!
Jeg fødtes her
i Hytten der
bag Kaalgaarddigets Poppeltræ'r.

Der leved Mor,
til jeg blev stor,
saa fik jeg Hyttens Gjæld og Jord;
et brydsomt Værk!
men jeg var stærk,
og jeg tog Skæbnen i dens Kværk.

Og Hytten her
den er mig kjær,
naar Sperglen gror og Rugen dræer;
dens Karm er vind;
men Solens Skin
naar selv ad skjæve Ruder ind."

Med slige Ord
din jydske Bror
vil møde dig paa stormslaaet Jord,

hvor Hytter smaa
med Lyng for Straa
i Dag slaar Kreds om Heden graa.

„Et øde Land“.
Et *herligt* Land
med Lokesæd og Hedebrand,
i Byger døbt,
i Storme svøbt,
i egne store Former støbt!

20/7 1901.

EN FABEL.

DER var engang en *Grand danois*,
som havde levet længe;
i fordums Tider rev dens Tand
de Mopser mangen Flænge.

Men er et Bæst end nok saa bidsk,
engang dog Galden stopper;
nu sad den tandløs i sit Hus
og nagedes af Lopper.

Da samledes de Mopser graa
i Flok fra alle Sider
og sagde: „Lad os hædre ham,
der ikke mere bider!“

Se, saadan taler Mopser kun
og andre dumme Hunde;
de Taaber husked ikke paa,
han bed, den Tid han kunde.

Saa trak de smaa i Kjoler graa
og pyntede sig Bagen,
og havde en et Ordensbaand,
han bandt det under Hagen.

Saa gik de til vor *Grand danois*
og satte sig paa Gumpen,
og bjæffed: Ak! og tuded: Tak!
og logrede med Stumpen.

Den gamle keg af Huset frem;
han var i Hu saa gnaven,
for Loppen bed, og Gigten sled,
og Ald'ren rev i Maven.

Men da han saa den Mopseflok,
han mimred, lo, lo atter:
„Ja, var jeg ikke *Grand danois*,
saa brast jeg nu i Latter!

Thi er det ej de Mopser graa,
jeg var til idel Plage,
hvis Ris jeg blev, hvis Skind jeg rev
i mine Velmagtsdage?"

Dog, naar man er en *Grand danois*,
saa passer man paa Munden;
og ogsaa vores havde snart
den rette Anstand funden.

Han rømmed sig og sagde: „Tak!
gaa ind og smag paa Mosten;
et Baand til jeres Halestump
jeg skikke skal med Posten!"

— Saa endte den Deputation
til hele Landets Skogren;
hvor andre har Rebellion,
der har de Mopser Logren.

22/8 1901.

MIN HJEMMEN.

JEG er født paa Jyllands Sletter,
der hvor Lam af Lyngen nipper,
der hvor hvergarnsklædt og liden
Moder tørred sine Stripper.

Helst jeg mindes Sommerkvælden,
naar de tunge Stjærner tændtes,
medens under Portens Mørke
Stud og Hors af Selen spændtes.

Rugen stod mod Lervægsgavlen,
bøjet svagt af Junidræet;
Duggen faldt paa Gjøgens Vinge,
hvor han gol i Hyldetræet.

Koen stod med Reb om Øret
ved en frønnet Vognkjæp bunden
med en Kat paa hver sin Side
og med Drøvets Drevl af Munden.

— Inde var kun lavt til Loftet,
Maanen kasted Lys i Stuen;
Bedstefar i Lædertrøjen
stavred om ved Skorstensgruen.

Mor gled ind ad Frammesdøren,
slæbende paa Malkespanden;
snart har Koens varme Drikke
fyldt hver Barnekop til Randen.

Far kom kroget ind fra Stalden,
hængte Trøjen op ved Bjælken,
spiste tavs, indtil han sagde:
„Lad os takke Gud for Mælken!"

Strippe, Træspand, hvoraf den ene af Staverne danner Haandtaget; *Dræ*, Kornets Støvblomster; *Drevl*, Dyrets nedhængende Sagl; *Frammes*, Kjøkken.

Bad vi da i Lys fra Maanen,
som kun Børn og Bønder beder,
medens tunge Stjærner tændtes
over brede, tavse Heder.

Kjbh. 7/12 1901.

JULEBREV TIL HJEMMET.

HVOR Marken standses af frønnet Led
og Engen er Aaens Næste,
der ligger en Gaard i Julefred;
den vilde jeg gjerne gjæste.

Og Bjælken spænder saa tungt i Loft
i denne Mindernes Bolig;
hver Mus i Halmen, hver Spurv paa Toft
de pipper til mig saa fortrolig.

Jeg synes de Spurve kalde mig hjem,
jeg ser et Lys bag en Rude,
jeg skimter en Dør, der aabnes paa Klem
for en, som altid er ude.

Aa, laan mig din Vinge, du Spurvelil,
ej bare din Pippen og Klage,
da uden Tøven med Sang jeg vil
mod Hjemlandskysterne drage.

— Vær vakkert hilset, du Søskendflok
i Gaarden, hvor Dugen nu bredes,
hvor Faders Spade og Moders Rok
endnu med Ærbødighed fredes!

Og ser jer saa frem ad den østre Port
og ud ad den vestre Længe,
da har I et Syn saa omspændende stort
af Aa og Agre og Enge.

Da mindes I alle den sære Tid,
vi vanked der svedig og bøjet,
med Skovlen paa Nakken, med Hjertet i Strid,
med Udfartslængsler i Øjet.

Da mindes I ogsaa de gamle to,
der nu holder Jul med hverandre
etsteds, hvor Lykken er mere tro
end her, hvor vi bævende vandre.

Kjbh. 26/12 1901.

JACOB HEGEL.

DER staar en Bygning i en gammel Gade,
hvor Dagens Bulder intet Ekko faar;
en fornem Jævnhed smykker dens Façade,
og der er Stemning om den hvide Gaard;
fra slidte Fliser op dit Fodtrin bæver
og med en Højtidsklang mod Væggen slaar,
og der staar skrevet: Porten er kun snæver,
ad hvilken du til Gyldendalen naar.

Det blev et Forraadshus mod Tiders Trængsel,
som fornemt hvidt det stod i Døgnets Slud;
og hver Gang Døren drejed paa sit Hængsel,
fløj derfra Tanker over Norden ud;
de spredtes viden om som Dræ paa Heden,
bar Smil og Graad til mangt et følsomt Sind,
hist kom de kjært som Frø til Fugl i Reden,
og her de sprængte sure Hjærners Spind.

— Hvem haaber mer ved *Staal* et Folk at tage?
Er Krudtets Fam omsider dreven væk,
der staar paa Marken kun lidt Blod tilbage
og saa en nedskudt Fane bag en Hæk.
Nej, *Tidens* Sejre, *vore* Troja-Kampe
de vil nu vindes paa en anden Vis:
En fattig Bog undfanget ved en Lampe
har tit bragt Glemsel for en Hærs Forlis.

Og derfor Tak til dig, du tavse Spreder,
hvis gyldne Mærke blinker fjærn og nær;
en stille Mand, en fast og rolig Leder
af Bøgers stolte, fri Erobrerhær.
Af Danmarks Største har du faa at savne
af dem, hvem ingen Storm rev Sejl af Raa;
fra Norge hented du de digre Navne,
der er som graa Granit at løfte paa.

Bag hin Erobring af de Bedstes Bøger
vi skimter mere end lidt praktisk Sans,
vi ser bag Pultens Rand en Mand, der søger
ej blot sin egen Hæder, men sit Lands.
Om *Dybden* af din Daad maa Tiden dømme;
men derfor alt Nationens Ros du faar,
at du gav Ly til dem, hvis Hjærners Drømme
med Nordlysstræben imod Zenith gaar.

Kjbh. 19/1 1902.

VIGGO HØRUP.

GRØN staar Vinterrugen
ind mod snelagt Gaard;
tung og bred i Smugen
Sjællands Bonde staar;
skyet Panden luder,
Øjet graadfyldt ser.
Aa! saa har han spurgt det:
Hørup er ej mer!

Runden af vor stærke,
sejge Bonderod
bar han Folkets Mærke
paa sin Herde god.
Folket gjaldt hans Tanke,
Folket rundt vor Sø,
Folket, hvor det vender
Furen under Ø.

Kornets Sus og Sange
leged i hans Stil,
Sol fra Vig og Vange
tindred i hans Smil;
Skalkeblinket lyned,
kom du ham for nær,
som en Dolk, der vendes
brat i Solens Skjær.

Landets Bøgedale
hvisker end hans Lov;
aldrig bedre Tale
klang i Sjællands Skov;
Bøgen stod og lytted
med sit fine Blad,
Folkets tyve Tusind
jubled hjærteglad.

Med den danske Sommer
var hans Aand i Pagt,
Sprogets Bær og Blommer
ved hans Haand blev lagt.
Som en Valmukrone
over Nælders Top
steg hans ranke Klarhed
over Vrøvlet op.

Hørups Manddoms-Tanker
— Høst af bedste Tægt —
blev som Redningsplanker
for en kæntret Slægt.
Dumt at tro, han skjæmted,
blot fordi han lo;
Alvor stod bag Spøgen
med sin Bondetro.

Snart de høje Bøge
grønnes om hans Gaard,
der hvor brune Høge
ned fra Luften slaar.

Han var Høgens Frænde,
Frihed var hans Krav;
Sjælland var hans Vugge,
nu er det hans Grav.

Kjbh. 20/2 1902.

FREDERIKSBERG.

SIG mig fortroligt, om Solsortens Toner
klang etsteds saa hjemligt som her om *dit* Slot?
Haven med Brud i de vuggende Kroner —
er det end lidt gammelt, det pynter dog godt.
Fred'rik bag Porten i gammeldags Kjol —
kanske lidt barsk, men godmodig for Resten;
Godheden randt af *din* lunende Sol,
Barskheden kommer af Blæsten.

Her har *han* vandret, din Stoltheds *Aladdin*,
smilt til dine Børn paa sin ensomme Gang;
her bag de hældende Kroner han kvad din
kanske lidt for vege, men dybtfølte Sang.
Nu staar han hugget i Malmen den graa,
der hvor af Færdsel det buldrer i Natten,
viser dig, Borger, hvor langt du kan naa,
blot der en Gnist under Hatten!

Fortid og Nutid paa Vejene mødes,
sagte de formæles i Havernes Duft;
Asfalten bredes, mens Stokrosen rødes,
Traaden strammes ud mod den lysende Luft;
Kranerne knirker, og Hamrene slaar,
funklende Lys under Sporhjulet spruder,
medens histude, hvor Havglitret gaar,
lang'ligt en Stordamper tuder.

— Der kommer en, han maa med i min Vise:
Haaret stritter langt bag en florsmykket Hat;
sirligt han tripper der midt ad sin Flise,
Foden følger efter, hvor Stokken er sat.
Frakken den lange af gammeldags Snit
hopper en Kjende ved Føddernes Listen,
Baandet i Knaphullet, Halsbindet hvidt —
kjender du saa Pensionisten!

Kom her en Kvæld, naar i Sønden det lyner,
naar den vaade Guldregn sig sænker saa træt;
Fuldmaanen kikker fra Skyernes Dyner,
Lyd af bitte Fødder, der flyttes saa net!
Skræm hende ikke ved gjækkende Tegn;
hun gaar med Blussen sin elskte i Møde,
her hvor med Duft i *dit* skjærmende Hegn
natligt Syrenerne gløde.

Vinteren 1902.

GRUNDLOVSSANG TIL FJANDBOERNE.

DER er et Land saa indeklemt
etsteds paa Jyllands Kort;
blev Stedet end af Verden glemt,
saa er det Land dog vort;
thi paa dets brune Tuer
sad vi som Børn og sang,
og fra dets Høje skued
vi Verden første Gang.

Der flyver Viben lavt om Gaard
mod Blæst og Bygevejr,
og Sommeraftnens Tofler slaar
højt over tavse Kjær.
Mod Høstens Tid af Lyngen
der titter røde Bær,
og tusind Lærkers Syngen
dig følger, hvor du er.

Tofler, Bekkasiner.

Og der gaar Solen langsomt ned
imellem Banker graa,
mens Hors naar hjem fra Dagens Béd
og Møllens Vinger staa.
Hen under Himlens Arker
gaar lange Dales Gys,
mens langs de øde Marker
der tændes Lys bag Lys.

Og der er Bonden jævn og støt,
i hvert et Savn forsøgt;
men Savnet gjør ham ej forknyt
og avled aldrig Frygt.
— Han kjørte Sand paa Mosen
og Mosejord paa Sand;
det gav *ham* Gryn i Posen
og Hæder til hans Land.

Hvor Ploven altid holdes blank,
der er ej Fattigdom;
hold Agren ren og Modet rank,
om og din Ryg blev krum!
Thi *Frihed* vil kun dvæle
hos ranke Sind som Gjæst,
men lamme, syge Sjæle
dem fly'r den fra som Pest.

Og naar du henter Traven hjem,
og naar du Engen slaar,
og naar din Plejl med Fynd og Klem
hen over Halmen gaar —
da husk, at „Grundlovsgaven"
med Junidagens Sol
har Drøjsel lagt i Traven
og Hynde paa din Stol.

Béd, den Tid, Dyrene er i Arbejde; *Arker*, de hvide Fjerskyer.

— Og dette Land saa indeklemt
paa Danmarks vestre Kort —
kanske det dog ej rent er glemt,
blot Sløvhed jages bort.
Og derfor skal du tage
dig Mænd til Folkets Raad,
der frem og ej tilbage
vil styre Tidens Baad!

22/5 1902.

PRESSEN.

FORDUM Fyrsters kjøbte Slave,
nu Monarkers Ligemand;
brudt er længst Censurens Stave;
Synet frit til Hav og Land;
Pressen — løst af Fortids Vold —
staar nu kun i egen Sold.

Se hvor langt dit Rige spænder,
sammenholdt af Ørsteds Aand!
Om en Ø i Havet brænder,
Asken samles i *din* Haand.
Ruslands Trusel, Finlands Graad
naar til dig ad samme Traad.

Malmen, som i Jorden lytter,
blev dit Lunes Gyngehest;
ud og ind Maskinen flytter
Blad paa Blad til sidste Rest.
Bonden til sin Aften-Grød
drøfter Kinas Morgen-Nød.

Slukkes end hvert Lys i Staden,
brænder et endnu hos dig;
ruger Tavshed over Gaden,
til *dit* Hus naar Søvnen ej.
Remmen haster vildt af Sted,
Hjulet mumler sit derved.

Tanker, som for Øret synger,
naar de bæres ud ved Gry,
smidigt sig om Valsen slynger,
krystes mellem Staal og Bly;
Ordet, klædt i Malmens Dragt,
vandt dig Rang af Verdensmagt.

Som Kyklopens er din Gjerning,
du Minervas yngste Søn!
Held har sjældent fulgt din Tærning;
Skuldertræk var mest din Løn;
dog, saa langt Kulturen naar,
dine Spor i Agren staar.

Bonden, som med Blink i Øjet
klapper glad sin hvide Gris,
Svenden, som i Søndagstøjet
spørger sejgt om sin Avis;
Doktor, Høker, Skolemand
fyldte ved *din* Brønd sin Spand.

— Hvad end Tidens Strøm vil føre
hid af Skum og Storm og Slud,
vil du staa med Haand bag Øre
lyttende i Natten ud.
Dermed er din Gaade sagt:
Du er Tidens Hejmdalsvagt!

Juni 1902.

SØREN OLESEN.

GAMLE Søren, lad mig mindes
end en Gang med Pen i Haanden,
hvad du var for mig og mange,
mens du selv var ung i Aanden:

Bred paa Foden, bred om Lænden,
bred og djærv og tung i Talen;
Stemmen blød og vemodssløret
som et Aaløbs Fald i Dalen.

Intet Hovmod, ingen Fraser,
stille Ord om Kristensynet,
og to milde, brave Øjne
ærligt lysende bag Brynet.

Ordet sank i aabne Hjærter
blødt som Nattedug paa Kornet;
intet Brøl i Domsbasunen,
intet Hyl i Helvedhornet.

Og tilsidst, naar Talens Mildhed
havde Sindene bevæget,
svam og bølged Salmens Toner
varmt igjennem Kjæmpeskjægget.

Stærkest var du, naar du talte
Hjærtets Sag bag Bjælkelofter,
hvor Forsamlingen og Ordet
begge gik i Bondekofter.

Der hvor Rævekløgt og Goldhed
svinger Klokken hist paa Tinge,
fik din Tale noget nedstemt,
som de golde kaldte „ringe“.

Men for den, der sad og hungred
efter *Ærlighed* alene,
var *dit* Ord imod de andres
ogsaa her som Brød mod Stene.

— Gamle Søren, tunge Sorger
tynged paa din gamle Nakke;
længe saa jeg paa dit Aasyn,
at dit Held gik ned ad Bakke.

Skjælmen lo endnu i Øjet,
men med Skjælmen kjæmped Taaren;
nu er Kampen altsaa sluttet,
og dens Udfald nævnes: *Baaren!*

30/7 1902.

JENN HJEMM.

Æ Blaanner de drywer,
og æ Swaanner de flywer,
og æ Fowl de flokkes i æ Kjår;
æ Blaad de salder,
og æ Hawl de ralder,
og æ Blæst den tar i æ Dar.
Men a sejjer ind ved æ Skyw
og tarer æ Dôg af mi Rud;
for nær en æ gammel, og æ Knoger er styw,
er ind saa laant bejer end ud.

Æ Suel den skjenner,
og æ Skyg den gjenner,
og æ Kokk de gaaler saa glaad;
æ Plejl den pikker,
og æ Klokk den dikker,
og æ Ugl — hun sejjer o æ Laad.
Men a ska *wal* hold mæ i Rumm,
for ind er det mjest af mi Gled;
nær føst det slaar ind med aa bus af Nordowst,
saa blywer æ Brokk i hans Red.

Jenn hjemm, ene hjemme; *æ Blaaner*, Skyerne; *Fowl*, Fugle; *salder*, aftager; *ralder*, rasler; *sejjer*, sidder; *æ Skyw*, Bordskiven; *nær*, naar; *æ Knoger*, Lemmerne; *laant*, langt; *æ Kokk*, Hanerne; *bus*, storme (om Vinden); *Brok*, Grævling.

Æ Gord blywer gammel,
æ Laad krykker sammel,
og æ Sals haar en Klink i si Dar;
æ Tækki er røwn,
æ Fløj den er fløwn,
og æ Gowl den hwæler te Nard.
Men hvad vil ett hæld og forfald,
om Naadens Visdom ska raad!
Faar a wal end aalle æ Kukmand aa hør,
a høt ham da føst baag æ Laad.

Ja, her haar a sungen,
og her haar a sprungen,
og her haar a hat mi Kon Gled;
og her haar a sowed,
og her haar a plowed,
saa snaar æ Tiddaws war tered;
og her haar a gavn med mi Maag,
og her haar a funden mi Fød,
og her haar a tavn mod det bette Krumm Hjem,
ilav mi Forælder de død.

Mi Faar saatt Snaare,
mi Muer hun kaare
imell hun gik med æ Ryw;
men da de bløw kroged,
og æ Øwnsyen doged,
de so som no a, ved æ Skyw;
de listed sæ ud te æ Hjørn;
der kund de saa knøw sto og kig;
no legger de inden æ Kjerregordstett
ledt nurden den søndele Dig.

Gord, Gaard; *krykker sammel*, synker sammen; *æ Sals*, Stuehuset; *Tækki*, Taget; *røwn*, revet; *Fløj*, Vindfløj; *hwæler*, helder; *Nard*, Nord; *Kukmand*, Gjøg; *Kon*, Smule; *Maag*, Mage; *bette Krumm*, bitte Smule; *kaare*, kartede; *doged*, dugged; *so*, sad.

Æ Vief hun skriger,
o æ Blæst den stiger,
og æ Popler haar tront med aa swing;
æ Regn den pilrer,
og æ Vildgjæs hwilrer,
og æ Ugl hun letter o æ Ving.
Ja, Ungdom og Gled de er henn,
og Sommerens Daw de er drøwn,
og den der ett mir faar en Lærki aa hør,
han tinker paa dem, der er fløwn.

1/8 1902.

MI NANNE, JA.

DER gor en O her vejsterpo
med Fleg omkring og Kwanne, ja;
aak, der war det en Lyst aa go
i Awtensdôg med Nanne, ja!

Æ Suel er nied, men øwer æ Hied
der flywer en Pa Tanne, ja;
æ Gjej han slaar, æ O den gor
med aal mi Sind mud Nanne, ja.

Nys drøw en Æl; no kam en Hwæl
som fræ wor Møllers Swanne, ja;
aak, de er tow, ka sow i Row,
nær a mo tink paa Nanne, ja.

Æ Nætter er no mørk og kold,
æ Vejlo wot og wande, ja,
men a gaar øwer Kjâr og Knold
og vejsterud til Nanne, ja.

---

tront, travlt; *pilrer*, smaaregner; *hwilrer*, larmer; *drøwn*, dreven væk; *æ O*, Aaen; *Fleg*, bredbladet Græsart; *Kwanne*, en Skjærmplante; *Awtensdôg*, Aftendug; *Tanne*, Terner; *Gjej*, Gjedden; *Æl*, Byge; *Hwæl*, Skrig; *Row*, Ro; *wot og wande*, vaadt og vandet; *Kjâr*, Kjær (Flertal).

Der stor en Lys i Nannes Rud
for mæ og ingen anner, ja,
te ett a gor i Syk derud,
men vinder hjem te Nanne, ja.

Ved Piggerbøen det tit er swær
aa skjell æ Own fræ Kjanne ja,
men det tar a mæ aalle nær,
saalæng a haar mi Nanne, ja.

For gor æ gjemmel ondt hæ godt,
og stige heller strande a,
saa er *hun* mej i mi Komplot,
mi Dawsens Gled, mi Nanne, ja!

10/8 1902.

ARBEJDERSANG.

JUNKERSPIREN kaster stolt med Nakken,
naar han peger paa sit Adelsskjold.
— *Vi* er Børn af dem, der brugte Hakken
ligefra den første Fortids-Old.
Adel, Fyrster steg paa *vore* Rygge,
og vi bar dem over Ørkners Sand;
fedeligt de sad i Palmers Skygge,
naar vi andre savned Brød og Vand.

Adelsskjoldet er et tvivlsomt Mærke,
hvisker om, hvor højt en Mand kan naa,
naar hans Rovinstinkter blot er stærke,
og han selv tilpas er snu og raa.
Hakken, ak, gjør ingen Mand til Greve,
skjænker knap en Hytte trang og lav,
gi'r os Feber-Kost, imens vi leve,
og naar vi er død' — en Fattiggrav.

Syk, Synk; *skjell,* skille; *æ Own,* Avnerne; *Kjanne,* Kjærner; *gjemmel,* gjennem.

Vi blev født, hvor Lyset langsomt piner
sig igjennem Baggaardssmøgers Graa,
der hvor kolde stønnende Maskiner
hugge Tidens Stræng i Stumper smaa.
Intet Haab og ingen Himmelstige
stræbte op til Lysets klare Blaa.
Hvem har givet Solen til de rige
for at svøbe Mørket om de smaa?

Thi som Planten, naar den Lyset savner,
bøjes langsomt, skjælver ned og dør,
saadan blev vort Liv som golde Avner,
Evnen selv randt bort som Sne, der tø'r.
Dampmaskinens strubehede Aande
pustes mod vor Kind i dybe Støn,
ingen agter paa vor blege Vaande,
alle har kun Tanke for vor *Løn.*

Disse lange, lysforladte Gader
overskygged vore Barndoms-Aar;
disse kolde Huses Rude-Rader
blinked aldrig med et Strejf af Vaar.
Men vor Arm blev stærk, vor Haand blev hærdet
ved at gribe om Maskinens Staal;
og vort Øje spejder uforfærdet
mod et stort og gyldent Fremtidsmaal.

Ja, som Samson i sin unge Styrke
bar Filisterporten bjærghøjt op,
stige vi en Dag fra Gydens Mørke
over Grav og Grøft til Lysets Top.
Med det *gamle* Samfunds Port paa Ryggen
lejre vi os i en Verden ny,
og mens Taagen letter, smiler Lykken
fra det *nye* Samfunds Morgengry.

Septbr. 1902.

VENSTREVISE.

Nu har vi læst Aviser nok
og kjender eders Planer,
nu venter vi det Rytterchoc,
der sprænger nye Baner,
der slænger kjækt i Mudder-Grav
de blinde Fortidsjætter,
og Folkets Ret og Folkets Krav
paa Hædersbænken sætter.

Vort Statsskib blev paa Bedding sat,
det trængte haardt til Spanter;
det havde Brud paa Ror og Rat
og Læk paa alle Kanter.
— Nu raader vi, I kaster los,
før Vreden gaar i Gjæring,
nu er det Tid, at Skroget faar
den sidste Overtjæring.

Taalmodighedens sagte Vals
I vil saa gjerne lire,
men Strikken om Ideens Hals
blev ofte det: at fire.
Den kjække Skipper fanger Mod,
naar hvidest Søen bovner.
Drik Vinen, mens den end er god,
og Øllet, før det dovner!

I tyve Kjedsomhedens Aar
vi har Forbedring ventet;
saa gid vor syge Tvivl nu faar
omsider Sakramentet!
Kald Grøde frem i Folkesind,
og Vækst i Danmarks Dale,
og ring med nye Klokker ind
en bedre Rigsdagstale!

Ja, vi vil ud i aaben Dyst,
hvor Saltstænk frisker Blodet,
ej ligge under Dødvandskyst
og samle Vand i Ho'det.
Og lad os saa faa Flaget op
og Skuden ud at sejle;
sund Politik er salten Hav
og ingen Brakvands-Vejle.

26/9 1902.

BJØRNSTJERNE BJØRNSON.

HVOR Ørnene drømmer bag rimtynget Gren,
der sidder en Gamling som hugget i Sten;
hans Manke den bruser som Elveskum,
og Fjældkilder klunker der rundenom.

Mens Sagaens Stortid i Mørke er endt,
og Oslo er sunken, og Hlade er brændt,
og Høvdingenavnet en Frase snart,
hin Aulestads-Høvding har Tiden spar't.

Der jog som en blaanende Elv i hans Blod,
som Laksens i Fossen saa stridt var hans Mod;
han vilde se Norge og Norden stærk,
i Nordfolket skue *sin* Ildsjæls Værk.

Han byttede Hjærte med Ungdommens Hær;
i haardhændet Kamp fik vi Høvdingen kjær;
han flytted ej Grænser med Støbestaal,
men vakte vor Længsel og gav den Maal.

Først sad han med Grundtvig i Kærren hos Thor,
og Graaulven tuded, mens Bukkene for;
saa drog han med Darwin paa Højfjældsfærd,
saa Verdener stige af Solbrandsskjær

Og Sangene randt fra hans undrende Streng
saa friske som Blomster af nyslaaet Eng;
de kommer imod os fra Eng og Ø
med Ungpige-Latter og Duft af Hø.

Og Bøgerne fulgte i Sangenes Spor;
hans Værker langs Kysten som Langskibe for,
og lagde den gamle saa brat til Land,
stod Pressen og Kirken og alt i Brand.

Han knalded med Pisken fra Solgudens Vogn,
Hans Hærpile hasted fra Sogn og til Sogn:
men sank over Sindet et Pust af Fred,
da sang han for Norge, saa vi sang med.

— Højt løfter vel Dovre sin snehvide Krop:
i højere Glans naar dog Ætlingen op;
de tvende vil favne den norske Jord,
mens Skibe og Skægter gaar rundt om Fjord.

4/12 1902.

JULEAFTEN.

Og Far gaar rundt paa Loen
og ryster Halm og Havrestraa,
han bærer Vand til Koen
og Mælk til Kalve smaa;
han stikker Hø i Faarets Hæk
og stryger det om Kinden,
imens han glider væk.

Og Katten staar paa Hjaldet
og strækker Hals og springer ned
og mjaver lidt i Faldet
af bare Kjælenhed;
og Hakkelsemaskinens Hug
de skjærer gjennem Kvælden
som haarde, tunge Suk.

Og Far han ta'r nu Limen
og fejer op og rejser Vind,
mens Sølver-Maanestrimen
staar over Tærsklen ind;
han skifter Halm i sine Sko
og sætter Pind for Døren
og skjænker Kvæget Ro.

Saa staar han lidt og grunder
med Øjnene mod Jorden vendt;
han gi'r sig gode Stunder,
for nu er Dagen endt.
Fra Ladetagets gamle Skjæg
det drypper støt og stændigt
mod Syldens gule Klæg.

Saa gaar han hen til Hunden,
der vogter bønligt paa hans Færd:
„Hvorfor skal du staa bunden,
nu Julen er saa nær!"
Dens Lænke klang mod Stenen brat
Pasop kan næppe sanse,
han springer som besat.

Men bag de lave Ruder
der vikles Dug af Mangelstok;
paa Risten Stegen spruder,
og Mor har sat sin Rok.
En Krans af Gran om Spejlet gaar,
trearmet Julelyset
paa Messingstagen staar.

Stadstøjet frem er hentet,
og Ovnen staar paa blanke Ben,
med Sand er Gulvet strentet
helt ud paa Trappens Sten,
og over Bedstemoders Stol
der straaler Strygejærnet
mod Loftet som en Sol.

Saa træder ind i Stuen
besindigt Karl og Arbejdsmand
og skubber langsomt Luen
ind over Bænkens Rand;
de spejder langs det hvide Bord
og rokker sig til Sæde
foruden mange Ord.

Mor titter frem bag Klinken,
af Skorstensilden rød om Kind.
Far kjender hendes Blinken
og henter Flasken ind;
det stemmer alle Sind i Dur,
den klare, gyldne Vædske
er farvet med „Tinktur".

— „Fik Øget nok at æde,
og har nu Koen ingen Savn,
saa sæt jer kun til Sæde
enhver i Jesu Navn;
med sulten Mund er ingen glad,
men der er langt til Bunden
i Julens Sulefad." —

Snart høres Skeer klinge,
og hvert et Sind er mildt og mæt,
og Duftens fede Ringe
omslutter Skaren tæt;
og Pudlen med det laadne Bryst
ser op fra Bordets Tremmer
i lækkersulten Lyst.

Men ude drypper Taget,
og Himlen staar saa høj og kold;
selv Maanen er nu draget
med Lygten Gud i Vold.
Men langs den mørke, vaade Jord
staar tusind Lys og blamrer
fra Bønders Julebord.

24/12 1902.

ARBEJDERSØLVBRYLLUP.

FEMOGTYVE lange Aar
hvirvled Sne i tynde Haar,
lagde Rynkespil om Øjet,
magred Kinden, Ryggen bøjed
— saadan skreves Livets Kaar.

I en Tid, hvor alting brast,
holdt I ved hinanden fast;
I har ej jert Sind forandret,
trofast har I Vejen vandret
uden Vaklen Haand i Haand.

Sorgen kom som hyppig Gjæst,
Sygdom røved Lønnens Rest,
Vaagelampens spæde Flammer
lyste fra jert snævre Kammer
mangen søvnløs Midnatsstund.

Øde Nætters Barnegraad
gjorde ofte Kinden vaad;
tit har I med stille Vaande
lyttet efter Barnets Aande,
naar paa Trappen Døden stod.

Dog for den, som haaber fast,
aldrig rigtig Lykken brast;
Sorgens Dag og Graadens Nætter,
bange Sjæles Rædsel sletter
Evighedens Finger ud.

Gjorde Troen Gangen let,
da har Tvivlen tabt sin Ret;
bar I bedre Livets Kulde;
satte trygg're Fod i Mulde,
da var Troen Lykkens Ven.

Solen i Guds klare Dag
fandt vel ogsaa eders Tag,
blinked skjælmsk paa Blomst bag Rude,
leged ømt paa Vuggens Pude,
titted ned i Barnets Drøm.

— Femogtyve svundne Aar
her med Stav i Haanden staar,
hilser tavse paa hverandre,
nikker mod jer, før de vandre
ind til Evighedens Kaar.

Decbr. 1902.

DU OG JEG.

MIT Liv jeg tager som en Arbejdsdag
med meget trælsomt Stræb og ringe Mag,
men imod Kvælden kryber jeg i Ly,
og naar saa Kvæget vralter mæt mod By,
da skal vi sidde ved en kalket Gavl
og skue langt hen over Grønsværstavl,
hvor Haren hopper om paa lange Ben
og snuser ivrigt til de vaade Sten,
mens Lyngen svajer lidt i Vindens Drag,
og Solen synker ned ved Kølleslag;
men før den vældig ned bag Heden gaar,
den væver røde Traade i *dit* Haar,
og hvor den ej fik saaet de gyldne Drys,
der gaar jeg varsomt efter med et Kys.

23/1 1903.

MED EN CYKLE

TIL MIN KJÆRESTE.

Hvis du vil altid være min,
skal denne Cykle være din.

Og styr den snildt og led den let,
og flyt dig frit fra Plet til Plet.

Kjør aldrig nogen Mand omkuld,
han være ædru eller fuld.

Riv ej din Næstes Port af Led;
det vil du ikke frydes ved.

Ja, vogt dig vel for Grøft og Bæk,
for hule Spor og Tjørnehæk.

En Politibetjent er fæl,
men værre dog en Lygtepæl.

Mød aldrig Danmarks favre Møer;
da hellere en Kobbel Køer;

de sidste *kan* af Vejen gaa,
de første bumser lige paa.

Og bliv saa sød og rød og rund,
faa Blomst paa Kind og Bær paa Mund.

Lad Vinden slege Nakkens Dun,
og Solen kysse Halsen brun.

Lad Struben i hvert Drag af Luft
nedsvælge Kløvrens Honningduft.

Har Sindet ikke ret Kulør,
da flux i Sadlen op og kjør!

Ud hvor de blanke Bække gaar
og Bølgeskvalp mod Stene slaar.

Hvor Faaret tøjres under Brink,
mens Solen slænger Mileblink

ud over Fjorde kjøligblaa,
som bitte Baade vipper paa.

Du lille Knæ, du vil faa tront,
om Hjulet her skal ret gaa rundt.

Men trættes du af støvet Vej,
vend om, kjør hjem, hvil ud hos mig!

23/1 1903.

PROLETAR-BORGMESTEREN.

HVAD skal de Fakler ved Raadhusets Port?
„Hvad er der undladt, og hvad er der gjort?"
— En Mand er bleven Borgmester!
„Jasaa, er det noget saa stort?"

Det er rart at se Godtfolk komme i Vej,
men rager det strængt taget dig eller mig,
hvem man til Borgmester vil tage?
Ham, der tør sige, hvor Skabet skal staa,
bremse de hovne og hjælpe de smaa,
ham saa vi dem stændigt at vrage.

Saa fik vel L'hombrespillet nu en ny Matador,
en Mand, der signer Stegen ved runde „Raaders" Bord,
en Mand, hvis Ordner funkler saa viden om hans Plads,
imens han sirligt løfter for Damerne sit Glas?

— Nej stop, kjære Broder! her tog du fejlt Bestik;
din sunde, kloge Skepsis har i Dag slaaet dig Klik.
Forgjæves vil du søge *hans* Navn blandt „Folk af Stand",
thi Statskalend'ren kjender ej Titlen: *Arbejdsmand.*

Men han, om hvem jeg taler, han kjender den forvist;
han samled vore Skarer fra Kjælder og fra Kvist,
han slog om løse Staver saa kloge, stærke Baand,
og lærte os at skatte til Samholdets Aand.

Vi gjorde ham til Fører, vi gav ham en Hær,
som ingen førte større hverken langt eller nær;
dog ingen Snore fik han og intet Sværd ved Lænd;
hans Distinktion var Kløgten, hans Hær var — Blusemænd.

Den stille Mand, der førte i ondt og godt vor Trop,
ham er det, vi har løftet i Kvæld paa Skjoldet op;
for Proletarborgmestren vi stak de Blus i Brand,
fra hvilke Funker daler nu viden over Land.

— Rul ned, rul ned, Etatsraad! Træk Plydsgardinet til!
De Fandens røde Fakler, de driver saa sært et Spil;
de flimrer under Lofte i mangt et Rigmandsbo
og taler frækt rødtunget om Fattigmands Haab og Tro.

Den Arbejdsmand, de lyste hjem til Borgmesterbo,
han deler med os andre vor barkede Tro;
han leger ej med Løfter og svigter ej sit Ord,
om end *det* synes Moden *nu* omkring de kaarnes Bord.

Den bliver ikke svimmel paa en Borgmesterstol,
der stod i Slagets Stimmel i Regnskyl som i Sol,
og den, der saa i Øjet saa megen ærlig Nød,
han svigter aldrig Kampen om det daglige Brød.

For det maa ikke glemmes: den Kamp er ikke endt,
fordi en Stol i Raadet fra Ryg til Front blev vendt.
Det meste i vort Samfund er ude af Plan.
Op alle Mand og drej det ind i *vor* Meridian!

1/8 1903.

PAA Æ STUR HYW.

FRÆ Kistelbakk og te Søndergord Hyw
der er en elendig Graan Vej;
ilyvvel: hwor mild jens Tanker ka blyw,
nær en kjender hwer Knot og hwer Vrej.

Der gi mi Foræller og pojed og sô
og fand i æ Saând dje Fød;
de laa dje Ved ad den Gryssen, de gjord,
— og no er de beggitow død!

Det sukker saa sær øwer Kistelbakk
og hwirmer om Søndergord Hyw.
Om det ku vi hejsen faa møj aa snakk
og osse en Hobben aa skryw.

31/5 1903.

EVALD TANG KRISTENSEN.

DO slæft med æ Kratt øwer Jyllands Ju'd,
saalæng der en Stown war aa find;
do skjøtted æ Top, og do jawnt æ Ru'd,
saa no gor æ let nok aa bind.

De saa, do gik ledt nær mud æ Bund,
hwor aal Slavs Lig hænger ve;
men det maatt da vær nø vringelworn Hund,
der vild gi dæ Stræger for de'.

Hyw, Høje; *Graan*, Smule, Stump; *ilyvvel*, alligevel; *jens*, ens; *hwer Knot og hwer Vrej*, hver Knold og Sving i Vejen; *gi*, gik; *aa pojed og sô*, trippede i Mulden og saaede; *æ Saând*, Sandet; *laa dje Ved ad den Gryssen de gjord*, de lagde alle Evnerne i den Smule, de fik udrettet; *beggitow*, begge; *saa sær*, saa underligt; *hwirmer*, svøber med Blæst; *en Hobben*, en hel Del; *Kratt*, en tung Høstrive.

Tho skraft do ledt nywer, end manne ka lid,
og kam der en Rawt i di Jaen,
saa kyller wal ingen æ Stro tesid,
om og der æ mjest ve æ Kjaen.

Do sammelt i Dyngi, Kjanner og Stror
hwer fatte, øwersit Mind.
A sejer for mæ: det war hwell, hwad do gjord;
og Danmark ska sej dæ'æ sind.

4/6 1903.

DE SYGE TYPOGRAFER.

Det er en stille Gjærning den at sætte
med rappe Fingre Ordene paa Naal,
som Tinsoldater smaa dem ind at rette
og klæde dem med øvet Haand i Staal.
Respekt for Daaden! I Evropas Stater
er ingen Hær som Gutenbergs Soldater.

Der foldes ingen Fane ud i Solen,
før deres Virken spredte Tvivlens Dunst,
der sidder ingen Hersker fast i Stolen,
før *de* har øvet deres sorte Kunst;
fra Baggaards-Lofter har de rystet Troner
omkap med Cæsar og hans Legioner.

— Naar over vaade Sten Betjenten skrider,
og Lyset slukkes i hvert stænget Hus,
mens Maanen ned bag fjærne Gavle glider,
— da danser Møllet end om *deres* Blus.
Det maa saa være; thi ved Morgengry
du kræver jo Avisen, frisk og ny.

Men Nattevaagen er en farlig Leg,
den suger graadigt Livets fyldte Lampe,
saa Blodets Safter bort af Aaren dampe.
Se derfor blev din „sorte Ven“ saa bleg;
thi Blyet ikke blot som Kugle dræber,
selv ved dets Støv et Gran af Døden klæber.

Se, Danmark ligger nu i grønne Skifter
med Rug og Skov til Horisontens Rand;
henover lave Gaarde Vinden vifter,
og Tøsen bader fra den aabne Strand;
her hvor det sunde Hav sig saltfyldt tunger,
her var et Frelsens Hjem for syge Lunger.

Aa, I som Lykkens Nøgle, *Sundhed* eje,
som aande ind dens Ambra Dag og Nat,
som vandre skjæmtende langs grønne Veje,
og kaste kjækt i Vejret Eders Hat:
Tænk lidt paa ham, der sidder krum i Stolen
og stirrer haabløst ud mod Aftensolen.

Ja, tænk paa ham, der ved sin sorte Pult
har saaret sig paa sine egne Vaaben
og nu et Rov for Snigesot og Sult
ser Nødens, Dødens Dobbeltporte aaben;
ræk ham din Haand! Han led jo for os alle,
thi bør vi alle ham til Kræfter kalde.

August 1903.

STUDENTERSAMFUNDETS RUSKANTATE

EFTERAARS-VISE.

GJØGEN galed i Danmarks Lund,
og Fjordene blaaned saa vide,
Havren ringled i Middagsblund —
da vaagned *Gud Storm* under Lide;
sprang han over de rædde Straa:
„Den Sommer mig varer saa længe;
op at trille, I Bølger smaa,
og rap jer, I blæsende Drenge!"

Tog da Himlen sin Stormhat paa,
og Norden begyndte at blæse;
Havets Pande blev mørkegraa,
og Næsset fik Skum om sin Næse.
Aldrig saa jeg saa vild en Dans,
de rødeste Roser de blegned;
Gjøgen selv gik fra Sind og Sans,
og Herreste Je, hvor det regned!

Bonden vrider sin vaade Hat;
han vender sit Hors under Bakke:
„Var dog Rugen paa Stænget sat,
og havde man Havren i Stakke!"
— Ind ad Laage og ud ad Port
jog Blæsten med Tuden og Plasken.
Saå blev Skovenes Ligvers gjort,
og saå gik en Sommer i Vasken.

RECITATIV:

Naar Stormen med de røde Teglsten spøger
omkring en gammel frønnet Skolegaard,
hvor en ærværdig Lind i Krogen staar
— en munter Flok mod Hovedstaden søger.

De strømmer ind fra alle Landets Egne
med Laser af Horats endnu i Jakken,
med Somrens sidste Rose frækt i Frakken, —
en Fryd for Damer og en Gru for Degne.

Hvem elsker ikke disse kaade Fanter,
der har Entrébillet til al Ballade!
Er de end grønne, de er aldrig fade;
de fattes kun alvorlig Et: Kontanter.

Dog hvad skal Ungdom med „det møgle Guld"?
Spørg Fuglen, om den vil ha' Pung ved Vingen;
den svarer, mens den henrykt soler Bringen:
„Nej, ikke jeg, og ingen af mit Kuld!"

Tal ej til dem om Høstens visne Løv,
det falder, aa, saa let paa Russens Hue, —
ræk du ham hellere en høstlig Drue,
før den har blandet sig med Jordens Støv.

Velkommen, Rus, som er for Klynken døv!
Hil sidde I, vaarfriske, sommerglade,
skjønt I er blæst herind med Høstens Blade!

Saa skal det være! Ingen sure Fjæs
skal skjæmme Festen; spids din Mund og blæs
ad hver en Vranteper, og bar Ulykker
lad hagle over hver en Eddik'brygger!

RUSSEN SER LOKALERNE.

Nu et Tryk paa Knappen der!
Saa er vi paa Trappen her
med Mathiesens
Leg i Isens
penselsvungne Hvirvelvejr.
Se den Dames Fødder smaa!
Hu, de er af Kulde blaa!
Var det Schack han
sa' til Lachmann:
„Giv dog Barnet noget paa!"
Opad vi aser i stigende Syner;
Gassen lyner. Og det lyner
af din Kunst, Mathis!

Venstre Sving! Paa dette Sted
lad os sagtne vore Fjed;
    brug blot Maatten,
    something rotten
følger tit fra Gaden med.
Her er Stedets Læsesal,
hisset blinker en Pokal;
    den er funden
    eller vunden,
og nu staar den der til Pral.
Saadan hos Romerne puniske Snabler,
— „fulde Snabler“ — stod i Stabler, —
    blad du blot i *Bloch!*

Fra Trofæ til andet Fæ!
Voilà, en Tyr af Træ!
en Forening af — hvor god dog!
    Heltemod og
    Kalveknæ.
Tyren er et Æventyr:
Gjør man her for stærkt Postyr,
    hvis i Salen
    løftes Talen,
ramler Halen af det Dyr.
Hvil dig mod Væggen hvor Venus'er slumrer,
mens det skumrer, mens det dumrer
    hult fra Gaden ind.

Saa til Husets Helligdom
ogsaa kaldt: „det tavse Rum“;
    „dér maa bies,
    dér maa ties“,
saa selv *Berendsen* blir stum.
Her er Storhed hængt paa Søm;
se dig bare rundt og døm:
Brandes' Smil bag Glaret glimter,
    Høffding skimter
    frem i Drøm.
Der har vi jo *Drachmann* med Silke i Vesten!
Han er Præsten, Digterpræsten
    i hvert Sangerlaug.

Ser du Bispens Have der
som en Drøm i Maaneskjær?
Lysets spinkle Straalestrenge
    gynge, hænge
    i dens Træ'r.
Eller se St. Petri hist
— mellem Taarne en Gardist —
i sin grønne Kjortel stige
    spydrank lige
    for vor Kvist!
„Tror du, at Kirkegaardsaanderne spøger?"
Dumme Thøger, dumme Thøger,
    Bispen staar paa Vagt!

Sidde her med Pen og Bog,
bli'e som *Høffding* vis og klog,
hvas i Talen som en *Hørup,*
    naar hos Lørup
    Viddet jog;
spalte med en *Brandes'* Glød,
kaste Guld i Sprogets Skjød
som *hin Syge,* der paa Flugten
    hist ved Bugten
    fandt sin Død — —
Rus, her er Templet, og her er Exemplet;
giv selv Stemplet, Viljesstemplet;
    ret dig, og bliv stor!

Tænk dig her en Vinternat!
Sne i Dans om Pigens Hat!
Langs med Muren bløde Byger
    kjælent stryger
    som en Kat.
Nu blir Stormen rigtig slem;
— *du* maa følge Frøknen hjem —
    Hatten krammes,
    Skjørtet strammes,
Knæet træder yndigt frem.
Byd hende dog Armen, mens hjemad det lakker!
Hvor hun takker, hvor hun takker
    med sin Port paa Klem!

— „Ak, det var en Omvej, du!"
Rus, du gaar vist fler endnu,
hvis paa Talen
kjendes Ka'len!
— Nu til Salen staar vor Hu.
Hvilken pragtfuld Kreds af Mænd!
Lachmann, hvad er her for Spænd?
Damer! Sang're! Tretten, fjorten!
Nu stak *Morten-*
sen i Rend!
„Hej, hvad skal hænde?" — *Athene* vil tale!
„Er I gale, bindegale!"
Sæt dig, Rus, og ti!

PALLAS ATHENE FRA SALENS BAGGRUND.

Da Tankerne var klare, og Himlene var blaa,
i slanke Søjlers Gange gik *Platon* sølvergraa.
Turkiser og Karfunkelsten sad i hans Kappes Bræm;
og som Karfunkler sprudlede hans skjønne Tanker frem.

Da Lusene var mange, og Tankerne var faa,
sad *Thomas af Aquino* i Klostercellen graa;
snart steg hans Aand mod Englene, og snart en Lus han knak;
for begge Dele yder vi ærbødigst Thomas Tak!

Da Heltene var tyndet af, men Lusen end i Flor,
drog *jeg* fra Lysets Attika hid til det skygraa Nord.
Her staar jeg nu i denne Sal med Lansen helst i Ro;
dog hænder det, jeg prikker til én af de Lus paa to.

LIDT PASSIAR MED RUSSEN.

Vi er et Samfund — det ved du nok —
hvorom der føres megen Tale;
vi vinder Garn af Athenes Rok
og sværmer for det Ideale.
Og vi har Digtere i Hobetal;
de digter Digte, som en Digter skal;
Sommer og Vaar
hjemme de gaar,
men kommer ud om Efteraaret.

Og vi har Fagfolk i Politik,
hvoraf enhver kund' vær' Minister,
der kjender Toldloven paa en Prik
og vor Export af Smør og Ister;
der drøfter Fremtid med den store Sfinks,
der drejer nydeligt ved: rechts! og links!
Altid paa Sko!
Hjemglædens Ro
de nyder bare, naar der stemmes.

Og vi har *Blege*, og vi har *Graa*,
men vi har ikke mange *Røde;*
og dem vi har, gad vi gjærne flaa
og give hen til Ravneføde.
De *Rødes* Time — var den vel forbi!
Det Graa er der dog mere Stemning i!
Siger du nej,
tier helst jeg,
for du har Stemmeret i Aften.

For du er Intet, og du er Alt,
og du er ej med Fraser foret;
og du er Humle, og du er Salt —
at sige: der er dem, der tror'et.
Paa denne Højtidsdag skal Troen staa:
En Rus tør kun Forvorpne tvivle paa!
Skaal da, min Ven,
nik lidt herhen,
og tøm dit Glas, mens du er ædru!

SILENTIUM.

Der kom fra Kathedret et gjaldende Raab:
Vi har ingen Brug for Studenter!
Søg ud, hvor I bygger med sikrere Haab,
hos os I kun Skuffelser henter!
Bliv Kellner i Kjøge, bliv Høker i Hals,
gaa ud paa vore Torve og hold Fisk tilfals!
Prøv Amerika!
„Der kom jo *Jensen* fra."
Rejs ad Hekkenfeldt!
„Der er saa mange meldt."
Se efter i *Berling*, der ved de dog bedst,
om nogen har Brug for Studenter.

— Aa, skjær dig ved Diget en Fløjte saa lang,
og blæs denne Tale et Stykke!
Tro aldrig, at Danmark er bleven saa trang,
at ej hun har Plads for *din* Lykke.
Naar Læsset skal over den drøjeste Knold,
og „bedre Folk", de skynder sig i god Behold,
naar en nyfødt Sag
igjen bekjender Flag,
naar fra *Friheds* Træk
vi Sminken ønsker væk, —
naar Grunden skal spules i Augias Gaard,
ja, da blir der Brug for Studenter.

Der stiger af Sumpen saa mangen Slags Dunst,
der gaar os som Kolden i Kroppen,
og Skokke af Hjærner i Liv som i Kunst
forvirres af Lygtemands-Hoppen.
Men hvis den skal kvæles den svovlede Brand,
der sænker nu sin Tane over Danmarks Land,
hvis forsagte Sind
til Haab skal hjælpes ind,
hvis den golde Gus
skal ud af Gaard og Hus,
hvis Tærsklen skal sænkes, saa Lyset naar frem —
— ja, da blir der Brug for Studenter.

Og fæst saa dit Blik paa det frelsende Vejr,
der retter selv skjæveste Hytte!
Idyllen er ude, en Stormtid er nær,
og ingen fra Stormen kan flytte;
den leger med Lande som Havet med Rav,
det er som Aanden atter delte Land og Hav;
Torsken den gaar der,
og Manden han staar her, —
Borgen gaar i Synk
til Bod for Hyttens Ynk;
men hvis du tør staa under Stormskyens Bryn
— ja, *da* blir der Brug for Studenter!

Septbr. 1903.

FRÆ DEN JEN JEPP AA TE DENAAN.

VED ANTIKWARBOGHANDLER JEPP POULSENS 25-ORS JUBILÆUM.

Do handler med Skrøwter, som hwer Mand ved,
og do forstôr æ, saa mari!
De Bøgger, a skrøw i mi Ansigts Swed,
dem sæler do laant under *Pari*.

Og kløftig det e' do, tak Skam dæ for *de*,
saa møj der no blywer bor te dæ,
det skuld da go mie end ondele te,
om ett der war nøj, der hænd ve dæ.

No, Lykk ve di Disk, og Lykk i di Stow!
Vi *ka* saagu aa'sammel træng'e!
Og gjør mæ saa aalle di Priser *saa* grow,
te ett a ka praang med dæ længe.

29/10 1903.

HUSMANDSBRYLLUP.

Der er et Ord, som ingen Mand tør glemme:
at kun for Haabets Barn er Lykken hjemme.
For Tvivlens syge Bønner
den lukker grumt sin Dør;
men frejdig Sundheds Latter
den skjænker helst Gehør.
Held da dig, som fik lært at smile!
Held enhver, som ved Arnens Hvile
Lykken fandt!

---

denaan, den anden: *saa mari*, minsandten; *hænd*, hængte: *praang*, handle.

Lad aldrig Livets Modgang jer forknytte,
om end jer Rigdom blev en ensom Hytte!
Med Enighed forinden
er Stuen høj og lys,
ved ømme milde Hænder
udslettes Nattens Gys.
Flidens Arm stille Fadet fylder,
Kvældens Sol fattigst Vraa forgylder, —
Kvældens Sol!

Hvor Tvende ret fik Kjærlighed i Eje,
var Gangen let om end ad trange Veje;
thi hvad den ene høsted,
den anden bandt i Neg,
og saadan I forvandler
en trælsom Dag til Leg.
Trofast Gang gjennem Modgangs-Vrimlen!
Lavt ved Jord tit var nærmest Himlen —
lavt ved Jord!

Og byg saa eget Hus paa egen Ager,
saa gjennem egen Muld I Furen drager.
En lille Plet ved Gavlen
med Bær og Blomster smaa;
og inde bag Gardinet
skal ogsaa Blomster staa!
Ude Flid, lange Skaar for Ruden,
inde Fred og en Glut i Puden, —
inde Fred!

12/11 1903.

SE DIG UD.

Se dig ud en Sommerdag,
naar de Bønder tromler:
Land æfor og By æbag,
Lærkesang og Humler,
Byg i Skred og Bær i Blost,
Barneleg om frønnet Post,
Rugens Dræ med Duft af Most
i Drift om brede Gaarde!

Danmark er et lidet Land,
strakt fra Nord til Sønder,
har dog Brød til alle Mand,
Kjøbstedfolk som Bønder.
  Rugen med det svulne Knæ
  voxer langt i Bakkens Læ;
  Humlekop og Pæretræ
faar Sol mod hvide Gavle.

Færgen med det brede Bryst,
klædt i Staal og Plade,
pløjer Vej fra Kyst til Kyst
over Bælters Flade.
  Kobberspir og Tag af Tegl
  ser sig selv i Havets Spejl;
  langvejs ude hvide Sejl
mod grønne Øer bovner.

Toget stønner tungt af Sted,
højt sig Røgen løfter;
Plagen staar ved Vangeled,
slaar sig løs og snøfter.
  Hyrden kobler sine Kø'r;
  Aftensuk i Siv og Rør;
  fra den aabne Smededør
gaar lange Skumrings-Gnister.

Slider Byen, danske Mand,
altfor stærkt din Trøje,
tag et Maal af Danmarks Land
fra dets egne Høje:
  Synet — fjernt af Banker lukt —
  bliver frit mod Bælt og Bugt
  — stemningsfyldt som Hejreflugt
om Kvæld, naar Sol gaar under.

21/12 1903.

HEDENS DEGN.

SAA synger jeg da om en gammel Degn,
der ser saa langt over Lyng og Hede
og glider i eet med den Langsynsegn,
hvor Urkok skogrer, og Ræv har Rede.
I faar nu lytte.
Vor Degn vil flytte;
om lidt saa pinder han her sin Hytte
og gaar sin Vej.

Hvor Vindene farer saa haardt af Sted
og bøjer alt, hvad de ej kan brække,
der burde der krydses et Mærke ved
de faa, som Stormen ej kunde knække.
Den gamle vidste:
Hver Storm vil miste
sin Kraft mod Aften og bort sig liste
som Pust i Korn!

Thi siger vi Tak til den gamle Degn,
der holdt sig rank i de onde Dage;
der findes ej Lys i hin aabne Egn,
som ej vil blinke en Tak tilbage.
En Lærers Gjerning,
den kræver Værning,
den kræver Solskin — og Mistros Fjerning,
om den skal gro.

Og *mere* var han end en gammel Degn,
der sidder værdig i Hyndestolen;
paa Menighedsskuden var han Kaptajn
langt mer end den, der fra Gud har Kjolen.
Naar Præsten „søgte“
med Bøn og Lygte,
hvem, tror I da, maatte „Kaldet“ røgte,
om ej vor Degn!

Og kom man en Aften saa til hans Dør
med Støv paa Sko og med Lyng i Hatten,
da stod han paa Trappen der rank som før
og holdt os fængslet til langt paa Natten.
Fra Solen dukked,
til Dør blev lukket,
fra Gjøgen kukked, til Lys var slukket:
eet Lattervæld!

Ja, tit vil jeg savne den gamle Degn.
Men søger Foden de vante Stier,
mens Raaen ser ud fra Plantagens Hegn,
og Heden skjælver af Melodier:
min Bylt jeg sætter,
min Ryg jeg retter,
min lynggraa, falmede Hat jeg letter
for *Hedens Degn!*

31/12 1903.

MAJSANG.

HEJ hvilken herlig Vind!
Nu blæses Somren ind,
Skyggen skrider over fjerne Høje;
Gjøgen, den glade Skjælm,
kukker fra Digets Ælm;
Bonden knapper op sin korte Trøje.

Landet af Dis er fyldt,
Staden er solforgyldt;
blid den Syge indved Muren lister!
Blomsten slaar Øjet op,
Hækken har Knop ved Knop;
du kan næsten høre, hvor de brister.

— Ingen er idel Aand,
vi ikke idel Haand;
vi har Længsler, som i Sjælen skjælver;
Længsler mod Frimands Kaar,
Længsler, som Næring faar,
naar sig Himlen — blaa om Jorden hvælver.

Slupne fra Vintrens Tørn,
staar vi da Vaarens Børn
her med Sommerblæsten i vor Fane;
hvor vi end Lejren slaar,
naar vi end Sejren faar —
under lyse Himle gaar vor Bane!

25/4 1904.

FOR VI TRÆDER HVERANDRE —

DER staar en Purle ved Vejens Sving,
en Egeknast saa forkrampet;
den Stakkel fik aldrig sin Marv i Ring,
og aldrig den blev til nogenting,
fordi den for tidlig blev trampet.
For vi træder hverandre i Dyndet ned.

Ja Livets lovende Førsteknop
den ødtes grumt for de fleste;
thi raged ogsaa en enkelt op
med Jærn i Veddet, med Frugt i Top,
det blev dog kun Purl det meste.
For vi træder hverandre i Dyndet ned.

Den argeste Ulv i Skovens Skjød
blev slikket engang af sin Moder.
Men *du* — hvad Svar mon *din* Haardhed bød,
hvis atter hin Røst af Himlen brød:
„Hvad har *du* gjort med din Broder?“
For vi træder hverandre i Dyndet ned.

Det Barn, som vaagner af drømfyldt Blund —
den hele Sol vil han kræve;
men lad ham først kjæmpe en Livsens Stund,
da vil for at vinde en Straale kun
hans tryglende Læber bæve.
  For vi træder hverandre i Dyndet neo.

Juni 1904.

OLE NYGAARD.

HAN var en stille Vandringsmand,
hvis Sjæl var i hans Sag;
han spurgte ej om Navn og Stand,
men kun om Hjærtelag.
Hans Arbejdsmark var Lyngen
  og Landet nær derved,
og Hedelærkens Syngen
  har stedse fulgt hans Fjed.

Han gik saa glad sin Solskinssti
fra Vuggen til sin Grav,
og aldrig gik han Hus forbi,
hvor Døren kun er lav.
Hvor Hedebarnet brunes
  blandt Tørvestakke graa,
der lyste ret hans Lunes
  sig Tumlen med de smaa.

Han trykked mangen barket Haand,
der var af Feber hvid;
han løsned tit de værste Baand
i Fattigdommens Strid.
Hvor vilde Magters Skygge
  hang som en Tordensky,
der hjalp han til at bygge
  for Fredens Gud et Ly.

Og traf du ham en Middagsstund
i Sommerrugens Læ
nedsegnet i et stille Blund
med Tasken mod sit Knæ,
hvor kunde han da smile
    hvert Fnug af Træthed hen
og glad og vaagen ile
    ud til sin Dont igjen!

Det er ved stille Daad som hans,
at dette Land skal gro;
vel spørges sligt ej udenlands
men slaar os ved sin Tro.
Her kjendtes ingen Vaklen:
    „Gjør Gavn, saa langt du kan!
Ræk Haanden ud til Staklen;
    kanske han da bli'r Mand!"

— Saa mangt et Liv blev ringet ned
med Klokkens sidste Klemt.
— Om *ham* ved Hyttens Barn Besked,
hans Daad har Hjærter gjemt.
Naar Maanens Straaler vide
    belyser Hedens Sti,
da vil de ikke glide
    hans lave Grav forbi.

18/6 1904.

AN MARI HINNE FILOSOFI.

SOM a gik med mæ sjel,
    a saa te mæ sjel,
og mæ sjel saa ijen te mæ:
        Hold Yw med dæ sjel
        og pas nyw po dæ sjel,
for anner de passer kuns *sæ*.

---

hinne, hendes; *sjel*, selv; *saa*, sa; *Yw*, Øje; *nyw*, nøje; *sæ*, sig.

Men a swored mæ sjel,
og a saa te mæ sjel,
akkuraat som a no sejer *dæ:*
Pas en Bett po dæ sjel
heller ett paa dæ sjel —
det er jet og det samm for mæ!

22/6 1904.

ARBEJDERNES LÆSESELSKAB.

OM Danmarks Strande render den blanke Bølgesnor;
men ingen Bølger glimter, hvor Arbejdshæren bor;
med tunge gyldne Straaler gaar Solen i sin Seng,
før den har naaet at skinne paa Gydens Tøs og Dreng.

Hvor Sol og Bølge svigted, tog Arbejdshænder fat,
de tændte Lys paa Kvisten og Haab i Gydens Nat;
thi der hvor Hjærter ildnes ved trofast Sammenhold,
er Brødet mindre bitter og Stuen mindre kold.

— Det var i Tider trange I satte Hjem og Bo;
Forræderi mod *Loven* den op i Synet lo;
Oplysningsfaklen stredes med en Ministerpraas,
og *Lysetænd're* gjemte man helst bag Bolt og Laas.

Men I tog fat og rydded med Armen krum og stærk,
og Salen her i Aften den lyser af jert Værk.
Fra lange Bogreoler gaar nu en slagen Gang
til Kjæld'rens Barn som Kvistens, til Gyden mørk og trang.

— Pas paa den Skat af Bøger og jeres Samlingssal!
De er mod al Slags Trældom et ildfast Arsenal.
Mens Malmkanoner splintrer Kulturen som et Glas,
vi kjæmper for, at Bogen skal ta' Kanonens Plads!

---

en Bett, en Smule; *jet*, eet.

Vi kjæmper for den Fordring, at i hver Himmelegn
skal Rig og Fattig nyde den samme Sol og Regn!
Vi tror, at Slidets Sønner har Krav paa anden Ret
end sultes ud og spiddes paa Krigens Bajonet!

Og stod end aldrig Bragen og Bulder om vor Færd,
vi var dog smaa Soldater i Aandskulturens Hær.
Og aldrig skal vi trættes, men evigt flytte frem
vor Fakkelvagt mod Mørket, der knuger Gydens Hjem.

8/10 1904.

RØJTER-ANNERS OG HANS MUER.

THO a er jo Røjter, og a er fræ *Fløj*,
mi Muer hun kam jo fræ *Trøwed*.
Hun nær sæ som Skræjer, ilav a bløw føj,
og aaltid med Armud hun døwed.
Hun ried og stak æ Næt med æ Daa
og gløj saa geswindt hinne Jaen;
det er træls aa vær te, nær en nap tær vær glaa,
for æ Fød skaen ha, ja det skaen.

Hun war kuns en sperrise, lilajte Kwind,
men som hun kund brug hinne Finger;
ja nær en Naals Tro hun sku risp heller twind,
de gik som æ Lærki si Vinger.
Og som hun da kund handtir hinne Saws!
Hwer øwles Strimmel fæk a en,
hwer Tro og hwer Trumm, der fild aa fræ æ Klaws,
for æ Bøen skaen gled, ja det skaen.

---

døwed, døjet; *gløj*, glødede; *Jaen*, Jærn (Persjærn); *nap*, knapnok; *glaa*, glad; *sperrise*, spinkel: *lilajte*, temmelig lille; *Finger*, Fingre; *Tro*, Traad; *Saws*, Sax; *øwles*, overflødig: *Trumm*, Garnende: *Klaws*, Garnfed.

Der sto i wor Kalgo en jenle Pa Kôl,
og nær hun no rigtig vild gott sæ,
og ind war for mørk te aa træj hinne Nôl,
saa kam hun herud og saatt sæ.
Saa sang hun en Vis om Sorrig og Gled,
og somtid a tykkes, a ka en;
for det, som si Muer haar lær jen aa kwed,
det skaen hold aa, ja det skaen.

Æ Dôg ku begynd aa trill i æ Kôl,
og Folk ku forlængst vær i Sengi,
men hun haaj no glemt baade Pesjan og Nôl
for aal de Fowl i æ Engi.
Og a laa og sov ind mud hinne Knæ,
— for bette og stummelwon waen —
indte hun saa wat mæ og bor mæ derfræ;
for de smo skaen sorr for, det skaen.

Gud ved, hwad hun tint, nær mæ sølle Baan
hun kyst, men æ Skyer saatt Gorer?
Nær a vaavnt op, fand a Dôg paa mi Haånd;
a tinker, det war hinne Torer.
Saa haaj hun wal grædt for den Lykk, der forswand,
hwormøj hun saa tegged og baen,
den Daa de som Lig bor Jens Fisker i Land;
for rykkes og revves det skaen.

Aaja sølle Muer, der saa sjalden war glaa!
Hun bløw nok nøj blêg mud æ Sidsten;
men blêger end nowtid hun war nok den Daa,
de kam og laa hind i Kisten.
Der er manne, der tar fræ Tusind æ Fød
og sjel ett gjør Nytt for en Kjaen,
men søn bette Kwind, der haar slæft sæ tedød,
hind skaen sætt høt, ja det skaen.

---

sto, stod; *Kalgo*, Kaalgaard; *Kôl*, Kaal: *kwed*, kvæde; *Dôg*, Dug; *haaj*, havde; *Pesjan*, Persjærn; *Fowl*, Fugle; *stummelwon*, usikker paa Benene; *wat mæ*, vækkede mig; *men*, mens; *Gorer*, Lyrer (lange hvide Natskyer): *nowtid*, nogensinde: *Kjaen*, Kjærne: *høt*, højt.

Ja, nær en ret tinker ved aal den Fortrær,
der gjør hwer en fatte te Hejring,
saa hwisker en somtid: Aa, war *do* Worherr,
saa skuld der skam ski en Forbejring!
Men no mo a ud aa si te æ Kow,
om æ Gjewt en haar ædt, som a gaen;
no er æ paatid, te æ Høwder faar Row;
for æ Kyer skaen pass, ja, det skaen!

20/11 1904.

STORE JON.

STORE Jon han ønsked sig kun to Tønder Land,
to Tønder Land
og en Ko under Strand,
eget Bo med Fred og Ro om Søndag som om Søgn:
al hans Digt og dyre Drøm i tusind Arbejdsdøgn.

Oppe paa den vilde Skrænt han saa sig Himlen næst.
Hej, for en Fest,
naar det kuled af Vest!
Sidde da ved egen Ovn, bag egen Lo i Læ,
lytte tryg til Stormens Sus i eget Hyldetræ.

Fjorden der og Huset her saa godt som *nogen* Mands.
Bier i Dans
om Lavendler i Krans!
Gavlen gul og Væggen hvid, men Døren himmelblaa,
Skrænten klædt i Trip og Trap med Lam og Geder graa.

Rug og Byg om Brønden tæt med Vippers Ringlesang,
Bønner paa Stang
blandt Kartoflerne hang,
Havren nikked hid og did og vinked med sin Top,
Hørren stod saa pæn og blaa og saa troskyldig op.

Fortrær, Fortræd; *fatte*, Fattig; *Hejring*, sølle forsømt Skabning; *ski*, ske: *Forbejring*, Forbedring; *Gjewt*, Givt; *Row*, Ro; *Kyer*, Køer.

Helst hans Drøm tog Lød af Høst, naar Neg bli'r lagt paa Skrav.
Sol gled i Hav
under Fløjt fra hans Nav,
Selen skar i Skuldren ind, mens Vej sit Læs han brød,
strid paa Foden Kvinden gik æbag hans Vogn og skød.

— Store Jon han bar sin Drøm igjennem tred've Aar;
hvidt blev hans Haar
under slidsomme Kaar;
Tørvemosen gav ham Brød og Lejehuset Ly,
ingen Gud har hørt *hans* Suk og ingen Mand *hans* Kny.

Mellem Lyng og Moser graa han lister altid om,
stærk som en Bom
om end Ryggen blev krum;
gaar hans Blik saa brat paa Flugt, hans Lyngle rent istaa,
ved jeg længst, hvad Store Jon nu atter grubler paa.

7/1 1905.

KILDEN.

JEG nynner, jeg synger ved Gry og ved Kvæld.
jeg kan ikke andet bestille;
jeg kan ikke tordne som Fossen fra Fjæld,
om ogsaa jeg ønsked og vilde,
for jeg er en glad lille Kilde.

Jeg kan ikke drive de Værker af Jærn,
gi' Hundreder nok at bestille,
men gjerne jeg drejer Møllerens Kværn,
og Husmandens Gryn skal jeg pille,
for jeg er en god lille Kilde.

Men helst vil jeg ligge og nynne min Sang
og lege som Barnet med Stene
og klæde dem over med Alger og Tang
og atter kysse dem rene.

Og gjerne jeg spejler det ensomme Siv
og Høstnattens rødlige Stjerne,
naar alt, hvad der mærkes af Døgntumlens Liv,
er Fragtmandens Vogn i det Fjerne.

Naar Søvnen tager den bly Viol,
og Duggen hun driver i Enge,
da spænder jeg over min Bølgestol
de allerklingreste Strenge.

Og Maanen vender sit Horn mod Nord;
min Fader, Himlen, han lytter;
min værdige Moder, den sovende Jord,
i Drømme Fødderne flytter.

Jeg bliver saa glad ved mit eget Spil,
ved Røsten fra Jordens Indre,
og Sivet paa Bredden nikker dertil,
og rødlige Stjerner tindre.

$^{11}/_{1}$ 1905.

AFTEN-GJØGEN.

O, du min Barndoms glade Fugl,
saa hører jeg dig atter!
Mens Rugen duver tung og gul,
jeg sidder bag en Hyld i Skjul
og lytter til din Latter.

Da stiger for mit Øje frem
de svundne Barndomsdage,
jeg ser paany det gamle Hjem
med Bænk ved Gavl, med Port paa Klem
og Mos paa alle Tage.

Det sukker i de grønne Flæg
langs Dammene i Vesten;
og der gaar Mor bag Ladevæg
og lægger Lat til Nattebleg,
mens Far han flytter Hesten.

Hør Køllens dumpe Ekkoklang
mod Gaardens hvide Længer,
hvor Mønningstigen staar saa lang,
og Ovnskod og Toggerstang
paa Flintevæggen hænger.

Der stiger Røg fra Nadvergrød;
for Døren svales Øllet;
en Duft af nybagt Sigtebrød,
og lange Lyd af Pumpestød,
mens Karlen vander Føllet.

Og Katten med de stride Haar
er hoppet ned fra Balken;
dens Hale stift i Vejret staar,
slesk-spindende om Mor den gaar,
mens hun tar fat paa Malken.

I Bluse, Seglesmæk og Klok
vi Børn om Moder hveger,
mens paa den lyse Stjerneflok,
paa „Pejers Pig“ og „Mari-Rok“
hun over Koen peger.

Og Mælken spruder varm og fed,
og Malkekoen dryner,
mens Mor maa gi' os smaa Besked
om, „hvorfor Stjerner falder ned“,
og „hvorfor Kornmo lyner“.

Lat, Lærred; *Ovnskod*, Redskab, hvormed Brødet føres ind og ud af Ovnen; *hveger*, farer hid og did; *Pejers Pig* og *Mari Rok*. Stjernebilleder i Orion; *dryner*. undertrykt Brølen: *Kornmo*, natlige Høstlyn.

Og Rugen stod i ydmyg Ro
og drak af Nattesaften,
og Gjøgen hang i Hyldebo
og vippede og skoggerlo,
som her den ler i Aften.

V. 1—3: 6/6 1898, V. 4—9: 14/1 1905.

VINTERBILLEDER.

Nu tager den Bonde Bælgvanter paa
og kryber i Faareskindstrøje,
thi Marken skures af Blæsten raa,
i Lænker rasler de Bække blaa,
og Sneen hvirvler om Høje.

Fortvivlet strækker forladte Plov
af Mulden de rustrøde Arme;
nu voxer der Klimper ved Hjortens Klov,
hver Mus i Kjæret, hver Fugl i Skov
de bliver saa pilkende arme.

Der sidder en Krage i Faders Pil,
uroligt den vipper og vender;
den skriger under sit korte Hvil,
som gnedes et Søm mod en rusten Fil,
og Sulten i Øjnene brænder.

Om Grenen spænder hans krumme Taa,
saa Ledene synes at knage;
han dækker sig til med sin Vinge graa,
stort andet haver han ikke paa,
den stakkels frysende Krage.

Jeg sidder og ser paa hans haabløse Dont
igjennem den hvidfrosne Rude;
det gjør mig saa inderlig, blødende ondt
for den gamle fjedrede Vagabond,
hvem Himlene har stænget ude

Jeg henter hos Moder en liden Brad;
han spejder og Skrotten skulter,
„Kom ned og smag paa den gode Mad!
Naa, skab dig ikke, din gamle Rad!
Jeg skyder ej Krage, som sulter.“

Men Bonden, han haver slet ingen Nød;
han tørrer i Vanten sin Næse,
sin Sok han varmer ved Ovnen rød;
i Saltkarret Sul og i Bænkkrogen Brød,
saa kan han ad Vinteren blæse.

Hans Hors hun gumler bag kornfyldt Lo
og æder lidt mer, end hun orker,
hans Køer kælver, hans Faar faar to;
i Halmbunken ligger hans hvide So
med udstrakte Lemmer og snorker.

Og Bonden nyder sin lunende Stald,
hans Hors *med* Haaret han stryger;
til Faarene henter han Hø paa Hjald,
hans Høns han lokker med Kluk og Kald,
og Kalvenes Rygge de ryger.

Saa linner han langsomt Gavllugens Slaa
og ser over hvirvlende Ager;
retsindigt han vender den tunge Skraa;
der er som en Drøm i hans Øjnes Blaa,
naar Sneen om Vindfløjen jager.

Men Gamlingen grunder i Aftægtskrog
med Ørene gjemt under Huen;
han suger paa Piben saa livsensklog,
som tømtes et Dyb i hvert Drag han drog;
men Gløderne ta'r han fra Gruen.

Hans aldrende Mage ved Rokkens Hjul
saa lidet i Skumringen syner:
„Det bliver da vist en *strenge* Jul;
aa Gud ha' Lov for det rare Sul,
og for de velsignede Klyner!“

---

strenge, en Forstærkning af streng; *Klyne*, store Mosetørv.

Han banker sindigt sin Pibe ud
mod Bordbenets knastrede Tapper,
imens fra Gruen et Skumringssprud
nu glimter i Kjedlernes Kobbertud
og nu i hans Sølverknapper.

Men dæmpet lyder den dumpe Plejl
fra Loen i Sne begravet;
snart ligger Gaarden med Tag og Tegl
paa Hedens knygende, hvide Spejl
som Øen i Verdenshavet.

21/1 1905.

Æ SPØGELS.

A kam op ad Resendaal
og øwer æ Brow ved Mølgord;
der a mødt en Treals-Kaal,
det war den død Jens Kjølgord.
„Haah!
Haah!
A faar aalle Naad!
A haar kwol mi Nobomand,
og a haar brænd mi Laad!"

A kam te aa bevverist,
som jen der blywer koldslavn;
Bette Kos og Jøsses Krist!
A sto som a war troldtavn.
„Haah!
Haah!
A faar aalle Naad —"

Brow, Bro: *Kaal*, Karl; *kwol*, kvalt; *bevverist*, skjælve stærkt; *koldslavn*, greben af Koldsygen.

Mi Kuen haaj faat en Baaen mir,
derfor haaj a hat møj Rend;
æ Daw war kort, æ Suel war nier,
æ Maan haaj faat si Nøj tænd.
„Haah!
Haah! —“

A war blêg, men Jens war swot.
„Aa Gud! do mo ett haad mæ!
for war a osse slem te'e Kwot,
saa mo do no bewaar mæ!“
„Haah!
Haah! —“

Saa laa a Damp da som en Røj
hen øwer Blød og Knoldkjår;
mi Hueser de løf fuld af Døj,
endda de far war aaltarr.

A vild jo rend æ Spøgels træt;
det bløw for haadt te mi Sid.
Da a haaj rend den halle Næt,
vi war ino alisid.
„Haah!
Haah! —“

Og bløw æ *te*, a fæk nø Len
— og Len det fæk a sommsind —
saa lisse sor, a sak ijen,
det brøll imud mi Trommhind:
„Haah!
Haah!
A faar aalle Naad!
A haar kwol mi Nobomand,
og a haar brænd mi Laad!

Nøj. Ny: *swot*. sort: *haad mæ*, hade mig: *Kwot*. Kort: *Blød*, moradsige Kjær: *Døj*. Dynd; *far*, før; *aaltarr*, aldeles tørre; *alisid*, jævnsides: *Len*, Lindring; *sommsind*, undertiden; *sak*, sank.

Det to mi Lu o Kistelbakk,
det war ett te aa hold ve'e;
mi Hor det løwt sæ i mi Nakk,
mi Skjot war wot af Koldswed.

Ja der war hejsen Faar paa Fæd
— det war ett nøj a *tint* jenn;
a rend, saa for mi Træskobed,
der stented Kamp- og Flintstjen.

Søn kam a ind til Resengord,
men aalste war æ Pwot lot;
æ Hund de glammed lisse sor;
baag hwer en Rud war swot, slot.

Men lig hwor no han bowr Jens Gaad,
I ved: mi Kuens Halbror —
dér faarer a søndenom æ Laad
og vejstenom æ Kalgord.
„Haah!
Haah! —"

Æ Spøgels han war hejs ett sien,
han flywer om æ Laadswing,
saa Bankerot og Taag og Stien
det danst som anner glaad Ting.

Æ Nøj war gaven for en Blaan;
da gaalt æ Kokk i Mølgord,
a vend mæ, som a lig sku daan,
da sak den laang Jens Kjølgord:
„Haah!
Haah!
A faar aalle Naad!
A haar kwol mi Nobomand,
og a haar brænd mi Laad!"

23/1 1905.

Lu, Hue; *Hor*, Haar; *løwt sæ*, løftede sig; *Skjot*, Skjorte; *wot*, vaad; *hejsen*, ellers; *tint jenn*, tænkte bare: *stented*, sprang heftigt; *søn*, saaledes; *aalste*, alle Steder; *æ Pwot lot*, Porten lukket: *lisse sor*, hvert Øjeblik; *Kalgord*, Kaalgaard; *hejs*, ellers; *Blaan*, Sky.

Æ MUESPIG.

No søen vil du aaltsaa forlaad mæ, Jens Fløj,
og læ mæ sejj jenne aa sørr —
og græd ved mi Stripp, nær a malker mi Kow,
og sukk, nær a ponne om mi Tørr!
Hvor jenle a faar æ ved Awten, Jens Fløj,
nær æ Folk er gan hjem fræ æ Mues,
nær æ Røg fræ mi Skorsten den drywer saa laant,
og du plejer aa komm her med en Rues!

Den Daa a plot Krusbær ved Sejbæk, Jens Fløj,
og do fæk mi Buttel aa bær,
da skuld en saa nej te di Haând og di Trow,
saa haaj en wot fri no for aa græd.
Ja hwis en haaj aalle holdt af dæ, Jens Fløj,
saa haaj æ wot letter no aa løw;
men som Verden no jen Gaang haar lawed wor Sind,
ja saa vil vi som-mjest hinaan bedrøw.

Men støst af de Sorger, du gjord mæ, Jens Fløj,
war den, te a ett kan dæ glemm;
a hower hwer Tor og hwer Blink i di Yw,
og nok saa ring en Bevren i di Stemm.
Og nær nu den Bitte er føj dæ, Jens Fløj,
kaski du da linner paa mi Dar;
og saa tar du mi Haând for en jenle Graan Staând,
men æ Frøer di synger i æ Kjar.

26/1 1905.

---

søen, saaledes; *sejj*, sidde; *jenne*, alene; *sørr*, sørge; *Stripp*, Malkespand; *ponne*, smaapusler; *jenle*, enlig; *gan*, gaaet; *æ Mues*, Mosen; *laant*, langt; *aa*, at; *Rues*, Rose; *Daa*, Dag; *plot*, plukked; *Krusbær*, Tyttebær; *Buttel*, Bærspand; *saa*, sagt; *Trow*, Tro; *haaj*, havde; *wot*, været; *aalle*, aldrig; *løw*, leve; *som-mjest*, næsten altid; *hower*, husker; *Tor*, Taare; *Yw*, Øje; *den Bitte*, Barnet; *føj*, født; *en jenle Graan Staând*, et Øjeblik; *men*, mens; *æ Kjar*, Kjæret.

HELLESØ.

OG ledes din Sjæl ved Dagens Støj,
og har du en Vunde, som brænder,
da sæt dig her under Lyngskrænten høj
og fold dine Hedningehænder,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Her byttes langsomt den gyldne Dag
og Solens Brand over Mulde
med Hedens kølige Aandedrag
og Søens skvulpende Kulde,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Paa Brinken knæler en Jenbærbusk,
bag hvilken det tøvende skrusler;
hvad skyldes de Snøft og de Skumringsrusk?
Aa, det er kun Brokken, der pusler,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Her trækker besværligt den fede And
imellem de lyngkranste Vande,
og tit dens buttede Vinges Rand
vil strejfe Fuldmaanens Pande,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Her bader ensomt i Sivets Læ
den Bondes fyldige Datter,
og Bølgen favner det hvide Knæ
og kysser det atter og atter,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Og Sivet drypper sin tunge Dug
i Søens spejlende Strømme,
og Bølgen lander med bløde Kluk,
og Rørene rasler i Drømme,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

---

skjarer, skinner (om Lysets Glimten); *Jenbær*, Enebær; *skrusler*, støjer paa en hemmelighedsfuld Maade; *Brok*, Grævling.

Her sladrer Vinden om bløde Kys,
naar to har fundet hinanden,
og gule Iris og Brudelys
staar tændte langs Holmeranden,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

— Et luftigt Bud fra en bortgjemt Gaard,
hvor Rugen samler til Kjærne,
et Skrig af Klirer, et Bræg af Faar,
et natligt Skud i det Fjerne,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Og Kalmus dufter saa æblesødt
som Liljer i Brudens Kammer,
og Stjerner stiger af Vestenrødt
og svinder i Østenblammer,
mens Maanen skjarer paa Hellesø.

Sjørup 28/1 1905.

DEN JYDSKE LYNG.

HER har *jeg* staaet i tusinde Aar,
sust for de Slægter, der svinder og kommer,
nikket Goddag til den brydende Vaar,
viftet Farvel til den hastende Sommer.

Regnen og Haglen har kjæmmet min Lok,
Vindene spredte mit rødlige Bloster,
medens langs Bakken den stinkende Brok
luskede hjem til sit blindfødte Foster.

Jeg var den fredløses Tilflugt og Havn;
tit har jeg skjærmet den saarede Hare;
Lærkernes Spæde laa trygt i min Favn,
saa imod Himlen med Øjne saa klare.

Blammer, enhver stor Lysudfoldelse.

Tyttebærkonen sin rødnende Frugt
krumbøjet sanked trods Lændernes Smerten;
Hugormen kravled i Vrid og i Bugt,
spilled med Brodden og svinged med Stjærten.

Hjejlen sad enligt paa Tuen og sang,
Loke drog saaende lavt over Sletten;
opskjørtet Tatersken gik her engang
med sine ravnsorte Haar under Hætten.

Har jeg ej skjærmet, o Jylland, din Jord,
lagt mig som Værn om din Flyvesands-Bringe,
dæmmet for Klitten, hvor Uroen bor,
hvæsser i Blæsten sin Marehalms-Klinge.

Spørg hver en Spove, der spejder langs Strand,
spørg hver en Klyde, der løfter sin Klage,
om jeg bør skygges ihjel paa mit Sand,
om jeg fortjener i Flammen at sprage.

Spørg hver en Mand i smaarudede Hus,
der hvor han bred ud fra Dørkarmen skuer,
om *han* vil miste *mit* klagende Sus
eller *mit* Vidsyns de vældige Buer.

Spørg, om *han* længes mod Skovene blaa,
naar — mens i Morg'nen han spreder sin Mergel —
Gjederne bræger, og Lærken den graa
løfter sin Top i den duggede Spergel.

Vel er min Ranke kun mager og tør,
lidt *jeg* kun yder til Fadet og Bøtten;
ringe jeg skattes af Oxer og Kø'r,
men saa desmere af Sangeren, Skytten.

— Sært som min Hede er Menneskets Krav;
Brød skaber ikke hans Lykke alene;
mæt ham med Velstand: før nogen ved af,
skjælver hans Hjerte i Suk efter — *Stene*.

Und mig da Fred paa min Fædrenegrund!
Lad mig i *Sandet* dog Rødderne sprede!
Brød skal du hente fra *Muld*markens Bund,
Vidsyn og *Fred* paa min drømmende Hede.

Aakjær-Sjørup, V. 1—5: Sommeren 1901, V. 6—12: 1/2 1905.

GLAD VISE.

GRØNT gror nu Sivet, ja;
grønt gror nu Sivet, ja,
en Seng med Dun er ej saa lun
som en blandt grønne Siv, trara!

Vi er fulde, vi skaaler og skjænker paa'et,
vi er fulde — vi skaaler og skjænker paa'et;
vor Præst han kys't Per Spill'mands Frow,
og præked forkert ved at tænke paa'et.

— En Seng med Fyld, en Seng med Dun,
en Seng blandt grønne Siv, aaja,
men ingen Seng er dog halvt saa lun
som Armen om Pigens Liv, trara!

Sjørup, Febr. 1905.

AN MARI TRAJTER ØL.

NEJ Fanden sku fæjst sæ da mir te Jens Kræme!
Her stor søn en Stoder og trower, han ska læ mæ,
hwordan *a* ska brygg, hwordan a ska baag,
hwordan *a* ska legg en Flæskbøst i Laag!

Stoder, Stodder; *læ mæ*, lære mig: *Flæskbøst*, Flæskeside: *Laag*, Lage.

Og pinwon og gjerre det er jo æ Swin;
hwer Pott po æ Hyld saa kigge han i'en.
Saa tar en formøj af hans Miel og hans Maalt,
saa skuld en ha spaared ham tow Kjanne Saalt;
ja haar en kjend Maagen! — Det er aalle saa møj
som den usleste bette Taar Wand, en ska løj,
saa ka han lav Vejlo og slaa med æ Dår,
saa det rister i baade Tallerkner og Får.
— Han blywer da jen Tid længer og warr!

Nej, haaj en saa stej sæ endda te Kræn Skræjer;
der kund en hejsen ha hat æ nø bejer!
Han bøj mæ en Bøst saa tyk som mi Lor
og Tow af den villerst For i æ Gord
foruden mi Løn. — Men dér war jo Bøen,
og han so jo Enki; og det er ett søen
aa tur med anner dje skjødløs Knæjt,
saa der bløw da ingen Brød af *den* Bejt.

Det hid sæ jo osse, te han vild ha tavn mæ
— ja søn te hans Kuen da! — men hwa sku det gavn mæ?
Tho han er jo gammel, og gro o æ Bælle
og snaar da saa grim, som en Mennesk ka blyw;
som no den hèr sølle Haandtiring med æ Yw
— og a'el sgu ett ha en Mand, der er skjelle!
En ska ett ta enhwer. — Tho de'e da de færrest,
der ett ka gaa og skjelt sæ en Kjærrest;
men justemint find sæ nøj, en ka lid o
en Kaal aa slaa Bund po, en Venskab aa slid o —
aah, det ka endda kost jen nø Beswær!
For fand en sæ jen, en tyt, en haaj kjær,
saa ska æ nok pass — jow det war ett sær!
te saa er der osse anner o æ Tær.

No trowed mæ Synder, te *Soren* holdt a mæ.
Her gor *a* og gjemmer hwer Diel, som han ga mæ!
Ja, hwa *a* haar lid for den skjødløs Dreng!

---

pinwon, paaholdende: *løj*, lunkne; *Vejlo*, Vejr; *warr*, værre; *Lor*, Laar; *Tow*, Uld: *villerst*, bedste; *Enki*, baade Enke og Enkemand; *Beit*, Ovnfuld Brød; *hid sæ*, hed sig: *skjelle*, skeløjet: *skjelt sæ*, liste sig til; *tyt*, syntes.

A *elsker* ham — ogsaa saa det er faale!
Hans Billed hænger øwer mi Seng.
Æ Ramm den kost mæ en jawn Rigsdaale!

Han kam her, saa tit mi Hosbond war ud,
søn hen ad Awten, nær aalting war still;
aanej, hwor bløw en da kanter og hwell,
saasnaar te Soren han pikked o æ Rud!
Og nær han kam ind, bløw der ingenting spaae;
han haaj æ saa godt, som en Mennesk ka haae;
en læd dem regir laant mir, end en mo,
om ogsaa en ved, hwad Tak en vil fo;
og ingen ska sej, te a bid heller kratte ham —
men laa han forlæng, ja hwad tho saa wat a ham.

— Og saa ska en nu ha aa hør i æ Bøj,
te den forbandede Flaani Mett Fløj
baade Nætter og Daw staar og drøwsker atter ham!

Aa Jøsses, hwor bløw a da lid ved æ Los
i Guer po æ Kjergaard! A sto med no anner
og glowed po Tolle-Thames hans Kos;
a vender mæ om og gor ad æ Stett;
hvem trower I, a møder anner end Mett!

Hun bruser forbi mæ, — søen! — kallepros;
æ Buend — de bred saawal som de small —
de blæst jo om hind, som de war gal,
og a tær forsuer mæ — ja læd mæ ett band —
men det er da bode sikker og sand,
te *de* haaj kost øwer syv Mark æ Al!

Hwa søen Stø jen hun haar godt ved aa hed sæ,
hun haar jo æ Faar og æ Kjærrest te aa kled sæ.
Men hwad haar ennaaen sølle Hjavl wal af Gled?

---

faale, mer end forfærdeligt; *kanter*, oplivet; *hwell*, duelig; *spaae*, sparet; *haae*, ha' det; *wat*, vækkede: *Flaani*, Flane: *drøwsker*, higer hæftigt; *æ Los*, foragtelig Benævnelse paa en ung Kvinde (svarer til det mandlige: Lømmel): *tolle*, enfoldig; *Kos*, Kors; *Stett*, Stente; *kallepros*, meget kjæphøj; *æ Buend*, Baandene; *tær*, tør; *forsuer*, forsværge; *Stø*, Stykke; *hed sæ*, pynte sig; *sølle Hjavl*, sølle én.

Der sto *a* og bid i æ Knud af mi Kled;
for hwad ka æ hjælp, te en *viser* si Vred!
    En er, som en er,
    som en bløw af Worherr,
og mukk imud ham er der ingen der tær!

Men ta den Kjærrest, ennaaen holder ve,
nej, det sku no aalle ha Low aa vær te!
Og mo æ ett roves, saa mo æ wal hwiskes:
En Hjaani som Mett — a *tykkes* hun sku piskes!

    Ja hwis *a* haaj Majt,
    som blot a haar Ajt!

— Aae Jøsses endda, tho der taft a æ Trajt!

Sjørup, 7/2 1905.

JENS FISKER.

JENS Fisker han bo'de derude ved Aa,
hvor Græsset er grønt, og hvor Himlen er blaa.

Men hjælper det noget, ens Himmel er blaa,
naar Livet er grimt, og naar Tanken er graa?

Og nytter den noget, den lullende Aa,
naar Kjællingen baade vil bide og slaa?

Saa lod da Jens Fisker sit Skallevaad staa
og søgte sin Vædelse uden for Aa.

Han sov som en Orne og drak som en Saa,
mens Fisken slog op i den sorlende Aa.

Hjaani, halvfjantet Fruentimmer: *æ Trajt*, Tragten.

Hans Kjælling, Marie, den gnistrende graa,
hun garver ham Ryggen snart gul og snart blaa.

Jens Fisker han tygger med Taarer sin Skraa:
„Gud hjælpe hver Kristen, hvis Kjælling vil slaa!"

Jens Fisker han trækker hans Vandstøvler paa:
„Nu gaar jeg og drukner mig, So, i min Aa!"

Men Kjællingen larmer med Kjæften paaskraa:
„Aa, Stodder, lad du kuns saa Støvlerne staa!

Jeg ved da, at Folk, der vil drukne i Aa,
de trækker ej nye Vandstøvler paa!"

„Ja, ja", svarer Staklen, „men skal de *nu* staa,
jeg henter dem, naar du mindst tænker derpaa!"

— Jens Fisker han kyler sig ud i den Aa
til Brasener brede og Skaller saa graa.

Men det er da noget, enhver kan forstaa:
her slutter ej Visen om Jens og hans Aa.

— Naar Uglen er ude, og Natten er graa,
da kommer Jens Fisker til Huset ved Aa.

Han lirker ved Pind, og han letter ved Slaa
og trækker med Stønnen de Vandstøvler paa.

I Hylsklædet trimler sig Kjællingen graa
med klaprende Tænder og strittende Taa.

Naar Timen er ude, hun hører ham gaa
som Torden, naar den har faa't Vandstøvler paa.

— Det samme, det samme hver Nat, som er graa!
Hun mister sin Snøvs ved at tænke derpaa.

Hun vaager med Lys, og hun stænger med Slaa;
dog gjæster Jens Fisker med Bulder sin Vraa.

Men Kjællingen klager med Kjæften paaskraa:
„Aa, at jeg dog ej lod ham Støvlerne faa!"

Saa sprang hun som Tudsen fra Brinken i Aa.
Nu spøger de — hver med *sin* Vandstøvle paa.

Jebjærg, Juni 1905.

JENS VEJMAND.

HVEM sidder der bag Skjærmen
med Klude om sin Haand,
med Læderlap for Øjet
og om sin Sko et Baand,
det er saamænd Jens Vejmand,
der af sin sure Nød
med Hamren maa forvandle
de haarde Sten til Brød.

Og vaagner du en Morgen
i allerførste Gry
og hører Hamren klinge
paany, paany, paany,
det er saamænd Jens Vejmand
paa sine gamle Ben,
som hugger vilde Gnister
af morgenvaade Sten.

Og ager du til Staden
bag Bondens fede Spand,
og møder du en Olding,
hvis Øjne staar i Vand —
det er saamænd Jens Vejmand
med Halm om Ben og Knæ,
der næppe ved at finde
mod Frosten mer et Læ.

Og vender du tilbage
i Byger og i Blæst,
mens Aftenstjærnen skjælver
af Kulde i Sydvest,
og klinger Hammerslaget
bag Vognen ganske nær —
det er saamænd Jens Vejmand,
som endnu sidder dér.

Saa jævned han for andre
den vanskelige Vej,
men da det led mod Julen,
da sagde Armen nej;
det var saamænd Jens Vejmand,
han tabte Hamren brat,
de bar ham over Heden
en kold Decembernat.

Der staar paa Kirkegaarden
et gammelt frønnet Bræt;
det hælder slemt til Siden,
og Malingen er slet.
Det er saamænd Jens Vejmands.
Hans Liv var fuldt af Sten,
men paa hans Grav — i Døden,
man gav ham aldrig én.

Jebjærg, 19/6 1905.

JAKOB OG HANS SØNNER.

I Sommersolglans glimter Jakobs Gaard
hen over disblaa Kjær og Bavnehøje;
Rugfaldets gule Vover bar ens Øje
ud, hvor som Streg mod Luften Heden staar.
To hvide Stude trægt for Tromlen gaar,
hist hvor en Husmand stejlt med Lyngen strider;
men ellers hersker Hvil til alle Sider.

En Søndag var det, fuld af Lærkelyd,
Blaaklokker hang og skjalv paa hvert et Dige,
Valmuen kasted sine Bægerflige
og svang nu nøgen i sin røde Pryd;
Hugormen trilled sig med skjællet Fryd
i Vejens Sand og glemte under Badet,
hvor den er edderspændt, forfulgt og hadet.

I Grupper delt gaar Folk fra Kirken hjem
endnu med Salmens runde Klang i Øret,
mens Troens Trylleverden taagesløret
sig tegner bagom Rugens Bølgebræm.
Tungt skrider Mand og Viv i Sandet frem,
mens langsomt byttes Biblens Billedriger
for Risengrøden, der hvor Røgen stiger.

Men tværs paa Sognevej og Kirkesti
ned over bratte Hæld og høje Diger,
hvor Flintestenen under Støvlen skriger,
og Luften lives af den brune Bi,
der kommer over Marken, kjæk og fri,
en Skare Knøse, halvt som Foler kaade
og halvt som Mænd, der ved at ramme Maade.

De skrider hurtigt, skjønt de vægtigt træder
og holder sig bag Rugens Fald i Læ;
Tørklædet flagrer, og de tunge Klæder
slaar svære Folder om de stærke Knæ;
de vejrer vejrklogt mod det søde Dræ
og føler jublende, hvor Blodet rinder,
og ler, saa deres brede Tænder skinner.

Ja, det er Jakobs kjærnesunde Sønner,
der aarligt samles paa hans Fødselsdag,
og der ved Gammens-Øl og Latter lønner
den gamle for, hvad Tiden slog i Kvag.
Nu ta'r de Føden under andres Tag,
men Hjemmet i dets gule Rugfalds-Ramme
faar altid sunde Hjerter til at flamme.

Thi aldrig kildrede en Lyd vort Øre
som Lærkens Legen paa sin lyse Streng,
og aldrig vil en Duft vort Hjerte røre
som Kabbelejens paa vor Faders Eng;
hvor drømte du som i din *Moders* Seng?
Et dugfyldt Syn fra Hjemmets Kaalgaarddige
opvejer tusind Mil i fremmed Rige!

— De unge Knøse hører op at larme,
som raskt de skrider imod Porten frem,
og Blikket lyser af en hellig Varme,
thi der staar Festglans af det gamle Hjem;
hvidt skinner Gaardens Væg fra Syld til Rem,
og over Elmens Toppe, stort udslaget
i tunge, fede Folder bølger Flaget.

Der ligger Høns ved Muren, bred' i Ryggen,
og gnider Kraasen mod det lunkne Sand;
igjennem Porten inde bagom Skyggen
Brøndvippen kraaner med sin tunge Spand;
den drypper Draaber ned i Brøndens Vand;
Stenbroen nys er luget, Sand er strentet,
saa det er let at se, hvem der er ventet.

Om lidt de ses igjennem Porten drage;
Gjenlyden røber, de gaar ej paa Taa;
den alleryngste bliver lidt tilbage
og fjerner skyndsomst fra sin Tand en Skraa;
den snilde Ole er ej sikker paa,
at gamle Jakobs Alvorstanker falder
i Traad med hans om Skraa i Oles Alder.

De andre svinder gjennem Forstudøren,
mens Sinken dundrer hult mod Flint og Kamp;
men allerforrest gaar den stærke Søren,
ombølget af sin egen Vadmelsdamp,
saa smælder Klinken gjennem Støvletramp,
og ind ad Karmens stedste større Flænge
men ser først een, saa flere Omhængssenge.

Den rejste Luftning med Gardinet kaster,
mens Blikket søger Jakobs Yndlingskrog;
derinde under Bjælkens brune Knaster
han sidder ved en gammel Spændebog;
han stirrer op fra Bladet, mild og klog,
i Tvivl hvorvidt han skal sin Finger væde,
hvad eller røbe strax sin store Glæde.

Men Hjertet sejrer. Fyrrebordet knager,
og Spændebogen gjør et lille Hop,
da han med Hænderne om Skiven tager
og langsomt løfter sig fra Bænken op;
nu ranker han sin arbejdsstive Krop.
En herlig Gubbe! Ho'det staar mod Loftet,
men Skikkelsen er kantet, tung og hoftet.

Og over Fyrreskivens blanke Flade
de brune Hænder krystes i et Kast;
og som han vilde Slægtens Kræfter grade,
vor gamle Jakob trykker dybt og fast;
hans Haand er stærk og sejg som Bjælkens Knast!
At Sønnerne sig ej for Trykket ømmer,
det siger ham: De er af ormfrit Tømmer!

Den gamle er nu lutter Liv og Røre;
hvert Øjeblik han skifter Smil og Plads;
han løfter Kovsen ved dens gule Øre
og fylder blinkende et Brænd'vinsglas;
han drikker til og smasker veltilpas
og langer Snapsen rundt til alle Stole
fra store Sørens til den lille Ole.

Og da de hede Strubers Tørst er slukket,
og hver især med *sit* Lykønskningsnik
har Velkomstskaalen under Vesten stukket
med ordfaa Ønsker efter Landsens Skik,
da slaar en liden Stund al Tale Klik,
til Jakob henter Skuffen med Tobakken,
saa man faar Fyr, *da* gaar der Hul paa Snakken!

Thi faar de Piben tændt, de danske Bønder,
og Snakken rejst om Hest og Ko og Stud,
vær glad, ifald du ved, hvor det begynder,
thi hvor det ender, ved endikke Gud!
En Æmte ude, strax et Overbud!
Og Solen kan gaa ned, og Dagen slukkes,
før *deres* Videtørst i Dvale vugges.

Og Svar og Spørgsmaal som en Haglen falder
om andre Sognes Avling, Sæd og Skik;
helst hører Jakob dog om Hestes Alder
— han kjender sine egnes paa en Prik —
om hvad i Mandags man for Smørret fik,
om hist en stads Ko godt i Spanden lægger,
om her den nye Hingst nu smukt bedække r.

— Da løftes Faldet let fra Frammesdøren,
saa mod Komfuret ses et Forklæd' hvidt;
det gi'r et ubehersket Kip i Søren,
da *Kirsten* træder ind med raske Skridt;
jeg tror saamænd, de begge rødmed' lidt,
en gammel Udvej for det unge Hjerte,
før det Forstillelsernes Kunstgreb lærte.

Hun kom til Gaards som Tøs i fordums Dage,
før Jakobs Hustru standsed brat sin Rok
og la' det gamle Hoved tungt tilbage
med „Kappens“ Strimler om sin Sølverlok;
da hængte Kirsten bort sin Barneklok,
tog voxen Kjole paa og brygged, bagte
og gjorde syvfold mer, end Tøs kan magte.

Og det staar skrevet i de blanke Stager,
i Kob'rets røde Spejl — en Fryd at se!
i Ovnens Malm, i Bænkens hvide Flager,
at hun er Hjemmets altid vaagne Fé;
hun præger Stuen til dens mindste Ske,
og sagte svinder Døgnets Rids og Rifter,
hvor stille *hendes* hvide Forklæd' vifter.

Snart dufter Huset da af friske Klejner,
og Kaffen damper paa den rene Dug,
mens Solens Finger skjælmsk paa Bjælken tegner,
hvad den af Kovsen dypped frem i Smug;
og gamle Jakob vrister Sug paa Sug
fra Merskumspibens tørre, trange Strube,
og Kirsten byder rundt med Smilegrube.

Og da nu Kaffen og den gode Kage
forlængst har fundet et retfærdigt Sted,
gaar Jakobs Tanker til de kjære Plage,
som gaar paa Græs i Engen tæt derved;
han maa derud; kanskesig *de* gaar med?
„Ih, ja!“ — Enhver nu efter Huen famler,
snart staar tilbage kun forladte Skamler.

De raske Knøse kan ej roligt fare,
men alting endevendes, højt og lavt;
de springer som den morgenglade Hare
og rutter sorgløst med den unge Kraft;
i „stiv Arm“ løftes Skovlen ved sin Skaft,
og alt maa prøves fra den nye Spade
til Hakkelsemaskinens vilde Blade.

Hej, der var to, der rev de gamle Plejle
fra deres spindelvævsbetrukne Ro
og lod dem susende i Luften stejle
med Bump og Bulder paa den mugne Lo!
Jo, det er flinke Gutter begge to!
Se hvor de smidigt sig i Midjen rækker,
mens Slaglens Vaand hvert Straa til Jorden strækker!

Skjønt Jakob længst er over Ungdomsalder,
han ler dog lunt af deres Brydetag;
han maner helst til Fred, *før* nogen falder,
og høger ad de altfor voldske Slag.
Han frydes som et Barn paa denne Dag;
han nyder Tumlen, skjønt af gammel Vane
han nu og da maa tysse og formane.

En dyndet Svaling staar om Gaardens Gavle
og glider ad dens aabne Luger ind
fra Sig og sumpet Kjær, hvor Igler kravle,
og Padden sitrer i sit klamme Skind.
Hver Vækst staar rank; thi der er ingen Vind;
kun Trævlekronen rokker som bedrøvet,
fordi en Humle tynger den i Støvet.

Men alles Længsel er de brede Enge,
der rander Synet udfor Jakobs Port,
de kavlinggule, bløde Himmelsenge
for Hingst og Klod og Oxers hvide Hjord;
her har den gode Gud et Eden gjort,
her hersker Fred, her bor Uskyldigheden,
her græsser Plagen ind mod Fugl paa Reden.

Derhen de søger nu i muntre Klynger
med Jakob foran paa den vaade Sti;
Gulpurven paa den høje Tidsel gynger,
men sætter af, før de er vel forbi;
Græshoppen driver dulgt sit Feleri,
gloøjet Frø, brat revet ud af Drømmen,
gaar her bardus paa Hovedet i Strømmen.

Hvor Jakob nu er bleven virm paa Sokken!
Det er til Nød, de unge kan naa med;
først da de svedte staar ved Plageflokken,
han sagtner med et Sæt de faste Fjed;
højtideligt han aabner Lukkets Led,
og een for een han lader ind dem stige
og sætter Haspen for sit Kongerige.

Nu er det ikke mere kaade Drenge,
der under alskens Løjer jager rundt.
Nu er det Bondens Kuld med Miner strenge,
nu er de voxne Mænd i voxen Dont;
saa skilles de, saa gaar de i en Klunt,
saa ser det ud, som Kjæde de formerer;
men overalt de vejer og vurderer.

Bestandig foran ser man Jakob trave;
han gaar som i Triumf fra Dyr til Dyr;
med Fingerspyt han lægger Haar i Lave
langs Føllets Koder, saa det ikke fly'r;
han maaler Krydset paa den unge Tyr,
han ser i Plagens Mund, og som i Tanker
han klapper Hoppen paa dens runde Flanker.

De frie Engens Dyr er vel til Mode
ved den Vurderelyst, de her har vakt,
og Føllet rejser rankt det fine Ho'de,
og Hingsten praler med sin Mankes Pragt;
kun Studen har sig tvær paa Bugen lagt,
mens Kalven saglende sin Mu!e væder
og snuser til de nye Vadmelsklæder.

Men da nu Jakobs Runde er til Ende,
opløses langsomt Kredsens Alvorsring,
og atter kan man sig til Legen vende
med Løben, Bryden, Kast og Grøftespring;
de slaas og dratter om for ingenting,
og Jakob følger dem med Faderblikke:
„Aa, Drenge, Drenge, stød jer end'lig ikke?"

Men hvem var det, der fik den løbske Grille,
at Jakob skulde med at springe Buk!
Først værger han sig højt, saa ganske stille,
saa lægger han sin Pibe med et Suk;
saa stiller han sig bred og tung paa Hug,
saa ler han op, saa det i Skrotten knager,
mens sidste Springer han i Luften tager!

Som Larmen sagtner af, og Legen standser,
der gaar en Iling over Grøft og Kjær;
en Hvirvelvind et Steds med Mosset danser,
og Siv og Padderokker krydser Sværd;
nu ved hver Bonde, det bli'r andet Vejr;
selv Hjertegræssets tusind Dværgebjælder
nervøst, men sikkert om Forandring melder.

Den Skygge fra de mørke Uvejrsrande,
som i hin Iling over Egnen trak,
den dvæler længst paa Jakobs høje Pande,
mens Ilden slukkes tyst i hans Tobak;
han tænker paa sit Kløverhø i Stak
og dividerer tavs sit Afkoms Mængde
i Høets Hob og Tordenskyens Længde.

Men før den snilde Jakob ret faar mælet,
er Flokken fløjet over Sten og Stok;
den samme Tanke har enhver besjælet,
et Nik, et Blink mod Skyen her var nok;
her handles enkeltvis og dog i Flok:
Et Nu, og Kobler klirrer, Piske knalder,
og lange Vogne over Toften skralder!

— Hvor er det spændende for unge Kræfter
at kappes med den vilde Tordensky!
Lynsnærten saver, Skraldet raver efter
og styrter stadig i et Hul paany;
nu straaler Regnen i din Naboby,
nu taages Engene, nu rejses Vinden,
mens Spændtheds klare Sved dig striber Kinden!

O Duft af Hø, naar Tordenregnen truer,
du er mig mere skjøn end alt, jeg ved!
Du er mig mere kjær end vilde Druer,
et himmelsk Laan til fattig Jordiskhed;
svæv om mit Leje, naar *min* Sol gaar ned!
Driv længe lavt hen over Danmarks Enge,
og svøb dig lindt om Fremtids Digterstrenge!

— Da sidste Læs — end dækt af Tørvejrs Kaabe —
forsvandt med Klang bag Ladeportens Rand,
slog smældende den første Tordendraabe
med Vægt af Faldet ned i Vejens Sand;
knastørre holdt paa Loen Hø og Mand,
mens Lynet vildt bortødsled sine Straaler,
og Regnen tømte alle Vredesskaaler.

— Det vilde Vejr er alt af Marken slaget,
den høje Himmel atter fejet ren;
nu hænger Regnen kun som Dryp i Taget
og staar som Dam paa hule Flintesten;
nu kukker Gjøgen fra sin Hyldegren,
og Millioner Kim langs Solbrands-Stier
har aabnet deres tørre Mund og dier.

Og atter prates der i Hjemmets Stuer
om Kjærest'folk, om Bryllup, Præst og Degn;
men gamle Jakob gjennem Ruden skuer
mod sine Ro'r, „der trængt' saa haardt til Regn".
Nu staar hver Stilk paany i Haabets Tegn;
dog dvæler noget i hans Øjenkrige,
han vil ha' frem, men ikke ret kan sige.

— Men Aftnens Enge damper nu saa vide,
og Afskedstimen for de unge slaar;
da drager Jakob Søren lidt til Side
og siger lavmælt, mens de andre gaar:
„Ja Søren, du faar hjem til Efteraar!
Jeg føler Ald'ren; Gaarden vil ej rente;
du *har* jo Kirsten; hvi skal I da vente!"

Ærbødigt hilser de den gamle Fader
og gaar saa bort hen over Bol og Brak
langs vaade Havrefald og Turnipsrader
ind mellem Kvæg og Agerhø i Stak;
og Nattens Dampe fugter Fod og Frak,
den vaade Muld gjør deres Støvler tunge,
mens Grødeduften kildrer Svælg og Lunge.

Kartoffelblomstens blide Bloster slipper
sin Duft mod Skyen fra sin Bakketind;
og Rugen rokker paa de svulne Vipper
og gynger dem i Slummer Kind mod Kind;
Boghvedens Aande vælder bi-sød ind;
den lyse Nat i Tavshed lægger Kaaben
om Jordens Skulder efter Tordendaaben.

Men under Sommernattens høje Maane
staar Jakob længe ved den hvide Væg;
Havfugle dunkelt over Himlen skraane,
Horsgummen gjepper mellem Mosens Flæg;
en Taare triller ned i Jakobs Skjæg;
hans Hjerte rinder fuldt af Dagens Minder,
mens Sønneskaren tyst i Natten svinder.

Jebjærg $^{28}/_{6}$ 1905.

MAANEN KYSSER RUGNEGET.

Du smaa, du smaa,
du søde smaa,
jeg kysser dig fra Top til Taa!

„Fra Top til Taa?
Jasaa!
Lad gaa!
lad Kysset gaa
fra Top til Taa
og om igjen og ned og op
fra Negets Taa til Axets Top.
Men stop, o stop!
Der sprang en Strop!“

Nej! nu gaar Rimet i Galop!
    Taa og Top,
    Kysgalop,
Stropper ned og Bændler op!

Hvad staar der? En Barm i Knop!
Og histnede: Knæ i Hop!

    Knæ og Knop,
    Rosers Hop,
hvide Liljer ned og op!
„Elsk mig! Tag mig! Tavl og Top!"

28/6 1905.

BARNET OG DEN GAMLE GAARD.

DER laa paa Toften en gammel Gaard
med vinde Vægge og side Tage.
Dens Syld er sunken, men Mindet slaar
sin Kreds derom alle Dage.

For der gik Føllet paa slanke Ben,
og Hønen kagled bag støvet Nælde,
og Myren jog over breden Sten,
mens Stolpen frønned af Ælde.

Og der staar Mor i sin Bryggersdør
og rækker Far en Taar Urt af Øsen;
han blæser, drikker og blæser, før
han rækker Resten til Tøsen.

Og ind og ud ad den lave Port
som Vævens Skyttel saa svitter Svalen;
og Solen skinner paa Smaat og Stort,
og Hanen muntrer med Galen.

— Hvor er nu henne den gamle Gaard,
dens Svalereder bag møre Lægter?
„Det gamle falder, det ny bestaar“ —
er Lov for skiftende Slægter.

Hold op at flagre, du Svalelil,
lad Glemsel tage de gamle Reder;
luk Øjet op, og dit Hjerte til,
det nytter intet, du leder!

De gamle Huse vil styrte om,
de gamle Vaner, de gamle Skikke;
er Marven borte og Skallen tom
da hjælper Taarerne ikke.

— Men du, som hviler i Vuggen dér
og smiler op fra din hvide Pude,
du kjender intet til Livets Færd
og ej til Verden derude.

Du er i Dagens den stride Blæst
en muntert glidende Foraarssvale;
vi andre kives om Lykkens Rest,
du la'r Vorherre betale.

Vi andre ræddes i Tvivlens Nat,
naar Bølgens Vrede vort Lys vil slukke;
du slumrer trygt uden Ror og Rat,
endda *din* Baad er en Vugge.

Sov trygt, du lille, i Vuggen hist,
mens Æblet rødnes i Hast bag Løvet,
og Bygen kommer med stakket Frist
og slænger Frugten i Støvet.

Ja, du skal voxe dig sund og stor,
og du skal altid i Sandhed vandre;
en Dag saa tager *du* Viv og Jord
og bliver Mand som vi andre.

Saa staar du vel, som vi andre staar,
og tryller Ranker om sunkne Stene
og stirrer ud mod en falden Gaard,
mens Solen synker bag Grene.

Silkeborg 9/9 1905.

BONDENS DATTER SYNGER.

GIFTES vil hver Pigelil
og nødig altfor silde;
Lykken kommer, naar han vil,
men smaat til Bryllupsgilde;
en ta'r Maal af Arv og Aar,
gylden Høst og gyldent Haar,
en gaar efter Gods og Gaard,
men *jeg* vil ha' en glad Mand!

Den si'r Hyp, som Tømmen faar.
Og *han* skal Buxen bære
paa hans Toft som i hans Gaard,
for Buxen gjør ham Ære.
Linner han saa Klinken lidt,
hører jeg min Husbonds Skridt,
gaar mit Hjerte godt og blidt
ved Tanken om en glad Mand.

Han vil Hjemmets Ærind gaa
ved Kjøben som ved Sælgen,
ikke fuld i Kroen staa
og tylle Øl i Bælgen!
Ønsker han en liden Rus,
ta'r han den i eget Hus,
spytter ej i andres Krus
for det gjør ingen glad Mand.

Gaar han i sin egen Dont,
han nynner under Hjalde;
halser ikke Huset rundt
og øser ud sin Galde;
han staar ikke vred af Seng,
gamser glubsk af Folk i Flæng,
snart af Tøs og snart af Dreng,
for det gjør aldrig glad Mand.

Vælter Sne mod Tærsklen ind
og spreder langt sit Lagen,
aldrig ængstes dog mit Sind,
hvor *han* har Styrestagen!
Barnet glad paa Gulvet gaar,
Grisen trind i Stien staar,
alting trives — Fæ og Faar,
i Gaarden hos en glad Mand!

Driver Regn for Søndenvind,
mens *han* maa Agren pløje,
kommer sent og tavs han ind
med Dryp fra Skjæg og Trøje —
jeg skal gjør' ham Sengen lun,
varme Dyne, klappe Dun,
hæng' hans Frak, hans Sok til Gru'n
og sove ved en glad Mand.

Kvinder er som Blomster smaa,
de gror kun godt i Glæde.
Faar *jeg* den, jeg tænker paa,
saa skal jeg aldrig græde;
snildt jeg snurrer da min Rok,
pusler om min Gutteflok.
— Aah, der bliver Lykke nok,
naar man først har en glad Mand!

Bovbjærg 16/10 1905.

GAMMEL KJÆRLIGHID.

Vi er bløwen nøj aaldre, Kræn Nargaard,
og wor Øwn ka ett wal skimm æ Dar,
og wor Kinder er gro, og wor Hinder er blo,
og vi spilder æ Mad aa æ Far,
Vi er bløwen nøj stogend, Kræn Nargaard,
og æ Kjæp den maa værg for æ Bjen,
og æ Vægg maa gi Støtt, nær æ Træsko ska flytt,
og æ Furd maa ta Wor o æ Stjen.

Det war alln i æ Føsten, Kræn Nargaard,
da war vi en bitte Graan lin,
og wor Øwn de war klaa, og wor Tanker war glaa,
og wor Klejmon war flunkend og fin.
Aa, saamøj en tyt om dæ, Kræn Nargaard,
nær do mødt mæ dernied i æ Kjar,
og do løwt mæ iland øwer Vilder og Wand —
for æ Engi war sjalden ret tarr.

Ka do how, te do kyst mæ, Kræn Nargaard,
en Sønde, a band dæ di Kled?
A ved aalle nø Daa, a haar wot snaar saa glaa,
og ino kan a græd ved mi Gled.
Men si Sindlav den hwerrer, Kræn Nargaard,
og *wor* Suel gik jo snaar for en Blaan;
for som Wand skjeller Hy — ja som Himmelens Sky,
saa skjelles jen Ven fræ enaan.

Aa, saa jenle en haar æ, Kræn Nargaard,
og saa laangle æ Daw læ sæ slid!
Men en tar jo si Torn, og en bærer si Born,
saalæng en maa her gaa og strid.

---

nøj aaldre, hen paa Alderen: ***skimm***, faa Øje paa: ***blo***, blaa; ***æ Far***, Fadene: ***stogend***, foroverbøjede: ***æ Bjen***, Benene: ***nær***, naar; ***ta Wor***, tage Vare; ***o æ Stjen***, paa Stenene: ***alln***, anderledes: ***æ Føsten***, ens første Tid; ***da war vi en bitte Graan lin***, da var vi skam smidige: ***klaa***, klare; ***glaa***, glade: ***Klejmon***, Klæder: ***tyt om dæ***, holdt af dig: ***æ Kjar***, Kjærene; ***how***, huske: ***Sønde***, Søndag: ***Kled***, Tørklæde: ***aalle***, aldrig: ***wot***, været: ***ino***, endnu: ***hwerrer***, vender, forandrer Retning: ***Blaan***, Sky: ***Wand skjeller Hy***, Vand bortfører Hø; ***enaan***, en anden; ***jenle***, enligt; ***laangle***, langelig, langtrukken; ***Torn***, Tørn: ***Born***, Byrde.

— Læ wos saa komm te Stumlen, Kræn Nargaard,
og forglemm, hwad der ett ka vær alln!
— Ka *do* skimm, om æ Hyld ino stor med si Fyld,
for de sejer, æ Blaad ska vær faldn.

Bovbjærg 16/10 1905.

EN KOGED HUMMER.

De to mæ paa tredve Favne Wand,
ja nue vil sej: en halvhunde;
de støste Fiskre paa Ferring Strand
de kund saa nappele bund'e.

Får gik a saa dawle og gro, aaja!
No haar a en Kjowl saa rø.
Søen gôr æ gjan mæ det Gued, en ska ha:
Det kommer — nær en er dø!

Bovbjerg 19/11 1905.

ØWER Æ ÆWN.

Haar do hør, haar do hør, te Pe Døw han er dø.
og hans Kuen sejjer Enk lisse strag som en Mø!

A kund ett gaa forbi; a war nied i æ Kjar
og føl atter i æ Skru, om æ Tørre de war tarr;
a saatt sni ad æ Pwot og kam vejsten æ Haw —

— Do haar aalle hat Maagen te Lykk i di Daw!
Der er ikki en Enki i hile wor Sown
— ja saa a i sejsten! —*saa* knøv og *saa* bown.

Stumlen, Vaklen; ***æ Hyld,*** Hyldetræet: ***si Fyld,*** Træernes Blomster eller Blade; ***sejjer,*** sidder; ***strag,*** glat i Huden: ***æ Kjar,*** Kjærene: ***Skru,*** Tørvestabel; ***tarr,*** tørre; ***sni,*** tværs over til; ***Pwot,*** Port: ***Sown,*** Sogn; ***saa,*** sagde: ***knøv og bown,*** kjøn og imponerende af Ydre.

Hun er rig, hun haar Peng, hun haar Medler som Skidt,
hun haar Kister som Hus; — a haar wot der saa tidt —
og dæ Kyr og dæ Øg og den Avl, som der stôr!
Det er hejsen nø andt end di egn Skrantings-Gord.
Fæk do hind i di Snaar — war æ ind, war æ ue,
— ja hun sku sgi snaar løwt di Hywl i æ Fue!

Men do sworer jo ett! Do ska lyd te mi Taal!
A' el fandenmæ ett sejj for døw Folk og gaal!
Tho do ka wal forstaa, te en vil dæ di Bejst,
nær en pæger paa den, som en tyt, do ku fejst!

Gjør dæ fin, gjør dæ snøg, sejj ett søen og log!
Ta di Lejerlu aa, smid en hen i æ Krog!
Træk æ Øg aa æ Staald, faa æ Saadl laa opo,
og sejj ett som en Dorn og tyg aved o æ Skro.
Res dæ no! Vær gilik! Gjør dæ snøg, gjør dæ fin:
Do ska hen og ta Kys ved den rig An Katrin!

Jøsses Kos, bitte Bøn! for en Kuen do da fôr!
ja, Katrin hun ska snaar sætt dæ Stywr te di Gord!
For hun ved, hwad hun vil, og hun haar hinne Sind,
saa *do* ska nott lav hind aaltfor møj Vind.
Hun er skrap, hun er stærk, hun haar banked æ Sme,
hun ka hopp te æ Lowt, nær æ Gal den ta ve.
Men haar *det* nøj aa sej, te æ Kjælling er stræng,
nær do fôr hinne Gord, hinne Jord, hinne Peng,
hinne nybærend Kwier og blankhwonned Kal,
hinne Grunker og Bunker, det Hil med det Hal,
hinne trørre Alens Væv, hinne Syv-Markes Særk,
som æ Skræjjer hun sejer, hun goer i te Kjærk, —
hinne Maalt, hinne Gaalt, om i Saalt om ilyw,
hinne Høns po æ Raan, hwer en blikkendes Yw
— hwad hun aatte og ejer, hwer Drip og hwer Drof:
Ka do vind hind te Kwind, er æ din jo tehof.

---

wot, været; ***og dæ Kyr***, og sikke Køer; ***hejsen***, ellers; ***Skrantings-Gord***, en Smule Gaard; ***sgi***, sandelig; ***Fue***, Fure; ***lyd***, høre efter; ***fejst***, fæste; ***snøg***, pyntelig; ***sej ett søen og log***, sid ikke saadan og glo (at ***loge***, kikke op paa en halv tvivlende halv forlegen Maade); ***Lejerlu***, Læderhue; ***Saadl***, Sadel; ***opo***, paa; ***res***, rejs; ***gelik***, rap; ***Stywr***, Stivere; ***hinne Sind***, hendes Vilje; ***nott***, nu ikke; ***trørre***, tredive; ***æ Skræjjer***, Skrædderpige; ***Kjærk***, Kirke; ***Gaalt***, Galte; ***ilyw*** ilive; ***Raan***, Pind til Hønsene; ***Yw***, Øje; ***Drof***, Draabe.

— Naa, der kam nok æ Øg; ja kom saa ad æ Dar,
men æ Daa er paa Sky, og æ Vejlo er tar.
Ih men bi! Læ mæ si: er do snøg om di Haag?
— Nær do no kommer op, held dæ dygtig tebaag,
og sej ett po en Hejst, som do rej po en Raag;
og pas o, te æ Skro den ett drevler i æ Skjegg,
for søen fôr do aalle æ Sow i di Sæk.
Kom no op og astej, men det lyser af Daa,
og hold wal ved æ Krikk, te do ett hwistes aa,
men kom hedle te Bøj, og Worherr vær dæ gud;
saa der ett ska gaa Skej a di Fagter og Urd.
Læ mæ si, bitte Do, der er Slyng i di Kapp,
nær di Hejst gôr i Sto for Katrin hinne Trapp,
og vær lin i æ Knogl, men pas wal o æ Fud,
nær do kaaste dæ nied fræ æ Saadl te æ Jurd!

— — Hwa for nøj, hwa for nøj! — Hwa er *do* for en Kaal.
Ska do søen sto og koj for aa now en Krumm Saadl!
Og her haar en gjord dæ saa fin og saa snøg,
og saa ka do ett kravl opo en Kon Øg!

— Ta æ Saadl aa æ Krikk! Sæt di Lejerlu o,
og sej *do* som en Taari og drewl øwer æ Skro!

Bovbjærg 21/11 1905.

TRE-KONGER.

JEG vandrer her saa ensomt ud ad min Hedevej,
mens Gryet kjæmper mellem mørke Banker,
og Tøvejrstaagen tætter sig over Slugt og Slej,
og Vintermulmet tynger mine Tanker.
Det er saa tungt at lytte til vaade Vindes Sus,
naar Vinterregnen prikker i Landevejens Grus,
og Juleøllet dovner i blommet Bondekrus
i Dagene omkring ved Tre-Konger.

---

drevler, savler: *men*, mens: *hwistes*, slænges: *hedle*, skikkelig: *Skej*, ilde Snak: *Knogl*, Fodled: *Kaal*, Karl: *koj*, jumpe: *Krumm*, Smule: *en Kon Øg*, en Smule Hest; *o*, paa; *Taari*, Taabenakke.

Der lister hist foran mig en kroget, gammel Mand
med Melmadstejnen over Øxebladet;
paa tynde Træsko svinder han bag Plantagens Rand
og standser ved en Gran i Snevand badet.
Snart lyder Øxeslaget med dybe Ekko-Suk,
mens rytmisk Træet slipper sit Styrt af Draabedug;
min Sjæl med Træet skjælver ved disse Dødsenshug
i Dagene omkring ved Tre-Konger.

Hist klumper sig i Taagen en Klynge Hytter graa
med møre Døre og med skjæve Gavle;
der staar et Barn bag Ruden her i den første Vraa,
af Kjedsomhed det ramper paa sin Tavle.
Her sidder mangen Moder og ved ej Raad for Brød,
der ligger mangen Stakkel og venter paa sin Død,
mens Øjet ængstet følger den matte Tørveglød
i Dagene omkring ved Tre-Konger.

Ak, underverdens-trist er en Hedehyttes Vraa,
dens Veje plørede, dens Stier slemme!
Barmhjertighedens Engel har her saa langt at gaa,
og derfor bliver han som oftest hjemme;
men Vinteren er trofast med Flyvegigt og Kuld,
af klare Snekrystaller den puster Kaalen fuld,
og Maaren gnaver Huller i Hyttens Hattepuld
i Dagene omkring ved Tre-Konger.

— Da spaltes der en Flænge i Vinterdagens Graa,
en munter Straalepil mit Hjerte rammer;
jeg havde næsten glemt, at din Hvælving er blaa,
du høje Himmel over Jordens Jammer.
Aa se, hvor Straalen spiller — paa Mossets grønne Plyds,
paa Lyng, paa Rug, paa Rævling, paa Raadyrbukkens Kryds!
Det er til Jordens Hytter et nedslængt Fingerkys
i Dagene omkring ved Tre-Konger.

Sjørup 8/1 1906.

JENS HVØVTRUP.

Jens Hvøvtrup springer fra Sengens Stok:
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
En høstlig skrigende Vildgjæsflok
saa lydt under Nathimlen larmer.

Jens Hvøvtrup ryster nu Hagl af Horn,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
og maader gnistrende Krudekorn
og klapper sin pludrende Kvinde.

Jens Hvøvtrup snapper sin Hat fra Knag,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
skjønt Uglen varsler ham ondt fra Tag,
og Flagermusene piber.

Jens Hvøvtrup agter sig øst om Aa,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
hvor Gaasen svaler den brede Taa
og gynger sin tyngende Fedme.

Jens Hvøvtrup drages af Vildgjæsskrig,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
Da spærres hans Vej af Troldkjærsig,
hvor stygt om Natten det kogler.

Her slynger Taagen sit lange Slæb,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
mens Rørdrum spuler sit gule Næb
i Sumpens svovlede Bløder.

Bløder, moradsige Væld.

Hugormen skeler med Mus i Flab,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
og Tudsen sidder med Hængegab
og drejer sin natlige Skralde.

Her sidder Aalen i Tørvepyt,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
og glor paa Maanen bag Tudsespyt,
mens Padderokkerne knarker.

Jens Hvøvtrup trækker saa tungt sit Vejr —
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
med Vildgjæs er han nu ligekjær,
hvor nært end Skrigene frister.

Thi den der synker paa Troldkjærsig,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
han griber ikkun i Taagens Flig,
hvorved sig ingen har løftet.

Jens Hvøvtrup vader i Væld tilknæs —
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
han *vil* gaa lige, men *gaar* i Kreds,
hvordan end Sigtet han tager.

Det perler ham koldt bag Hatterem —
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
„Hvor er jeg selv, og hvor er mit Hjem,
mit Hus og min ventende Kvinde?"

Tudsespyt, Slimkager af øjede Tudseæg i sumpet Vand; *Væld* (og *Vilder*), enhver Vandudbulning i Kjærbund.

Jens Hvøvtrup skrifter for Gud sin Synd,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
mens Foden synker i dyben Dynd,
og Bobler om Støvlerne brister.

Da hvirvler Taagen sig rundt i Ring,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
Snart tykkes den Noget, snart Ingenting,
mens Kredsen om Jægeren snævres.

Det fløjter i Flæg og Graadusk-Rør,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
og Taagen flænger sit Vandpyt-Slør
paa Nattens strittende Grene.

Det dunser og punser om Grob og Grøft,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
som Helhest-Stamp og som Troldsvin-Snøft,
mens Lygtemænd hopper paa Gungen.

Selv Tørveskruen saa sort og stiv,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
har snappet sin Naboskrue om Liv
og danser, saa Top-Tørven flyver.

Jens Hvøvtrup kaster sin Kolb' til Kind,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
Saa skyder han ind i den Hvirvelvind,
saa Synerne daaner i Skraldet.

Grob, bruges om baade Grøft og Dige; *Gungen*, Hængedynd.

Han kravled iland ved sit tro Gevær,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
mens Gryet frelsende steg bag Kjær
og viste kun dryppende Vidjer.

Men siden dued han aldrig stort;
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
de sa' om Skytten, han blev forgjort
hin Nat derude paa Gungen.

Hans Hoved rokker som Siv paa Kjær,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
Den Lygtemands-Skyden har gjort ham sær
og mærket Jens Hvøvtrup for Livet.

Han ses ved Kirken i Sol og Sus —
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
den blegeste Mand i Herrens Hus,
og altid med Ho'det han nigrer.

Dog mest han kredser om Troldkjærsig,
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
og altid han fabler om Vildgjæsskrig
og Sumpens tombede Syner.

Saa maaler han op sit sidste Skud Krud:
aah—ja,
ta mæ mi Bøss!
og sletter saa al sin Kvide ud,
mens Ekko fra Bakkerne skogrer.

Sjørup 14/1 1906.

---

nigrer, rokker ustandselig; *tombede*, smaataabelige.

KARLSVOGNEN.

I det vældige Rum, hvori Kloderne svæver,
hvor de drager som Flager af Mulm og af Lys,
hvori Stjernernes Tusinder flimrer og bæver
under Almagtens Pust og det Eviges Gys —

I det Tavshedens Dyb er du sat til at vandre
med din knækkede Stang omkring Nordboens Pol;
og naar Jordbuens Skygger har taget de andre,
staar du lige ukuet, syvstjernede Sol! —

Jeg har talt dine Hjul, før jeg knap kunde stave,
jeg har ridset *dit* Billed i Rudernes Rim;
jeg har set dig saa stor over sneede Grave,
men saa bleg, naar det gjæred i Vaarnattens Kim.

Laa jeg skræmmet i Drømme om Farer derude,
og jeg løfted fra Puden min brændende Kind,
stod *du* tindrende tavs i min øverste Rude
og gød lysende Fred i mit barnlige Sind.

Du har fulgt mine Fjed paa den drømmende Hede,
hvor i Dalen jeg søgte det vildfarne Lam;
naar bekymret jeg standsede, træt af at lede,
stod dit Billed og skjalv i den porskranste Dam.

Naar det braged om Natten i Isgangens Panser,
medens Nordlyset drev sin fortryllende Leg,
og *din* Vogn blev beskudt med forsølvede Lanser,
stod hos Far jeg ved Gavlen og stirrede bleg.

Du har lyst paa min Sti over rimslagne Enge,
hvor i Mørket sig vender det frysende Kvæg,
du har kortet min Kvæld, naar jeg ventede længe
med det rullende Skud bag de dølgende Flæg,

Du har tryllet mit Sind, saa jeg knap kunde sove,
naar du spejled din Pragt i den mørknende Fjord,
du har baaret min Drøm gjennem slumrende Skove
med dit funklende Hjul og din Stjært imod Nord.

Naar det lyste bag Krat af den segltynde Maane,
og det suste saa sagte i Midnattens Siv,
har jeg skimtet *dit* Hjul bag den vigende Blaane
med min skjælvende Arm om den Elskedes Liv.

Du har løftet min Sjæl mod det Eviges Vrimmel,
naar jeg stirrende stod paa min natvaade Toft,
og min søgende Tanke omsvirrede svimmel
som et usseligt Møl under Stjernernes Loft.

— Da den urfødte Mand havde hvælvet sin Hytte,
stod du lysende højt for hans skinddækte Dør;
og *hans* Slægt vil du se som Udslettelsens Bytte,
thi for dig er Aartusind som Hug gjennem Rør.

Se, du løfter din Lygte i Lidelsens Nætter,
og de døende Slægter du lyser paa Vej;
naar *min* Kvæld stunder til, og sig Skyggerne tætter,
lad mig lukke mit Blik om en Straale fra dig!

Sjørup 21/1 1906.

PAA HEDENS HØJE.

SNART er du slettet ud, mit Barndomsland
hvor Rylen pylred om sin simple Rede,
hvor Porsen stod i Krans om stille Vand,
mens Maanen svæved over Moser brede.
Vemodigt gaar mit Blik blandt tavse Minder
som før, naar Duggen døbte *Barnets* Kinder.

Blaane, Sky.

Jeg ved det vel: Min Sorg er i det Blaa;
Kulturens sko'de Spand sin Vildvej drager;
man river ikke Døgnets Vogn i Staa,
fordi et stakkels Digterhjerte klager;
maaske dog én sig ømt til Redning bukker,
før Furen sig om Lærkens Unger lukker.

Kun Ros til dig, du Rydningsmand, der lod
dit Plovjærn synge gjennem Sandets Øde,
der søgte Guldet under Gyvelrod,
men fandt kun Skuffelser og fattig Føde!
Hver Graastensblok, du kan af Lyngen lirke,
skal staa som Bauta over ædel Virke.

Thi Ploven, Ploven maa jo ha' sin Gang,
selv hvor den flænser vore Minders Have;
den skrider fremad med sin vilde Klang,
og flytter stille Danmarks Gjærdestave;
den kan ej agte, om en Orm i Furen
blev sønderlemmet under Jærnets Skuren.

Og dog — hver Gang jeg staar paa Hedens Høje
og vender Blikket mod den vante Grund,
da brister der en Taare i mit Øje,
og Klagesange vælder i min Mund:
Er det den Jord, hvor jeg som Barn har leget,
den Lyng, det Kjær, jeg kaldte højt mit eget?

Hvor er da Vibetrækkets dumpe Sus,
det Tungsindsdrag igjennem Jyllands Nætter,
og Lyngtørvsdiget bag det hvide Hus,
hvor Solen tørred Hyttens Mælkesætter,
hvor er det gamle Led, hvor Gjøgen kukked
hver Livsens Kvæld, naar Portene blev lukked?

Og hvor er du, min blide Klokkelyng,
der skjalv saa ræd i Aftnens første Brise,
og Ulvefodens vilde Bændelslyng,
og Leverblomstens blege Øjenlise?
Spørg ikke mer. Hver Blomst i Lyngen ender
med Top og Tavl som Trævl om Harvens Tænder.

Som fremmed gaar jeg i min Barndoms Kjær,
ej Siv, ej Bær, ej Busk blev Mindet levnet;
Gulspurven smutter ikke mere dér,
Blaaternen er med Skrig fra Stedet stævnet;
kun hist ved Mosen, langs dens brune Rande
end Humlen drikker Mjød af Lyngens Kande.

O frie, lyngombarmede Natur,
hvis Ensomhed saa tit min Pande dugged,
min Sjæls Husvalerske i Mol og Dur,
som jeg en Flygtning og en Udelukket:
Som Digt og Æventyr, som Trold i Bakke
du enes aldrig godt med Plov og Hakke!

Men I, som skrider nu med Maalesnor
henover Jyllands fattig-brune Hede,
som leder Slavekobler i jert Spor
og skræmmer Hjejlen bort fra Æg og Rede,
I kan vel taale denne ene Stemme,
der synger om en Fryd, jeg ej kan glemme.

Ja, I som stykker Lyngens Rester ud
i husmandskarrige smaa Firkantsbidder,
som bytter mod Plantagers Bjærgfyrsklud
hin høje Alvor i de vilde Vidder,
I skal engang paa Eftermælet bøde
for denne „Daad", naar den er stemplet: Brøde!

Mit Fædreland, hvor nært dit Syd og Nord,
hvor snart man kan til dine Grænser kjøre!
Dog rig, mangfoldig var mit Hjemlands Jord,
nu bli'r det ogsaa snævert indendøre;
fra Sønder rykker ind Plantagers Stimmel
og sætter Skodder op for Jyllands Himmel.

Naar før jeg stod ved Hedens lave Rande,
saa Lokkelegen over Aaser blaa,
saa Ørknens Sky paa fjerne Højder strande,
det var, som om et Aasyn paa mig saa.
Det Aasyn har I brændt med Ild og Aske
og givet det en tom og fremmed Maske.

Lad Skoven spejle sig i Bæltets Vove,
lad Bøgen samle Marv om Øresund,
men fri den *jydske* Mand fra Prøjserskove,
der gjør ham fremmed paa hans egen Grund;
med *Hedens* Alvor er hans Sjæl fortrolig,
den lagde Højhed om hans lave Bolig.

Spar denne Rest af hærdet Urtidsjord,
den Solfaldsbro, den Blæstens brune Bane,
hvor Oldtids Sti sig dulgt i Lyngen snor,
og Luftens Syn slaar ud sin lyse Fane.
Lad ikke haant om Hedens „golde“ Gave;
det Land er fattigt, som er *idel* Have.

Naar Rugen gynger paa sin grønne Skaft,
og Hjejlen fløjter blødt mod Aftentide,
da nyder Bonden ret sit Forspands Kraft
og nynner ved at høre Ploven skride,
da føler han hin Grund ved tusind Traade
at være slynget i *hans* Livsdøgns Gaade.

— Se den, som fik en Minderest i Klemme,
som saa sin Barndoms Lykkeland forraadt,
han synger mest med Skjælven i sin Stemme
og gaar ad Stier, andre ej har traadt.
Jeg har nu bedt for Jyllands brune Hede;
der burde *bydes*, hvor jeg *kun* kan bede.

Far varsomt, I, som skalter med en Jord,
I ej har traadt med Barnets myge Fødder;
den ved kun slet, hvor Lyngens Lykke bor,
der ej har leget ved dens brune Rødder.
Men brænder I end Gyvlens sidste Ranke,
I brænder ej mit Digt og Digtets Tanke!

Sjørup 23/1 1906.

VI ER SIV.

Første Siv:

LILLE Bror, hvad var der fat,
saadan som *du* peb i Nat?

Andet Siv:

Aa, jeg drømte noget Stygt,
saa jeg skjælver end af Frygt:
Tænk, der kom en fæle Mand,
af hans Mund der stak en Tand,
og den bed mig ved min Rod,
saa det isned ált mit Blod.
Aa, han var saa ond og sort!
Bare han er kommen bort!

Vi er Siv, vi er Siv,
vi maa vare paa vort Liv!

Første Siv:

Det var nok den fæle Plov,
han som roder bag hin Skov;
han er ond; men Gudskelov,
kommer han vist aldrig her
i det gamle Knoldekjær.

Men hos mig en Hare laa,
aa, saa blød at slege paa;
for jeg strøg ham med min Dusk
ad hans lange Ørebrusk;
se, der sidder Haar endnu
i min Top af Pelsens Lu.

Andet Siv:

Han er vist en farlig én,
saadan han kan bruge Ben;
det er sært at tænke paa,
naar en anden én maa staa.

Første Siv:

Bare han kom snart igjen
til mit lune Leje hen.
Man er næsten som et Træ,
naar man saadan kan gi'e Læ.

Vi er Siv, vi er Siv,
men *vort* Liv er ogsaa Liv.

Andet Siv:

I *min* Busk en Angemus
har sit lille tætte Hus;
jeg kan føle, den har smaa,
fire, blinde, perlegraa;
naar den gamle gaar sin Vej,
piber de omtrent som jeg.
For i Dug med Maaneskin
smutter Musen ud og ind.
Har *jeg* Dug i Dusken graa,
staar den paa sin Bagbens-Taa,
og saa langt, den Smaa kan naa,
slikker den mit glatte Straa.
Det er næsten som et Kys.
Den er sød. Der er den! Tys!

Første Siv:

Hvad er det for tunge Stamp?
Kuskeraab og Hestetramp!

Andet Siv:

Jorden gynger, hvor *jeg* staar.

Første Siv:

Skagler slider i *mit* Haar.
Harelejet trædes ned!
Noget koldt ved Roden gled . . .

Andet Siv:

Aa, der er den sorte Mand
med den lange, krumme Tand!

Første Siv:

Ja! Jeg ser ham: Ploven, Ploven,
fra den anden Side Skoven!

Skaan os, Plovmand, lad os staa!
I min Busk en Hare laa.

Andet Siv:

Og *min* Mus har fire smaa!

Vi er Siv, vi er Siv!
Vi har kun det ene Liv!

Første Siv:

Av! nu kløved han min Rod!

Andet Siv:

Aa! nu sled han bort *min* Fod!

Vi er Siv, vi er Siv!
Vi har intet Krav paa Liv!

Sjørup 31/1 1906.

RUGENS SANGE.

»Jeg er ikke en Profet og ikke en Profets Søn, men jeg er en Hyrde og en Mand, som sanker vilde Morbær.«
Amos 7, 14.

FORSPIL.

JEG lægger mig i Læet her ved Storrugens Rod,
jeg lytter, og jeg lytter, til det synger i mit Blod;
den hvide Rug, den blide Rug, som mod min Tinding slaar
— det er som tusind Fingre smaa paa Sølvtangenter gaar.

Det lyder som af Leg i en spændbuet Hal,
hvor Dansen lokker Ringlelyd af Lampernes Krystal.
Det Lokkespil, det Klokkespil fra Sommerrugens Top,
det er den kjære danske Lyd, hvorved vi voxed op.

Den driver som en Hymne over Lyngtages Egn,
den toner som af Fløjter om de levende Hegn;
og bag om Bæk og Brombærhæk og Kjær og dyrket Jord
den møder Bølgesangen fra den vindrørte Fjord.

Sjørup 1/2 1906.

RUGEN LÆGGES.

STIGEN op og Lugen ud! og saa gaar Far paa Lofte,
øser Rug i Skjæppemaal og stryger ømt dets Rand;
Skjæppen tømt og Sækken fyldt, saa bæres Rug paa Tofte,
hvor i Drøm for Harven staar det røde Hestespand.
Skyen gaar saa lav og tung, og Blæst med Løvet jager,
Lammet tygger avet om bag Digets vaade Læ;
Lærken hænger med sin Top, ved Gavlen Viben klager,
Bygens Draaber drypper fra det lave Piletræ.

Langs ad Agrens fede Ryg de hvide, fyldte Sække
glimter som en Perlerad imod den sorte Grund;
hvidere end dem og alt er denne Maagerække,
som slaar ned med Skrig og Skræp i Furens vaade Bund.
Øget nikker, Harven gaar i Maagers hvide Vrimmel,
Muldens Aande stiger tungt om Faders Sædeløb,
Haglen slæber lavt sit Vaad henover Vestens Himmel;
men den Mand, der saar sin Rug, gi'r ej for Vejret Kjøb.

Far han gaar med tunge Trad henover Muldens Væde,
tænker paa den *næste* Høst og paa det kjære Brød;
Sæden flyver fra hans Haand og springer højt af Glæde:
atter er den given hen til Jordens Moderskjød.
Efteraarets vilde Sus i Øgets stride Manke,
Haglens Hop i Sædekurv og Maagens hvide Bug,
Stort og Smaat — det væves ind i Bondens Alvorstanke;
aldrig er hans Kald saa skjønt, som naar han saar sin Rug.

3/2 1906.

VINTERRUGEN.

TIT op fra din Ager! Hvor gaar det, du Smaa?
Staar du ej og ta'r Kuld om din krybende Taa?
Kan du hytte din Haand? Kan du føle din Fod?
Er det ikke som Is ved din Rod?

Nu er Blæsten saa skrigende, skjærende kold,
og den hviner som Sav, og den puster som Trold,
og den hvister med Sandet og slænger med Grus
og holder det argeste Hus.

Og din Ager sig løfter mod Frosthimlens Rund,
og det knager af Kulde i Bakkernes Bund;
og du ligger saa bar med dit grønnende Blad
og ser ud, som endda du var glad.

Jamen sig mig da, spædeste, gyser du ej,
naar det saadan om Natten ta'r rigtig paa Vej,
naar det bryder i Buske og brækker i Krat,
naar Haglskyen slænger mod Vindvet sin Hat,
naar Haren hun søger i Kaalgaarden ind
og gjør sig saa krum i sit fattige Skind,
naar Straataget fyger som Gnister i Brand
fra Ladens forpiskede Rand?

Da høres fra Hytterne Vuggerne gaa;
dér lettes ved Puder, dér stoppes ved Straa,
dér kysses og bysses om mørkrædde smaa,
enhver med *sin* Stumpdyne paa.

Kun *du* ligger bar paa din vildene Skrænt
med Bladet *fra* Stormhjørnet vendt.

Din Moder sig strækker saa stivnet og kold,
og Brystet er gustent, og Barmen er gold;
men Himlen i Vrede har rakt dig en Blé
af Midnattens skingrende Sne.

Du putter dig ned, og du hygger dig hen;
om Solen hun smiler, *du* smiler igjen.
Den vildeste Vinter, den ondeste Storm
besejrer dig ikke, du krybende Orm!
Det er, som du vidste: I Lykke og Nød
du strider for Menneskets Brød.

— Dér staar du paa Toften bag Hus og bag Gaard
med Saft i din Stængel og Grønt i dit Haar,
et groende Minde i smeltende Sne
om det, som *er* sket og *skal* ske.

Om Lærken vil fjæle sin frysende Top,
du hvisker frimodigt: „Stig op! Stig op!"
Og nærmer sig Vaaren med sejrende Spil,
din Stængel slaar Takten dertil.

5/2 1906.

STENSAMLERSKEN.

Hvi vanker du gamle Kvinde dér
paa Agren agter og frem?
I Foraarsmorgenens første Skjær
forlod du hungrig dit Hjem.
Hvad sanker du op af den Riges Rug,
fattige Ane Malén?
Finder du noget for Disk og Dug?
„*Jeg* finder kun Sten“.

Hun tripper afsted foruden Ro
som én, der jages i Drøm,
mens Duggen væder de hullede Sko
og Skjørtets flossede Søm;
jeg ved jo nok, hvad du tænker paa,
fattige Ane Malén:
Derhjemme græder for Brød de Smaa,
her sanker *du* Sten!

Det knækker af Gigt i de gamle Knær,
forinden hun Skjørtet faar fyldt;
saa vandrer hun hen til Dyngen dér
og slipper sin trælse Bylt.
Tro ej, *hun* drømmer om Dugg og Sligt;
fattige Ane Malén —
hun tænker paa Davre og ej paa Digt,
hun sanker jo Sten.

Mens Dagen fødes saa blank og ny,
og Solen runder sin Bug,
din fattige Skygge gaar som en Sky
henover den Riges Rug.
Det er mig saa sært at tænke paa,
fattige Ane Malén:
Hvor andre samler sig Kjærv og Straa,
der sanker *du* Sten.

6/2 1906.

VED RUGSKJELLET.

ANNA var i Anders kjær, men knibsk alligevel,
mødte dog sin Hjertenskjær paa Rugens gamle Skjel,
satte sig i Græsset ned blandt Klokkeblomster bly,
tog saa op sit Fingerbøl og gav sig til at sy.
Dyre du og dig!
*Din*geli-og-lej,
*dik*kedu-og-*dik*kedi,
og *din*gelu-og-lej!

Solen glimted ellevild i Annas Fingerbøl,
Snerrens sennepsgule Blomst hang fuld af brune Møl.
Lærken sang, og Luften drev med Dræ og Duft af Pors;
Annas ankelslanke Ben var lagt saa let i Kors.
Dyre du og dig!
Dingeli-og-lej — —

Anders sad og fingred tavs om Pibekandens Fals,
saa, hvor Rugens Vipper strøg om Annas brune Hals,
hørte, hvor de sølverlo og lokked flere til;
Vipperne, de Luxer smaa, de kysser, hvor de vil.
Dyre du og dig!
Dingeli-og-lej — —

Banked han saa Piben ud imod sin Støvletaa,
lagde kritisk Øjet til og rensed med et Straa,
smed saa brat det Hele hen og rykked farlig nær,
hvisked om den brune Hals og alt det fine Vejr.
Dyre du og dig!
Dingeli-og-lej — —

Annas rappe, blanke Naal i Luften standsed lidt;
Armens fine-strakte Rund fortoned sig i Hvidt.
Greb han da paa samme Tid om Hals og Vipper smaa,
kyssed Annas Kind og Mund omkap med Rugens Straa:
Dyre du og dig!
Dingeli-og-lej,
dikkedu-og-dikkedi,
og dingelu-og-lej.

Naal og Traad ved første Kys i Snerren sank af Skræk;
Annas nye Fingerbøl det trilled ogsaa væk.
Klinten paa sin lange Hals sig rejste for at glo;
bittesmaa Mariehøns løb over Annas Sko.
Dyre du og dig!
Dingeli-og-lej — —

Mens som Amoriner smaa opsteg de brune Møl,
Gyldenring blev lovet hen for Tab af Fingerbøl.
Rugen ringled vidt og bredt om Kys og Kjærlighed;
hvad det mindste Ax har hørt, den hele Ager ved.
Dyre du og dig!
Dingeli-og-lej,
dikkedu-og-dikkedi,
og dingelu-og-lej.

8/2 1906.

JENS OG HANS VIV.

DE to kan ingen skille ad,
Jens og hans Viv;
de delte sammen Seng og Fad,
Jens og hans Viv;
de delte sammen mer endnu:
Fælleshaab og Fælleshu,
Jens og hans Viv.

Saa gaar de ud i Søndagsro,
Jens og hans Viv,
at se om Rugen snart er mo,
Jens og hans Viv.
Og Kistetøjet har de paa,
blommet Shawl og Vadmel graa,
Jens og hans Viv.

De ser til alt paa deres Vej,
Jens og hans Viv;
selv mindste Kræ de glemmer ej,
Jens og hans Viv;
de nikker mod den grønne Byg,
stryger Kalven ad dens Ryg,
Jens og hans Viv.

De løfter Lammet, Husets Trøst,
Jens og hans Viv;
de mener, den faar gaa til Høst,
Jens og hans Viv;
og Kløv'ren, som har Mergel faa't,
nu tykkes de, den tegner godt,
Jens og hans Viv.

Da naar til Rugens gule Fald
Jens og hans Viv;
did lokked Duft og Fuglekald
Jens og hans Viv;
og Rugens Kjærne sød og rund
rækker mod hinandens Mund
Jens og hans Viv.

Saa vandrer rundt om Rugens Tægt
Jens og hans Viv;
de tror, den bliver god til Vægt,
Jens og hans Viv;
og *Straaet* selv er godt iaar!
Ja, en herlig Høst de faar,
Jens og hans Viv.

Men de har ogsaa trolig slidt,
Jens og hans Viv,
og Torn og Tidsler høsted tidt
Jens og hans Viv.
— Med Aftensol paa kroget Ryg
vandrer tryg om Rug og Byg
Jens og hans Viv.

9/2 1906.

KORNMOD.

DET er favnende Nat over øde Kjær;
Lysene slukkes i ensomme Ruder.
Det er Tiden mod Høst, det er Stjerneskjær;
Sivene luder,
mens det lyner.

Der gaar Strimer af Hvidt over Himlen mod Nord,
Engene aander, og Duggbadet frisker;
Vinden gaar tyssende hen over Jord,
Flægene hvisker,
mens det lyner.

Oxerne drejer de duggslagne Horn,
standser i Drøvet med opspærret Øje;
Bankerne skvulper i Bølger af Korn,
synes saa høje,
naar det lyner.

Himlen staar tavs over tiende Land;
Øret kan høre, hvor Rødderne drikker;
Dværg-Aspen bævrer ved flammedøbt Vand,
Tidslerne nikker,
mens det lyner.

Rugfaldet krydser de tyngede Straa,
ta'r mod Velsignelsens lysende Naade;
Vipperne sænker sig ydmyge, graa,
dryppende vaade,
mens det lyner.

Frøerne springer saa vildt om min Taa;
Længslerne vil, jeg til *hende* skal vandre.
Elskende Sjæle, som duggede Straa,
nærmes hverandre,
naar det lyner.

19/8 1906.

HØST.

Og aldrig stemmes en Sjæl saa glad,
det være sig Mands eller Kvindes,
som naar det dufter af Myntens Blad,
og Negene samles og bindes.

Og aldrig puster en Vind saa blødt,
som naar det lyner i Østen;
og aldrig kysser en Mund saa sødt,
som naar det dugger om Høsten.

Og aldrig jeg mindes en Mark saa grøn
som den om mit Hjemlands Haver;
og ingen Sol har jeg set saa skjøn
som den, der gik ned mellem Traver.

19/2 1906.

LEEN SLIBES.

Hør hvor den hyler, den gule Sten,
rørtes dens jamrende Drav vel af nogen?
Ja saa minsandten, paa brune Ben
staar jo den Sliber i Krogen!

Saa er da Leernes Fred forbi;
nu skal de luftes, de støvede „Pinde“,
Odden skal glimte i Solen fri,
Dugg over Knagerne rinde.

Se dog ved Svinget den spinkle Knægt!
Huen ham dybt over Ørerne synker;
der hvor han ret skal gi' Nedsvinget Vægt,
Buxerne folder og rynker.

Sliberen buer de brune Ben,
spytter imellem saa fedt over Bladet,
nynner saa smaat, mens den gule Sten
dykker og stiger af Badet.

Stenens Stænken gjør Purken vaad;
Ærmet vil tørre de grimede Kinder;
Sliberen skjænder og høger kaad,
Purken sig hurtigt besinder.

Laden ligger i Skyggens Fred;
Sliberen føler med Tomlen paa Æggen,
ynder dog stadig ej dens Bed,
buer saa atter paa Læggen.

Stenen stritter paa Væggens Tavl,
Tudsen glor frem fra de vædede Burrer;
Rugen ringler saa gul om Gavl,
Handuen danser og kurrer.

$^{10}/_{8}$ 1906.

HØSTVISE.

Nu er Sæden lang og gul,
tung i Top og strunk i Straa,
og den sidste Kukmand er forlængst rejst sønderpaa.
Og nu hvæsser vi vor Le,
og saa mejer vi vort Korn,
og saa favner vi vor Kvinde under Maanens Horn.

Ja, nu letter vi vor Krop,
naar det dæmrer imod Dag,
og saa spænder vi vor Næve om den krumme Knag;
og saa segner Sæden ned
over Mejeredets Arm,
som en Kvinde langsomt synker mod sin Bejlers Barm.

Frøen mister nu sin Fred,
se, han springer for mit Blad,
og det samme gjør nok Ræven hist, den røde Rad!
Han, som la' sin Røverborg
frækt i Vangen mod min Gaard,
har nu sidste Gang smagt Kyllingsteg i dette Aar.

Saa du Haren Diget sprang,
bange for mit Mejeréd,
mens den blinde Muldvarp borer sig lidt læng're ned.
Lange Skridt gi'r brede Skaar,
opad med din Hjøleknag!
Solen vejrer; Mynten krydrer Marken for og bag.

Staalet synger, Suset gaar,
Klinten kildrer Pigens Knæ,
hvor i Vipper sødt hun tripper bag min Le i Læ;
Krattens Tand gjør Hop paa Hop,
Neget snøres med et Stød;
Pigens Kinder blusser som en Sky mod Aftenrød.

Før vi atter ta'r et Tørn,
faar den tørre Hals et Klunk,
hist hvor Hunden Plads har funden mod den gule Dunk.
Melmadstejnen — frem med den!
Saa bli'r Hunden himmelglad,
faar for lang og trofast Vogten en Bid Pølsemad.

Saa i Gang med sidste Kvart
under Klang og stærke Skridt;
nu mod Aften maa de sløve Leer stryges tidt.
Og saa dufter der saa tungt
rundenom af Høstens Skat,
mens paa Himlen lange Skyer gaar med Bud om Nat.

Og saa runger Klokkens Malm
over slagne Enge ud,
og saa trækker Hyrdepigen hjem med Ko og Stud.
Men vi hvæsser, og vi slaar,
indtil Maanen stiger bleg;
og saa kysser vi vor Pige paa det sidste Neg!

Bovbjærg 21/10 1905.

HJØLE-THAMES.

HAN bor derude ved Bysens Skjel,
hvor Tidslerne voxer saa høje,
hvor Følfod skygger alt Græs ihjel
og sætter sin Lu i hans Trøje.
Til daglig regnes han aldrig stort,
men vent, til Høsten berammes,
til Rugladen aabner sin videste Port —
da gaar der skam Bud efter Thames.

Naar Tidslen forlængst har spredt sit Fnug,
han skrider en Dag over Toften;
hans Sko har Ringe af Morg'nens Dugg,
hans Le han bærer paa Hoften;
saa drøner hans Trad i den gamle Gaard;
der kikkes fra Bryggers og Frammes,
der bydes: Kom ind! og der nikkes: Godtaar;
— for alle de venter paa Thames.

Saa bugner Bordet af Sul og Mad,
det bedste som findes i Huset;
Madmoderen topper Kartofler paa Fad,
og nytappet Øl staar i Kruset;
og Gamlingen gumler og fylder sin Skrot;
der prates og drikkes og drammes;
og Husbonden tror, det skal svare sig godt.
Hvor faar man en Høster som Thames. —

Da Thames har sluttet sit Bord med en Skraa,
man ser ham til Arbejdet skride
i stribede Ærmer og Buxer graa
og Sokker kridende hvide.
Hans Sind er muntert, hans Arm er skrap,
hans Blod er den jydske Stammes;
hans Hjøle blinker med Duggen omkap,
og Pigerne blinker til Thames.

Saa fortner det frem efter Høstens Skik,
hvor Styrken flytter paa Foden:
Kornblomsten drejer sit rædde Blik,
og Rugen skjælver ved Roden.
Og Staalet bryder med krum Gevalt;
selv Skræppen hentes og rammes;
thi Thameses Hjøle bider paa alt,
men intet bider paa Thames.

Ja, stram nu Remmen, du sejge Knøs,
og pas de buede Knage;
vær virm med Kratten, du brune Tøs,
og kik dig ikke tilbage!
Thi Høstens Gjerning er ilde gjort,
hvor ikke Senerne strammes,
og dér med Ryg som en Ladeport
i Bjørnestyrke gaar Thames.

Sin Hue har han paa Neget lagt,
og Skraaen, han tog efter Davre,
han tygger med begge Kjæbers Magt,
som Heste tygger paa Havre.
Han ser med sit arbejdsstive Blik,
hvor Straaene løsnes og lammes,
mens Solen sender ham Stik paa Stik
og heder Skallen paa Thames.

— Har Maanen sig rejst bag Rugnegs Top,
mens højere Kilderne risler,
da vandrer Thames med ludende Krop
dérud bag de strittende Tidsler.
Han standser en Stund med sin Le paa Lænd.
Af Fjerskyer Østhimlen skrammes.
— Nu skrider tusinde trætte Mænd
mod mørke Hytter som Thames.

18/2 1906.

RUGEN KJØRES HJEM.

Giv dem nu Tømmen, de pumrede Øg,
lad dem Galop over Tofterne tage,
mens som et Kjølspor af sejlende Røg
Støvskyen ligger tilbage!

Rugen er tjenlig, og Himlen er ren,
Boghvededuften den driver paa Vinden,
Pigen blandt Klynger paa buttede Ben
vandrer med Solhat om Kinden.

Sydsolen vejrer i væltede Neg,
hør, hvor det smælder i Kapslen af Klinten!
Hvepsen nu driver sin solgyldne Leg,
Gloheden koger i Flinten.

Vognene rasler med hoppende Skrav,
Kuskene kraaner med Foden mod Fjælen,
vugger i Hoften til Hestenes Trav,
holder Balancen med Hælen.

Hist et Par Faar har i Sporet sig lagt:
„Let dog paa Sulet, I pelsrede Taaber,
tag eders gispende Flanker i Agt;
hører I ikke, man raaber!"

Hjulene rasper i Grus og i Sand,
Faarene styrter med Brægen i Grøften,
staar der og glor udaf faaret Forstand,
svaler paa Heden med Snøften.

Aarerne svulmer paa Hestenes Bug,
Kusken nu letter sin svedige Hue,
svinger saa op om den klyngede Rug,
hej, i en svimlende Bue!

---

pumrede, laskede; *Skrav*, en firkantet Ramme af Træ udenom Høstvognens Fading (en *Skrav*vogn); *kraaner*, knejser paa en selvsikker Maade.

Smidigt han springer fra Fadingens Rand,
fritter om Øllet og linner ved Korken,
drikker og svælger og slukker sin Brand,
griber saa modigt om Forken.

Bindersken ordner sin kridhvide Hat,
strammer dens Baand om sin buttede Hage,
hopper paa Vognen og raaber: „Tagfat!"
Knøsen maa Skoene tage.

Negene aander den tungeste Duft,
gribes paa Forken og hvistes fra Græsset,
svæver et Nu mod den lysende Luft,
sejler saa ned over Læsset.

Vognen sig flytter i Ryk og i Trav,
Svøbet saa langt gjennem Stubrene slæber,
Skjælbasser løber om Hjulenes Nav,
hvæsser de arrige Kjæber.

Forken staar plantet, og Læsset er paa,
Kusken ta'r Plads bag den nærmeste Hamle;
Bindersken daler med spjættende Taa,
bruger hans Skulder som Skamle.

Sagte hun synker som Rughøstens Ny!
Knøsen ærbødigt om Anklerne fatter,
skyder sig ind under Solhattens Sky —
. . . Glutten sig værger med Latter.

Atter det ringler i Kobler og Stjært,
Hjulene hugger, og Stubrene knaser,
Øgene frygter den knaldende Snært,
spænder de duskede Haser.

Kusken han skrider saa tæt og saa sejg,
styrer saa snildt over Huller og Halder,
støtter sit Læs, hvor hans Vej har et Vrej,
stivrer dets Vægt, før det falder.

---

hvistes, kastes i Vejret; *Skjælbasser*, de store Løbebiller; *Bindersken*, den Kvinde, som binder Negene sammen to og to til en *Tvilling*; *Halder*, Fordybninger i Hjulsporet; *Vrej*, brat Sving i en Vej.

Støvet det gjør ham som Burren saa graa,
Skarnbassen bumser med Smæld mod hans Nakke,
Loke saar Havre, og Himlen er blaa,
Møllen slaar Kors paa sin Bakke.

16/2 1906.

NAAR RUGEN SKAL IND.

Nu er det længe siden,
men end det gjemmes i *mit* Sind,
hvordan i Barndomstiden
den kjære Rug kom ind,
hvordan dens kjærnetunge Top
ved Moders svage Kræfter
blev lagt i Lugen op.

Først bredte Mor et Klæde
saa ømt som nogen Højtidsdug;
der maatte ingen træde
med Sko i Høstens Rug;
saa fejed hun med Limens Rest
hvert snavset Straa tilside
som for en Hædersgjæst.

Den kjære Rug var Gjæsten,
som gjorde hvert et Barn saa spændt;
se, Far han lægger Vesten
og sér saa indadvendt:
En Skjælven i et ydmygt Sind,
en Bøn til Altets Skaber,
før Avlen bringes ind.

Saa fatter Far om Spaden
og graver i det gule Klæg
to Huller langsmed Laden
foran den hvide Væg:
i dem skal Vognens Fælger slaa
og staa som i en Fælde,
til Væltningen gaar paa.

Lokes Havresæd, kaldes det Lysfænomen, der paa varme Dage ses som en sitrende Dis mod fjern Horisont; *Lime*. Kost af Rævlingris.

— Og Vognen værdigt skrider;
det første Læs for Lugen staar;
ud fra dets tunge Sider
saa dybe Skygger slaar.
De varme Øg i Nip og Nap
af Moders milde Hænder
faar Ax og Mule-Klap.

Og alle Hænder jager,
og alle Fødder er i Rend;
i Støvet Læsset brager
for brede Rygges Spænd.
Højt svinger Hjulet som et Rat,
og paa dets Drejeskive
har Børnene sig sat.

Mor ta'r paa Neget Sæde
og linner lidt ved Baandet skjørt:
„Det er endda en Glæde,
naar Kornet er *saa* tørt!"
Og med sin matte spinkle Arm
hun løfter Rugens Tvilling
ind ad den lave Karm.

Og Neg for Neg forsvinder
og bliver under Bjælken sat;
og Far faar røde Kinder
og Spindelvæv om Hat.
Men Mor er lige hvid og bleg,
hvormeget hun end stræber
med Rugens tunge Neg.

Det gaar mod Aftentide;
snart skinner Maanen fuld og rund
paa Gavl og Vægge hvide
og ned i Vognens Bund.
Mor standser træt og titter ind;
Far kommer hen til Lugen
og klapper hendes Kind.

Tvilling, Dobbeltneg.

Og Barnet, som har løbet
sig træt i Dagens muntre Leg,
det er nu stille krøbet
ind under Hjulets Eg;
dér høres dette skarpe Knald
fra Vognens Fjæl mod Sandet
af Ørentvistens Fald.

Og mellem Hjulets Eger
gaar Stjerneblink og Maaneskin,
og milde Vinde hveger,
mens Barnet slumrer ind.
Saa slutter Far i Jesu Navn,
og Hjemmet gaar til Hvile
med Høsten i sin Favn.

15/2 1906.

---

hveger, en blødtflakkende Bevægelse.

MORGENDUGG.

GAL nu min Hane, Dagen er nær,
kjølige Kjær
drager sit Vejr,
Solkuglen stiger til Gjøgenes Kuk
af Morgendugg.

Højene svømmer paa Dampe i Dans,
Kløver i Krans
spiller i Glans;
Straalerne leger til Kildernes Kluk
i Morgendugg.

Klokkerne dangler med stigende Klang,
Rugen i Vang
svajer sin Svang.
Bonden paa Toften opsender et Suk
i Morgendugg.

Vinden begynder sin spøgende Dont,
Møllen faar tront,
Vingen gaar rundt;
Løget paa Mønningen slipper med Buk
sin Morgendugg.

Bien paa Bræettet gi'r Lyd som i Graad,
Vingen er vaad —
Blomsten er vaad;
tvætter saa Snuden for Gaarsdagens Fnug
i Morgendugg.

Lammet i Dalene strækker sin Rad,
patter saa glad,
napper et Blad.
Pelsene damper paa Bede og Buk
af Morgendugg.

Dugg over Eng saa er Høslet en Fest;
slæng nu din Vest,
saa gaar det bedst;
Stænglerne styrter for Leernes Hug
i Morgendugg.

Se hvor det ligger i Ædelstensskjær
Tage og Træer,
Marker og Kjær!
Landet og Vandet — Alverden er smuk
i Morgendugg!

1/2 1906.

DEN FØRSTE LÆRKE.

DEN første Lærke, den første Lærke!
vort Hjerte jubler i Dagens Sol.
Den første Lærke, den første Lærke!
Den Syge drejer sig i sin Stol.

Den første Lærke, den første Lærke,
skjønt Sneen skeler fra Grøften op;
den første Lærke — det første Mærke
paa Vejen mod Rosens første Knop!

1/2 1906.

BONDEVISE.

JEG lagde min Gaard i den rygende Blæst,
hvor Bakken hun skraaner mod Sønder,
hvor Græsset gror højt om min skjæggede Hest,
hvor Viberne ruger, og Lærken er Gjæst —
for Lærker er, hvor der er Bønder.

Dér spættes min Ager hver evige Vaar
af alle de friskeste Blommer,
og Vinden den stryger min Rug ad dens Haar,
og Dræet det hvirvler som Røg om min Gaard,
og Bierne surrer om Sommer.

Der vader de Kvier i blankeste Strand,
mens sirligt de løfter paa Halen,
og Tøsen hun lokker og kalder fra Land,
og Solen den glimter i Mælk og i Spand,
og Byggen den skyder en Alen.

Der rinder de Dage i Sommer og Tø
med alt, hvad den Bonde maa gjøre;
for Føllet vil klappes og Faaret ha' Hø,
Smaaspurve fra Taget mig fritter om Frø,
og Grisen vil klø's bag sit Øre.

Her har jeg min Lykke, her har jeg mit Hjem,
her har jeg mit Kald og min Kvinde;
har Ploven og Ageren trættet hvert Lem,
tyst glimter et Skjær mellem Pilene frem;
da tænder *hun* Lyset derinde.

Der gaar som en varmende Strøm i mit Sind
ved Arnelysenes Kalden;
hjem nikker mit Spand i den krydrede Vind;
hos *hende* jeg sætter til Skiven mig ind,
mens Øgene gumler i Stalden.

4/2 1906.

Æ GAMMEL SMED.

Og her kommer *a* med mi Hywl og mi Kjep
og mi Hej-hej-ha og mi Haah —
og hwis I vil skink mæ en jenle bette Sep,
saa blywer mi Øwen saa glaad.

Saa skal a fortæl jer en Krumm om mæ sjel
og mi Hej-hej-ha og mi Haah —
hwordan a kam hen aa slaa Tysker ihjæl
og sjel kam saa skamle te Skaad.

— I faromgoddaw drøw a Verden omkring
med mi Hej-hej-ha og mi Haah —
tho a ku jo syssel ved hunder Slavs Ting
— og æ Pigger — de war mæ saa raar!

A klinked dje Grydder, a hwet dem dje Saws
og dje Hej-hej-ha og dje Haah —
hwor bløw de da mild! A sku hold ved dje Klaws,
og de vidst jo aalle nø Maad.

Hywl, Hjul; *Sep*, Draabe (om Spiritus); *i faromgoddaw*, i gamle Dage; *hwet*, sleb; *Saws*, Sakse; *Klaws*, Garnfed.

A smej, og *a* sang, og a klaared mæ godt
med mi Hej-hej-ha og mi Haah,
og dér var skam jen, a ku gjan ha faat,
og *hun* war nu ett med de baar!

Men *a* sku no ett vær Mari hinne Mand
med mi Hej-hej-ha og mi Haah,
for *a* maatt jo hen aa værg for æ Land,
for den war sgi kommen i Faar.

Det myldred med Tysker, ihwor en so hen,
med dje Hej-hej-ha og dje Haah,
og Tysker war sjalden Menneskens Ven,
saalaant da æ Kuller ska raad.

De dænged wos te med dje Bly og dje Stjen
og dje Hej-hej-ha og dje Haah —
og øj mæ da rejn den jen af mi Bjen
og ga mæ mi Skrup og mi Skaad.

De toen da fræ mæ her nejen mi Knæ
med dje Hej-hej-ha og dje Haah —
og gav mæ saa jen, de haaj huggen af Træ
— og saa denneher bette Plaad.

Æ Daw de gik ad, og æ Tysker war gan
med dje Hej-hej-ha og dje Haah —
og saa kam *a* hjem og gywt mæ med Ann
og slo mæ hernied po æ Gaad.

Der sejjer a hejsen og hytter mæ godt
med mi Hej-hej-ha og mi Haah,
og skulter mæ javnle og kikker saa smaat,
nær æ Vind den flywer med æ Blaad.

---

baar, bare. fattige: *Kuller*. Kugler: *øj*. ødte: *nejen*, nedenfor: *bitte Plaad*, ɔ: Medaljen: *gan*. gaaet: *Gaad*. Bygaden: *hejsen*. ellers: *hytter*. nærer; *skulter*, skutter.

For no er a gammel og gro i æ Tow,
i mi Hej-hej-ha og mi Haah; —
men en Hywl kan a sløv, og en Hest ka a skow
og legg Ægstol ind i en Spaad.

Naa, no'el a res mæ, og saa'el a go
med mi Hej-hej-ha og mi Haah —
mi Kjep haar a ved mæ, mi Rasp — og mi Skro,
mi Hywl den vinter ved æ Laad.

7/2 1906.

SUNDT BLOD.

Jeg bærer med Smil min Byrde,
jeg drager med Sang mit Læs;
jeg er som den vilde Hyrde,
der gjenner sit Kvæg paa Græs.

Se, Duggen driver fra Norden
hen over det bøjede Korn,
mens Solen stiger af Jorden
imellem Oxernes Horn!

Jeg ser over tindrende Marker
og langt mod den blaanende Fjord,
jeg stirrer paa sejlende Arker,
men finder ej tolkende Ord.

Jeg slænger Skalmejen for Munden;
jeg trækker saa lang dens Lyd,
at Kilderne klukker i Lunden,
og Bukkene bræger af Fryd!

æ Tow, Ulden; *en Hywl ka a sløv*, et Hjul kan jeg forme; *Ægstol*, Ægstaal; *Spaad*, Spade; *Laad*, Lade; *Arker*, Fjerskyer.

— Hvor kan I dog gruble og græde,
saa længe Guds Himmel er blaa!
Mit Hjerte skjælver af Glæde,
blot Duggen dynker et Straa.

19/2 1906.

VED VESTERHAVET.

HAVET gaar højt,
Stormen har Tag i dets Manke;
Fraade og Sprøjt
hvidner den ludende Banke.
Halvt under Vand,
truet af Braadd og af Brand
Høfdernes Enhjørningshorn imod Brændingen stanger.

Natten gaar ind,
Skummet fortoner i Graanen;
Fyret gir Skin,
Stormen faar Vækst under Blaanen.
Klinten sit Bryst
værger mod Voldsmandens Kryst.
Brænding og Skrænt under Brøl over Havstokken brydes.

Bølgen gaar frem,
buer sin vældige Pande,
breder sin Bræm,
løfter de kogende Vande,
styrter mod Klint,
knuses til Sprøjt paa dens Flint,
slænger sig over og spyr mod den flygtende Maane.

Havnattens Bryn
drukner i Dybet en Stjerne,
fjernt under Sky'n
vipper en enlig Lanterne.
Taagen fra Vest
sadler sin graalige Hest,
sænker sin havsalte Gus over vindslidte Tage.

23/2 1906.

JUL.

DEN gamle Skorsten hælder slemt
men se, hvor tæt den ryger,
mens Nordensne til Klokkeklemt
lavt over Marken stryger.
Det puster tungt om Bondens Gaard
og spreder Kavringduften,
der ud af alle Sprækker staar
og blander sig med Luften.

Og Bondens Kone gaar saa trind
bag blommede Gardiner
og bærer Fadet ud og ind
med højtidsfulde Miner.
Og Bonden sidder bred paa Bænk
og la'r sig Maden smage
og byder Tyendet en Skjænk
og Barnet Julekage.

Ja, Julen er den fagre Tid,
da alle Skjel udslettes,
et Hvil i Aarets lange Strid,
da alle Munde mættes.
Selv Tiggersken, det gamle Skrog,
med Posen over Nakken
nys gumlende af Gaarde drog
med tunge Spor i Bakken.

Ja, Julen, du er Mindets Fest,
med Lys i blanke Stager,
da den, der sad vort Hjærte næst,
paany mod Porten ager;
da Sneens Fald mod Markens Favn
hvert Hul i Jorden sletter
og tegner Julens blide Navn
i Skovens Maanepletter.

15/5 1906.

FRU JOHANNE RAMBUSCH.

FØR luded den Bonde saa grætten mod Væg,
mens Burren hang fast i hans filtrede Skjæg;
men nu har det regnet i Korn og i Krat,
og Bonden i Sjørup fik ogsaa en Blat.
Hurra da for Regnen som gjorde sin Pligt!
Hurra for hver Hytte i Sjørup Distrikt!
Kom Gutter og ræk nu jer Moder adræt
af dryppende Blomster en høstlig Buket.

Plantagen har Dufte, som ingen faar fat,
det kogler derinde ved Dag som ved Nat;
mens Gjæsten han nipper til Doktorens Vin,
staar Granen og nikker mod Fruens Gardin.
Hurra for de Hænder, der pynted saa kjønt
med Gyvelens Guld og med Granenes Grønt!
Hurra for den Hygge, hvis smilende Magt
besejrer hvert Hjærte ved Ynde og Takt!

Snart Høstskyen mørkner den solblanke Dam,
fra Stubmarken bræger de klippede Lam,
og Hundenes Halsen og Doktorens Skud
fra Kjæret vil bringe os gjaldende Bud.
Hurra for hver Ælling ved *Pedersens* Dam!
Hurra for de brægende, klippede Lam!
Vor Frue hun frygter ej Stormgangens Hvin,
hun smiler saa tryg bag sit hvide Gardin.

— Nys sad her en Sanger og knytted med Magt
gjenstridige Tanker til Rytmernes Takt;
da Vaaren sig nærmed, han greb til sin Hat;
men saa tog Plantagens Smaasangere fat;
de ejer Talentets den guldslagne Mønt,
og de vil fuldende, hvad *jeg* har begyndt;
utrættet de kvidrer hver Morgen paany
om Doktorens Bolig bag Granhækkens Ly.

Sjørup 25/7 1906.

DE UNGES FORENING.

UNGE Mand med staalsat Hu,
Led i denne ny Forening,
vover du at ha' en Mening
og er ej halvfjerds endnu!
Véd du ej, at Visdomstanden
bryder sent og langsomt ud?
Først naar Kalv faar Horn i Panden,
agtes den for fuldgod Stud.
Jo, du véd det altfor vel,
thi du faar det tit at mærke,
hvor Instinkterne er stærke
til at slaa alt ungt ihjel.
Først naar noget stort er skimlet,
og dets Ophavsmand er himlet
som Fornægter af det ny,
faar hans Tanke Verdensry.
Var det ikke Gorm hin *Gamle*,
som fandt paa det Land at samle,
og som skjænked' det sit Præg:
side Kofter, hvide Skjæg!
Oldingfærd og Oldinglader
møder os paa Torv og Gader,
og blandt Thingets Stolerader
bliver Oldingvisdom Lov.
Og saa siger man dog frækt,
vi den nye Tid skal bære.
— Takker for den store Ære;
men man gjør saa tung dens Vægt!
Danmarks Ungdom! altid skuffet,
altid hundset, traadt og puffet,
kan du kæmpe end en Stund,
kan du værge dine Skarer
mod det danske Hang til Blund
og fra Rolandshornets Bund
lokke nye Klang-Fanfarer!
Ak, du tier; men jeg ved
Smilets Mening paa din Læbe:

Nytter det, vi *fremad* stræbe,
naar vi *bagfra* hugges ned?
Bar vi ej mod Højdens Tinder
tit en jævn og lavfødt Mand,
bar ham glad med røde Kinder,
saa' hans Fødder Fæste finde,
saa' ham — uden Tak at svinde,
mens vort Hjærte stod i Brand!
Løftet did til Ærens Top
drog han Stigen med sig op,
skyndte sig at kaste Dragten,
som han før blandt Brødre bar,
mens hans nye Skrædder skar
den, han bærer med Foragten!

Det er slige Drab man mindes,
Drab af Tro og Fremgangsmod,
indtil Skammen i vort Blod
sammen med vor Ligkrans tvindes.
Disse Nævestød i Siden,
denne Marsch foruden Rast,
disse Haab, der altid brast,
gjorde os til Mænd før Tiden.
Og som Mænd i egne Klæ'r,
Mænd, der ej for Trusler viger,
Mænd, der ingen Dødsed sviger,
er det, at I ser os her.
Er vi end lidt stram om Kinden,
vi har Munterhed forinden,
Mod til Skjæmt og Raad til Sang
om en knækket Fanestang.
Og vi véd, hvad Vej vi vil!
Maalet, som vi sigter efter,
som vi gav de unge Kræfter,
er saa retfrem-ligetil.
Vi vil ikke lege med,
der, hvor Riflen sætter Prikken
over Verdenspolitiken,
vi vil ikke Krig — men Fred;
men for Fredens Skyld kan hænde
maa en Dag vi Bavnen tænde.

Hold jer muntre, hold jer vaagen,
Samlingsraabets dumpe Gjald
kan med Raaddenskabets Fald
lyde brat som Skud i Taagen!
Reaktionens danske Hund
hyppigt sig paa Halen sætter,
tuder i de lyse Nætter
stygt mod Maanens blege Rund.
Russerværldets Bjørnekuld
har nu Labben godt i Klemme,
nægter sig for alle hjemme
— uden for Hr. Rothschilds Guld.
Bonden rykkes fra sit Blund,
ser sig rundt med stille Glæde;
thi hvor Ulve Ulven æde,
er der ingen synlig Grund
just for Lammet til at græde.

Men lad andre sætte Prikken
over Verdenspolitikken,
naar vi dér har leget med,
blev vi altid ladt i Stikken.

Nej, Programmet, som er vort,
er kun jævnt og hjemmegjort,
hentet — ej fra Lærestole,
men fra Livets haarde Skole.

Vi har læst det i dit Øje,
stakkels fattigklædte Mor,
naar du ved det grove Bord
lappede vor Barnetrøje —
set det i dit Alvorsblik,
Far, naar du kom hjem fra Mosen,
lændekrum med Dynd paa Hosen,
brudt af tusind Spadestik.
Kravet var de simple Ord:
Ret til Stemme, Ret til Jord!
Ingen Greve er saa stor,
at han kan os Vejen spærre;

thi det kan end ej Vorherre,
om han vil, — hvad *Skjælme* tror.
Slaa da Fylking om jer Sag!
Lad dem ej jer Ret fornærme!
Langt fra Døgnets Gøgl og Bærme,
midt i Støj og Stempelslag
skal I finde Kampens Flag
gjemt i Arbejdsblusens Ærme!

Sjørup, 27/7 1906.

HJEMME.

Det lærte en Sanger paa Modgangens Sø:
Der skal *to* til at leve, kun *een* til at dø.

DER er saa stille i Huset,
for nys gik Natten forbi;
en Flue brummer i Kruset,
og Uhret paa Væggen slaar ti.

Jeg sidder og tumler med Tanker,
som Dagen nægtede Form;
det skygger fra Vildvinsranker,
paa Ruden kryber en Orm.

Fjernt tripper det nede i Stuen;
det er min Elskte, min Skat,
der løfter de Kjedler af Gruen
og sætter i Orden til Nat.

Hun bærer ind fra Altanen
Geranien gylden og varm;
som Børn i Slummer saa hælder
de Kronerne mod hendes Barm.

Da knirker det stille ved Karmen;
ind vælder saa frisk en Luft;
hun kommer og klapper mig Armen,
jeg kjender Geraniens Duft.

Hvor Tanken og Rimet ej dækker
Papirets ventende Blad,
en dugget Reséda hun lægger
og smiler skalkagtigt og glad.

Hun svøber min Lok om sin Finger
og nærmer sin dunede Kind;
hun peger mod Ormen, der svinger
som jeg i sit selvgjorte Spind.

Med Lempe, og Tanden i Læben
hun fjærner den frygtede Pen
og skrider nu, kjækt i sin Stræben,
imod sin afvæbnede Ven.

Hun taler om Maane bag Skove
og trækker Gardinerne til,
saa hvisker hun: „Nu skal vi sove!"
Jeg svarer: „Ske som *du* vil!"

Leith 5/10 1906.

ROBERT BURNS.

VED Skotlands gamle Eg dit Hors du bandt,
imens du lyttede til Bækkens Tone;
du *aanded* Sang, hvert Digt en Diamant,
der overfunkled dem i Stuarts Krone.

Som fattig Tolder lod dit Folk dig dø,
dets største Hjerte, sønderbrudt og ene;
længst slog dog Folkekulden om til Tø;
nu faar du Statuer paa høje Stene.

Martyrens Lod den samme alle Vegne!
Imens han leved, slog man ham med Sten;
men naar hans Hænder slapt i Døden segne,
man gjør Mirakler med hans Dødningben.

Leith 25/9 1906.

PAA LOCHLEA.

Her har han gaaet den ranke Mand
bag Harv og Plov i al Slags Vejr
og digtet om det skotske Land
og gjort det for al Verden kjær.

Her har han traadt sin Rytmes Takt
med Mulden om sin tunge Sko
og følt den første Elskovs Magt
i Dansen paa en stampet Lo.

Her spired dette hvasse Vid,
der satte mangen Hykler mat,
mens selv han drev med Ko og Kid;
og Regnen drypped fra hans Hat.

Her har han smagt al Armods Tort,
følt Kløften mellem Rang og Aand
og set en elsket Far gaa bort
med Rykkerbreve ved sin Haand.

O, Skotlands Lorder viden kjendt,
lad Skammen skrive paa jer Ryg:
En Aand kom til jer himmelsendt,
Nationen lod den tærske Byg!

12/10 1906.

I BURNS FØDEHJEM.

Jeg har gaaet i gyldne Slotte,
staaet i høje Kathedraler,
men dit Hjem, du store Skotte,
dybere til Sindet taler.

Her sprang Folkesangen klinger
frem af Skotlands Grund og Stene,
munter som Forellen springer
under Flodens Askegrene.

Byd en Skotte hundred Borge
for den ene Bondehytte,
og han svarer dig med Stolthed:
„Ej for tusind vil jeg bytte!"

18/10 1906.

ENDNU ET BITTE NYK.

HAN Ole bor paa Heden
med Sand og Ahl forneden,
med Rugen svang og sveden
og Spergelhøst for Byg.
Ved Sliddet tungt og treven
med Spaden og med Greben
er Oles Mundheld bleven:
„*Endnu* et bitte Nyk!"

Gaar Stud i Staa for Ploven,
og ømmer den paa Kloven,
mens Kragen tyr mod Skoven,
og Solen gaar i Syk, —
er Barnet lagt til Puden,
blev Praasen tændt bag Ruden,
det lyder *end* til Studen:
„Endnu et bitte Nyk!"

Og Kvinden ved hans Side
fik ogsaa tit at vide,
hvor Solens Brand kan svide
en gammel kroget Ryg;
man hører Hakkers Klingen,
men Knurren hører ingen,
de enes godt om Tingen:
„Endnu et bitte Nyk!"

Og Sumpens Siv fortrækker,
Og Vidjen Vaaben strækker,
hvor Ole Ahlen brækker
med Staalets plumpe Pløk;
og Hønen gaar og skralder,
og Studen næsten falder,
mens Oles Stemme kalder:
„Endnu et bitte Nyk!"

O, I som bo og bygge
i tavse Bøges Skygge
og føle jer saa trygge
mod Hedemandens Tryk,
husk paa, at Fædrelandet,
at *Danmark* blev et andet
paa Mulden som paa Sandet
ved slige bitte Nyk.

Vort Land skal gro og grønnes,
dets hvide Kyst forskjønnes,
selv Lyngens Søn skal lønnes
for tusind tunge Ryk,
blot længe det maa lyde
fra By- som Landsbygyde,
fra Øbo som fra Jyde:
„*Endnu* et bitte Nyk!"

Novbr. 1906.

I DEN GULE LUPIN.

MARKEDSVISE.

JØRGINE var en Pige alt udaf Bondestand;
hos Bitte Jens i Traanum der tjente hun forsand.
Hun klædte sig en Søndag sent i Tyl og Mouselin
og satte sig i Kanten af den gule Lupin.

Det var alt ved de Tider, da Katten lister hjem
og slikker sine Poter, mens Natten bryder frem;
men Soren stod der søndenomm', hvor Kløvren er saa fin;
saa fik *han* ogsaa Higen mod den gule Lupin.

Han bad om hendes „lille Haand“, mens grumme skjævt
han lo,
hun rakte tvende, skjønt de var ret store begge to;
saa bad han om et Kys og fik gelik et halvt Dusin;
thi gavmild er du, Kvinde, i den gule Lupin.

Saa tog han Pigens Haand og Mund og hendes bange Barm;
han krysted Nakkens brune Rund, saa Hjærtet slog Allarm.
Saa tog han, hvad der ellers var i Tyl og Mouselin,
mens Ørentvister sværmed om den gule Lupin.

Men da Jørgine vaagned, da var hun bleven kold;
den frække Soren havde forlængst sagt Gud i Vold.
Og Maanen keg saa spørgende paa Knæ og Skjørtelin,
og Duggen drap saa sørgende fra gule Lupin.

Saa blev hun først forkjølet og siden — meget mer;
det *er* jo at beklage, men slige Fejler sker,
saa længe Piger sætter sig i Tyl og Mouselin
hos falske Mænd som Soren i den gule Lupin.

Sjørup 29/11 1906.

TELEGRAFEN PAA HEDEN.

HVOR Agrene slipper og Lyngen begynder
og Heden for Alvor ta'r fat,
der bor den Slider Jens Sivkjær
med Kone og Ko og Kat.

Og Hytten er gammel og Koen er mager,
thi smaat det skjæpper paa Lo,
og kommer der Regn af Søndvesten,
det drypper om Kat og Ko.

Rævlingriset om Hytten kravler
og Ulvefoden gjør Slyng.
Da drager de Telegrafen
hen over den vilde Lyng.

Hvor pibende Pors alene sang
om Høst for den ensomme Sjæl,
dér staar nu ved Hyttens bugede Gavl
en klokketonende Pæl.

Jens, som tænker hvor andre taler,
han ønsked sig tit en Avis;
men først maatte Trine ha' Væven hjem,
saa maatte der spares til Gris.

Saa fik han saa langt til Verden,
kom udenfor Rygte og Ry;
nu er det som denne tonende Traad
har knyttet en Stræng paany.

Jens Sivkjærs Hytte har intet Læ
af Pil og vuggende Hyld,
og derfor lyder en Høstnats Regn
saa øde mod Væg og Syld.

Og Traaden farer med ondt og godt,
med Sejre og blodige Slag,
men éns gaar Plejlen paa Hyttens Lo,
og éns det drypper fra Tag.

De store Ting, som i Verden hænder,
Jens Sivkjær aner dem ej;
de glimter forbi hans Tærskelfjæl
paa deres Tusindmils-Vej.

Men svøber Vinden om Tørvestak,
mens Klyder trækker fra Nord,
og toner Traaden i Natten
som hylende Aanders Kor.

Da hænder det, Jens han vaagner,
rejser sig halvt og funderer,
hvisker vendt mod den tonende Stang:
„Hør, hvor de telegraferer!"

Jenle 22/8 1907.

JAGTAFLYSNING.

Nu ages langsomt hjem det gule Korn,
og Jæg'ren støver af sit Krudehorn;
paa Turnipsmarken mellem Brak og Sæd
der sidder Haren vejrende og ræd;
thi den har hørt det vilde Varselsbud,
der hedder Jagtsæsonens første Skud.

Jeg lider ej det fejge, skumle Knald,
der bringer fattigt Dyr til Død og Fald;
og derfor raaber jeg til Jenles Harer:
Bliv smukt hos mig, her lurer ingen Farer!
Blot I paa eders lange, laadne Bagben
kan naa *min* Skjelgrøft bag de røde Tagsten,
da skal I gaa paa Jenles Kløvermark
saa trygt som hist engang i Noæ Ark!

— Du lille Hare paa den bløde Fod,
du tog vel aldrig Præmie for Mod;
du vælger Flugt, hvor Kampen ej er lige;
det gjør selv Jæg'ren i Alverdens Krige.
Naa, lad dem skjælde dig for hvad de vil,
du hører dog det danske Landskab til.

Her glæded du mig mangen Morgenstund,
naar Bølgens Skvulp gik blødt om Vigens Rund,
og Anden dykked ned til Fjordens Bund
for Motorbaadens fjerne Skruelarm;
da stod du som en Stribe for min Karm!
En mørkgrøn Sti du gjennem Duggen drog,
den vaade Kløver dig om Øret slog,
en daglys Stemning jog med dig forbi.
Fra dine Poter stænker Poesi!

Thi lyses herved Fred om dig og dine!
Her skal ej Haglen dig om Øret hvine.
Du muntre Løber for min Gud: Naturen,
jeg vil ej se *dit* Blod i Agerfuren,

jeg vil ej finde dig i Haslens Læ
med Laaret knust, med overskudte Knæ.
Spring du som hidtil over Jenles Banker
saa fri, saa glad som mine egne Tanker!

Naa, denne lange Harepoesi
for Høstens Aasyn konkluderer i,
at kommer her en Mand med Bøss' og Taske,
han skal gesvindt med mig til Fogden traske!
Om Søndagsjæger eller Hverdags-Skyder
han rammes her af Lovens: „Jeg forbyder!"

Jenle 29/8 1907.

AN WOLLES DRENG.

Mi Søn er bette Pejr, og a haar jo kuns den jen,
og da han bløw en niaars Pold, han maatt jo ud aa tjen,
han blywer tøl te Pejersdaa, om Gud vil vær ham gue,
og atter æ Aalder maa en sej, æ Knæjt æ knøv og stue.
Pejr er ingen kjelle Dreng,
nej, saamøj en hwelle Dreng!"
saa An Wolle,
„der rend aalle
Maag te Hjord
mell æ Gord!

Tho snaar får Daa er po æ Sky, og Sejl er po æ Møll,
han maa jo op, æ bette Kaal, og ue *med* æ Køll.
Dem rig dje Bøn ka sajtens sow, for dem staar aa!t tered,
men fatte Baan maa tidle op aa strid for Fød og Kled.
Pejr faar helsen lær aa rend,
fræ æ Mues til Awers-End,
lisse sore,
øwer Bore,
gjemmel Saånd;
hwelle Baan!

Kuen, Kone; *læ sæ*, lade sig; *træj*, træde; *blyw*, blive; *den jen*, den ene; *Pold*, Polde, lille Fyr (anvendes hyppigst om Grise); *tøl*, tolv Aar; *Pejersdaa*, Peders Dag; *gue*, god; *knøw og stue*, smuk og stor; *kjelle*, forvænt og balstyrig; *hwelle*, dygtig; *Maag te Hjord*, Mage til Hyrde; *æ Gord*, Gaardene; *ue med æ Køll*, ud med Køllen (for at flytte Kreaturerne); *fræ æ Mues til Awers-End*, fra Mosen til Agerens Ende; *lisse sore*, hvert Øjeblik; *Bore*, Nyagre; *Saånd*, Sand.

Nær Atteror den buser ind med Wand imell æ Knold,
ka en Par bette naagen Færr ja wal blyw wod og kold;
men hwa, Worherr han hjælper wal, saa han ka sto æ ue,
den villest Ar, en Baan ka fo, det *er* en gue Natue.
Pejr er ingen Frøssenpind,
han gaar glaa mod Vejr og Vind,
om det hwistler
mell æ Tistler
wårr og wårr
laangs æ Kjår.

Ja, no po Sønde trowr a da, æ bette Knæjt faar fri,
saa skuld do rele komm herom og faa æ Klør aa si;
saa kan do sej mæ, om do tyggs, han blywer bovn og stue;
a trowr da nok, saavidt a sir, han slæjter *po* æ Mue.
No skal *a* skam hen aa baag;
tho han skuld wal haa en Kaag,
får han drawer
øwer æ Awer
væk ijen,
bette Swen!

Her sejjer a en jenle Kwind' saa manne ødlet Daw;
men no te Vinter ska han hjem, sku a saa sejj aa klaw!
Ja, saa ska han jo røjt æ Kow og helsen go te Præjst;
a *er* da rele vis epo, *han* sworer mell de bejst.
Pejr er ingen kjelle Dreng,
nej saamøj en hwelle Dreng!"
saa An Wolle,
„han vil aalle
blyw hans Mue
ant end gue."

Septbr. 1907.

Atteror, Efteraar; *buser ind*, om Vejret, der kommer med Kraft: *med Wand imell æ Knold*, med Vand mellem Knoldene (nemlig i Kjærene); *naagen Færr*, nogne Fødder; *wod*, vaade; *sto æ ue*, staa det igjennem; *den villest Ar*, den bedste Arv; *glaa*, glad; *rele*, rigtignok; *tyggs*, synes; *bovn og stue*, smuk og stor; *æ Mue*, Moderen; *haa en Kaag*, ha en Kage; *drawer*, drager; *æ Awer*, Agrene; *bitte Swen*, lille Fyr; *sæjjer*, sidder; *manne ødlet Daw*, mange kjedsommelige Dage; *røjt*, røgte; *ant end gue*, andet end god.

DEN FATTIGES BLAD.

JEG ønsker dig Lykke paa Rejsen
du Pode ved Langsøens Bred,
hvor Granens fornemme Knejsen
forraader Jærn i dens Ved.

Jeg ønsker dig fnysende Fjender;
thi har du af dem en Skok
(jeg taler om Ting, som jeg kjender!),
da kommer *Vennerne* nok.

Søg ind ad de lave Døre
og op under Kvistkamrets Spær,
og kast paa de nøgne Vægge
et lille legende Skjær.

Hav Øjet paa Gydernes Stakler,
bær Blomst til den syges Seng,
og glem ham ikke, den lille
forpjuskede Hyrdedreng.

Der sidder i Udmarkens Øde
saa fjern fra den alfare Vej
en Hob, saa maa betle sig Føde;
jeg ved, at de venter paa dig.

Og andre du træffer paa Kjæret
saa langt fra den banede Sti;
de titter saa rædde i Vejret,
naar nogen gaar dem forbi.

Og Plejebarnet der ledes
til Piskningens blødende Ve,
mens Fadervoret det bedes
de hellige tre Gange tre — —

Du skaane ej Børnenes Bødler!
Du piske dem med Skorpion,
om Lovens snirklede Tødler
voterer *syv*dobbelt Pension!

Paa Herregaardsmarken du standse
en Æsel i Snore og Frak,
hvis Stok en Polsk monne danse
paa Ryggen af en Polak!

Og alle de blege, der aander
i Støv af Fabrikkernes Malm,
og gamle forsømte, der vaander
sig rundt paa Kommunernes Halm —

Og Tyendekamrenes Mørke
med Skimmel som Smykke paa Væg,
der suger den tjenendes Styrke
og gi'r ham en Baas mellem Kvæg —

Og Teglværkets lerede Trældom,
saa gammel og næsten *saa* grum,
som dengang Gud Herren i Gosen
over Teglfabrikanten holdt Dom —

Og Væverskens Kamp med Maskinen,
der krummer sin snigende Arm,
imens den — til Staaltænders Hvinen —
voldtager den hostende Barm —

— Ja! Ja! Du skal finde dem alle
og yde dem broderlig Trøst
og være for Samfundets Øre
en streng, udskammende Røst.

Men har du bragt *Haanden* af Klemme
til *Kroppenes* Glæde og Gavn,
vi venter, du rejser din Stemme
for *Sjælenes* sukkende Savn.

Løft Faklen mod Loftets Fjæle
derinde i Smaamandens Hjem,
saa alle Skyggerne stjæle
sig bort til Helvedes Gjem!

Giv aldrig Pardon til det onde,
der æder som Trøsk i Træ;
du sænke deri din Sonde
og bryde det over dit Knæ!

Du være den fattiges Værner,
du være den riges Ris!
Da faar du ej Ordner og Stjærner,
men bævende Læbers Pris.

$^{10}/_{9}$ 1907.

PÆ' SIVENSAK.

MED Pølseryg og Istervom og Nakken stiv
og Armen lagt i Bugt omkring et Jerseyliv,
med Merskumspiben næsten til hans Kalveknær,
saa vralter frem Pæ' Sivensak, som danser der.

Saa værdig han røgter sin Polkerer-Dont,
som dansed han paa Toften med sin Rugstak rundt;
se Sveden, hvor den drypper paa hans Støvlelæ'r!
Javist er det Pæ' Sivensak, som danser der.

Ved Væggen sidder hviskende hans Slægt paa Rad,
mens Gulvet gynger bange for hans Hartkorns-Trad,
og Dansens Takter mases af hans Indad-Tæ'r
og drejer med Pæ' Sivensak, som danser dér.

Hans Skuldervrik, hans Nakkefold, hans Mund saa sur,
hans hovne Blik, hans Knappers Sølv, hans Tokas-Uhr,
det ringler, og det raaber højt til en og hver:
„Se, det er nu Pæ' Sivensak, som danser her!"

Men inderst sidder Svimlen i hans Hjernekrog
og klaprer som med jærnbeslagne Kistelaag;
hans Øjne staar som Tudsens under Tordenvejr:
„Gud naade mig, Pæ' Sivensak, som danser her!"

En Skrædder sad i Krogen bag en Skjørtebræm,
og stak han under Dansen brat en Klumpfod frem;
og Folk sig rakte højt paa deres Støvletæ'r:
„Ih, Kors! det var Pæ' Sivensak, som trimled dér!"

14/9 1907.

JEG GIK MIG UD.

Jeg gik mig ud at vandre
for Grædefred at faa
saa fjern fra alle andre,
som ogsaa græde maa.

Jeg skræmtes af en Stemme
og fandt en lille Bæk,
som ikke vilde skræmme,
men bare vilde væk.

Knap hørte jeg dens Syngen,
min muntre Barndomsven,
før Graad og Hjertetyngen
var stille vejret hen.

Ømt bad jeg Bækken vente
en ringe Dugfaldsstund;
et Kys jeg vilde hente
fra dens jublende Mund.

Men før jeg mærked Duggen
igjennem mine Knæ,
jeg hørte Bækkens Klukken
nu bag det næste Træ.

Paa al min Bøn og Klage
kun samme Svar: „Gaa hjem!
Thi *du* kan gaa tilbage,
men *jeg* kan kun gaa *frem!*"

Saa sang hun, Engens Datter,
og svandt bag Svingelgræs.
Det lød som Pigelatter
i Havrens sidste Læs.

14/9 1907.

BOSSEN.

DIN Randsel er lappet og graa, Farlil,
og Sjappet gaar ind til din Taa, Farlil.
I Sølen du sætter din Saal, Farlil,
men hvor har du sat dig dit Maal, Farlil?

Du hutler og „fægter" dig frem, Farlil,
men fægter dig vanskelig hjem, Farlil,
og Tørsten forfølger din Sjæl, Farlil,
som Skyggen din skjævtraadte Hæl, Farlil.

I Regn var du aldrig en Helt, Farlil,
med Himlen som Tag og som Telt, Farlil;
men tørres af Solen din Sok, Farlil,
da svipper du glad med din Stok, Farlil.

Og jages du væk fra din Kro, Farlil,
du slænger dig under en Bro, Farlil;
der klukker Aaen saa godt, Farlil,
men Lejet er lovlig vaadt, Farlil.

Saa glider du gjennem vort Land, Farlil,
langs Lovens vovede Rand, Farlil;
fra Skæbnen faldt mangt et Skrup, Farlil,
og Fogden gav ogsaa sit Skub, Farlil.

Som ormstukken Frugt du faldt, Farlil,
din Jordmor blev aldrig betalt, Farlil,
og gled du en Dag paa din Vej, Farlil,
mon nogen vil spørge om dig, Farlil?

— Vel er du en Gast og en Strik, Farlil,
men jeg har set i dit Blik, Farlil;
dér sidder en Fange i Bolt, Farlil;
han har det saa trist og saa koldt, Farlil.

Den Fange bag Øjnenes Glug, Farlil,
jeg selv har mærket hans Suk, Farlil;
og naar han hulker i mig, Farlil,
da bøjes min Skulder mod dig, Farlil.

16/9 1907.

KOMMER I SNART!

RAABET stiger i Morg'nens Skjær:
Kommer I snart!
jager som Blæst om Sig og Kjær,
hvisker ved Ruden, hvor Pilen læ'r:
Kommer I snart, I Husmænd!

Tiden ruller med store Ting;
— kommer I snart! —
tungt dog drejer dens Hjul omkring;
I kan øge dets træge Sving;
— kommer I snart, I Husmænd!

Aaget bøjed jer Far og Mor
— kommer I snart! —
knuger jer selv, jert Barn, jer Bror,
venter paa Vuggens spæde Nor
— kommer I snart, I Husmænd!

Landet lyser af Korn og Kvæg
— kommer I snart! —
Eders Kvinde bag klinet Væg
malker Geden med striden Skæg
— kommer I snart, I Husmænd!

Dovne sugede Jordens Marv,
— kommer I snart! —
Tusind Tønder til Taabers Tarv!
Hvad *de* vraged, blev eders Arv;
— kommer I snart, I Husmænd!

Neg I sanked til andres Lad
— kommer I snart! —
søbed som Tak for Svedens Bad
Træliens Æde af Hundens Fad
— kommer I snart, I Husmænd!

Staa ej bundne jer Bødler bi!
— kommer I snart! —
grib jer Spade og hug jer fri!
I er tusind, hvor de er ti!
— kommer I snart, I Husmænd!

Jenle, 20/9 1907.

TYENDESANG.

HER kommer fra Dybet den mørke Armé
og fordrer af Verden et Svar;
skjønt Dagningens Glimt i vor dryppende Le
er al den Fane vi har,
vi vover en Kamp for vor nedtraadte Ret
og løfter i Vejret paa Skjændselens Bræt
den Tusindaars-Lænke, vi bar.

Vi ejer paa Jorden knap Trævl eller Traad,
kun denne vor skorpede Haand;
til Menneskekaar fik vi kummerligt Raad,
i Ørkner vandred vor Aand.
Du Herre, som højt gjennem Samfundet red
hen over de Rygge, du trykkede ned,
nu smyger vi af dine Baand!

Vi harved din Ager, vi skar dine Neg,
vi strigled din blommede Hest,
vi lytted bag Stalden til Rotternes Leg,
naar selv du gik pyntet til Fest.
Du drømte paa Bolstre, vi slumred paa Halm,
hvor Dyret er Nabo, og Luften er kvalm,
og Svindsoten kommer som Gjæst.

Vel er vi en kuet og slidende Hob,
kun Trælle i Velstandens Gaard,
i Samfundets Aske en nedtrykket Job,
der skraber sin Byld med et Skaar;
snart svinger for Ruden dog Opgjørets Lyn,
se op, Kammerater, det lysner i Sky'n,
Befrielsens Malmklokke slaar!

Vi raaber det ind gjennem Luge og Lo,
hvor dundrende Plejlene gaar:
kom frem af jert stinkende Staldkammer-Bo,
se ud fra de hældende Vraa'r!
For Fronten Reveillen nu løfter sin Klang,
lad Mismodet synke, nyn med paa vor Sang,
Jer Dagning paa Ruderne staar.

Ja, slip hvad der trykker paa Skulder og Sind,
og sving imod Lyset din Hat!
Endnu har du Ungdommens Rødme paa Kind
og Rester af Letsindets Skat.
— Da pløjer vi muntre vort bølgende Land,
naar først vi har friet vor kuede Stand
fra Tusindaars-Trældommens Nat.

1/10 1907.

Æ GAMMEL SNEJKER.

DER gor en Mand mell Grønning-Knold
    — vi letter po wor Hat —
hans Mind vil Salling læng behold,
    — den letter po si Hat.
Æ Blæst ka flyw, æ Storm ka bus,
det rokker ett den Snejkers Hus,
    men letter po *wor* Hat. —

Han er lidt rynked i æ Bark,
    — vi letter po wor Hat —
men inderst ind en hwelle Knark,
    — vi letter po wor Hat;
og stil ham mud en Timmerdyng,
da ka do trow, hans Yws ka syng,
    — a letter po mi Hat!

Han haader Brændvin som æ Dæwl
    — a letter po mi Hat —
og saa do ham handtir en Hæwl,
    do letted po di Hat. —
Æ Sommerdaw han haar æ trunt,
ved Vintertid da gor han rundt
    og letter po hans Hat.

For hwer en Knot, for hwer en Knast,
    der stented mud hans Hat,
for hwer den Diel, han haar slaan fast,
    vi letter po wor Hat.
Wor Tap ska dripp, wor Øl ska skyll!
A trowr saagi hans gammel Møll
    no letter po si Hat.

---

bus, jage hæftig af Sted; *Snejker*, er baade Snedker og Tømrer; *hwelle*, dygtig; *Timmerdyng*, Tømmerstabel; *Yws*, Økse; *Hæwl*, Høvl; *trunt*, travlt; *Knot*, Ujævnhed; *stented*, fór imod; *slaan*, slaaet.

Her staar vi i den Snejkers Stow
og letter po wor Hat,
ja for ham sjel og for hans Frow
vi letter po wor Hat;
for aall de Daw og aall de Or,
der glaadle kam og laangle gor,
vi letter po wor Hat.

Okt. 1907.

EN MINDESTEN.

PAA MIN FØDEGAARDS MARK.

HER vendte Far sin Plov, aa, saa mangen, mangen Gang,
naar Graalærken højt over Sandmarken sang.
Her gik min stille Mor i sin grove graa Kjol
og saa med tynget Blik mod den synkende Sol.
Thi satte eders Søn denne liden graa Sten
til Minde om en Færd, der som Duggen var ren.

28/2 1908.

MAJSOL.

SOLEN ler saa godt og mildt,
den stryger Sæden frem,
lokker ud den lyse Filt
om Bøgebladets Bræm —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Solen i din egen Sjæl den ler dog allerbedst.

Solen duner Knøsens Kind,
gi'r Rugen blanke Knæ,
varmer Lammets myge Skind
i Digets Søndenlæ —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Solen over Hjemmets Dør gaar brave Hjærter næst.

Or, Aar; *glaadle*, med Glæde.

Solen er saa elskovsfuld,
den favner Jorden bred,
kysser Lærkens spæde Kuld,
saa Duggen triller ned —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Sol paa Minders Myggesværm gav mangen Drøm sin Rest.

Solen tænder Blomsterblus,
hvor Engen før var graa,
Iris og Ranunkulus
og Brudelys ved Aa —
Sydsol og Østsol og Solen af Nordvest;
men Solen ved en Brudgoms Barm hun skjænker skjønnest Fest.

14/5 1908.

HØG OVER HØG.

NYPUDSET i Solen sad munter en Myg;
frem mased en Skarnbasse kluntet og tyk;
og Myggen, som sad der saa rent og saa rart,
blev væltet i Gruset ved Langtrynens Fart,
— for han havde Hast —
saa Myggens Nakkeben sitrende brast.

Skarnbassen fremstenter paa stræbende Ben
og kratter med Kloen i Støv og i Sten;
frem stormer Cyklisten i rygende Sved;
han henter den arme, han hjuler den ned;
for han havde Hast;
dens pansrede Indvolde boblende brast.

Cyklisten slaar Sløjfer om Gaarde og By;
da driver imod ham en ravnesort Sky:
Lyntungen udstrækkes saa lang og saa gul;
to spaltede Pæle slaar Kors for hans Hjul;
det Lyn havde Hast!
Blandt Ting af Værdier en Hjerneskal brast.

9/6 1908.

HJEM FRÆ PLOWGILD.

SE, Slidder og Sladder er der nok, der vil før,
og Løwn og Komeddi ka en sajt faa aa hør,
men hwis I vil lyd te forstandig Taal,
saa skal a hwerken dejt heller praal
men baare betrow jer en mærkele Spel,
der justemint er passired mæ sjæl;
og det a fortæler jer, det ska sgi særd,
for *det* er saa sikker, som a sejjer hêr:

Naa, det war en silde Avtenstaan
med ingen Stjanner og ledtle Maan;
det war søen omkring ved Sehansdastid,
æ Byg war lig betint paa aa skrid,
æ Hawer det samm, men *det* vild bi
og si, hwad æ Byg fæk lawed istand,
og om ett Worherr sku send en Taar Wand.

Det war lig under Minnet, om no a ka how;
der var Lys i Gammel Jehanneses Stow;
a haaj wot opp te Ywers aa plow;
nu træn a saa Fandens haadt te aa sow,
det war knap, en kund hold æ Brikker opp;
jaja, vi *haaj* jo faat en Pa Kopp,
— æ Kaal fæ jæn, får han, æ Pløg,
kjor hjem te Kaaren med Vovn og Øg. —

A gik saa fredle, som Folk ka go;
a fomlt i æ Lomm, om a haaj mi Skro;
a war ett saa fuld, a ku stywle sto,
saa læng da a kund ta Støtt ved æ Dig!
A gik og summed paa manne Slavs Lig,

Torren, Torden; *opô*, paa; *Skjek*, Skjæg; *æ O*, Aaen; *æ Togger*, Fiskevaad; *Slidder*, Sludder; *Komeddi*, Opdigt; *særd*, sæde, passe; *skrid*, bryde gennem Skederne; *Minnet*, Midnat; *Ywers*, Ivers; *træn*, trængte; *æ Brikker*, Øjnene, Gluggerne; *en Pa Kopp*, et Par Kaffeknægte; *æ Pløg*, Pløgen, slusket Mandfolk; *Kaaren*, Karen; *fredle*, fredelig; *fomlt*, følte efter; *stywle*, saa meget vel; *summed paa*, overvejede; *manne Slavs Lig*, allehaande Ting.

a tint paa æ Hos, der snaar sku fuel,
paa bette Jens, der imaaen skuld i Skuel,
paa hwad en haaj handelt, og hwad en haaj snødt,
det sidst skuld en inden si Død ha fortrødt.

Og a tint paa Kaaren, der lo derhjemm
og sajtens hwerken ku dums heller dremm,
fordet te æ Stoder gik her og vrødt;
for nær a er søen saa pasle fuld,
saa haar a aaltid en Hjat af Guld.
Naa, a bløw ved aa stummel astej;
a holdt mæ det bejst a kund o æ Vej,
indte a nowed Kræn Søndergaards Vrej.

Der war æ, som nøj haaj gin mæ en Pót;
og kjek! bløw aalt saa kwollendes swot
som mødt o æ Lowt, nær hwer Log er lot;
og lig som en rædle Hund to po
jestejes hesøwer vejsten æ O,
der er nøj, der vil list en Løkk om mi Fud
og ryw mæ baglænds om o æ Jurd:
og no ka I flir, og no ka I snakk —
men her begynd mi Gummer aa hakk,
        for a hører en Stemm,
        og det war den Slemm,
der trimmelt To øwer Kistel-Bakk.

— Gud spaar jen evig for aal Ting ûnd,
hwad enten det saa ska mød Præjst heller Bûnd!

— Saasnaar a ku mærk, te hwad Sid det vild raw,
a fæk mi Kjep flytt øwer i mi Kaw;
det sled i mi Bowser, det røw i mi Maw;
saa ræj haar a aalle wot i mi Daw!

---

tint, tænkte; *Hos*, Følhoppe; *fuel*, fole; *fortrødt*, fortrudt; *dums heller dremm*, smaasove eller drømme; *æ Stoder*, Stodderen, hendes Mand; *vrødt*, rodede; *pasle*, tilpas; *Hjat*, Hjærte; *stummel*, snuble; *o æ Vej*, paa Vejen; *nowed*, naaed; *Vrej*, Sving; *en Pót*, et let Stød; *kjek!*, én-to-tre!; *mødt o æ Lowt*, midt paa Loftet; *hwer Log er lot*, hver Luge er lukket; *rædle*, fæl; *to po*, tog paa, gav Hals; *jestejes*, et eller andet Sted; *hesøwer*, histovre; *æ O*, Aaen; *Furd*, Fod; *flir*, grine i Skjægget; *trimmelt To*, trimlet Taa, slog Kulbøtter; *ûnd*, ondt; *Buend*, Bonde; *raw*, hælde; *mi Kaw*, Kejthaand, venstre Haand; *wot*, været.

A rend, og *a* fild, og *a* fild og *a* rend;
a tøtt, a maatt vær ved *Verdens* End,
men bejje mi Træsko stod faast i æ Saând,
den jen kam aalle forbi den aan.

A lo ad æ Jurd som en vælted Skru,
mi Kjep en bette Graan vejsten mi Lu.
A tint o manne kristele Urd,
som a haaj lær af mi Faar og mi Mue;
a prøved føst aa løs fræ æ Burd,
men mi Howkommels haar alle wot gue,
og det, a fæk saâ, war nø fuldajte Slurd.

A lowed Worherr, om han kjend mæ nø Raa,
aa tejn mæ te Aalters imaaen den Daa;
den fatte Ma Sah sku faa en Skipp Maalt,
og Bette Drejs en Stykk aa æ Gaalt.
— Gud naad mæ — a fæk æ saa naple holdt!

Det bløw mæ helsen en stywle Bied;
æ Bjenn vild op, men æ Hued vild nied.
A to i æ Lyng og stinned mi Nakk,
men a ku hwerken flikk heller flakk,
a tøtt, det gi rundt med æ hile Bakk;
æ stur Kaphyw war saat po en Bor;
æ Hywl rend rundt, og æ Dæwl han kjor!

Hwad sin der passired, ka Kaaren sgi how;
a fand mæ tesengs i wor pænest Stow,
saa syg, te a hwerken ku drewl heller drow,
og Kaaren war værkle, og a maatt low,
te hwis a mie to te Ywers aa plow,
a aalle vild legg mæ ved *Kistel* aa sow.

11/6 1908.

---

fild, faldt: *a tøtt*, det forekom mig: *Saând*, Sand: *lo ad æ Jurd*, laa langs med Jorden: *Skru*, Tørveskrue; *en bette Graan*, en lille Smule: *Lu*, Hue; *naple*, knap nok: *en stywle Bied*, et haardt Stykke Arbejde: *stinned*, gjorde stiv; *hwerken flik heller flak*, ikke komme ud af Stedet: *en Bor*, en Hjulbør; *kjor*, kjørte: *sin*, siden; *how*, huske; *drewl heller drow*, ɔ: knap nok trække Vejret; *værkle*, vred og sur; *aa plow*, at pløje; *Kistel*, Hedebanke paa min Fars Mark.

BJÆRGMANDS-SNAK.

VED EN MARKFEST PAA KAPHØJE 12. JULI 1908.

Midnat. En Snes Hyrdedrenge staar omkring Højen med tændte Fakler og raaber i Takt:

„BJÆRGMAND, Bjærgmand, er du derind',
kom ud med di' sytten Egepind'!

En gammel sidskjægget *Bjergmand* skyder sig i Vejret fra Højens Top:

Aa, ti dog med den Skrigen, dumme Drenge!
Hvi raaber I mig gamle Trold af Senge,
nu Fæet gumler trygt i Bondens Gaard,
og Midnatsklokken rundt i Hytter slaar.
Hvi maa jeg ikke mer i Højen blive
og slibe mine lange Flinteknive,
med hvilke jeg skal Julegalten stikke
og gjerne gad jer allesammen prikke,
fordi I ej kan la en Stymper ligge.

Hvi raaber *I* om mine Egekjæppe!
Jeg har jo ej saameget som en Skræppe;
man tager fra mig alt, selv Stok og Sten,
tilbage levnes nogle muldne Ben,
som ingen Djævel gider mer annamme.
Aa, kunde jeg med Flinteøxen ramme
hver Skjælm, der roder i mit gamle Hus
og vælter Dyssens Stene, Sand og Grus
i Haab om Fund af en Stump irret Guld;
dog Gud ske Lov, de mest faar Trynen fuld
af Potteaske og Ligkistesmuld.
Her kommer de med Skovl og Mergelpig
og giver Højens Sider Stik paa Stik,
og lytter til, om noget skulde klinge.
Aa, det kan svie i min Bjærgmands-Bringe,
saa jeg i Flinteflække kunde springe.

— Engang de stødte Piggen i mit Laar;
af Harme sprang der Gnister af mit Haar;
min Kone holdt mig ved mit Skjæg saa længe.
Jeg ellers havde langet dem en Flænge!

Se, hvor mit gamle Oldtidshus er plyndret,
hvert Jordskud rodet om, hver Kampsten søndret.
De usle Rester, Pakket ikke tog,
kan næppe dække mer mit gamle Skrog.

Her sidder jeg, naar Tordenregnen falder
i Sommernætter paa mit Lyngtørvs-Hjald;
mens Agerhønen ræd paa Kuldet kalder,
jeg tæller Tiden mellem Lyn og Skrald,
og slikker Luen lang om Lo og Lade,
jeg takker Thor for al den rare Skade.

Mest sidder jeg dog i den klamme Jord,
hvor Lyngens Rødder frem af Væggen gror
og sagte i mit side Skjæg sig snor;
der kan i Fred man tænke sig tilbage
til længst forsvundne, gamle, gamle Dage,
da alle Høje var i god Behold,
og man tog Hensyn til en agtet Trold,
der leved end og spiste Ofrets Rest,
da her ved Højen første Gang stod Fest,
og Blodet damped højt af slagtet Hest;
ak, fire Tusind Aar det snart er siden!
Som Karupaaens Vand saa skrider Tiden; —
da var der Sumpe, hvor der nu er Gaard,
og Ulv og Bjørn gik rundt, hvor nu staar Faar.
Jeg har ej fra Historien min Viden,
jeg følger helst min egen Almanak,
i Lyngtavl tegnet over Kistelbak.

Men han, som her blev viet Højens Fredning,
han var en modig, vild, skindskjortlet Hedning,
der faldt i blodig Kamp, i Odins Dyst;
jeg saa dem trække Pilen af hans Bryst.
Hans Grav, hans Sværd, hans Guld det arved jeg.
Hvor det er gjemt? — Det rager ikke dig!

Aa, det er længe, længe, længe siden;
selv flyder jeg nu som et Vrag paa Tiden,
fordømt til Marterbaalet af en Viden
om det, som knap den Lærdes Gisning naar:
Aartusinders mulmslørede: Igaar.

Dog hvorfor dvæle ved et falmet Minde?
Langt hellere sin krumme Nakke stinde
og rende Hornet ind saa dybt man kan
i Nutidsdogmets dorske Præstemand.

Saa vil jeg da mit Skjæg paa Natten sprede
og eders Tanker mod min Vaaning lede;
thi ej blot Minder søger mig histnede,
der kommer andre Gjæster til min Rede.

Muldvarpen stikker tidt sin kolde Snude
med natlig Raslen mod min Jordtørvsrude;
Skarnbassen løber her og tigger Snus,
en Hestepære faar han i Kardus;
ham kan man ikke ha i ord'nligt Hus;
det Svin, han gaar med Skrotten fuld af Lus!

Og Tudsen med de mange Vorter paa
hun kommer kravlende paa slimet Taa
ind ad min Dør, saa tit det blot kan gaa,
og med et Svup hun sætter sig paa Bagen,
saa vil hun gnubbes under Dobbelthagen;
men er jeg kort for Ho'det, kan det hænde,
hun faar et Troldspark i den bedste Ende.
Klørattenbenet gaar her tit og pisker;
den ynder godt, jeg sjælden tænder Lys.
I Juninattens første Morgengys
Firbenets Svans mig under Næsen visker.
Og bag ved Ovnen i en rolig Krog
jeg har min Skjødehund, den fede Snog;
han ruger paa en Cyprianus-Bog,
jeg fra en gammel Præst i Sevel stjal
en Nat, han havde sig en Perial.
En gammel Trold han maatte sig jo kjede,
om ikke han fandt paa lidt Spas dernede;
jeg har den nysseligste Fuglerede
med fire søde Hugormunger i,
og naar man bare de smaa Puds vil drille,
aa, saa kan deres smalle Tunger spille
præcis som Brodden paa en tirret Bi.

Ak, de har kortet mig saa mangen Kvide!
Jeg lærer jo de smaa den Kunst at bide
paa rette Sted med Virkning og Forstand,
saa ikke Biddet blir det bare Vand,
men skjult og successive slaar sin Mand.
Jeg holder Knoen hen, de styrter frem,
de hugger til, min S'æl, med Fynd og Klem!
Naar rigtig arrigt de med Halen svinger
og falder an imod min lodne Finger,
jeg ler, saa Højens Kampestene springer!
Og har den Smaa saa gjort sit Svendestykke,
jeg følger ham til Dørs med mit: Til Lykke!

Helhesten dumper tit min Dør forbi;
for den Slags „fint Besøg" jeg helst er fri,
han er en skumsk Person og gaar og rager
i mange Ting, hvori *jeg* nødig tager.
Han er en Krikke, Fanden engang sko'de,
et Fjols, en Fæhas, uden Spor af Ho'de.
Desuden er han ej af rigtig Troldeslægt,
og derpaa maa der lægges megen Vægt.

Nej, saa er Lygtemanden noget andet;
skjønt ogsaa hans Familieskab er blandet,
en Friskfyr er han, det har tit jeg sandet;
kun Skade, Manden stinker saa forbandet.
Jeg ser ham færdes tit langs Karup Aa;
han gaar, som med en Fjandbo-Donner paa,
med Blus paa Lampen og med Lygten tændt
han kredser om det vaade Element.
En Hopsa danser han med Tørveskruen,
og Pyttens Paderokker stryger Buen.

— I Daugbjergdaas der bor min Bedstefar,
med ham jeg fik mig tit en Passiar.
Naar alting tav, og Maanen hang saa klar,
jeg satte mig saa tit paa Højen op,
han sad alt bred og tung paa Daasens Top;
hans Huekvast mig hilsed med et Nik,
hans Pibe damped, Svaret kom og gik;

alvorligt Lyngen nikked til vor Tale;
Fjends Herreds lange, dybt nedskaarne Dale
sig strakte lyttende i Aftensvale;
en Nøkkerose rejste sig paa Taa,
hvor Sivet stod og kjæmmed sine Smaa
ved Bredden af en ensom Mølledam;
de lurede, de Skjælmer, men fik Skam;
den Bjergmandstale gik dem lidt for højt,
af Meningen forstod de knap en Døjt.
Det samme gjør vel I, saavidt jeg sér,
nu skal jeg ikke sige meget mer.

O, Bedstefar han har slet ingen Nød,
af Grøftemudder dejgner han sit Brød,
og fra den gamle nære Hønemose
hans Kone henter Vand i sin Stunthose
og holder til hans gamle Mimremund;
kanske en Tudse ligger paa dens Bund,
ah, det var Smaus! Ja, Bedstefar kan drikke,
naar Tørsten tit maa *mig* i Struben stikke.

Vi Trolde kan som andre *sultne* blive;
saa ta'r jeg én af mine Flinteknive
og skjærer mig en lækker Graastensskive
og smører Blevver paa; den Melmad er solid;
man slikker Fingren efter sidste Bid.

Godnat, du gode gamle Aakjær By
med dine Gaarde under Nattens Sky,
dig vil jeg intet ondt, du gav mig Ly
i Højen her. Men Kirken hist i Fly,
der staar og knebrer med sit Klokkebly
ved Aftentide som ved Morgengry,
den sendte jeg en Gang en Mindesten,
som dem man rejser over Kjæmpers Ben,
jeg slængte den i Luften med et Kast
saa Neglene paa mine Fingre brast.
Jeg siger jer, den Sten, den havde Hast!
Men var det ikke ret en evig Skam,
jeg sigted fejl, fik ej paa Taarnet Ram,
til Bunds gik Stenen, plump! i Fleskidam.

Min Kone, som saa til, — hun er lidt hed,
da Stenen rendte vild, hun blev saa vred,
og hug mig her i Skjægget blindt og brat,
som naar et Lyn slaar ned i Daugbjærg Krat.
Min gik forkert — sligt virker altid klamt —
men Mærens, kan I bande, *den* var ramt!

Farvel, nu skal man ned og pudse Svansen,
om lidt saa ser I mig igjen — i Dansen.
Jeg tager nogle med af mine smaa,
som Pigerne kan ha' at slege paa.

Juni 1908.

MAAGEN.

VÆR hilset du Maage ved Sallinglands Kyst,
med Stormenes Stænk paa dit skumhvide Bryst,
med Brændingens Tang om din buttede Taa —
du Vejlernes Vægter, hvad vogter du paa?

Du lægger saa kjælent dit Hoved paa Sned;
saa har du en Rede bag Rørholmens Bred;
du næbber saa tænksomt dit dunede Skrud;
saa venter du Unger, før Ugen gaar ud.

Og tripper de frem under Rørenes Skjæg
med spæde smaa Spor over Vadernes Klæg,
da dikker dit Hjærte af moderlig Lyst,
da glimter din Vinge saa vidt under Kyst.

12/6 1908.

HØVL OG KNAST.

HØVLEN gik:
galant! gelik!
saa Bænkens Planker sukked,
frem og frem
mod Brættets Bræm;
dér stod en Knast og mukked:

„Jeg er fast,
for jeg er Knast,
mig tør du ikke bide,
jeg gir Skaar,
som stedse staar
i Æggens blanke Side!“

Høvlen bed;
den blev saa vred
ved disse Hovmods-Finter;
Jærnet klang,
og Planken sang,
og Knasten røg i Splinter!

14/6 1908.

OLE STAM.

DER stod en lille vred Mand,
en tæt Mand, en bred Mand,
der stod en lille vred Mand,
og det var Ole Stam.

Han talte fra et Stenhæld
om Lovbrud og Méngjæld,
hans Tale klang som Stensmæld
imod en Krigerhjælm:

„Der staar nu Svend blandt Standsmænd,
blandt Kongsmænd og Klansmænd;
men hvor er vore Landsmænd
fra Bælt og Vesterhav?

Skal Retten krænges bagvendt,
og Svig gaa som dagkjendt,
staar Danmarks Gaard som tagbrændt,
Ruin fra Aas til Syld.

Om *Ole Stam* og hans Protest mod Svend Grathes Kongevalg (1147), hvor Jyder og Fynboer holdtes udenfor, se Saxo Grammaticus' *Danmarks Krønike* (Winkel-Horns Oversættelse), Side 100.

Til Loven blir istandsat,
er du Svend, en bandsat,
og Krig og Tvedragt landsat
saa langt vor Kyst har Næs.

Sligt raaber jeg mit Nej til,
thi Valgfif og fejgt Spil
det faar man aldrig mig til,
det sværger Ole Stam."

Saa strøg han bredt sit Fuldskjæg,
sprang tungt ned mod Muldvæg,
mens Kongekaabens Guldlæg
i gylden Harme skjalv.

Men Svend drog ud til Spærkryst,
til Bloddaad i Nærdyst,
kløv Danmarks Barm i Hærlyst;
sandt spaa'de Ole Stam.

— Vi finder let en bred Mand,
en glat Mand, en skred Mand,
men giv os tit en *vred* Mand
som denne Ole Stam.

Ja, var der altid Mænd til,
der ej vil, hvad Svend vil,
men lægger Ryg og Lænd til,
naar Lykkens Læs staar fast.

20/6 1908.

LOKESÆD.

Loke han saar,
Loke med Smil over Hederne gaar;
tror du, det bare er Dis eller Fam,
hvad han saa bredt over Sletterne slænger,
ser du da ikke, hvor Hyrde som Lam,
begge bag Busken med Ørerne hænger.

Loke han saar,
Loke med Smil over Vangene gaar,
Klinten rasler i Bondens Rug,
Sæd og Stængler faar rustne Stjerner.
Meldrøjeaxet med bulden Bug
lyser haansk over syge Kjærner.

Loke han saar,
Loke med Smil mellem Gaardene gaar;
Giften triller i Grisens Trug.
Løgnen stenter mod Kirkens Ruder,
Ufred daler paa Disk og Dug,
Sot og Syge paa Vuggens Puder.

Loke han saar,
Loke med Smil gjennem Thingene gaar;
mærked du, Husmand, lidt Lovklipperi,
fik du et Risp i dit Fattigmands-Øre,
da er det Lokesæden i Hi,
som nu har spiret bag „Udvalgets“ Døre.

Loke han saar,
Loke med Smil gjennem Domhuset gaar,
Retssværdet hænger med Rust i sit Ri,
Rigsæblet slet om Fortryktheden værner,
Lokefrøet blev Ormen deri,
huled det ind til de raslende Kjærner.

Loke han saar,
Loke med Smil gjennem Tronsalen gaar;
se, hvor han tér sig med Titler og Tugt!
Ordener strør han som Sukker for Fluer,
Hofmandens Ryg faar en spørgende Bugt,
Æsler af Faget bli'er blide som Duer.

Loke han saar,
Loke med Smil gjennem Hjærterne gaar,
Smiger han drysser, hvor Ørene klør,
Rænker han rinker som Humle om Staver,
høster saa siden i blideste Bør
Fejghed i Skjæpper og Frafald i Traver.

Loke han saar,
Loke han slænger sin Sæd, hvor han gaar.
Vogt da paa Spiren i Sjælenes Bund,
værn om din Rankhed, dit mandigste Eje;
der hvor han møder en rankfødt og sund,
er der slængt Staal paa den Snigendes Veje.

$^{23}/_{6}$ 1908.

LØWN OG SAND.

THO wal er a en simpels Mand,
der haar kuns lidt aa fred:
en Hus paa naple en Tønd Land,
en Kow, en Kal, en Bed.
Wor Brød er bar, wor Tilme tar,
vi Folk ve'æ Uderand;
te derfor vi er minder ward,
er mie Løwn end sand.

Wal maa den fatte ta hans Skrop,
hwor Peng ka klaar det mjest,
hwor den, de løwter høttest op,
er den, der haar de flest.
Ja, Peng ka laan den dovn en Pud
og fyld en Fraadsers Spand,
men te de ka gjør Mænd af Klud
er mie Løwn end sand.

A fraager ett den mindste Krumm
om Guld og Grunkers Lyst,
ett hwad du bærer i di Lomm,
men nærer i di Bryst;
staar der en Usling i di Hjat,
en Dosker baag di Pand,
da er di Peng, di Rang, di Skat
laant mie Løwn end sand.

---

simpels, jævn og fattig: *naple*, knapnok; *Bed*, Bede: *Tilme*, Sul, Paalæg; *Uderand*, yderste Rande: *den fatte*, den Fattige; *men te*, men at; *fraager*, spørger; *Hjat*, Hjærte; *Dosker*, Dumrian.

Det war jo da en sølle Mand,
hwor *saa* hans Taal haaj Vægt,
der fræ hans Stud sku hint Forstand
og fræ hans Hejst Respægt;
fand han saa Vej te Kongens Burd,
ja, sjel te fremmed Land,
er al hans Tragten, Lyw og Urd
møj mie Løwn end sand.

Og haar du wot en syndig Slog,
mod Fattefolk en Hwal,
æ Præjst vil rues dæ, for og baag,
blot der betaales wal;
men er æ nu ett mie end stræng,
ja næjsten aa forband:
Den Rues, der koster aalflest Peng,
er mie Løwn end sand.

En Grev er faale høt paa Stro,
a ka nap kikk derop;
hans Dragt er laa med Silkitro,
min slovrer om mi Krop.
Men læ ham rid wos Smofolk nied
og lurk af Gylden-Kand,
hans Stads, hans Fjas, hans Muderhied
er mie Løwn end sand.

De Pisk, som han og hans haar laa
i Wolker paa *wor* Ryg,
de vender wal tebaag en Daa
med Klem og Attertryk.
Vi sejler med en Krown i Mast,
men Mand og Skif maa strand,
hwis det, vi fører i wor Last,
er mie Løwn end sand.

Taal, Tale; ***hint***, hente; ***Urd***, Ord; ***Slog***, Rad, Asen; ***wot***, været; ***en Hwal***, en Hallunk; ***rues***, rose; ***aa forband***, til at forbande; ***Rues***, Ros; ***faale høt***, farlig højt; ***nap***, knap; ***Silkitro***, Silketraad; ***slovrer***, slubrer; ***lurk***, klukdrikke; ***Muderhied***, Kryhed; ***Wolker***, Valker, Striber; ***tebaag***, tilbage; ***Attertryk***, Eftertryk; ***Krown***, Krone; ***Skif***, Skib.

Aah, Lykkens Ævler smides ue,
for wos aa tykk, iblind;
jæn fand en rødden, jæn en sue,
enaan dem rød og trind;
jæn fæk en Lispund, jæn en Kwint,
jæn ber, enaan maa band;
te *de'er,* som Worherr haar tint,
er mie Løwn end sand!

Nej, vi faar hjælp wos sjel af Syk
og ett blyw mutt og matt,
ihwad der tynger paa wor Ryg
og klemmer om wor Hjat.
Ka do ett gaa med lapped Trøj
og livvel løwt di Pand,
da er di Ward kuns Pyt og Pøj
og mie Løwn end sand.

Ja, nok er a en fatte Mand,
det maa a tit bekjend!
mi Ryg tar Kuld, mi Støwl tar Wand,
mi Peng faar jawnle End;
mi Kuen maa legg med Halm te Lej
og malk te fremmed Spand;
— men derfor læ sæ spark og træj
ska blyw mie Løwn end sand!

Juni 1908.

MIN FØDEBY.

DER gaar en Aa i min Faders Eng,
den kan jeg ingensinde glemme,
den gled som Drøm om min Barneseng
med blød og klukkende Stemme,
den favner varligt en lille By,
hvor Kavlingblomsten er altid ny,
og Aa og Kjær
og Byen her
det kaldes under ét for Aakjær.

---

ue, ud; *for wos aa tykk*, saa vidt vi kan se; *rødden*, raadden; *sue*, sur; *enaan*, en anden; *Worherr*, Vorherre; *tint*, tænkt; *Syk*, Synk; *livvel*, alligevel; *løwt*, løfte; *Ward*, Værd; *jawnle*, jævnlig; *Kuen*, Kone; *læ sæ*, lade sig; *træj*, træde; *blyw*, blive.

Her kukker Gjøgen saa sent om Kvæld,
mens Høgen spejder fra Kaphøje,
og Alfer danser om Kildens Væld
i Taageskjørt og Kjæruldstrøje,
og Klokken toner saa dybt og stort
om det, vi Mennesker ej fik gjort;
thi Klokkeklang
og Hyrdesang
forenes godt paa grønne Enge.

Her sad vi smaa ved vor Moders Rok
og hørte Speltetenen snurre,
for Døren galed den hvide Kok,
hans Høne sov bagved en Burre;
en Valmu funkled ved Hjemmets Gavl,
om Syldens Sten jog der Myrekravl.
Maaske lidt smaat,
men dog hvor godt
at mindes sligt blandt alt det store!

Kanske er Æblerne her lidt smaa,
kanske en lille Kjende sure,
men Rugen knejser saa højt paa Straa
og skjæpper godt bag lave Mure.
Ved Davren faar du ej mange Ord,
man gjemmer Skjæmten til Nadverbord.
En Dugfaldsstund
fra Dalens Bund
her raktes mig min Hyrdefløjte.

Har Aakjær strøget sin tunge Le
og grebet bredt de krumme Knage,
du Mand fra Staden, kom ud og se,
hvor lange Trin en Knøs kan tage,
hvor Neget bindes med lette Baand
af Aakjærpigens adrætte Haand;
hun svigter ej,
men følger dig,
din Hjælp i Høst, din Glut i Dansen.

Omkring dig kredser i Sten og Jærn
den vide Verdens Landeveje,
men set af ingen din Arbejdskværn
du maatte bravt i Skyggen dreje. .
Saa lev da stedse her i din Dal
med Hedelærker for Nattergal,
og stak dit Hø
ved Aa og Sø
i denne Krans af disblaa Banker.

Juli 1908.

KVINDEVALGRET.

DER skrider i Lyset et frelsende Tog,
det kalder ved Smaamandens Døre,
paa Lovgiver-Porten det rungende slog,
selv døveste Drog maa det høre.
Det sender sit Bud til hvert eneste Hjem,
og Hænderne vinker, hvor Toget gaar frem.

De Mørkets Dæmoner, som Natten har dulgt,
bortglider paa Flagermusvinger,
og Frihedens Alfer, som Toget har fulgt,
de søndrede Lænker hensvinger.
Og Manden slaar Følge med Sindet i Brand;
men Kvinden hun tøver med Øjet i Vand.

Thi hvor skal hun tage det villende Mod,
som Guderne nægted de svage!
Vemodig hun løfter sin hildede Fod
og stirrer mod Vuggen tilbage.
Dog Maalet har luet, og Længslen er vakt,
en Dag vil den voxe til flammende Magt.

For længe hun sad under Formynder-Arm
og leged med Pynt og med Dukker,
for længe — som Fugl i sin gitrede Karm —
hun nipped til Smiger og Sukker;
men snart vil hun vaagne af Smigeren mæt,
da gnider hun Øjet og kræver sin Ret

Den gudskabte Ret, som hos tænkende Mænd
staar adlet blandt Jordlivets Goder,
den skulde du nægte din kjæreste Ven,
din Hustru, din Søster, din Moder!
Nej, delte de Byrden i Felt som i Lejr,
hvor skjændigt at nægte dem Part i vor Sejr!

Hvor Mændene brydes med Klinge og Kno,
der skulde hun tyssende træde,
hvor Skjæbnerne trampes med sømslagne Sko,
der vilde hun Saarene væde;
det Ømhedens Sind, som er Himlenes Skjænk,
med hende da smykked vor Lovgiver-Bænk.

Befrielsens Mærke staar tegnet i Sky'n
omkring i de fødende Lande,
og Luften er svanger med Torden og Lyn,
og Kravene stiger som Brande.
Agnete, vær vaagen, det ringer mod Dag,
snart Havmanden slipper sit kvælende Tag!

20/7 1908.

KO OG HJORT.

HVOR Lehnsgodset dækkes af sin milelange Skov,
der høstes intet Brød, og der synger ingen Plov;
uplukket Bærret raadner om Blodbøgens Rod,
mens dovne Snegle lever paa den bredeste Fod.

Og der hvor Grøften siver bag en frønnet Plankebro,
der staar en gammel vommet og kantet Husmandsko;
de lange, tynde Klove de fransker et Korn,
og venstre Øje trues af det kringlede Horn.

Forlængst hun har opslikket hvert ædeligt Straa,
hver Skræppe og hver Vejbred, som Mulen kunde naa,
og hun har strakt sit Hampetøjr, ja Nakken nær af Led,
saa hendes gamle Øre det svider derved.

Nu staar hun der og vender saa langsomt sin Skraa;
stort er det sagtens ikke, Fæho'det tænker paa;
det bulper i Vommen af Tomhed og Vind,
en Taare skrider skjævt ad den skindmagre Kind.

Da dryner hun og vaagner af sin fæiske Drøm,
hun jager rundt i Rebet som stukket af et Søm,
hun brøler vildt mod Skoven og snuser til sin Pæl,
en Oprørsgnist har fænget i en Drøvtygger-Sjæl.

Derinde ligger Skoven, saa bred og saa lang,
med grødegrønne Sletter og Græshoppesang.
Skovsyren breder Tæppet under Bøgeskyggens Læ,
og Svingeldusken dikler Ungbirkens hvide Knæ.

Og her staar hun og svelter over Grusvejens Spor,
mens Skovens Dufte tirrer de brede Næsebor;
hun snøfter ind og svælger hver Luftning lind og varm,
mens dobbelt Sulten knurrer i den rumlende Tarm.

Med ét hun buer Ryggen og den benede Krop,
og med et Stød hun vrister sin Pæl af Gruset op;
det gamle Øre svider helt blodigt derved,
og Yveret det slænger, mens hun slunter afsted.

Hun braser ind i Skoven ad den korteste Vej,
„Adgang forbudt“ og „Skovfred“ — hun ænser det ej!
Hvor urørt Engen lyser af Borst og Gyldenris,
der snuser hun sig frem til det tabte Paradis.

Den hvasse Tunge smutter som en Slange hid og did,
de blanke Græsstraa hviner, naar Tanden faar Bid,
og indefra hun trindes om Lænder og Lysk,
mens nedtraadt Mynten dufter romantisk og kysk.

— Brat slingrer over Græsset en Skygge lang og sort,
og høj og kodespændstig fremskrider en Hjort;
Græshoppen gjør en Pavse og Skovfrøen flyr,
mens knejsende sig nærmer det junkerlige Dyr.

Han bærer som sædvanlig saa hoven den Hat,
som Gud ham i et Lune paa Panden har sat;
hans Øjne skuer koldt over duvende Græs,
mens Næsens Fløje dirrer under Prustningens Pres.

Det huer ej hans Højhed at dele Skovens Ro
med denne Plebejer af en vommet Husmandsko,
hun staar ham i Næsen som Sennep og som Stank,
vil Skroget ikke flytte, jagu' faar hun Bank!

Først prøver han de Kunstkneb, der har bragt Sejren før,
og vredt han krummer Halsen som Mosens Vind et Rør;
men Koen hun vralter saa tungt og saa trygt,
hun kjender vel til Sult men kun lidet til Frygt.

Men Koens plumpe Flegma gjør Hjorten bindegal;
Standsæren staar i Bobler bag hans tykke Pandeskal:
„Det ligner godt det dumme, plebejiske Pak
at pytte ad min Krone og min junkerlige Tak!

Der slæber hun ved Øret sin skidne Tøjrepæl,
med Snavs paa Laar og Lænder og Skarn paa sin Hæl,
for sløvt ved Aftentide at malke Strippen fuld
til Hyttens kirtelsyge, forsømte Børnekuld.

Men jeg gaar frit paa Sletten og frit i hver Mands Korn
og sænker mod Protesten mit højttakkede Horn,
unyttige Skoves unyttige Drot,
en Yndling af min Frænde i det grevelige Slot!"

Det var omtrent de Tanker, han ytred gjennem Fnys;
da gik der op for Koen et osende Lys:
„Den Fyr paa disse stilkede, skabagtige Ben
har maaske Ondt isinde mod en skikkelig én!"

Ej længere hun naa'de i sin trevne Tankegang,
før Hjorten sine Takker skraatrammende svang;
de suste ned og fælded et saadant Ribbensstød,
at Koens Harm og Smerte som Brøl af Struben skød.

En Kamp der nu begyndte, som næppe før er set;
ej nogen turde gjætte, hvem først sattes Bét;
thi Junker Hjort han fjedred og fægted og sprang,
mens Koens Klove strittede og fire Patter svang.

Og langt igjennem Skoven lød Hornenes Knald,
Kopandens dumpe Støden, Gevirets rappe Fald;
thi Hjortehugget ramte fraoven og ned,
men Koen hun „gik under“, marvgruttende og bred.

Mod denne voldske, plumpe Bersærke-Boxerkunst
var Spændstighed og Gratie i Længden omsonst.
Da Hjorten vilde flygte med Mulen fuld af Blod,
to Hornspyd i hans Bringe de bødlede imod.

De tykke Kohorn rased, mens Øjnene saa rødt,
og vildt henover Sletten blev Hjorten baglænds stødt,
indtil imod en Stamme han førtes saa fast,
at Hornstødet braged i Ben som i Bast.

Her trak den Vrede Vejret, og Hjorten styrted væk
i hinkende Spring efter talrige Knæk.
Men Koen hun rejste en Brølen saa lang,
at Lehnsskovens Sletter de skogrende klang.

— — Du Husmand derhjemme paa din simestukne Lo,
naar vil *du* stinde Nakken en Dag som din Ko!

$^{12}/_{8}$ 1908.

NOTER.

u. = utrykt indtil nu.
tr. = trykt første Gang i dette eller hint Blad eller Tidsskrift.

S. 1. „*I Nattens Time*" maa anses for mit første Digt; skrevet i Kjbh., mens jeg som 19-aarig læste til Præliminærexamen paa Blaagaards Seminarium. *u.*

S. 3. „Hvad gjør det". Tr. i *Bacillen* (Vejlefjord), Julen 1910, S. 2.

S. 4. „*Mejeristsang*"; skrevet hos Esper Andersen, Jebjærg Mejeri, til et Mejeristgilde, Juli 1888; Julen 1889 afkjøbt mig for 15 Kr. — et Honorar, der dengang bragte mig til at svimle — af mit Bysbarn Mejeristen Mads Vestergaard, Fly, der lod det trykke hos *Lauritz Pedersen*, Skive († 1918), hvorpaa det solgtes ud over Landet. Senere optrykt flere Gange (bl. a. „*Mejeritidende*" 31. Decbr. 1909); undertiden er der tilføjet Vers af fremmede Hænder. Saaledes er det mit første trykte Opus.

S. 7. „*Bonde-Gymnastik*". Skrevet til Esper Andersens Gymnastikhold 1890; tr. „Tidens Strøm" 8. Aug. 1890 S. 357; omarbejdet og anvendt som Festsang flere Gange (bl. a. 5. Juni 1896, da Kjøbenhavns liberale Vælgerforening brugte den som Grundlovssang paa Wodroffllund; atter omarbejdet 4. Juni 1899 til De Unges Grundlovsfest i Frederikssund). Sml. „Derude fra Kjærene" S. 92: „*Til Danmark*".

S. 9. „Vi sad alene". Til Forstaaelse af dette og det næste Tiaars Flom af erotiske Digte (Sml. Afsnittet „Evadøtre" i „Derude fra Kjærene") være bemærket: Jeg gjorde min første Hustrus Marie Bregendahls Bekjendtskab 1886; vi forlovedes 1889; blev gifte 1893, og gik hver til sin Side 1900.

S. 10. „Ung". Med et Portræt til min Kjæreste. *u.*

S. 11. „Aa spil de Toner". Til en Musiklærer *Jensen* (Redaktørsøn fra Stege) paa *Hjørlunde* Højskole, hvor jeg var Lærer et Aars Tid. *u.*

S. 12. „Født i Juli Maaned". Frk. *Bodil Pontoppidan*, nu gift med

Prof. *Johs. Lindhard;* tr. „Aalb. Venstreblad" 5. Oktbr. 1916. Sp. 12.

S. 17. „Ifald jeg kunde danse". Tr. i „*Studenterbladet*" 30. April 1896.

S. 19. „Fødselsdag". Min Velgjører *Esper Andersen,* Jebjærg Mejeri, der paa dette Tidspunkt tillige var Stedets Landhandler.

S. 20. „Liden Maja". Maja Bing, nu Fru Kjerulf, Datter af Herman Bing, Kjbh.; tillige med Søsteren Helga Bing blandt mine Elever, mens jeg var Lærer paa Morten Pontoppidans Højskole i Linnésgade, Kjbh. 1891—92. Sml. S. 33.

S. 23. „*Dødsramt*". Skrevet umiddelbart efter at jeg uventet havde modtaget min Opsigelse ved nævnte Skole. Tr. i „*Ungt Blod*", 2. Hæfte (1896), S. 94.

S. 24. „*Hyldest-Telegram*". Til Esper Andersen, Jebjærg, efter en større Cyklesejr.

S. 24. „Jeg gik til Vindvet". Tr. i „Studenterbladet" 30. April 1896. („*Fire Digte*"; de andre tre er: „Den Gud jeg beder til", „Kain", „Ifald jeg kunde danse").

S. 27. „Gravvers". Her er tænkt paa vor Nabo *Chr. Nørgaard* i Aakjær, der ogsaa har maattet afstaa mange Træk til sin Navner Bertel Nørgaard i „Vredens Børn".

S. 28. „Der fløj en liden Sommerfugl". Skrevet i en Skuespillerinde Frk. *Benellis* Stambog; hun boede som jeg i „Det jydske Pensionat" (Nørregade 14), hvis Værtinde var Marie Bregendahl.

S. 30. „Lykønskning". Frk. *Helga Bing,* nu gift med Kaptajn Eilertsen.

S. 30. „Nat". Tr. i „Studenterbladet" 17. Septbr. 1896.

S. 31. „En Synd". Tr. i „*Ungt Blod*" 2. Hæfte (1896). S. 95.

S. 33. „Du kjender ikke Engen". Fødselsdagsdigt til Frk. *Maja Bing,* se S. 20. *u.*

S. 38. „Da man skød Trofast". Af et Brev til min Bror Jens, der i et ubetænksomt Øjeblik havde tilladt, at man skød mit Yndlingsdyr i Fædrehjemmet, bare fordi en fordrukken Nabo ønsked dets Skind til Sengeforligger.

S. 39. „Den Gud jeg beder til". Tr. i „Studenterbladet" 30. April 1896.

S. 41. „Bondestudent". Med dette Digt begynder mine ikke saa faa Lejlighedssange til Studentersamfundet paa Nørrevold, i hvilken Forening jeg optoges 1896.

S. 43. „Bryllupsvise". En af mine Elever Frk. *Helga Lund,* Ha-

raldsted, overtalte mig til at skrive disse Vers til en Pige, jeg ikke kjendte; jeg tror dog hun hed Frk. Schnack. Senere brugt flere Gange i en snæver Vending. *u.*

S. 43. „Svendemands Venner". Til min Søn *Svend,* som da var 2—3 Aar gammel.

S. 46. „Holger Drachmann". Bestilt af *Johan Ottosen* til en Jubilæumsfest i Studentersamfundet, men infamt kasseret. Sml. „Socialdemokraten" 9. Oktbr. 1896 (den første offentlige Omtale af mine Produkter!). Ved Drachmanns Død 14. Jan. 1908 trykt i „Skive Dagblad".

S. 47. „Saa sig mig". Til en Frk. Meyer, som kom meget i Det jydske Pensionat.

S. 48. „Studenter-Maj". Til Studentersamfundets Majfest under den græsk-tyrkiske Krig. Tr. i *„Studenterbladet"* 6. Maj 1897.

S. 57. „Sagn". Se „Bondens Søn" (1899) S. 9.

S. 62. „Vindenes Vise". *u.* Sml. „De fire Vinde" („Vejr og Vind og Folkesind", S. 9—21).

S. 65. „Salling". Skrevet paa Jebjærg Mejeri da en af Mejeristerne — nu Gaardejer Jens Peter Jensen, Bostrup — forlovedes med en rig Gaardmandsdatter.

S. 67. „Mejerist-Vise". Tr. i „Mejeristanden" 5. Maj 1908.

S. 68. „Om Zeus steg ned". Dette og en Række andre socialradikale Digte stod i 1898 i Bladet „København" *(Zeus* 1. Jan. 1898; *Trosskifte* 17. Jan.; *Bedst i Danmark* 25. Jan; *Smeden og Missionæren* 27. Jan.; *Da de dømte Zola* 26. Febr.).

S. 70. „Den syge Yngling". Jeg led i disse Aar meget af en Mavehistorie, som først i de senere Aaringer har forladt mig. Tr. i *„Vagten"* 1899, S. 310. (*Landsby-Digte,* foruden det anførte endnu disse sex: *I Vaande, Klokkeren, Tre Trolde, Rævejagt, Brudeslot, Herkules).*

S. 80. „Gaa i Skoven". Skrevet i *Slaglille* Skov, mens jeg et Øjeblik gik og ventede paa en Veninde, Frk. Helga Lund, Haraldsted, hos hvem jeg var i Besøg.

S. 82. „Kjesten". Senere i *„Livet paa Hegnsgaard"* S. 32; i samme Skuespil *Per Søwren, Tagjatvisen* og *Mads Tammeses Maren.*

S. 85. „Skuespillerinden paa Heden". Fru Thora Schmidt (gift med Skuespiller Albrecht Schmidt), der i Sommeren 1899 opholdt sig nogle Maaneder paa Jebjærg Gjæstgivergaard.

Heden var den endnu dengang udstrakte, lyngbegroede Jebjærg Mose, hvor jeg har tilbragt saa mange herlige ensomme Stunder, og formet i Hundredevis af Digte.

S. 97. „Natmandsvise". *Sidsel* og *Jørgen Axelsen* hed et Taterpar,

der levede i *Vroue* Kjeltringhus, hvorfra de drog tiggende omkring i Landet. De døde begge i 80'erne i høj Alder.

S. 99. „Ka Drebæk". Gammelt Familienavn i Fly. Et Mundheld, der i min Hjemegn brugtes i Kort ved Udspil af Spader-Es, lød saaledes: „Spar mig et Ord, sa' hun *Ka Drebæk*". Sml. *„Naar Bender elsker"* S. 74.

S. 102. „Den revolutionære Student". Ved Studentersamfundets Rusgilde 28. Septbr. 1899, som Led i en Dagbladsdebat (ført især i „København") om Studenternes Overflødighed. Tr. i *„Politiken"* 19. Novbr. 1899.

S. 105. „Anna". Til en kjendt og meget feteret Skuespillerinde.

S. 106. „Sophus Schandorph". Ved Digterens Baalfærd, hvor Georg Brandes talte. Sml. S. Schandorph: *„Sidste Fortællinger"* 1901. Tr. i „Pol." 7. Jan. 1901.

S. 107. „Valgsang". Ved et radikalt Valgmøde i *Lørups* Ridehus 2. April 1901, hvor Hørup talte.

S. 109. *„Foraar i Roskilde"*. Her i Gjæstgiverstedet „Svanen" (Værten hed Christensen) tilbragte jeg et Par lykkelige Sommermaaneder i 1901 og 1902 og skrev bl. a. Skuespillet „Livet paa Hegnsgaard" og mit Digt „Jylland" ; det vil sige, Slutningen blev først til 3½ Aar efter i Fru *Lunds* Pensionat, Tietgensgade 62, Kjøbenhavn, hvor jeg boede adskillige Aar mellem mine to Ægteskaber.

S. 113. „Karup Aa". Skrevet i en Sommerferie hjemme i Kaalgaarden i Aakjær, mens Leerne klingrede i Engen bag om de lave mosgroede Længer. Trykt i „Ungdom" (Louis Levy), 1901, S. 107. Digtet honoreredes af Ernst Bojesen med 10 Kr. Det var nøjsomme Tider.

S. 116. „Hedelandet". Tr. i „Den danske Turistforenings Aarsskrift" (Red. Mylius Erichsen), 1902, S. 71.

S. 118. „En Fabel". I Anledning af Regjeringsvenstres Takke-Gang til Christian IX. Tr. i *„Tidspunktet"* (L. C. Nielsen), Nr. 1, 1. April 1902.

S 120. „Min Hjemmen". Tr. Gyldendals Jule-Katalog, 1901, S. 1, med Udeladelse af 3 Vers. Man havde bedt mig om nogle biografiske Data. Sml. *„De tusind Hjem"*, 5. Oktbr. 1902.

S. 121. „Julebrev til Hjemmet". Sendt mine Sødskende fra Kjbh., mens de alle var forsamlede i Fædrehjemmet Julen 1901. Tr. i *„Vestjyllands Soc. Dem."* ' Julenumer 1906.

S. 122. „Jacob Hegel". Jubilæumsdigt. Hegel-Fest 18. Jan. 1902.

S. 123. „Viggo Hørup". Ved Hørups Begravelse 23. Febr. 1902; Lørups Ridehus.

S. 125. „Frederiksberg". Ved Fr.' Borgerforenings Stiftelsesfest omkring Nytaar 1902.

S. 128. „Pressen". Ved Presseudstillingens Aabningsfest 14. Juni 1902.

S. 130. „Søren Olesen", Landsthingsmand; Lærer paa Jebjærg Højskole. Død 27. Juli 1902. Tr. i „Skive Folkebl." 31. Juli 1902. Sp. 1—2.

S. 131. „Jenn hjemm". Tr. som Indledningsdigt i „Fræ wor Hjemmen", 1902.

S. 133. „Mi Nanne, ja." Min Kjæreste *Nanna Krog*, som jeg blev kjendt med i Febr. 1902. Sml. Rob. Burns: *My Nannie, o!*

S. 134. „Arbejdersang". Til *Socialdemokratisk Ungdomsforenings Stiftelsesfest*, 25 Septbr. 1902. Se *„Soc.-Dem."* nævnte Datum.

S. 136. „Venstrevise". Ved Studentersamf. Rusgilde 27. Septbr. 1902.

S. 137. „Bj. Bjørnson". Ved Studentersamf.' Bjørnson-Aften, 12. Decbr. 1902. Sml. „Politiken", 13. Decbr. 1902.

S. 138. *„Juleaften"*. Tr. i Bransagers Blad i Ringsted, *„Venstres Folkebl."*, Julen 1902.

S. 141. „Arbejdersølvbryllup". Til min Moster *Sine Jeppesen*, gift med Arbejdsmand *Jens Kr. Povlsen*, Skive, Julen 1902.

S. 144. „Proletarborgmesteren". Borgmester J. Jensen, valgt 2. Marts 1903; Fest og Fakkeltog; se *„Soc. Dem."*, Kjbh.

S. 146. „Paa æ stur Hyw", en af Kaphøje paa min Fødegaards Mark. Digtet er en Del af et Paaskebrev til min ældste Bror Jens, som da tjente i Amerika. *Kistelbakk*, en nu tilplantet Hedebanke paa Gaardens Mark, der spillede en stor Rolle i Barnefantasien. Tr. „Skive Folkebl." 2. Juli 1903.

S. 146. „Ev. T. Kristensen". I Anledning af hans 60 Aars Fødselsdag. Tr. i „Højskolebladet" 26. Juni 1903.

S. 147. „De syge Typografer". Ved en Fest i Kjbh. til Fordel for *Typografernes Stiftelser* af 1857.

S. 149. „Ruskantate". Studentersamf.' Formand 1903 var *Viggo Lachmann*. — *Oscar Mathiesen* havde dekoreret Trappeopgangen i det nye Studenterhus paa Frueplads; *en Tyr* i Gibs stod paa en af Reolerne, paa Væggene hang Portrætter af *G. Brandes, Høffding, Drachmann*, og „hin Syge" d. e. *J. P. Jacobsen;* Berendsen = *Ivar Berendsen;* Bloch = *Blochs* Verdenshistorie; i Foredragssalen stod en høj Statue af *Pallas Athene* (en Gave af Fru Vullum); Jensen = *Joh. V. Jensen*, nylig kommen hjem fra Amerika.

S. 156. „Fræ den jen Jepp aa te denaan". Til Antiquarbogh. *Jeppe Povlsen Skadhauge,* Fiolstræde.

S. 156. „Husmandsbryllup". Til min Søster *Kirsten* da hun giftede sig med Arbejdsmand *Frederik Pedersen,* Fly, 13. Novbr. 1903.

S. 157. „Se dig ud". Tr. som Indledningsdigt til første Numer af *Johs. Marers Blad „Provinsen"* 3. Jan. 1904.

S. 159. „Hedens Degn". Til Lærer *Chr. Michelsen,* Haderup († 8. April 1915), ved en Afskedsfest i Haderup Kro 3. Jan. 1904. Se *„Skive Folkebl."* 9. April 1915.

S. 160. „Majsang". Til de kjøbenhavnske Arbejderes Majprocessionstog 1. Maj 1904.

S. 161. „For vi træder hverandre —". Tr. „Vredens Børn" S. 147, og „Ulvens Søn" S. 120.

S. 162. „Ole Nygaard", Afholdsagitatoren; ved Afsløringen af hans Mindesten paa Ørre Kirkegaard 22. Juni 1904. Sml. „Paa Aftægt" S. 84—91; 159—160 (Wolle Øjgaard).

S. 164. „Arbejdernes Læseselskab". Festsang til 25 Aars Jubilæet 8. Oktbr. 1904.

S. 165. „Røjter-Anners". Tr. i „Arbejdernes Julealbum", 1904. — Fløj = Fly; Trøwed = Trevad, Nabobyer til *Aakjær.*

S. 167. „Store Jon". Tr. i „Politiken" 23. Marts 1906.

S. 169. „Aften-Gjøgen". Første Halvpart skrevet under et Besøg i Esbjærg 1898, Resten Jan. 1905 i Sjørup Lægebolig.

S. 171. „Vinterbilleder". Tr. i „Politiken" ca. 25. Jan. 1905.

S. 173. *Resendaal* og *Mølgaard* i *S. Resen,* Fjends H.

S. 176. *Sejbæk;* to Hedegaarde i Daugbjærg Sogn.

S. 177. Hellesø = Helligsø østen for Sevel i Randen af den store Hjelmhede.

S. 178. „Den jydske Lyng". Sml. *„Hedevandringer"*. 1915. S. 98.

S. 180. „Glad Vise". Sml. Rob. Burns: *Green grow the rashes, o!*

S. 185. „Jens Vejmand". Tr. i „Politiken" 22. Juni 1905, siden foreviget under næsten enhver Form, i Musik, Tegning, Skulptur, Postkort og Skillingsviser. En hel Bog er skrevet imod den af *Mads Jepsen,* 1910.

S. 187. „Jakob og hans Sønner". Tr. i *„Pol."* 31. Juli 1905 og samme Dag i *„Skive Dagblad"*.

S. 197. „Barnet og den gamle Gaard". Var skrevet til Barselgildet for min Bror Gartner Hans P. Aakjærs ældste Barn. — Mit Barndomshjem er forlængst omvæltet i dets gamle Skikkelse; de skrøbelige Udhuses Lervægge regnede ud allerede i Firserne; det gamle snurrige Stuehus sank stønnende mod Jorden

1904; knap et rustent Sømhoved er tilbage af alt det, der engang var ens Liv og Lykke.

S. 199. „Bondens Datter synger". Tr. i *„Venstres Folkebl."* Julenumer 1905 (ogsaa i den øvrige radikale Presses Julenumre s. A.).

S. 201. „Gammel Kjærlighid". Sml. „Paa Aftægt", 1907, S. 140.

S. 204. „Tre-Konger". Tr. i „Pol." 7.(?) Jan. 1906.

S. 237. „Den første Lærke". Tr. i „Skive Dagbl." 3. Febr. 1906.

S. 237. „Bondevise". Skrevet i Sjørup Lægebolig umiddelbart før jeg rejste til Udlandet paa det *Anckerske Legat.* Gaarden *Jenle,* hvis Jord jeg kjøbte og døbte 1905, blev først bygget Sommeren 1906; jeg flyttede ind Foraaret 1907; kort efter, i April s. A., stod mit Bryllup med Nanna Krog. — Saaledes er det hele, som det meste hos Digteren, taget lidt paa Borg.

S. 241. „Ved Vesterhavet". Skrevet i Sjørup. Her er tænkt paa Bovbjærg, hvor jeg laa i Efteraaret 1905.

S. 242. „Jul". Til Hæftet „Julelys" (Georg Kalckar). 1906.

S. 244. „De Unges Forening". Skrevet til Ungsocialisternes Møde i Kjbh. 5. Aug. 1906. Tr. i *„Soc. Dem."* 6. Aug. 1906.

S. 247. „Hjemme". Tr. i „Tilskueren", Oktbr. 1908.

S. 248—50. „Robert Burns" etc. I Oktober 1906 besøgte jeg Burns-Landet i Vestskotland. *Lochlea* er en Forpagtergaard i Nærheden af Mauchline, hvor Burns boede hos sine Forældre fra 1777—1784.

Rob. Burns var født i *Alloway* nær Atlanterhavet, 1759. Hans Fødehjem, et fattigt Husmandssted, staar den Dag i Dag og gjæstes aarlig af mer end 50,000 Turister fra alle Lande.

De tre Digte om Burns tr. i *„Tilskueren"*, Oktbr. 1908.

S. 250. „Endnu et bitte Nyk". Tr. i *„Aarhus Amtstidendes"* Julenumer 16. Decbr. 1906.

S. 251. „I den gule Lupin". Skrevet i Sjørup Lægebolig, fra hvis Loftsværelse jeg saa mangen Aftenstund kjendte den døvende Duft af Lupinen ude sydfor Plantagen. Tr. i Ugebladet *„Gnisten"* 1. Jan. 1908, S. 45.

S. 252. „Telegrafen paa Heden". Tr. i „Politiken" 25. Aug. 1907.

S. 254. „Jagtaflysning". Tr. i „Skive Folkeblad" 31. Aug. 1907.

S. 255. „An Wolles Dreng". Tr. i „Skive Folkeblads" Julenumer 22. Decbr. 1907.

S. 257. „Den Fattiges Blad". Indledningsdigt til „Silkeborg Social-Demokrat" (Redaktør *P. Sabro* og Jacob Christiansen) 14. Septbr. 1907, med Hentydninger til den Tids hyppige Børnemishandlinger.

NOTER

S. 259—260. „Pæ Sivensak" og „Jeg gik mig ud". Tr. i „*Tilskueren*", Oktbr. 1908.

S. 261. „Bossen". „Bornholms Social-Dem.'" og fleres Julenumer, 25. Decbr. 1907.

res, 25. Decbr. 1907.

S. 262. „Kommer I snart". „Pol." ca. 25. Septbr. 1907. Sml. „Ulvens Søn", 1909, S. 91.

S. 263. „Tyendesang". Indledningsdigt til „*Tyendebladet*" 6. Oktbr. 1907.

S. 265. „Æ gammel Snejker". Skrevet til Jenles Bygmester *Kræn Michaelsen,* Grønning Kjær, ved hans Sølvbryllup i Oktbr. 1907; kort efter trykt i „Skive Folkeblad".

S. 266. „En Mindesten". Indhugget i en Sten over mine Forældre; rejst paa Fødegaardens Søndermark i Aakjær 12. Juli 1908; min Mor *Katrine Jepsdatter* døde 1890; min Far *Jens Peder Jensen* døde 1901.

S. 266. „Majsol". Sendt 16. Maj 1908 som Lykønskning til Billedhugger *Hansen-Jacobsen* i Anledning af hans Bryllup. Tr. i „Pol." 27. Maj 1908.

S. 271. „Bjærgmands-Snak". Skrevet til en Markfest i Aakjær 12. Juli 1908, og fremsagt fra Toppen af *Store Kaphøj* i Midnattens Time af Skuespiller *Maes.* Arrangementet var som anført: en Snes Hyrdedrenge med flammende Begfakler; Forestillingen overværedes af 4000 Tilskuere. Se „*Skive Folkebl.'*" *Referat* 13. Juli 1908 Sp. 9.

S. 276. „Maagen". Tr. i „Illustreret Tidende" 4. Oktbr. 1908.

S. 276. „Høvl og Knast" i Fru *Johs. V. Jensens Stambog.* Tr. i „*Vestjyllands Soc.-Dem.'*" Julenumer 24. Decbr. 1908.

S. 277—80. „Ole Stam" og „Lokesæd". Tr. i „*Det ny Aarhundrede*" Aug. 1908.

S. 280. „Løwn og Sand". Tr. i „Husmandshjemmet" 28. Juni 1908.

S. 282. „Min Fødeby". Skrevet til Markfesten i Aakjær 12. Juli 1908.

S. 284. „Kvindevalgret". Skrevet til den første Jenlefest 26. Juli 1908, hvor Fru Johanne Rambusch og jeg begge talte om Kvindens Valgret.

JEPPE AAKJÆR

SAMLEDE VÆRKER

II

JEPPE AAKJÆR

SAMLEDE VÆRKER

ANDET BIND

DIGTE 1908—1918

GYLDENDALSKE BOGHANDEL - NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA 1918

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI (DREYER)

INDHOLD.

INDHOLD

INDHOLD

OVERSÆTTELSER.

Fra Skotsk:

Af Robert Burns:

INDHOLD

INDHOLD

INDHOLD

INDHOLD

JAWN HUMØR.

A bowr herude o æ Hie
en hal Mils Vej te Øster,
der haar a Lov aa spild mi Tie
Mi Bøen ka lieg omkring æ Damm
og spytt saalaant, a lyster.
og trimmel To med Kaaren;
mi Awteskuen ku gjør det samm,
skjønt hun er stywlelaaren.

Med Greef og Skovl hwer Dawsens Daa
en gaar og affensirer,
og a er gløj, og a er glaa,
hwor anner grovelirer;
for ha en Sind saa lærki-let,
en bette Kwind, en ynder,
og spis sæ mæt og slid sæ træt,
det passer *wal* for Bønder.

Mi Nobo aalle nue Tid Aas
war med de drutt hæ dovnle;
han haar en Bøl og a en Hos,
tho saa læ vi jo Vovnle;
han gjør for mæ en Søndesbied,
imen hans Støwt *a* stander;
han hjælper mæ, a hjælper Pie,
søn hjælper vi hweranner.

Hie, Hede; *aa spild*, at spilde; *Tie*. Tjære; *Bøen*, Børn; *lieg*, lege; *trimmel To*, trimle Taa, en Leg, hvor man med Hænderne griber om Stortæerne paa sine egne korslagte Ben, mens man som et Nøgle ruller ned ad Bakke med Hovedet forrest; *Awteskuen*, Aftægtskone; *stywlelaaren*, lovlig stiv; *Greef*. Greb; *gløj*, rask i Tøjet; *glaa*, glad; *groveliror*, grubler; *ynder*, elsker; *Nobo*, Nabo; *aalle*, aldrig; *nue Tid Aas*, nogen Tid paa Aaret; *drutt*. trevne og tunge; *hæ*, eller; *dovnle*, dovnladne; *Bøl*, kastreret Tyr; *Hos*. Øg; *læ Vovnle*, er fælles om et Vogn-Spand; *Søndesbied*, Søndagsbéd (Béd = den Tid Hestene er i Tøjet); *imen*, mens; *Støwt*, Trillebør; *stander*. gjør i Stand; *Pie*, Per; *søn*, saaledes.

Og haar mi Kuen en hægen Bej,
saa ska jo Pies smaag'e,
og Pies sender lisse rej
en Kovring, nær *de* baage;
og somtid med en jenle Dram
en gjør hinaan tegue;
tho byd det ledt er ingen Skam,
nær ett en haar det stue.

Vild Fattefolk kuns støtt hinaan,
med hwad der søn vil gnav wos,
saa skuld I si, hwor vi sku kraan
og aalle mie klav wos.
Men Smofolk ved ett, hwad de kan,
får de staar te æ Hammel;
de kund jo løwt æ hiele Land,
saatt *de* dje Rygge sammel!

Men jawn Humør te dawle Sled
det maa no aalle fattes,
hwis ett en ska gaa fræ æ Bed
og aaltfor tidle mattes;
den fæk *a* med mæ fræ æ Red
— mi jennest Arpaart wa'e —
den faar mi Bøen laa i dje Kled
nær *de* skal ad æ Dae.

19/10 1908.

Kuen, Kone; *en hægen Bej*, en velsmagende Bid; *smaag'e*, smage det; *lisse rej*, ligesaa selvfølgelig; *tegue*, tilgode; *stue*, store; *kraan*, knejse; *klav*, klage; *får*, før; *staar te æ Hammel*, (om Heste), der staar til Hammelstokken, ɔ: ta'r et Tag; *løwt*, løfte; *gaa fræ æ Bed*, gaa fra Biddet (om Værktøj, Leer, der sløves); *tidle*, tidlig; *fræ æ Red*, fra Reden (ɔ: Hjemmet); *jennest Arpaart*, eneste Arv; *wa'e*, var det; *laa i dje Kled*, lagt i Klædet, ɔ: Knytteklædet, hvori Fattigmandsbarnet har sin Habengut; „*nær de skal ad æ Dae*“, udad Døren = ud at tjene deres Brød.

SANG FRA GRUBEN.

Vi er graa, graa Mænd,
som af ingen Glæde ved;
vi er smaa, smaa Mænd,
som maa altid dyb're ned.
Med en Muldklump ved vor Sko
og en større ved vor Sjæl
skubber vi til Grubens Dryppen Børen langs sin Fjæl.

Vi er graa, graa Mænd,
som tog Farve af vor Grund,
vi er smaa, smaa Mænd,
stemplet fra vor Fødselsstund.
Med en Hakke, bred og tung,
huler vi vor Minegang;
Klumpens Bragen, naar den styrter, er vor Muntringssang.

Vi er graa, graa Mænd,
armere end Hulens Kryb,
vi er smaa, smaa Mænd,
fængslet til vor Grubes Dyb.
Jordens Aande, klæg og kold,
stiger mod vor blege Mund,
som engang den mod os aander i det sidste Blund.

Vi er graa, graa Mænd,
graa i Syn og graa i Sjæl,
vi er smaa, smaa Mænd,
lænket til en leret Pæl.
Ser vi fra vor vaade Grav
mod den lyse Verden op,
skjælver i en magisk Længsel Trællens trætte Krop.

Vi er graa, graa Mænd,
med kun ringe Raad til Haab,
vi er smaa, smaa Mænd; —
Brødre, hør vort Afgrundsraab!
Hjælp os fra vor Grubes Gys
op til Sol og Dagens Kaar,
før paa Livets sprukne Klokke Dødens Knevel slaar!

Oktbr. 1908.

TIL EN REJSENDE BRUD.

KOLUMBUS drog til Amerika,
der hildedes han i Rænker;
de førte den stolte hjem derfra
i nagelboltede Lænker.

De drager nu selv til Amerika,
mens Efteraarsregnen stænker,
og lader Dem binde hjemme fra
i rosen-naglede Lænker.

Saa far med Fred til Amerika
— Kolumbuses Vej — jeg tænker,
de føles ikke saa tungt endda
de Hymens smykkede Lænker.

Men er De mættet af Sydens Lyst
og Duft af gyngende Lianer,
da tænk paa Lyngen ved Jyllands Bryst
og Fjorddalens syngende Svaner.

26/10 1908.

TIL PETER NANSEN.

FESTTELEGRAM.

TILLADER de høje Gjæster,
jeg fra min fjerne Plads
— tredive Mile til Vester —
hæver for Nansen mit Glas!

Om Digtning har Flod eller Ebbe,
er vor vel skilt ved en Elv;
men den skulde prygles med Kjæppe,
som bare vil se sig selv.

26/10 1908.

JENS VED Æ BÆK.

Jens ved æ Bæk
gik te Møll med hans Sæk,
den war aalfuld af Maalt, uden Lap heller Læk.
Jens stunted væk,
han war strunk i hans Stræk,
og han pæst, men' hans Kjæp lisse javnle slo Smæk.

Jens ved æ Bæk
mødt en fuldajte Gjæk
med en Hund i æ Reef og en Flask i hans Fek.
Jens med hans Sæk
rend i Sto po æ Flæk;
war der Brændvin aa hætt, stod han ett fræ æ Hækk.

Jens og æ Gjæk,
da de tow kam i Træk,
bløw de kjøn ved aa kulp, te æ Flask den war læk.
Jens bløw saa kjek,
aa, saa himlendes fræk,
og en klyvende, dryvende Stjern han da fæk.

Jens ved æ Bæk
fild ikold med hans Sæk,
saa hans Pues fæk en Hwol, og hans Maalt ralled væk.
Jens med en Træk
bøj æ Møller hans Sæk;
men en Kjån for æ Kwån fand der ingen aa knækk.

---

aalfuld, helt fuld; *Maalt*, Malt; *pæst*, stødte Vinden ud over Læberne; *men'*, imens; *javnle*, jævnlig; *fuldajte*, temmelig fuld; *med en Hund i æ Reef*, ɔ: en Rus, en Donner; *Fek*, Lomme; *aa hætt*, at hitte; *stod han ett fræ æ Hækk*, stod han ikke fra Hækken (siges om Faar); *kam i Træk*, kom i Lag; *aa kulp*, stordrikke, med dybe Kluk; *Stjern*, Rus; *fild*, faldt; *Pues*, Pose; *Hwoll*, Hul; *ralled væk*, trilled væk (under Larm); *bøj*, bød; *men en Kjån for æ Kwån*, men en Kjærne for Kværnen.

Jens ved æ Bæk
ga hans Kjælling en Skræk,
da han rat hind en Pues, der war swoter end Blæk.
Jens ved æ Bæk
med det samm fæk en Ræk,
saa hans Ryk fæk en Knog, og dje Raag fæk en Knæk.

Lær af Jens Bæk,
hwis du møder en Gjæk
med en Hummel i æ Ør og en Flask i hans Fek,
frister han fræk,
swor ham aalle en Kwæk,
skynd dæ hjem, men' ino do haar Maalt i di Sæk!

27/10 1908.

TO FORKYNDERE.

De beder derinde for aabne Døre,
mens Lærkerne synger for døveste Øre.

De beder, de beder; en Snøften, en Mumlen,
en Lyd som af Kvægets Mørkegumlen.

De beder om Naade for sig og sine,
for andre de beder om Helvedes Pine.

Præsten staar sort mod den hvide Væg,
grader Bevægelsen ud over Salen,
lægger med Tomlen i Bogen et Læg,
stryger sig stramt ad sit side Skjæg
og skrider fra Texten til Talen.

---

rat hind. rakte hende; *swoter.* sortere; *en Ræk.* et Slag; *Knog.* let Kvæstelse; *Gjæk.* Skjælm; *en Hummel i æ Ør.* ɔ: en Rus; *men' ino.* mens endnu.

Flittig han grumser Alverden til,
intet han agter, og lidet han levner,
har man bare det Sind, der vil,
da findes jo lettelig Revner.

Engen ligger saa lys og grøn,
Havren ringler saa fint og stille.
Verden er altid stor og skjøn,
Menneskehjærtet saa trangt og lille.

Præsten raser en Time fuld,
svælger i pyromaniske Drømme,
pisker med Nælder Syndens Kuld,
svider med Svovl og Edderstrømme.

Brat, som vilde han noget kløve,
hugger han Haanden i Pultens Planke:
„Satan gaar rundt som en slugvorn Løve
med oprejst Hale og Manke!

Gud skal sanke hver Synd i Sæk,
lusker sig nogen fra Dommen væk,
skal Fanden paa Forken ham hente;
hvad du har syndet som vild og ung,
hvad du har drømt under Dynen tung,
en Dag skal det sones — med Rente!

„Item" (nu synes hans Grumhed mæt)
„Herren skal gribe sit Vaskebræt,
tvætte dig Synder, Plet for Plet!"
Forsamlingen snøfter bevæget.
Men Præsten trænger skam mest til Tvæt,
thi han har spildt Æg i Skjægget.

Salen er fyldt til inderste Krog,
Kroppene damper som Kedler i Kog.
Mændene skutter sig tavse paa Bænken,
blege af Angst og Eftertænken.

Gamle Kvinder med visne Hænder
sidder og fingrer ved Bogens Spænder.
Unge Piger med trinde Lænder
kan ej tøjle det viltre Sind,
lukker bestandig Synden ind
i det sunde, blomstrende Hjærte.
En har danset for ganske nys,
én har nippet bag Diget et Kys,
nu volder det Glutten Smerte.

Præsten er atter paa Sjælefangst,
Dumhed er Krogen, hans Madding Angst.
„Øxen er lagt ved Roden!"
Hjærtet han saarer Sting i Sting,
Jordens lysende runde Ring —
han sparker den bort med Foden.

— — — Da med ét en Svale svæved
ad det aabne Vindve ind,
fløjtende den brat sig hæved
op paa Bjælken lang og trind.

Et Sekund den ganske stille
sad beklemt og titted ned,
som den vilde maale Højden
af sin egen Dristighed.

Men saa spændte den sin Strube
til en kaad og hedensk Sang,
og fra Brystets spæde Grube
Jordens muntre Toner klang.

Alle Jublens Klarinetter,
Dansetrin til Silkeslæb,
Kvindekys i blide Nætter
toned af det Svalenæb.

Og den sang om modne Druer
vældende af Klippens Sten,
sang om grønne Kakaduer
paa Mangrovetræets Gren.

Sang om Styrt af vilde Floder
i det fjerne Afrika,
sang om Nilen, Havets Broder,
Middelhav og Marmara —

Om Flamingo'er, rosenrøde,
lysende langs Syrtens Bugt,
— hvad en lille Fugl kan møde
paa sin muntre Verdensflugt.

Sang og sang! om Sommerrugen,
som har gynget Kjærnen fuld,
sang om alt, der gror og grønnes
i og om og over Muld.

Sang om Sol og brune Bier,
dansende om Kubens Karm,
sang om hvert et Straa, der dier
Jordens underspændte Barm.

Sang om Bækkens lange Latter
over alt og Ingenting,
sang om Aaens Arm, der fatter
Landet i et Kjæmpesving.

Sang om Bær, der ensomt rødme
i den brune Hedelyng,
sang om Æbleblomstens Sødme
og om Gjærdesnerlens Slyng.

Sang om Strandens Baad, der prøves
under Støj af Klittens Børn,
mens Septemberluften kløves
af den vilde Fiskeørn.

Sang om lyse Sommernætter,
Mosebryg og Møllebrus,
klingre Slag af sorte Spætter,
Aftenrøg af øde Hus.

Sang om Kvæg i Hjorde hvide
og den stolte Hjorts Gevir,
Svaleleg ved Aftentide
om et skovgjemt, irret Spir.

Og den sang om Morgenrøde,
sang om Hejredans i Dug,
naar en Falk gi'r Ungen Føde
under stive Tidslers Buk.

Sang om Jordens største Lykke,
sang det op i Præstens Spind:
Mand og Kvinde, elskovstrygge,
ømt forenet, Kind mod Kind!

Og nu selv en varm Forkynder,
nidkjær indtil Marv og Ben,
synger den om søde Synder
bag en dugget Hybengren.

Jubler ud sin galne Viden
om et Hyttetag af Rør,
dér en Rede lun og liden
bag en revnet Forstu'dør.

Og den ler sig Vingen kroget,
som den sig i Siden tog,
gjør et Hop og slipper noget
ned i Præstens sorte Bog.

Men forfærdet ved sin Gjerning
ud den sig fra Bjælken svang,
mens med Djævlen kastes Terning
om din Sjæl endnu engang.

9/11 1908.

TIL EN PLOVKAMMERAT.

Vi døjed og pløjed paa Fædrenes Grund,
mens Hjejlerne fløjted fra Lavningens Bund.

Da sprang der en Skagle, i Staa gik vort „Ho's“,
og Pokker tog Ploven, og Livet tog os.

Men endnu vi elsker hver Hjejle paa Knold,
og stadig vi fører en Plov i vort Skjold.

$^{14}/_{11}$ 1908.

VIGGO HØRUP.

Saa rejses Sten for Døgnets bedste Mand,
som længe dvæled i sin Tystheds Have.
Thi hvad du end har tabt, mit Fædreland,
du var bestandig rigt — ved dine Grave.
Og skjønt dit Navn kom sjældent i *hans* Mund,
fordi han havde Sky for tunge Navne,
var det hans Pulsslag til hans sidste Blund
sit Land ved al sin lyse Kløgt at gavne.

Han var ej Manden med den ene Tanke,
der kløver Rummet for den nye Dag,
men tusind Tankegnister, lynildblanke,
sprang fra hans Esse i *vort* Hjærteslag.
Hvor har han glødet vore unge Kinder
til nye Tag i Nederlagets Stund,
naar ingen uden han saa Fyr bag Sund
og Frafalds Taager knuged alle Tinder.

Han var en Spejder ind i Fremtidslandet,
det Land enhver med Graad har stirret paa,
den fjerne Kyst med lyse Løfter randet,
men som vi aldrig, aldrig *selv* skal naa.

Den Viden har dog ej *hans* Ildhu hemmet,
han var ej nogen haabløs Pessimist;
thi der er anden Tro end den paa Christ
og andre Haab, end dem vi fik beskjæmmet.

Han saa i Frihed Livets dulgte Kilde,
derfra hans Had til alle gjorte Baand;
mod Thybo-Pral han satte Folkesnille,
derfra hans Kjærlighed til Vid og Aand.
Og Folkeguldet dybt i Undergrunden
med Sprogets Bor han løfted op fra Bunden.

Den som har set ham under Bøgeløvet,
naar Juniflaget til hans Vid slog Smæld,
naar Fjendens Vaaben, ved hans Ordkunst døvet,
blev gjort til Prise i et Spottevæld,
han glemmer aldrig Lyset paa hans Pande
og ej hans Øjes stærke Tindrekraft,
som naar en Kriger mod en Angrebsbande
med løftet Hoved slipper Lansens Skaft.
Hvor var han skjøn i Ordets Kunst og -Formen,
skjøn i sin unge, kjække Fremadstormen!

Hvor gjerne hørte vi hans lette Pile
i Døgnets tungtbevæbnede Debat!
Som David kunde han i Kampen smile
ad Reaktionens plumpe Goliat.
Og Goliat — ja, han fik mærke Slyngen,
dens flinke Sus, dens muntre Stenes Syngen!

Vi gaar en ond og uglad Dag imøde,
da det som laa ved Horisontens Bræm
som Truselsky mod Land og Folkegrøde
skal fedtes, fuskes, luskes, lumskes frem.
Vær da paa Plads hver Mand i Gaard og Hjem!
Tag frem hans Vid, hans Glød, hans Fylkingstaler,
hans Svøbes Strimer og hans Kampsignaler!

Saa fjern da Dækket fra hans Mindesmærke,
og blot hans Pande for den danske Regn,
at han ved sine Træk, de kloge, stærke,
kan tale til os som et Kampens Tegn.
Saa længe Viddets Lyn om Pennen knitrer,
hans Hoved højt i Brændingssprøjtet staar,
og frie Aander fange Sejr og Saar,
mens Kunstnermalmen i hans Bryn forvitrer!

22/11 1908.

DORRES SANG.

GAMMELT MOTIV.

JEG gaar i tusind Tanker
og elsker den, jeg ej kan faa,
han vist i Glæden vanker
mens Sorg jeg lide maa,
stor Sorg, som jeg i Hjærtet bær
for dig min Ven saa kjær;
det voldte falske Mennesker
og derfor Sorgen er.

O, havde jeg ej skuet
dit Ansigt og de Øjne blaa,
saa var jeg aldrig kommet
til Kamret, hvor du laa,
saa bar jeg ej paa dette Sting
her inderst i min Barm
og kjendte ej den Angstens Ting,
som nu gjør kold og varm.

Nu er jeg mere ensom
end Træet paa min Moders Grav,
naar det om Natten suser
bag Kirkelaagen lav,
og i dets stille Skyggefavn
jeg finder snart mit Sted,
det eneste jeg kjender nu
hvor Sorgen gi'r mig Fred.

Efteraar 1908.

LIMFJORDEN.

HVOR herligt du lyser, du krummede Fjord,
der slynger de Sløjfer i Sønder og Nord,
du Vindenes Orgel, du tonende Vand,
der bræmmer med Skummet din riflede Strand!

Mod laveste Hytte som højeste Tegl
du leende løfter dit smigrende Spejl;
og Baadenes Flokke, de sejlhvide smaa,
du hvister saa højt, som din Bølge kan naa.

Smaaøerne slumrer paa Bredningens Bryst,
og Kirken hun lyser saa kjønt paa din Kyst;
i Spejlet mod Bredden, naar Solen er lav,
staar Taarnet forsænkt som en Elfenbensstav.

Bag Baaden der jubler det badende Barn,
mens Faderen reder det skjællede Garn;
Vestsolen beføler hans Hue og Kind,
og Straalerne strømmer i Maskerne ind.

Hør Tamgaasens Gjæk fra den lerede Brink,
hvor Sol gaar i Hav under milelangt Blink;
en Plasken med Aarer, en Svirren af Myg,
en Rørsangers Fløjt i den sænkede Byg.

— Men Billedet skifter saa let som en Vind,
min Fjord har vel tusinde Masker og Sind;
mod Kvæld kan den kysse din Stævn med et Smil,
ved Gry maa den danse med Stormen en Ril.

Se Maagernes Hvirvlen, hør Spovernes Træk, —
et Strøg mod dit Hjærte, og Lyden er væk!
Hvi skjælver du, Hjærte, hvi drypper min Graad?
Jo, Barndommens Spover de krydsed min Baad.

— Ej fandt du, o flyvende Svane, en Kyst,
hvor renere lyste dit tonende Bryst;
og hvad kan vel løfte din dragende Sang
som Fjorddalens Bugtning saa lys og saa lang!

— Hist Fiskeren tjærer sin bugede Kjøl,
mens langt over Vigen gaar Køernes Brøl;
ved Bækken, hvor Bugten den bøjer sig ind,
der skridter en Pige saa fast og saa trind.

Hun løfter fra Aaget den blinkende Spand
og skyller ved Bækken dens Munding og Rand;
mens Blomsterne myldrer om Ankel og Kjol,
hun malker sin Ko i den stigende Sol.

— Hvor herligt fra Klinten at tælle de Næs,
de hundrede „Hager" med saltsvedet Græs,
med Stude i Række og Kalve i Ring
og spejdende Terner i sejlende Sving!

Hvor dejligt at se i det kimede Gry
letsløret ved Bugten en rødstenet By,
hvor Duerne kredser om Toldhusets Tag,
mens yderst paa Molen der flimrer vort Flag!

— Hvor fattigt du var dog, mit Fædreneland,
om ikke du ejed din Fjord og din Strand,
de krogede Hager, de bittesmaa Næs,
hvor Rylerne ruger i saltsvedet Græs!

Men blev du end fattig paa Skov og paa Land,
du vandt dig Erstatning i syngende Vand,
og Fjorden med Vader og Vejler og Vig
den gjør dig for Øjet saa kjær og saa rig.

Thi den, der ved Fjorden som Mand eller Barn
har jublet og tumlet med Baad eller Garn,
han glemmer ret aldrig paa Jorderigs Rund
hint Maaneskinsspejl paa dit ensomme Sund.

Og den, der som Yngling bag Fjordsivets Hang
har kysset den første, den saligste Gang,
han ejer et Minde, som aldrig vil dø,
han kommer hver Sommer paany til din Sø.

Decbr. 1908.

SVALEN.

Hør hvor let dens Vinge smækker
mod den tunge Kløverdusk,
mens den som en Skyttel lægger
Farten gjennem Røg og Rusk.

O, du lille verdsligkaade,
Flugtens fødte Favorit,
som til Livets tunge Gaade
ikkun har et let „Kvivit!"

Vilde du kun tit mig følge
lig en lille venlig Aand,
som du nu paa Luftens Bølge
næsten strejfede min Haand!

Vilde du kun tit mig lede
som i hine fjerne Aar
paa min Barndoms tunge Hede
til min Faders lave Gaard!

Aa, naar du paa Blæsten vendte
og mig i mit Ansigt saa,
var det næsten, som du kjendte
Barnesindets Sorger smaa.

Ja, det var som om du tøved
et Sekund og fritted mig:
„Hvi er lille Bror bedrøvet,
hvorfor ikke glad som jeg?"

Men naar du saa Gaarden stige
bagom Kaalgaard-Popler frem,
svandt du langs det lange Dige
— for at følge andre hjem.

Sildig Aften, tidlig Morgen:
samme Flugtens muntre Sting;
samme Svinden, tyst, forborgen,
som var Sagen ingen Ting.

— Naar en Dag mit Blik skal briste,
og min Aand maa flagre frit,
bân du Vejen for min Kiste
med dit elskede: „Kvivit!“

29/12 1908.

DER SO TOW KRAGGER.

DER so tow Kragger po Kistelbakk
nej, som æ Suel den skjenner! —
den jen den nevved den aan i æ Nak,
for de war tow Hjatens Venner.

Saa fløw de da op po dje villerst Ving,
nej, som æ Suel den skjenner! —
for Kos! som søn en Pa Tow ka swing,
nær føst det er Elskov, der gjenner!

Saa standed de dem en vilre Red,
— nej, som æ Suel den skjenner! —
af Gren saa glatt og af Stror saa skred,
saa ingen kund ønsk sæ en pænner.

so. sad; *tow Kragger.* to Krager; *skjenner.* skinner; *nevved den aan.* næbbede den anden; *Hjatens.* Hjertens; *dje villerst Ving*, deres bedste, rappeste Vinge; *søn en Pa Tow.* saadan et Par; *gjenner.* driver paa; *standed.* laved; *Stror.* Straa; *skred.* nette og glatte; *en pænner*, en pænere.

Dér lod de dem hwist af Vind og Vejr,
— nej, som æ Suel den skjenner!
og haaj æ saa skjøn, ja, Taarier sejr,
laant skjønner end Kragger fortjenner.

Snaar kravlt der en Ung paa hwer en Pind
— nej, som æ Suel den skjenner!
saa swot som æ Muer i Sind som Skind;
den Swej er der ingen, som lenner.

Aa, war en som søen en betle Fowl,
— nej, som æ Suel den skjenner!
saa vend a aalle med Grêf og Skowl
en Awer saa saaned og stjenne.

No gor a saa stogend laangs Kistelbakk
— nej, som æ Suel den skjenner!
for tow ka nevves, og tre ka snakk,
men den ka kuns sukk, der bløw jenne.

3/1 1909.

IMELLEM TO MØRKE HØJE.

IMELLEM to mørke Høje
jeg vogted som Barn min Faders Faar,
og Mulden gav mig sin Møje,
og Solen flammed mit Haar.
Men Verden tindred i Dis og Drøm,
og Barnelængslerne vimred
som Siv i den dybe Strøm.

---

hwist, kaste op og ned; *Taarier*, Taaber; *laant*, langt; *Swej*, Svie; *lenner*, lindre; *betle*, bitteliden; *vend*, vendte; *Awer*, Ager; *saaned*, sandet; *stjenne*, stenet; *stogend*, stærk. foroverbøjet; *jenne*, alene. — Det bemærkes, at *stjenne* og *jenne* er fuldt forsvarlige Rim paa *skjenner*, da *r*'et i Slutning af Ordene som oftest er stumt i Fjandbomaalet.

Imellem to mørke Høje
der saa jeg dig, Mor, saa trælsomt gaa
med Sorg i det søgende Øje
og Tørklæd' om Tjavser graa.
Der kom du saa tit og strøg min Kind,
og Strikkepindenes Tinglen
lød sølverne ømt til mit Sind.

Imellem to mørke Høje
Fuldmaanen saa jeg for første Gang,
som langt i Havet en Bøje
i Himmeldybet den hang.
Jeg fulgte dens Vej over stille Land
saa mangen daarende Aften
langs Bækkes klukkende Vand.

Imellem to mørke Høje
jeg stirred mod Tordenens Lynildsskrift,
saå Rugen lydigt sig bøje
for Bygens voldsomme Drift.
Saa blev jeg blandt tvende Mødre delt,
min egen Mor og Naturen,
og ingen jeg svigtede helt.

Imellem to mørke Høje
kom Kysset til mig paa bitte Sko,
foran mig i Skjørt og i Trøje
det stod i Lyngen og lo.
Da blev mit Hjærte saa fuldt og trangt,
men da jeg vilde det fange,
det ilede milelangt.

Imellem to mørke Høje
jeg ledte med Nyn mit Plovøgsspand,
mens Skyggen fra lyngladne F'øje
laa tungt paa det stride Sand.
Og svandt alt Lys af mit Digt en Stund,
da var det de Højes Skygger,
der mørkned mit Sangvælds Bund.

Imellem to mørke Høje
der vilde jeg gjerne sænkes ned
en Dag, om det kunde sig føje,
da Byggen af Skederne skred.
Saa havde jeg fundet det gamle Spor
og kunde nu evigt slumre
i Hjemmets hellige Jord.

4/1 1909.

DEN JYDSKE FORSKNINGS OLDERMAND
H. F. FEILBERG.

HWOR er æ skjøn, te *de* er te,
som vil det gued bewaar,
som goer saa biel og æsler ve
og kan sæ aalle spaar!

— *Do* war saamøj en stredde Knop,
der gjord en stywle Bied,
der vild, æ Awr skuld ploves op,
får Dawsens Suel gik nied.

Si dæ no om, og kik tebaag:
En Omfer heller tow,
læd ham saa komm, æ Awtenskraag,
og hwil sæ po di Plov!

Og gor æ Maan saa taangle op
og skjarer po di Rue,
der dripper Sagn i æ Lyng si Top
og Guld af hwer *di* Fue.

15/1 1909.

---

biel. flittige; ***æsler ve.*** arbejde uden Stands; ***stredde.*** dygtig, fast paa Benene; ***stywle Bied.*** et godt Stykke Dagværk; ***æ Awr.*** Ageren; ***Omfer.*** Omfure, een Fure op og een Fure ned til modsat Side; ***Kraag.*** Krage; ***taangle.*** tungt, tungtladende; ***skjarer.*** glimter svagt; ***Rue***, Rude; ***Fue.*** Fure.

VED ENGSØEN.

MAA jeg tage din Haand, nu det dufter af Hø,
og den sølvblanke Helt skjærer Strimer i Sø,
maa jeg føre dig did til den nærmeste Stak
og se Kjærulden kysse paa Skjørt og paa Frak?

Maa jeg lægge min Arm om dit vigende Liv,
mens det knitrer af Sol i de sænkede Siv,
maa jeg løfte dit Slør over Straahattens Rand,
her hvor Aakandens Blad breder Bro over Vand?

Se, dit Haar er saa gult som en Bygager-Sti,
og den høstmilde Sol fletter Guldtraad deri;
naar jeg hvisker ved Øret, hvor Kinden er brun,
o, hvor bølger det kjært i Smaagrubernes Dun!

Og dit Blik gaar i Drøm over Aakande-Bro,
mens du vipper en Blomst paa din vristhøje Sko,
og en Græshoppe stryger sin Mos-Violin,
og du trykker min Haand i et langt: „Jeg er din!"

4/5 1909.

RINGEN.

HAN gaar og tænker, hun gaar og traller,
hun traller snart til Alverdens Ting,
og hendes Latter af Struben gjalder,
da rød han minder om Fæstensring.

Han gaar og skjæver, hun gaar og skjænder,
hun skjænder nu for Alverdens Ting,
for Letsinds Luner, der langsomt vender
paa Elskovs Veje et Sind omkring.

Han gaar og fløjter, hun gaar og flæber,
hun flæber snart ved Alverdens Ting;
og Spørgsmaal saarer, og Svaret dræber,
som Frosten dræber en Knop i Spring.

Hun gaar og pylrer, han gaar og pytter,
han pytter nu ad Alverdens Ting.
Men hænde kan det, han Haanden knytter
om denne snærende lumske Ring.

7/5 1909.

EN LYSTIG SANG.

SKOTSK MOTIV.

En lystig Sang, ja en lystig Sang,
kan ingen gi os en lystig Sang!
Min sidste Daler saa gjerne sprang,
blot én nu gav os en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang
gi'r Armen Styrke og Hamren Klang,
og Dans blev selve den Haltes Gang,
hvor Foden gik til en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
til den vi mejer vor Rug paa Vang,
og tager Svenden sin Glut paa Fang,
han gjør det helst til en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
saa Tryk og Tynge fra Barmen sprang.
Blev Hyttens Skodder dig lovlig trang,
stem Ryggen mod til en lystig Sang!

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
hvori Alverden sig muntert svang!
Og spandt os Præsten sin Ten for lang,
vi klipper af med en lystig Sang.

En lystig Sang, ja, en lystig Sang,
til den har Livet som Døden Trang;
og skal jeg slutte *mit* Liv engang,
jeg gjør det helst ved en lystig Sang.

$^{12}/_{5}$ 1909.

BONDEN OG SKRÆDDEREN.

DER kom en Skrædder til vor By:
Klip—Klap og Klip!
Han skulde mig en Kjortel sy.
Klip—Klap og Klip!
Men saadan skar han af og fra
— eja, af og fra —
at der kom Buxer ud deraf.
Klip—Klap og *Klip*—Klap og Klip!

Da Næven jeg i Bordet svang,
Klip—Klap og Klip!
saa Saxen over Kovsen sprang,
Klip—Klap og Klip!
„Af Buxer har jeg mer end nok —
heja, mer end nok!
og fler betales med min Stok!
Klip—Klap og Klip—Klap og Klip!

Der stod to Tøfler for en Dør,
Klip—Klap og Klip!
hvor aldrig jeg saa Tøfler før,
Klip—Klap og Klip!
Og da jeg ind i Sengen saa,
eja, Sengen saa,
den Skrædder bag min Datter laa,
Klip—Klap og Klip—Klap og Klip!

Den Maane grined grumme fæl,
Klip—Klap og Klip!
da jeg tog Skræd ren ved hans Hæl,
Klip—Klap og Klip!
Og over Kaalgaarddigets Bræm,
— heja, Nældebræm —
jeg hjalp ham lidt ad Vejen hjem,
Klip—Klap og Klip—Klap og Klip!

Hans Fingerbøl, en Kjende klemt,
Klip—Klap og Klip!
det havde han i Sengen glemt,
Klip—Klap og Klip!
Og Tøsen, som min Datter fik,
eja, nødig fik!
den ligned Skræd'ren paa en Prik,
Klip—Klap og Klip—Klap og Klip!

Nu sidder jeg bag Vindvets Læ,
Klip—Klap og Klip!
og fimper Barnet paa mit Knæ,
Klip—Klap og Klip!
Det peger ud paa Lam og Føl,
heja, *mine* Føl!
og leger med *hans* Fingerbøl —
Klip—Klap og Klip—Klap og Klip!

Foraar 1909.

AUTOGRAFSAMLER.

JA, bejste Hr. Meyer!
det *er*, som a sejer:
en Løfte er godt, men aa hold'en er bejer;
og *a* haar no lowe,
saavidt som a howe,
aa send Dem en Urd imell Unnen og Dowe.

---

howe, husker: *Unnen*, Middagsmad; *Dowe*, Davre.

Men hwad a ska sej Dem,
hwad Knap a ska drej Dem,
det ved a sgi naple, hwis ett a maa træj Dem.
Men De ska jo ha æ
te jen, som De ga æ,
en Stoder „der samler“ ; naa, kom saa og ta æ !

Det vil a foræр Dem.
Gid Fanden fortær Dem,
om tire med den Slaw De'el besvær Dem !

12/9 1909.

AN' VÆVER.

Gamle An' Væver hun færdes saa stille
som nuslende Mus mellem Siv,
kjender saa lidet til Døgnets Larm
og Verdens fortumlende Kiv.

Gamle An' Vævers brøstfældige Hytte
har altid et Lys i sin Rude,
skinner saa langt over vildene Hede
for alle som sildig er ude.

Gamle An' Væver hun karter og spinder
til dybt i den øde Nat,
taber i Søvne den slingrende Traad
og faar den møjsommelig fat.

Gamle An' Væver gaar rundt om sin Hytte,
mens Duggen i Kaalene falder,
skaalmer ud mod de brede Kjær,
hvor rugende Vibe skvalder.

---

sgi. saamænd; *træj*. ærte; *Stoder*. Stodder; *a æ*, tag det; *Slaw*. Slags; *skaalmer*. spejder anstrengt.

Regnfang dufter fra Kaalgaarddiget
og Løg bag Lavendlers Hegn,
ved da gamle An' Væver for vist,
at Natten vil ende i Regn.

Kilderne hulker i Sommerkvælden
og Hededammene dampe,
spærrer hun da for Høns med Told,
for Faarenes Sti med en Krampe.

Kornmo' blamrer i Hederugen
og flimrer paa sodet Bjælke,
sitrer et Nu mod den hvide Gavl,
hvor Silden hænger til Spjælke.

Henter hun stille ved Brønden sin Si
og lukker saa Katten ind,
ser under Karmen den rødlige Maane,
mens Døren hun skodder med Pind.

Gamle An' Væver — saa fattig hun lever,
saa kongelig dog hun drømmer,
mens Natteregnen paa Tagets Mos
sin Skaal saa dulmende tømmer.

1909.

TRINES KO.

JULEAFTENSTEMNING.

Nu skal *du* ha din Havrekjærv,
og jeg skal ha' min Nætter;
lidt lyet Vand for gammel Tand
jeg her i Krybben sætter.
Brug du saa kun din gamle Mund;
jeg har jo mer i Loen!
En saadan gjæv og yndig Stund
man sørger først for Koen.

---

hænger til Spjælke, hænger til Tørring.

Du kom her, da min Mand faldt hen
— Gud vær den Synder naadig!
Han tured op hver fattig Del,
hvorover vi var raadig.
Ved dig kom jeg paany til Krylt,
du hjalp mig sgi paa Fode,
saa Gris blev rund og Barnet sund,
og begge gik til Gode.

Ja, Sønnen maatte hjemmefra,
ham har jo Verden taget;
nu er han i Amerika.
Det gaar ham godt i Faget.
Han fik din Mælk — med Fløden paa,
skjønt Høk'ren skuld' ha' haft'en.
Jeg tror da nok, at jeg tør spaa,
der kommer Brev i Aften.

Du gik og gnov blandt Pors og Siv
det bedste, som du kunde;
og hvor du bed, du gamle Liv,
der bed du skam i Bunde.
Og du kom hjem med Yv'ret spændt
og Aftendug i Skjægget;
min Haand dig linned Strent i Strent,
mens Drøvlen du bevæged.

Og Katten kom i Spring derhen
og satte sig for Døren,
til Pattens Straale ramte den
imellem begge Øren.
Og Duggen faldt paa Brøndens Sten
og paa mit Hovedklæde,
og Katten slikkede sit Ben
for Mælkens spildte Væde.

Ja, være to, som Dagen lang
er i hinandens Tanker
gjør Livets Byrde mindre trang
selv mellem Hedebanker.
Og du skal aldrig lide Nød
og staa med Sider hule,
saa længe jeg en Skive Brød
kan række mod din Mule.

Nu er du skjæv i hvert et Led,
det plumper hult i Bugen,
naar du vil rigtig rask af Sted
og ta et Nap af Rugen.
Og selv er jeg en Stummeltaa
af bare Slæb og Ælde,
hvis slidte Rok kun smaat vil gaa,
og snart vel Pas maa melde.

— Nu ringer Degn til Nadverfest,
nu falder Rim paa Stene,
og Juleklokken høres bedst
af dem, der sidder ene.
Snart kommer alle Stjerner frem,
og Frosten gjør dem blanke;
det bitte Barn fra Bethlehem
er nu i alles Tanke.

Lang er den Vej og krum den Sti,
der bærer over Hede.
Gaa da, min Gud, ej Dør forbi,
find gamle Trines Rede!
Skjænk Livsens Brød mig rundelig,
velsign min Kjærv paa Loen,
vis *dig* mod *mig* miskundelig,
og giv mig Kalv i Koen!

Decbr. 1909.

MEJERIST ESPER ANDERSEN, JEBJÆRG.

DE gamle Dage er ikke glemt,
det huskes den Dag i Dag,
hvor muntre Svende med Luthen stemt
sad under dit gjæve Tag.

De gamle Dage med Fart og Fut,
med Sang mod Maskinens Hvalv,
mens Dampen stemte *sin* vilde Luth
saa Lofte og Vægge skjalv.

De gamle Dage, da Mosen laa
for gamle Ann' Fiskers Dør,
med Spindelvæv over Pors og Straa
og brune, duskede Rør.

De gamle Dage med Glassets Bryg,
med Sejre paa Cyklesti,
med Maaneskinsridt over Jyllands Ryg,
de tusind Gaarde forbi.

De gamle Dage da Livet jog
os begge med „Huj" og „Høj" !
da paa min Bondefele jeg tog
de første prøvende Strøg.

De gamle Dage blir aldrig glemt.
dem skyller ej Døgnet bort;
og skulde vi faa vor Luth forstemt
vi prøver en frisk Akkord.

Julen 1909.

FORAARSTEGN.

MOR, har du set, hvad der staar bag Diget?
Gjæslingblomster saa bitte smaa!
Bladet kløvet og Kronen fliget,
lige skabt til at kysse paa.
Klare Spirer paa Mulden letter,
suger Kræfter af Dybet op,
fæster Roden i varme Nætter,
laaner af Solen til Blad og Top.

Mor, har du set, hvor Haren springer
Pløjefaldet som ingenting;
Viben kroger de korte Vinger,
øver sig kaadt i Baglændssving.
Engen bulner om Rylens Rede,
Grøften pyntes med friske Flæg,
langt i Marken — som halvt i Vrede —
slænger Haslen sit falske Skjæg.

Mor, har du set hvor Koen tripper
længselsdrukken paa Baasen kvalm,
malker mindre i dine Stripper,
snuser med Haan til den mugne Halm?
Det er de spæde Kim i Kjæret,
Blomsterspringet ved Bækkens Rand,
det er det lange Sug i Vejret,
Gudevarslet til Dyr og Mand.

29/1 1910.

PAA KJÆRE GRAVE.

I.

SAA mangen Slægt lig knækket Rør
sank ned for denne Kirkedør.
Velsignet I, som segned her
i Læ for Sorgers Bygevejr.

II.

I ærlig Kamp, i ydmyg Tro
I stille stred for Børn og Bo.
Slog Kornet fejl paa karrig Jord,
I rejstes ved et Fadervor.

Januar 1910.

GAMMEL KA BAKK.

ER æ Plads mærked aa, sæt æ Arbed i Gaang,
fo nø Mergel laa op po æ Brink!
Spyt en Kjend i jer Næv, far I tar om æ Staang,
for saa lider jer Arbed saa flink.
Der ska javn hænges i her ved gammel Ka Bakk,
hwis a ett som en Toj vil stent rejn fræ æ Brakk.
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

A er Enki og gammel, og jenne om aalt,
og ikki *jen* Kjeft en ka trow!
De haar tawn a mi Tow, de haar staaln a mi Maalt,
de har malked mi jenywed Kow!
Men misæl om de søen lurer gammel Ka Bakk!
A ska wal fo en Urd med de Fyrer aa snakk.
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

Ja saamænd er æ Hus baade gammel og ring,
og æ Taag hænger nejle te Drep,
og mi laangtænded Øg de er brødt paa dje Bring,
og a sjel stolter aa *ved* æ Kjep.
Men æ Skatter maa klaares, æ Gord holdes opp,
om saa det ska knaag i hwer Navl og hwer Stropp!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

---

mærked aa, mærket af (til Mergelgraven); *æ Arbed*, Arbejdet; *nø*, noget; *en Kjend*, lidt; *æ Staang*, Staalstangen, hvormed Mergelen brækkes løs; *javn hænges i*, hænges godt i; *Ka*, Karen; *Tōj*, Tøjte; *stent rejn fræ æ Brakk*, aldeles gaa fra Gaard og Grund; *te*, at; *jenne*, alene; *tawn a mi Tow*, taget af mit Uld; *staaln*, stjaalet; *jenywed*, enøjede; *Urd*, Ord; *Taag*, Tag; *hænger nejle te Drep*, hænger lavt til Dryp; *brødt*, brudt (af Seletøjet); *stolter aa*, stavrer afsted.

A haar ett danst paa Rueser saa lidt som paa andt,
a fæk aalle danst møj i mi Daw.
A maatt ta mud æ Gord med si Gjeld og si Pant,
og den Se gir kuns smaat i æ Traw.
Om æ Stolper er skjøv, om æ Væggi er vind
stor æ Gord paa si egn, og *indno* er en min!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

Der er nøj i wor Hjat te vi knap ka forsto,
som ka rør wos ved søen en Krumm Jurd;
nær æ Towt legger grønn, og æ Kuen æ saa mô,
det ka bind jen paa Haând og paa Fud.
A vild gjan sej med Sand, nær a sto for Worherr:
A haar stridt for mi Grund, do faar ta æ, som det er!
Læ mæ si, te jer Skovl de ka go, bette Kaal,
læ mæ si, te jer Skovl de ka go!

22/1 1910.

MORS ROK.

SPURVEN sidder stum bag Kvist;
saamænd, om ej det fyger!
Kaalgaardpilen piber trist
for Nordenblæstens Byger.
Lul, — lul! Rokken gaar
støt i Moders Stue,
og jo mere Vinden slaar,
desmer faar Arnen Lue.

Skarpe Smæld af branket Malt,
og Karters kaade Skratten,
fjerne Grynt af Husets Galt
og Barneleg med Katten —
Lul, — lul! Rokken gaar,
flittig Foden træder,
kun saalænge Hjulet staar,
som lille Søster græder.

Rueser, Roser; *andt*, andet; *Se*, Udsæd; *æ Traw*, Traven; *Towt*, Tofterne; *æ Kuen*, Kornet; *mô*, modent; *sej med Sand*, sige med Sandhed; *ta æ*, tage det.

Far har røgtet Kvæget ind,
med Halmen tættet Karmen,
gnedet Grisens blanke Skind,
at den maa holde Varmen.
  Lul, — lul! Rokken gaar!
Far mod Stuen stiler,
Mor en Bugt paa Traaden slaar,
ser op paa Far og smiler.

Barnet i sin Mørkningskrog
ta'r søvnig til at gabe,
snart det vil sin Billedbog
af de Smaahænder tabe.
  Lul, — lul! Rokken gaar!
Ild om Gryden slikker,
Vejrets Svøb om Gavlen slaar,
og Hagl mod Ruden klikker.

Mor kan næppe se sit Spind
og næppe Traaden mage;
hej, da bæres Lyset ind
og stilles i sin Stage.
  Lul, — lul! Rokken gaar!
Tenens rappe Vinge
over Fyrrebjælken saar
en Skok af Skyggeringe.

Pigen nys fra Gruens Glød
svang bort den sorte Gryde,
sænked den i Sengens Skjød
for Grødens Trods at bryde.
  Lul, — lul! Rokken gaar!
Nadverbordet samler;
Store sidder, Mindre staar
paa Bænk og bitte Skamler.

Far ta'r ned saa tung en Bog,
med Gud han hvisker sammen,
famler lidt ved Spændets Krog
og lukker med et: Amen!

Lul, — lul! Rokken gaar,
Ensomheden synger,
Mulmet tæt om Taget staar,
og Sneen gaar i Dynger.

Her ved Moders gamle Rok
hun lærte mig at stave,
synge om „den hvide Flok“
og „al *hans* Naadegave“.
Lul, — lul! Rokken staar!
Men dens Nyn og Sange
vemodsfuldt mod Hjertet gaar,
naar Kvældene bli'r lange.

26/1 1910.

VED BJØRNSONS DØDSLEJE.

SAA vejer vi nu atter i vor bævende Haand
de Gaver, der kom fra din sangstærke Aand.

Vi kysser dine Gaver, vi signer din Aand,
imens der drypper Taarer paa Skatten i vor Haand.

4/2 1910.

PJALTE-KREJSTEN.

HANS Kjortel er laset i Sømme og Foer,
hans Hat er ej ganske ny;
hans Væsen er tolket i disse Ord:
Han tjente General Rye!

Han bærer med stive Soldaterskridt
sin Sæk gjennem Jebjærg By,
som fulgte han end i behersket Trit
sin Herre General Rye.

Hans Blik er myndigt, hans Mine streng,
hans Skjæg er sort som en Sky,
de flygter for ham, hver skjødesløs Dreng,
som Tysk're for General Rye.

Er Vejen pløret, har Skoen et Læk —
hans Holdning er lige kry;
han bærer saa rank sin Raltesæk,
som Fanen for General Rye.

„Det skal dog kjendes af én og hver
i denne elendige By,
at det er den Krejsten, som kommer her,
der tjente General Rye!"

Ved Sommer som Kjørmis, i Storm e'ler Læ
han bærer de Pjalter af By,
mens mod hans stive, posede Knæ
det klirrer af Bismerens Bly.

Og Krejsten haandterer med Færdighed
dens prøvede Lod og Bly
og vejer med stiveste Værdighed,
som vejed han General Rye.

Saa saa jeg ham gaa, den gamle Knark,
med sit allerhovneste Blik;
en Tøs fik et Nik, og en Hund fik et Spark,
alt efter Soldatens Skik.

— Saa gled fra hans Axel Posen ned:
bag efter sank Lod og Bly;
han famled tilsengs — med værdige Fjed,
og gik til General Rye.

4/2 1910.

KRITIK.

Et Steds i Skoven, hvor Bøgen er Vært
gav Nattergalen en Aften Koncert.
Alle Partier var himmelglade
ved denne natlige Serenade.
Bøgen stod med de stilleste Blade,
Skyerne listed paa Sokker afsted
hen over Himlens blaanende Bed.
Uglen sad fornem med lodne Fødder,
Egernet vimsed omkring og bød Nødder.
Smælded for højt et Elskovskys
hørte man Natravnen hvæse et: „Hys!"

I Fremmedlogen sad Maanen ene
og laante Lys til den halve Scene.
Og rundt omkring paa Kviste og Grene
sad Skovens Sangere to og to
og næbbedes sagte og stille lo,
naar Mestersangerens Englerøst
kildred en Streng i en Kjenders Bryst.

Men midt i en Muddergrøfts første Parket
sad der en Frø paa en gratis Billet.

Den var der, skjønt ingen vidste for hvad,
men Rygtet gik, den var no'et ved e⁺ Blad.

Jo højere Nattergalen sang
des lavere Frøens Kjæver hang.
Med aaben Mund og svømmende Blik
den kløed det Øre, den aldrig fik,
den drejed sig halvt imod andet Parterre
som vilde den sige: Har *I* hørt værre!
og drejed sig atter uvillig om
imens den memorerte sin Dom.
At den vilde lyde paa Ærestab
det kunde man se paa dens Hængegab.

Sangeren tav; to Elskende sukked,
Liljen sit Hoved i Græsset dukked;
Stillidshannen i Maanens Skin
saa sin Mage i Øjet ind.
Uglen bed sine Neglerødder,
Egernet aad sine egne Nødder.

Da Sangens Toner var tystnet — plump!
gik Frøen tilbunds som en Mudderklump,
og kommen hjem — paa en Vandkalv ridende —
skrev han i Frøernes „Berlingske Tidende"
en Kritik baade hvas og svidende.

Nu er den Glemslens; let dunster væk
den Dadel, der skrives med Mudderblæk.
Her skal kun nævnes dens sidste Træk;
der læstes — ligesindet til Skræk:
„Jeg fandt i denne saakaldte Sang
ikke *ét* eneste ærligt *Kvæk!*"

Saa slukked Maanen sin blege Lampe
og lo, saa man frygted en Mavekrampe.

9/2 1910.

KJESTEN OG KRÆN KRESTEN.

KJESTENS Ko
var saa god som to,
det syntes da ogsaa Kræn Kresten.
Saa blanked han begge sine Fedtlædersko,
gik bagind og fried til Kjesten.

Kjesten lo:
„Du har set min Ko,
men jeg vil nu elskes med Hjærte.
Men Kors! som du har blanket dine Fedtlædersko
i den fineste Kakkelovnssværte!"

Kresten lo:
„Jeg har set din Ko,
og Koen staar spejlet i min Sværte;
men du, bitte Kjesten, i Tugt og i Tro
staar spejlet herinde i mit Hjærte!"

Krestens Ord
faldt i kristen Jord,
skjød bugnende Ranker hos Kjesten;
„Ja, naar du kan finde *saa* yndige Ord,
gaa du saa kun bare til Præsten!"

17/2 1910.

HØSLETS-VISER.

MORGEN FØR SLAGET.

Har I nu Tænder i Riven sat?
Er I parat, mine Drenge?
Duggen har drysset den hele Nat,
Leen har ventet os længe.
Armen er styrket af Søvnen sund,
Solen os hilser fra Bakkens Rund;
bag Syrener forborgen
kukker en Gjøg: Godmorgen!

Mor har pustet til Arnens Gløð,
sysler derinde ved Davren;
se, hvor Røgen fra hendes Grød
sænker sig blødt over Havren!
Mad hun smører, som kan forslaa,
Øl hun styrter i Dunke graa,
lægger en Klukkert i Tejnen,
som kan ta' Tonen fra Degnen.

Nu paa Vognen enhver især!
Plagen i Stenene skraber.
Vidt opslaget, mod Østens Skjær
Porten undrende gaber.

Svalen svitter om Vognens Spand,
Dagen venter den glade Mand,
Blodet synger i Bringen
dæmpet til Klokkers Ringen.

7/2 1910.

DEN BLANKE AA.

Og Plagene pruster i Morgentrav,
og Pigerne gynger paa Vognens Skrav.
Det ser man paa dem fra Top til Taa:
„I Dag skal vi over den blanke Aa!"

Og bag dens slyngede, blide Strøm
der skimter du Engen i Morgendrøm.
Der er det en Himmerigsfryd at gaa
i Junisol ved den blanke Aa.

Og Karlene møder i Søndagsvest,
og Pigerne pynter sig op til Fest,
og Blomster røde og Blomster blaa
dem ta'r du frit ved den blanke Aa.

Og Karen har bitte, nette Sko,
og Sløjfe der er paa dem begge to,
og Maren har røde Strømper paa,
fordi hun skal over den blanke Aa.

Og hist hvor Aaen slaar Herresving,
du faar dig en Kjærrest som Ingenting,
mens muntre Myg og Libeller blaa
de danser over den blanke Aa.

Og ender det Hele med Fæstensring,
med Kys, med Dans og med Herresving
— de bitte Sko med de Sløjfer paa
hvor tripper de sødt ved den blanke Aa.

8/2 1910.

SLAAKARLE.

VIL I se paa Karle, som kan slaa?
som kan gaa et Skaar og ta' en Skraa,
som kan mer end muge,
som kan Knagen knuge —
kom da hid, hvor Frøen springer om den nøgne Taa!
Her er Arbejdslyst,
her er Mod i Bryst,
her er Leers kaade Klingen under Himlens Blaa!

Forrest Thames med den brede Ryg
skrider sindigt i en Sværm af Myg.
Sjældent Thames jager,
men sit Skaar han rager
rent i Kanten, bredt, minsandten, som en Ager Byg!
Aldrig ser han om.
„Vil I med, saa kom!"
For hvert vældigt Høléhug hans Knæer gi'r et Syk.

Efter ham de andre stile smukt
som en Vildgjæsflok i Kileflugt.
Ingen staar tilbage,
hver sit Hug maa mage
under Arbejdsrytmens fælles strenge Tugt.
Græsset Skridt for Skridt
føler Leens Snit,
aander ud sin grønne Sjæl i Engens Honninglugt.

Det er føre Karle der gaar hér,
brunet, branket i al Himlens Vejr.
Her er Røde Anders
som kom hjem fra Randers
hvor som strunk Dragon han nys sled Kongens Klæ'r.
Paa hans stramme Læg
og hans sno'de Skjæg
ses, at han før Fredens Le svang Krigens vilde Sværd.

Hvem er det, som skummer Græssets Dug
med et Skjæg som paa en Gedebuk?
    Det er Jesper Røgild,
    barnefødt i Høgild;
hele Hedens tunge Alvor er i Jespers Hug.
    Standses nok saa kort
    vender han sig bort,
ta'r sig hos sin Lommelærke himmelvendt et Kluk.

Her gaar Fjandbomand ved Sallingbo,
skjønt de mages slet som Hors til Ko.
    Her gaar Esper Laanum
    ved Frans Over-Traanum,
hvasse Leer som hvasse Kjæfter har de begge to.
    Dér er Kril i Krop;
    koger Galden op —
mægtig som en Pommerbjælke falder Nævens Kno.

Der gaar én, mens han gi'r Engen Smør,
fimper bagudvendt hans Piberør;
    justement Kræn Lausen,
    „dæn'mæ en af Slavsen“!
Han trak mest med Markedsheste ogsaa Bjørne før.
    Bagerst Bitte Drejs,
    Egnens mindste Splejs,
fimrer som en Lammehale for en Faar'stidør.

Og de føler salten Sved paa Kind,
og de spænder Remmen mere ind,
    og de letter Huen
    over Tindingbuen
og la'r Strygens Klokketoner muntre Sjæl og Sind.
    Naar det Strygekor
    tystner langt i Nord,
høres Humlens dybe Brumlen i den varme Vind.

11/2 1910.

JENS KUK.

HAN kommer over Engen, han skinner som en Sol,
en Hvirvelvind tog Hatten med, og Pokker tog hans Kjo
men af hans Lomme titter en Brændevinspistol
med Livsens Draaber for en vranten Mave.
For Resten ved enhver,
at Jens Kuk er Snapsen værd,
for han har kjørt for Greven paa Rydhave.

Hans Øjne er det værste; Gud ved, hvad der er bedst!
Det ene skeler østerpaa, det andet Syd Sydvest,
men Fjolen bag hans Nakke er altid stemt til Fest,
af Kukkens Fjol er Engens Glut en Slave;
de valser ud og ind
med Smaakrøllers Hop paa Kind,
som valsed de for Greven paa Rydhave.

Faa Kukken om bag Stakken, naar Snakken tør gaa løs,
da holder sig i Siderne af Latter hver en Tøs,
med runde Flynderøjne da sidder Bondens Knøs,
mens Kuk la'r Viddet og Pegasen trave;
men bedst som Tøsen lo,
klapped Kuk en bitte Sko,
for saadan gjorde Greven paa Rydhave.

Men er der trist i Sjælen, og er det smaat med Sol,
da fyrer Kuk en Kjende med sin Brændevinspistol,
da stryger han ved Diget sin Kalveskinds-Fiol
som vilde han i Skrat sin Sorg begrave;
og snart han hildes ind
i sit sære Tonespind
og drømmer, *han* er Greven paa Rydhave.

27/8 1910.

HUMLEBO.

HØRTE du noget som summed her?
  Hej, for en Basse der brummed dér!
Humlen er rigtig et arrigt Kræ,
viser ej Forskjel paa Folk og Fæ.
  Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto!

Her er nu Kagen med Honning i,
„Kanden“ der er der Dronning i,
du er dog Dronning for mig i Dag,
spids nu Munden, du Glut, og smag!
  Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Tag *du* bare det bedste Bid,
selv ta'r jeg saa det næste Bid.
Jeg skal nok gjenne Humlen væk,
mens du suger dens Celle læk:
  Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Nu med Rette din røde Mund
kunde kaldes: din *søde* Mund.
— Send mig dog ikke saa barsk et Blik,
hellere hundrede Humlestik.
  Hum, hum, Humlebo,
Honning for dig og os beggeto.

Loved du *mig* din Haand og Tro,
gav jeg vist *dig* baade Baand og Sko,
fandt som Humlen et mosset Bo,
hvor der var Plads til os beggeto.
  Hum, hum, Humlebo,
da blev der Honning til os beggeto!

12/2 1910.

SØNDAG I MORGEN.

En Aften paa Engen sa' Jakob til Svend:
„Godnat mine blankslidte Knage!
De Gamle gaar hjemad med Haand over Lænd,
vi to bliver ene tilbage!
Saa gaar vi i Duggen en drabelig Tur,
hvor ingen maa tænke paa Seng eller Uhr,
thi vi har jo Søndag i Morgen!"

De gik, og de prated, og Klokken blev ti,
da Hønsene blinker saa blinde,
og de gled de fjerneste Gaarde forbi,
og hørte dem snorke derinde;
de lo af et Hjerte, som Sundhed gjør let,
og gik af en Ungdom, der aldrig blir træt.
De havde jo Søndag i Morgen!

Den ene han skildred med ivrige Skridt
en englegod, blaaøjet Pige,
den anden han sadled sin Ganger til Ridt
mod Fremtidens daarende Rige;
og begge de næred det visseste Haab,
og Hønattens Maane gav Haabet sin Daab,
og de havde Søndag i Morgen!

Og de kom igjennem en slumrende By,
hvor der var spildt Hø over Gaden,
en gabende Port, og en Gaard som var ny,
hvor Forken stod plantet bag Laden;
og Duggen den køled i Kindernes Dun,
og Høduften fulgte, og Luften var lun,
og de havde Søndag i Morgen!

Og Maanen gik ned mellem Stakke af Hø,
og Taagen laa blødt over Dalen,
og langs med den smalle, graaduskede Sø
faldt Ryle og Stær dem i Talen,

og Hanerne sendte fra Portenes Hjald
mod Dagen og Gryet, saa skingrende Gjald
som aned *de* Søndag i Morgen.

De studsed og vendte med Latter omkring,
nu maatte der spares paa Snakken!
Dog talte de stadig om hundrede Ting,
før Gaarden blev synlig bag Bakken.
Her standsed det første Par dyngvaade Sko.
Men selv da de skiltes de skjæmted og lo
og sang for den Søndag i Morgen.

— Lyksalige Tid, da hver Morgen paany
vi vaktes af Gjøgenes Kukken,
da Stræbet var Leg, og da Ungdom og Gry
de mødtes paa Sporet i Duggen!
Thi har du end aldrig en Hvid i din Pung —
den Mand, som er munter og frejdig og ung
har *altid* en Søndag i Morgen!

15/2 1910.

KIRKEN.

Jeg sidder ved Foden af Bakken,
mens Kirken staar paa dens Top.
Jeg lægger Ho'det paa Nakken,
forsøger at sé derop.

Du strækker efter en Himmel
som ingen Stræben kan naa,
og selv har jeg grebet svimmel
engang efter Himlens Blaa.

Jeg vilde ej Haabet slippe,
jeg prøved og prøved paany,
jeg rakte fra „Troens Klippe"
og fik i Haanden — en Sky.

Du præker fra Kor og Krypter
om Dogmer, som ej skal forgaa;
men sét fra Himmelens Dybder
vi to er nok lige smaa.

$^{18}/_{2}$ 1910.

VOR BARNDOMS BÆK.

DER er en Sugen i vor Barm,
som melder sig og gjør os varm,
naar vi er mest alene:
et Minde om en fældet Hæk,
et Fløjt, et natligt Fugletræk
i Luften bag vor Barndoms Bæk,
hvor vi fandt glatte Stene.

Det Sug staar ingen Mand imod,
det sætter Fart i trægest Fod
fra fjærnest Aftenrøde.
Men staar du saa i Poplers Sus
en Dag og ser, at alt er Grus,
din Barndoms Grund, din Moders Hus,
hvor maa dit Hjærte bløde!

— Saa værn da ømt om Danmarks Land,
dets blide Kyst, dets bløde Strand
og Mejsens Bo i Hækken,
lys over Haren Markens Fred,
giv Ly og Læ og Rugested
for alt, hvad Hjærtet hænger ved;
men værn dog mest om Bækken!

Du kjære blide danske Bæk,
som bag om Hegn og Hybenhæk
mod salte Fjorde glider,
dit Vandrevand, din Puslestrøm
har nynnet i vor Folkedrøm
og pyntet Danmarks Kjolesøm
fra Landets ældste Tider.

Det gaar som Sagn i Slægtens Mund,
at over Paradisets Grund
Gud gød Dig som sin Gave.
Da Herren stænged Edens Sti,
du kom hans Flammevagt forbi.
Hvor nu du gaar, du Syndefri,
dér bli'r en Edens Have.

Hver Sjæl, som slipper ned til dig,
han vandrer langs din Blomstervej
med Smil i Øjets Kroge;
han er ej helt, som han var før,
men som han fik bag dine Rør
et Glimt af tabte Himles Dør
og Paradisets Laage.

Vel har jeg set saa mangen Flod,
der svulmed vildt af Bjerges Mod
og tordned i sin Vælde,
men ingen Strøm som dig saa kjær,
naar Dagen — efter Bygevejr —
randt ud bag Aftenskyers Skjær
til Hedefaarets Bjælde.

Du gav mig Søvn og Barnebys
og rakte mig din Mund til Kys
med Vaarens første Kranse.
Hér Vibemor paa Kuldet laa
saa tillidsfuldt med Toppen paa,
mens jeg med barnlig Undren saa
Bruskokken slaas og danse.

Om Krebsen drev, om Smelten bed,
til dig gik Gangen stændig ned
med Krog og Medestage;
hos dig, min muntre Skjæbneflod,
jeg væded glad min Barnefod
og saa med Smil min Sol imod
i Livets Lykkedage.

Her stod jeg tit og mangen Gang,
naar Lærken under Himlen hang
og Humlebien brummed;
naar Kalve sprang, og Bremser stak,
og Tidslen gav mig Dun paa Frak,
og Studen tungt af Bækken drak,
mens sine Knæ den krummed.

Kjær var du mig til hver en Tid,
selv naar din Rim dig pudred hvid
bag Isens Dødningmaske;
da toned op fra Vaagens Mund
en Grundakkord saa livsenssund,
en Lyd, som naar fra Fjolens Bund
et Klunk kan overraske.

Du kildrede det vrantne Flæg
og pusted Skum i Sivets Skjæg
og løb din Vej med Latter;
du slanged dig i Slyng og Slæng
paa Mossets bæromsatte Seng
og klimpred paa din Sølverstreng,
Vildmarkens muntre Datter.

I Dagens Larm du snakked med,
i Nattens Mulm du lyste Fred
og vilde alting skaane.
Du skjulte det forfulgte Dyr,
hver Frø som for sin Fjende flyr,
og Laxen drog paa Æventyr
i Skjæret af din Maane.

Mod dig de drages, store, smaa,
de blonde, som de isengraa,
i Pynt og Hverdagstøjet.
Selv Bedstefar med hvide Haar
endnu med Kjæp til Bækken gaar
og mindes der sin Alders Vaar
og blir saa tung i Øjet.

Her bandt hvert Aar min kjære Mor
en Kost af Pinsens Blomsterflor
og sang saa ømt bedrøvet.
En Blomst var rød med Stænglen hul,
og én som Æggeblommen gul.
Den Kost, hun gjemte langt bag Jul
og værged den mod Støvet.

Her plukker Pigen Hjærtegræs,
mens Karlen slaar det sidste Læs
og Skvaldregjøgen kukker;
han kukker lavt om Knoldekjær,
han kukker mer og mere nær,
som spurgte han: „Hvad gjør du dér,
o, Glut, mens saa du sukker?"

Her kommer de og titter ned,
hver som fik Sorg i Kjærlighed,
og Bækken ingen hindrer.
Om Yngling eller Pigelil,
de lytter tænksomt til dit Spil
og græder hjærtetungt dertil
og synes, at det lindrer.

Aa, skjænk mig, Bæk, den svundne Fryd:
at dulme med din Ringlelyd
en Stund min trætte Hjærne,
med Barnets lette Lykkesind
bag Kryds af Edderkoppens Spind
at vaagne op med Dug paa Kind
i Skjæret af din Stjærne!

Du lille muntre danske Bæk
bag Hyld og Hegn og Hybenhæk
og midt i lave Enge,
du gav mit Sprog dets Sølverklang;
det bløde Nyn ved Vuggens Gang
og Rytmen i vor Folkesang
er Laan fra dine Strenge.

25/2 1910.

AAKJÆR.

LIDT sønden Fløj
der bløw a føj,
der hjalp a tit mi Kow a Døj.
Det blæser møj
i den Graan Bøj,
men baag hwer Dig gir Minder Løj.

1910.

KAPHYW.

EN OLDTIDSMIND.

JA, far der war en Stien a' *Skyw*,
laant far, laant far — hwi skuld a lyw? —
Kræn Hendrisen den Stien ku klyw,
far *Søren Sme* en Skow ku byw,
og far *æ Lærki* han ku flyw,
far *Bette Drejs* — *det* bette Splejs —
war bløwn saa stur, som han ku blyw,
— far *Laang Margreth* ku stikk med Knyw,
far *Kræn den Fjar* haaj mist æ Yw,
far *Gorm hans gammel* Bjen bløw styw,
ja osse far — det tær a skryw —

Fløj, Fly By: *føj*, født; *Døj*, Dynd: *Graan*, Smule; *Løj*, Ly; *Kaphyw*, to Høje paa min Fødegaards Mark; *Skyw*, Kjøbstaden Skive; *laant far*, langt før; *Kræn Hendrisen*, kjendt Stenhugger; *Skow*, Sko; *æ Lærki*, en Original, som antoges for Troldmand.

Methuselem ku løwt en Ryw, —
far *Abraham* ku tæl te tyw,
far *Dawed Kong* med Lamm ku dryw,
halvminder kikk i Pagtens Ark,
da lô dér po mi Faars Mark
de tow ærværdig gammel Hyw!

26/2 1910.

DEN DØDE LÆRKE.

Nys jeg gik i den dybe Sne,
fik et skjærende Syn at se:
Halvt begravet bag Sneens Flig
laa der et lille Lærkelig.

Tog jeg Fuglen i Haanden op.
Aa, saa mager dens spinkle Krop!
Dragten krøglet af Slud og Kuld,
og til Taaen er frosset Muld.
Slapt nu hænger din Vinges Fjer,
Struben har ingen Triller mer.

Stakkels stækkede Spillemand,
Vaarens Varsel til Frostens Land,
sang saa gjerne for Hytten lav,
Sangergaven: i Sne en Grav!

Hvorfor kom du den lange Vej
hid fra blidere Landes Maj,
drog fra Palmer og Sol og Frø
for bag en iset Sten at dø?

Længtes du saa fra Sydens Strand
op mod det barske danske Land,
banked saa heftigt dit spinkle Bryst
efter at skue din Barndoms Kyst?

løwt en Ryw, løfte en Rive; *halvminder*, langt mindre.

Der, hvor Døden dig slog saa brat,
fandt du Livet en Dugfaldsnat,
bag om Kløver og blanke Straa
laa du blandt Redens andre smaa.
Moders Fløjten og Faders Sang
hørte du der for første Gang.

Fuld af Lykke var Nat som Dag,
Moders Vinge var Værn og Tag,
Græssets Stængler som Palmer svang,
højt i Toppen Dugdraaber hang.

Hyrdens Aande saa øm og lun
maged en Plet i dit bløde Dun,
lille Hyrde paa korte Ben
satte ved Reden fire Sten,
flytted sin Kalv saa langt af Vej,
at den ej skulde træde dig.

Du fik Vinger, og du fik Top,
hilst af Gryet du svang dig op,
først du undred, og saa du sang,
tryllet af Strubens første Klang.

Tog saa Skyen i sikre Sæt,
Rugen laa som en irgrøn Plet,
dér steg Høje, og dér steg Lund,
dér steg Byer bag Bælt og Sund . . .
Aldrig glemtes hin Morgenstund!

Pinjers Ynde og Palmers Pragt
har mod Minder slet ingen Magt.
Lærkelængsler mod Kløverland
skjæbnebinder os, Fugl som Mand.

Kjærligheden har altid Ret;
naar man elsker, er Flugten let;
bedre af Sult bag en Sten at dø
end at svigte sin Barndoms Ø.

28/2 1910.

DR. S. RAMBUSCH.

VED HANS FLYTNING FRA SJØRUP TIL AALBORG.

HVOR Ormen klam sig lang i Sporet strækker,
og Porsen vikler Ris om Hjulets Nav,
mens Hedens Syn mod Horisonten gjækker
og Luften syrnes let af Lyng og Lav,
dér kjæled Solen for en Læges Bolig
og slynged Ranker om dens røde Sten,
bag Lysthusløv sank Solen stor og rolig
med uldne Straaler fra dens gyldne Ten.

I dette Hjem gik ingen Dag til Ende,
hvor ikke Flid og Snille fik sin Daab,
her kom de hen med Sygdom og Elende,
men kjørte hjem med Vognen fuld af Haab.
Der sad jeg selv saa tit og brød mit Ho'de,
med Svimmelgys ved Fantasiens Rand,
mens Rambusch trak det Onde op med Rode
i én og anden ful og pirken Tand.

Og Vognen bar afsted langs krumme Veje,
mens Sveden damped fra den røde Plag,
og Doktorstolen slingred i sit Leje
hen over Fjandbolandets Bakkedrag.
Med Jægerblik han spejded ud fra Bakken,
det Syn har altid gjort hans Øje godt.
Vor Doktor blev en Kjende graa i Nakken,
men Ho'dets Holdning var bestandig flot.

Hvem lodder Dybden af en Læges Gjerning,
hvor Redningsbøjen blev hans kloge Trøst,
hvor Liv og Død ved Lampen kaster Tærning
med sorte Kugler paa den Syges Bryst.
Hvert fattigt Hjem langs Hedens øde Stier,
hver kroget Mor i smaa og trælse Kaar
vil takke dig, om ogsaa Læben tier,
og hæge om dit Navn fra Aar til Aar.

Men ej du standsed blot ved Lægens Virke,
din Trang gik ofte mod en større Kur.
Du blev en Dyrker i den frie Kirke,
der langsomt løfter op et Lands Kultur.
Du elsked Fest og Digt og muntre Sange
og sang dem selv saa tit med Glød og Glans,
og Videnskabens Navne flere Gange
har rakt dig Blade til en Hæderskrans.

Og naar din Teltpæl snart du vil oprykke,
og Flaget fires ned bag Granehæk,
og bort du gaar med Skuffelser og Lykke
fra Landet hist i Storm og Fugletræk
— kanske du da en Kvæld, naar Fjorden klukker
i Maaneskjæret om de hvide Sten,
vil mindes ømt, hvor vaarligt Gjøgen kukker
fra Mosehyttens krumme Hyldegren.

29/4 1910.

MILITARISMEN.

SAA sidder I gamle Gubber dér
og mimrer om Landets Værn
og spænder om Danmarks Midje Sværd
og kobler dets Skjæbne til Jærn.

Mon I da vil bære den Vanvidsvægt
af Krigens blodige Malm,
der slaar til Jorden Mændenes Slægt
som Plejlene Loens Halm.

Mon I med Affældigheds Krykkestok
afstiver det sunkne Mod,
naar Kuglen kjæmmer den blonde Lok
og Ynglingen svømmer i Blod!

Lad fare, lad fare det Daarespil,
nedkald ikke Hævnens Lyn!
De værste Fjender vi har blandt os selv
i eders barbariske Syn.

Der er mere Værn i det spinkle Siv,
der svinger paa Mindets Grund,
end i onde Instinkters trukne Kniv,
vildt løftet i Slagets Stund.

Der er mere Værn i den Blomstergren,
der skygger ved Hjemmets Dør,
end i alle de Volde af Jord og Sten
bag Kuglesprøjternes Rør.

De pansrede Forter med Hjælm og Horn
de bliver, o, Danmark, din Grav!
Dit Værn er Agre med bølgende Korn,
der lyser med Fred over Hav.

De blodige Furer paa Krigens Val
dem saar vi over med Byg,
mens Mindet om faldne Fædres Kval
hensummer med Kvældens Myg.

Vi vil ej finde Frelse for os
ved tusind uskyldiges Drab,
langt hellere spytte med Haan og Trods
i Kanonens Helvedesgab.

— *Dit* glubske Svælg bliver aldrig mæt,
forbandede Dyr paa vor Vej,
og gjorde Nationerne dig din Ret,
de vendte Kanonen mod dig.

Du bragte os stadig til større Fald,
endda vi offred dig alt,
du trak vor sidste Oxe af Stald
og slagted vor bedste Galt.

Se, derfor forlader vi Krigens Sold;
i *Fred* vil vi ta' vore Tørn.
Og holder vi end et Skud i Behold,
det gjemmes til Ulv og Bjørn.

25/5 1910.

DA Æ BJÆRMAND KAM.

DER *kam* en Trold fræ Daabjærgdojs:
Klump—Dump! *Hump*-i-Skump!
med Øwn saa glown som en Vækildsblojs,
for *han* maatt ha Brændvin far Awten!

For haar en Trold begynd aa drikk,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
saa tøster han warr end Kow og Krikk,
der trækkes te Trow om æ Awten.

Og po æ Pukkel af den Hallunk,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
dér hopped og danst en Brændvinsdunk
saa huel som æ Suel under Awten.

Og søen han traj gjemmel Hønemues —
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te æ Wand gik owenind a' hans Hues
og nejenud indte Awten.

Saa fløw han da hen gjemmel Daabjærg Graw
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
saa æ Præjst kam ud uden Lu heller Kraw
og tint, han sku himl inden Awten.

Øwn, Øjne; *glown*, glødende; *Vækildsblojs*, Valborgblus; *haar*, har *warr*, værre; *Trow*, Vandtrug; *huel*, rund og buget; *Suel*, Sol; *traj*, traadte *Hues*, Hose; *nejenud*, nedenud; *Daabjærg Graw*, Daugbjærg Kalkgrave *Lu*, Hue.

Saa *to* æ Skjevl te aa pin og spring,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te æ Klokk begynd i æ Torn aa swing
og trowr, æ Degn rind te Awten.

Og søen han traj gjemmel Ingedaal,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te aal dje Kokk de saatt sæ po æ Haal
og kund ett find te Raan mud æ Awten.

Ja, søen han stamped ved Sjørrup Kjar,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te Pæ Smed trimmelt om baag æ Krowmands Dar
og kam ett te hans Ved inden Awten.

Saa *kam* han slamprend sønden om Vrow,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te æ Hejst' gik baglæns med Harrer og Plow,
og kam laask ad æ Gord inden Awten.

Og Koldkur Hus fæk han søen te aa wakk,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te Jens Bruus hwyst Bagkorre nied ad en Bakk
og end i en Gróf henad Awten.

Hans Træsko de war saa faale tarr,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
men hans Nies og Ører haaj æ nø warr,
for *de* sto i Døj under Awten.

Saa *laa* han da Damp mod en vilre Krowr:
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
og det war sgi der, hwor Kræn Haabro bowr,
og stapper hans Pief imud Awten.

æ Skjevl, Raden; *aa pin og spring*, løbe af al Magt; *Torn*, Taarn; *rind*, ringede; *saat sæ po æ Haal*, satte sig paa Halen; *Raan*, Rane, Hønsenes Pind; *søen*, saadan; *Kjar*, Kjær; *hans Ved*, Samlingen; *slamprend*, om plump Løb og Gang; *Harrer og Plow*, Harver og Plove; *laask*, løbsk; *Gord*, Gaardene; *wakk*, bæve; *hwyst Bagkorre*, slog Kulbøtter; *Gróf*, Grøft; *faale tarr*, særdeles tørre; *Nies*, Næse; *haaj æ nø warr*, havde det betydeligt værre; *i Døj*, i Dynd; *laa Damp*, satte Kursen af al Kraft; *en vilre Krowr*, en anset Kro; *Pief*, Pibe.

Saa fløw han da ind imell Haabro Hus,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
te æ Drikkels ret blarped a Kopp og a' Krus
og Kræn Haabro glemt hans: Godawten!

Æ Krowmands Dar røw han løs fræ si Fals,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
og æ Darkam hænd om æ Bjærmands Hals,
da han sto i æ Stow imud Awten.

Og nu begynd da æ Skinting aa drikk,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
saa læng te han *kund* bælg i sæ for Hikk,
for *de'* el jo komm ad æ Awten.

En trørr Pots Anker med jawnhen Øl —
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
den tæmt æ Skuel som en Fingerbøl
og rat atter mie inden Awten.

Og band en Spuns ham lovle haadt,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
han stemt'en ind med hans Tommeltot,
saa det prost i hans Skjek under Awten.

Og Rumpunsflasker, de stur som smô —
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
— han knak dje Hals mud hans sture Tô,
som en knækker en Lopp imud Awten.

Hwer Brændvinsbimpel, hwer Vinglajsdrep
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
— han suet æ ud te den sidste Sep,
som en Snog suer Dôg om æ Awten.

æ Drikkels, Drikkevarerne; *blarped*, skvulped; *hænd*, hængte; *æ Stow*, Stuen; *æ Skinting*, Asnet; *trørre*, tredive; *jawnhen*, ret godt; *tæmt*, tomte; *æ Skuel*, Kjæltringen; *rat*, rakte; *stemt*, trykkede; *To*, Taa; *Sep*, Draabe; *ikki*, ikke, en Forstærkning af *ett*.

Der bløw ikki en Droef te aa drikk heller spild,
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
og æ Wand det sak nok en Al i dje Kjeld,
og Folk war swær ædru — en Awten.

Men no begynd sgi æ Bjærmand aa dryw;
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
tho far maatt han traw, men no ku han flyw
og now Daabjærgdojs inden Awten.

Saa drøw som en Torren han Øster opo
Klump—Dump! Hump-i-Skump!
Hans Skjek det slævt saa laang ad æ O,
som en Togger slæver mud Awten.

29/5 1910.

FORLADT.

KAREN vandede Kaal i Bed,
Jørgen stod med et Smil paa Sned,
tog fra Karen den tunge Spand,
posted den fuld af Kildevand,
mens det dugged saa let under Kvælden.

Karen gik sig sin Aftengang,
Jørgen efter i Spring og Sprang;
Jørgen snubled, og Karen lo,
Aaen lo med under Spangebro,
mens det dugged saa lindt under Kvælden.

Jørgen sleged for Kind og Haand,
Karen blev veg som Vidjevaand.
Ud fløj Ugle, og hjem fløj Ravn,
Karen snubled i Jørgens Favn,
mens det dugged saa blødt under Kvælden.

Droef, Draabe; *sak*, sank; *dje Kjeld*, deres Brønd; *dryw*, drive, rave; *Dojs*, Daas, Høj; *Torren*, Torden; *opo*, paa; *Skjek*, Skjæg; *æ O*, Aaen; *æ Togger*, Fiskevaad.

Kaalen voxed sig bred og grøn,
Karen øged sit Skjørt i Løn.
Jørgen rejste saa langt af Led,
Karen græder og Kaalen med,
mens det dugger saa koldt under Kvælden —

$^{8}/_{6}$ 1910.

TIL SALLINGS HUSMAND.

Fra Grønningør til Livø-Tap
du ser saa skjøn en Kyst,
hvor Holmen nikker som en Knap
paa Fjordens blanke Bryst,
hvor lange Aarer blinker
i Fiskebaades Dans,
mens Brombærranken rinker
om Pigens Vrist sin Krans.

Og bag om Kystens fede Jord,
sig sænker Rugen gul,
mens Bonden sidder strunk ved Bord
og bider bredt af Sul;
hans Datter bærer Spange
om Armen fast og rund;
af Plage har han mange
og Sølv paa Kistebund.

Fra Gaardmandsjorden udestængt
som mest den Husmand bor,
mens op i Mosens Kroge trængt
han rydded Grund og Jord.
Han har en Ko paa Toften,
en Gris bag Hyldens Læ,
og stadigt Slid for Skoften
gav Gigt og krumme Knæ.

Men Smilet spiller om hans Mund
i fast og munter Skjæmt,
hans Marv er frisk, hans Sjæl er sund,
dens Strenge ej forstemt.
Hans Haab er lyst som Suset
i Sommerskovens Træer,
og Orm i Kjærnehuset
du fandt vist aldrig der.

Ja, Hyttens Mand i allen Land
skal rette Ryggen op
og holde mod Forsagthed Stand
og gaa i sluttet Trop;
da skal din Kvinde mættes,
dit Barn faa buttet Kind,
de lave Døre lettes
og Lyset strømme ind.

Naar Spaden atter hviler glad
i arbejdsvante Haand
forvandles til en Perlerad
hvert rustent Slavebaand;
da skal hver Taare tørre,
der randt i Armods Gys;
da bliver Jorden større,
og Rummet fuldt af Lys.

Juli 1910.

PER SMED.

NAAR Grisen den skal slagtes,
saa henter vi Per Smed,
fordi han er saa munter
og bor her lige ved.
Han ta'r saa høje Dramme,
dertil en mægtig Skraa;
men Grisen bliver kværket,
det kan du bande paa!

Før Hanen søvnigt blinker
mod Dagens første Skjær,
da glimter Smedens Lygte
i Grisens blanke Svær.
Og Grisen maaler Ka'len:
„Er noget galt i Vej'n?“
Og selve Grisehalen
staar som et Spørgsmaalstegn.

Men ind i Bøvlen skræver
nu Smedens krumme Ben,
mens Grisens Børster hæver
sig bange én for én.
I Nødset ud den trilles
til Hyl og ilde Sang;
ej Degn kan synge værre
ved Konekirkegang.

Med Nattedryp i Skjægget
nu vækkes Bondens Gaard,
mens Maanens fede Hage
paa Storkereden staar.
Dens krumme Skive truer
som selve Dødens Segl,
og Smeden agterude
han er saa haard en Negl.

I Trommehinden stinger
de jammerfulde Hvæl,
mens Gissebassen tinger
med Smeden om sin Sjæl.
Bag Tærsklen Bryggerkarret
er hvælvet til Skafot,
og Kjedlens Dampe sætter
paa Per en graa Kalot.

Gud naade Gissebassen
alt i dens sidste Stund!
Nu lukker den sit Øje
og allersidst sin Mund.

Og alle Kjedler bobler,
og Øsen gaar gesvindt,
og gjennem løste Børster
henraser Kniven blindt.

Per Smed kan alting ordne,
han bærer Flæsket *fram;*
med Trøjeærmet tørrer
han Munden til en Dram.
Han klinker, og han klukker
indvendig af sin Skjæmt,
og dog skal ingen sige,
at Pligten bliver glemt.

Med Fingermaal bestemmer
han Tykkelsen af Flæsk,
han læser Svinemaver,
som Præsten læser Græsk,
han kritisk Galden forsker,
og Aftægtsmandens Aar —
ja, selv Ufødtes Skjæbner
han ud af Milten spaar.

Og hele Huset lugter
af Lever og af Løg,
i Loftene det smælder
af Larm og Grydestøj,
den sorte Pølse dykker
i Kog som en Delfin,
og Dørene udjamrer
de mest usmurte Hvin.

Og det blev Aftensilde
med Tøsne over Jord,
og det blev Pølsegilde
med Dramme over Bord.
Per Smed sad bred paa Bænken
med Pølsen for sin Haand
og sødede dens Skiver
med Viddet fra sin Aand.

Humøret gaar i Højden,
mens Drammene gaar ned.
Per Smed er nu fuldmodig,
enhver faar ren Besked!
Men Modet i hans Bringe
er intet Krigermod,
og Blodet paa hans Klinge
er ikkun Griseblod.

25/7 1910.

HØSTMARCH.

Vi kommer fra Dalenes Fred,
og Faner af Havren har vi med;
den skal Høstens Gjerning rande,
smykke vore Pigers Pande,
naar vi gaar gjennem Landsbyens Led.

Vor Le faar nu Hvil for i Aar,
thi Klinte med Ax er lagt paa Baar,
alle Skræntens Bær er fundne,
alle Agrens Neg er bundne
og lagt ud paa de vældige Skaar.

Vi mejed vor Mark under Sang,
saa langt rækker Strygespaanens Klang,
naar blandt Havens Kaal den klinger,
man os Mjød og Kager bringer,
mens det dufter af Mynte over Vang.

Efteraar 1910.

EN JULEGJÆST.

Han kommer over Bakken med Rim i sit Skjæg,
hans Øjne spejder langt mod en hvidkalket Væg;
af Prærie-Frosten saa ru er hans Kind;
til Danmark er han kommen med Juleskibet ind.

Der ligger da paa Lyngen hans Barndoms Lykkeslot;
hvor husker han hver Stolpe, og Taget hver Tot.
„Og Hylden ved Dammen er altsaa til endnu!
Vel hælder den en Kjende, men det gjør ogsaa du.

At noget saa fattig saa sunken og lav
kan drage dig hjem over Land, over Hav,
saa du *én* Kvæld kan glemme det Onde paa Jord
for Mindets Barnehvisken i Stuen hos din Mor!“

— Han føler under Jakken, om alting ligger ret,
hans gode Dollarsedler, hans „Gaver“, hans Portræt;
de stramme Træk fortones, hans Hjærte maa le,
mens Støvlen synker dybt i den skrigende Sne.

Snart staar han ved Klinken saa myg og saa varm,
hans Pelshue skraber mod Dørens lave Karm,
Solstraalen slænger Løkker om hans bøjede Ben,
og Istappen drypper mod den slidte Forstu'sten.

Nu ser han sin Mor bag Begoniers Rad,
med rynket Haand hun fjærner dens visnede Blad,
og Katten sidder stribet for Ovnen paa sin Stol,
og Hønen gaar paa Gulvet, og Rokken staar i Sol.

Ind stryger han i Stuen, saa Hønen kagler op,
hans Mor af Haanden taber en blomstret Underkop;
de gamle Øjne fyldes fra Hjærtets dybe Grund;
i tyve Vintre vented hun efter denne Stund.

— *Nu* blir der Jul i Hytten; Ildklemmen laver Støj,
Skorstenen sender fra sig sin fedeste Røg;
mens Vaffeljærnet vendes for Ilden snildt og let,
der skjæmtes, frittes, svares i samme Aandedræt.

Nyfigen Julespurven ad Vindvet skjæver ind;
saa kommer Aftenduggen og gjør hver Rude blind;
den Gamle tænder Lyset; dog kun i Ryst paa Ryst;
men Sønnen griber Haanden i det ømmeste Kryst:

„Ja, *du* er bleven gammel, og jeg er bleven graa,
men det skal i Aften vi lidet tænke paa;
før skilte Verdenshavet og bange Tankers Gys,
nu sidder vi og stirrer i det *samme* Julelys."

— Og over snelagt Hede gaar Lysets blide Skjær,
hen over Moser brede, ud over vaade Kjær,
og melder om en Scene — den skjønneste paa Jord —:
I Juleaftensmildhed en Hjemvendt hos sin Mor!

Decbr. 1910.

JULEAFTEN.

NAAR sitrer din Sjæl som en tonende Stræng,
og naar skinner Lysene blidest,
hvornaar gaar du nødigst med Sorg til din Seng,
hvornaar tykkes Sneen dig hvidest?
Mon ej, naar bag Ruden det pyntede Træ
og Barnet med straalende Blik ved dit Knæ
fortæller, at nu har vi Julen.

Da vugger de Tanker som Fugle i Rør,
mens vildt over Mosen det fyger,
og Spurvene putter sig ind mod din Dør,
for Vejrets fortørnede Byger;
med Krummer og Kjærner for Fuglen du strør,
hvad Vindene fryser det Hjærterne tør,
den Lære vi hented hos Julen.

Til daglig vort Hjærte af tusinde Savn
blev gnavet i mer end i Barken,
og ofte du sendte i Suk efter Havn
din sidste Due af Arken;
men alt, hvad der gjorde dit Hjærte Fortræd,
det standser i Kvæld bag det skjærmende Led,
der værner for Hjemmet og Julen.

Derinde du sidder, mens Haglene slaar,
og hører de hjemlige Klokker,
og Minderne kommer og Minderne gaar
paa Julens sne-pudrede Sokker,
og Grantræet dufter fra Storstuen ind,
og Børnene ivrer sig røde om Kind
med alt, der skal hænde i Julen.

Og Frosten nu nærmere Gaardene gaar
og ridser paa Ruden sit Mærke,
og Barnet saa kjært under Lysene staar,
og Salmerne lyder saa stærke;
og Fuldmaanen rejser i Skyer sit Slot,
og Stjærnerne funkler i Rødt og i Blaat, —
de Stjærner, der altid var Julens.

Decbr. 1910.

JULENEG.

„KOM nu ud, lille Fa'r og faa alt gjort i Stand,
faa lagt Halm under Kalven og Hesten til Vand,
og strø Gran paa de rimede Sten,
tag en tungvippet Kjærv fra det støvede Loft,
at Smaafuglen, der hopper med Klynk over Toft,
finder Trøst imod Snenattens Mén."

Saa hun talte, Katrine, den herlige Viv,
mens paa Tærsklen hun strøg den bredbladede Kniv,
før hun skar af det nybagte Brød,
og dets Endskal hun førte med Kys til sin Mund,
og hun kendte, hvor Duften var fyldig og sund,
og hvor Skorpen var brunlig og sprød.

Og for Vindvet i Sneen der rejstes et Neg,
og den Spurv var paa Pletten, han pipped og keg,
gjorde Hop, flagred ned, flagred op;
og fra Gjærder og Marker, og Tuer og Træer,
fra de snefyldte Graner og bundfrosne Kjær
kom Smaafuglenes radmagre Trop.

Der var skrigende grønne og sommerligt blaa,
der var lysende gule og kummerligt graa,
hastet hid fra den stormslidte Skov,
og de flokkedes hverken til Leg eller Sang,
men om Godsindets Neg paa den snevilde Vang
under Hungerens jernhaarde Lov.

Og én havde just ofret til Frosten en Taa,
og én havde en Jæger fornylig „holdt paa“,
Bøssens Hagl havde taget dens Fod;
men den humper paa Stumpen, saa godt den formaar,
skjønt det svider saa ondt i det frostbidte Saar,
og i Sneen staar Dryp af dens Blod.

Og Katrine hun titter saa smilende paa,
hvor i Neget de gule, de grønne, de blaa
hopper rundt ret som Gnister af Baal,
og hun dejgner og titter og nynner saa glad,
mens hun gjemt bag Geraniens støvede Blad
drysser Mel over Former og Skaal.

Og den frostrøde Sol gaar nu favnende bort,
ak, dens Bue er lav og dens Vej ikkun kort,
naar om Julen det stunder til Fest;
og til Gavlruders Funklen, til Solflimmers Leg,
til velsignende Lys over Fuglenes Neg
den nu bruger sin synkende Rest.

Og en Tiggerske vanker fra Gaard og til Gaard,
og en Kavringeduft om den gamle der staar,
saa hun frister hver vejrende Hund;
og de halser og flokkes med næsvise Krav,
og hun truer ad Flokken med Eder og Stav
og gi'r ondt af sin tandløse Mund.

Og en Fisker har tøjret sin Baad under Strand,
saa dens Ankerbrod bider i Strandkantens Sand,
mens han selv nu har Hjemmet til Maal;
i den foddybe Sne staar hans Søstøvlers Spor,
paa hans skjællede Kno i den spegede Snor
slanter lystigt tre bugfede Aal.

— Og saa høres paa Broen en dumrende Vogn,
og saa ringer de Klokker fra Sogn og til Sogn,
til hver Sjæl er i Mindernes Vold,
og hver Olding ser op mod det tonende Hvælv,
mens vemodig han lytter dybt ind i sig selv,
indtil Haanden om Staven bli'r kold.

Og saa lukkes hver Luge paa Lade og Lo,
og Fuldmaanen slænger sin gyldene Bro
over Flager af ringlende Is;
med Sne i sin Hose gaar Haren i Seng,
og Frostvinden gnider sin skurrende Streng,
og Fjerskyen spreder sit Ris.

Decbr. 1910.

PIGER PAA ENGEN.

Nu er Dagen fuld af Sang,
og nu er Viben kommen,
Bekkasinen Natten lang
haandterer Elskovstrommen.
Plukke, plukke dugget Straa,
plukke, plukke Siv ved Aa,
plukke, plukke Blomster.

Engen er nu gyldengul
af tunge Kabbelejer,
Søndenvinde byder op,
og Dueurten nejer.

Dammen ligger Dagen ud
med Brudelys i Hænde,
rækker højt de ranke Skud,
at Solen maa dem tænde.

Nu vil Mø med Silkestik
paa Brudelinet sømme;
den som ingen Bejler fik,
hun ta'er sig én i Drømme.

Ræk mig en Forglemmigej
og sidst en Krusemynte,
saadan slutter vi vor Leg,
saa glad som den begyndte.
Plukke, plukke dugget Straa,
plukke, plukke Siv ved Aa,
plukke, plukke Blomster.

Foraar 1911.

NYTAAR.

Der brager et Skud for min Forstuedør,
Raketter gaar op imod Maanen;
„godt Nytaar“ frempulser af rygende Rør,
saa Kvinder er nær ved en Daanen,
og Bonden han bakker sin bedste Tobak,
og Barnet omfingrer den ny Almanak,
der peger paa Stjærnernes Veje.

Og Oldingen sidder saa vissen og from
i Sivsko i Kakkelovnskrogen;
han mumler en Salme om Død og om Dom
og lægger et Mærke i Bogen.
Saa stirrer han ind i sin Oldingesjæl
og frem imod Gravens de sortstrøgne Fjæl,
mens Minderne tættes til Taarer.

Thi Tusind skal fødes og Tusinder dø
i Aaret, der blussende stiger,
og Fremtid skal gro af Forgangenheds Frø,
mens Orm under Barken sig sniger.
Og styrter end Stormen *vor* Stamme i Støv,
der knoppes vel andre med Krone og Løv
til Fryd for de stræbende Slægter.

26/6 1911.

KRÆN DEJLER.

Kræn Dejler kjører hans Tørv i Land:
hop, hop, *hop*, for en Hywl i Gras!
Paa Læsset højt, bag sit Studespand
der kraaner med Pisken den Dejler.

---

en Hywl i Gras, et Hjul i Smadder; *kraaner*, kror sig.

Og Studen vralter saa tung og tam —
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
og Solen leger i Mosens Dam
  og dikler i Nakken Kræn Dejler.

Men Hvepsen sad under Brinken gjemt —
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
der havde fornylig sin Bas han stemt
  til Studedans for Kræn Dejler.

Et Pist, et Pust og et Øjeblik:
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
saa brummed han frem under fuld Musik,
  saa Skrækken krøb over Kræn Dejler.

Brat løfter Studen sin Hale fin:
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
selv Kusken letter en Kjende sin;
  nu bliver den hjamsk for Kræn Dejler!

De Hjælmede springer i Hjump og Trav:
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
og Vognen jamrer af fire Nav:
  „Nu skjenner æ Stud' for Kræn Dejler!"

En Lundstik løsned, en Kinding brast:
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
mens Skuden slingred med Skrog og Last
  i Søgang under Kræn Dejler.

Først sprang da Tejnen mod Himlen op:
  hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
saa flygted Tørven i samlet Trop,
  paa Skravpinden hang kun den Dejler.

---

dikler, kildrer; *hjamsk*, flov; *de hjælmede* (Stude), med en hvid Tegning paa Hovedet; *skjenner*, løber løbsk; *Kinding*, den Aabning, hvori Vognstangen sidder; *Tejnen*, Madæsken; *Skravpinden*, en af de fire Pinde i hver af *Skravets* eller Vognkransens Hjørner.

Hvor Tudsen kravler med slimet Ryg,
hop — hop — hop, for en Hywl i Gras!
der rendte de Stude sig selv i Syk,
saa Blevret stod om Kræn Dejler.

Her slap ham Hvepsen, den vilde Gjæst,
hop — hop — hop med en Hywl i Gras!
saa Heldet redded den sidste Rest
af Vogn og Skrav og Kræn Dejler.

Sommeren 1911.

H. F. FEILBERG.

SAA do bløw føj her mødt i Høst
mell aall Guds gued Gawer,
og fæk dérfræ den skjønne Lyst
aa sammel Nieg i Trawer!

Den Stak, do saatt paa Jyllands Towt
med Nieg fræ *Slett* te *Slien*,
vil fyld wal paa wor Muers Lowt,
og der er Drywsel i'en.

4/8 1911.

ENSOM.

I Landet, hvor Turnipsen bovner
med svulmende Rod og Blad,
der fik jeg af Venskab saa slag en Høst,
men Guds Velsignels' af Had.

Og Hadet frisker paa Galden,
og Turnips er god for Ko,
men *Venner* er som den kjære Sol,
Nu rejste de sidste to!

18/10 1911.

i Syk, i Dynd.

DE FATTIGES JUL.

Lyset tændt,
Minderne tændt,
Sind og Øje fra Styghed vendt;
Døgnet danser med hoppende Hjul,
Freden gjemmer sin Sne til Jul,
drysser den paa vore Saar!

Paradis,
Drømmenes Dis . . .
Glem i Aften dit Livs Forlis!
Sorgen suger i mig som i dig,
denne Kvæld viser Stjærnen Vej,
vov dig da ind i dens Glans.

Skjønne Maal,
hellige Maal:
Smilet fylder den sultnes Skaal,
Lyset strejfer en graadskjæmmet Kind,
varme Hænder bær' Fadet ind, —
Godhed, o Jul, er dit Navn!

18/12 1911.

JULEHILSEN
TIL „NAVERNE" I ZÜRICH.

Vi sidder herhjemme og længes derud
mod blinkende Tinder og Floder,
mod Liv der ej drukner i Graahed og Slud,
mod Kjøbslag i fremmede Boder,
mod Alper i Glød, mod en høj Horisont,
mod Rejser og Router al Jorderig rundt,
— bort, bort fra de stængende Gyder!

I gaar vel og stirrer jer Øjet i Vand
paa alle de funklende Tinder
og længes herhjem mod vort taagede Land
med alle dets Juletræsminder,
mod Hytten og Hyggen — en Kjærest', en Bror,
mod Haandtryk og Smil — og en krumbøjet Mor,
der blunder i Stolen bag Ovnen.

Saa længes og trænges hver kvindefødt Sjæl
fra Livsløbets Stunder begynde,
mens Støvlerne stødes for Taa og for Hæl,
og Saalerne slides saa tynde.
— I Længsel at vandre mod uvisse Maal
med tusinde Mil bag den lasede Saal
er Lov for en Ranselens Ridder.

20/12 1911.

PIGEN PAA DIGET.

TIL EN GÆLISK MELODI.

GJØGEN kukker, Solen svinder,
Duggen falder stille paa Moders Bleg,
Himlens Sky faar røde Kinder,
Hjærtegræsset ringler mod Siv og Fleg.
Faar og Gjed mod Kvælden bræger,
Møllens Vinger gaar mod Vestens Skjær.
Klokken ringer fjernt bag Heden,
der hvor rank han vandrer, min Hjærtenskjær.

Lille Hjejle, du skal føre
alle mine Længsler til ham, du ved,
fløjte Ømhed i hans Øre,
over Mosen bære min Kjærlighed.
Til hvert Prik, din Vinge smykker,
hefter jeg et Kys, til ham et Laan;
gule Hjejle, bær dem varligt,
giv dem ej til Pris for Gjøges Haan!

Jeg har skuret mine Spande,
sat dem snildt paa Række med Bunden op,
vandet Kaalen, brust med Kande,
skiftet Klædet over Ostens Kop.
Ensomheden her jeg søgte,
og jeg tog min blanke Sølje paa,
den han ømt mig bad at bære,
naar engang vi skulde til Altret gaa.

Kuk nu Gjøge, mens jeg plukker
Skjørtet fuldt af Iris ved Aftnens Strøm.
Før mit Kammers Lys jeg slukker,
stiller jeg dem varligt bag Pudens Søm.
Irisblomstens Duft skal trylle
dig, min kjække Yngling, mod *min* Barm,
saa paa Drømmens Bro og Duftens
ind til mig du glider ad Vindvets Karm!

$^{9}/_{1}$ 1912.

STORKEN.

HAN kommer med Sommer, han kommer med Sol
til Kløver og nikkende Hvener.
Mens Pigen hun sømmer sin blommede Kjol
i Læ af de røde Syrener,
han sænker sig ned paa det mossede Tag
og knebrer fra Reden den udslagne Dag
en Højsommervise om Danmark.

Og Børnene stirrer fra Tærsklen didop,
hvor Løget paa Mønningen nikker,
og Oldingen ranker sin krogede Krop
i Stuen, hvor Slagværket dikker;
og Minderne dugger, og Læberne be'r,
og Børnene pludrer og peger og ler:
„Se Storken er kommen til Danmark!"

Velsignede Fugl uden Høgenes Klør
med Ørnenes mægtige Vinge,
du dukker dig helst mellem græssende Kø'r,
kun Hygge og Fred vil *du* bringe;
du følger i Furen vor Bonde saa nær
og nikker som han, mens af Rugen det dræer
med Løfte om Høst over Danmark.

Hvor Engblommen lyser langs Aaløbets Bred,
du skridter saa langt gjennem Engen;
med Halsen i Bugt og med Øjet paa Sned
du titter til Pigen og Drengen.
Du søger din Føde til Leernes Klang,
og Høduften følger din higende Gang
langs alle de Aaer i Danmark.

Saa lad os da værne den solkjære Fugl,
der pynter vor Vang og vor Vænge,
der ruger sit Kuld i det ormstukne Hjul
til Vejrs paa den mossede Længe.
Hans Yngel skal trives i Regn og i Sol,
hans Rede beskyttes som Hjemmets Symbol,
mens Sagnene lever om Danmark!

4/3 1912.

KAALFOLK.

A war gan hen te Jepps ijaes,
og der sô Mowns, og der sô Mås,
og det war nem for mæ og hør,
hwad Huml *de* haaj aa før,
for det war Lås, der med Kjæn Grow
haaj wot ad Bøj og sit paa Stow;
fæk Lås nu den Kaag paa hans Skorr,
war *a* saat udenfor.
Ja Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle*, simpels Rimpelstøj!

gan, gaaet; *ijaes*, i Aftes; *Skorr*, den „Skyder" eller Skovl, hvormed Kagen sættes i Ovnen; *Rimpelstøj*, Tøj, som er sammenrimpet.

Men tar mi Lås den lied Hjont,
saa sejer *a*, han maa vær wont,
for *af* den væste Kjeltringslaw,
hun war da aal si Daw.
Æ Muer haar jo *wal* en Stej,
og det er nøj, en maa ta mej,
og sjel haar hun en Kakkelown
— og Skjek — som en Dragovn;
Men Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø sølle, simpels Rimpelstøj!

Tho gywt sæ det er let nok gjord,
men sej mæ, hwadfornøj du for!
Og ta en Hjoj som Kjesten der —
nej, det sku Lås læ vær!
Hvad hjælper Kow og Kakkelown,
nær saa æ Kwind er kryvedown!
Tho faa sæ den Slaws Bi i Kof
det gaar som i en Rof.

Og der lod a mi Speci spring,
da Lås war syk og hænd med æ Ving,
og sô ham te med Nol og Wask,
men han gik om og task;
og da vi sku te Maatensfest,
a saat ham Baagstykk i hans Vest
og vend ham hans Trawalli-Frak —
nu faar en saa si Tak!
Jow, Kaalfolk er nø gremme nøj . . .

Nu vil a hen og lær aa væw;
for her ka en sgu gaa og skræw
og aalle kryf en Krumm teframm,
men løw si Daw teskamm.

---

lied Hjont, lede Taske; *vær wont*, maa være meget lysten; *Kjeltringslaw*, Taterslægt; *en Stej*, en lille Ejendom; *Skjek*, Skjæg; *Hjoj*, Sjuske; *Kof*, Kube; *Maatensfest*, Mortensdag omkr. 1. Novbr.; *Baagstykk*, Bagstykke; *Trawalli-Frakk*, daglig Frakke.

Læd saa di anner ha dje Spel,
a ska *wal* gaa og skjøtt mæ sjel,
og ta de Spark, som der ka blyw,
men læ æ Gywten dryw.
For Kaalfolk er nø gremme nøj,
nø slemme nøj,
nø *sølle,* simpels Rimpelstøj!

17/8 1912.

A GLEMMER Æ AALLE I MI DAW —

Og det war den Tid, da vi aaltid war tow,
— a glemmer æ aalle i mi Daw! —
A tjent jo te Vistis her vejsten æ Brow,
og do kam te æ Gord og task te Traw.

Do ga mæ en Gimmer og hjalp mæ aa tow'n,
a glemmer æ aalle i mi Daw —
og hwer Gaang a sto og gjord Brind te æ Own,
do kamm saa still og drow i mi Saw.

En Daa vi war jenne, do to om mi Hâand,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
A so der saa nywle og wand a' mi Gâan,
imen do strøg mi Kinder med *di* Kaw.

Do tal om en Hjemmen herud baag æ Kjar,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
en Rues sku vi ha wos lidt vejsten æ Dar
og Løg og Lavindler i wor Hav.

æ Gywten, Giftermaalet; *aalle*, aldrig; *Gimmer*, ungt Faar; *tow'n*, vaske den; *Brind*, Brænd; *drow*, trak; *jenne*, alene; *nywle*, forlegen, glad; *Gaan*, Garn; *Kaw*, venstre Haand; *Hjemmen*, Hjem.

Æ Log sku vær maaled, æ Hus vild do kalk,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
en nybærend Kwi vild do gi mæ aa malk,
— „for der bløw *wal* en Busk for *hind* aa gnaw."

— — Saa bløw der Forandring, de kamm med di Pas,
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
baagved dje Kanowner di ga dæ di Plads
og sind — i jen af Krigens manne Graw!

En Blaan to dæ fræ mæ, en Kul røw dæ hen —
a glemmer æ aalle i mi Daw! —
for det aa ha mistet sin kjereste Ven,
det løwter ett det længste Lyw i Law!

10/5 1912.

RÆBILD-KANTATE.

DEN KJÆRE BRUNE HEDE.

Du kjære brune Hede,
du er mit Barndoms Æventyr,
der havde Hjejlen Rede,
der sprang saa muntre Dyr,
der hørtes Hyrdens Aftensang
til milefjerne Klokkers Klang,
mens Hederugens Vipper
saa tungt mod Høsten hang.

Du kjære brune Hede
med Lokkeleg og Gyvelguld,
med Pors og Revlingbede
og tusind Lærkers Kuld,

æ *Lóg*, Laagen; *Blaan*, Sky; *Kul*, Kugle.

med Ulvefod, som Knøsen slaar
i gyldne Slyng om Pigens Haar,
  naar de ved Hedebækken
i Fællig vasker Faar.

  Du kjære brune Hede,
som bar min Borndoms Lykkeslot,
  hvorhen min Fod vil lede
mig, naar mit Haar er graat,
omstridte Plet af Danmarks Land —
til dig kom hjem fra Verdens Rand
  og standsed mindebøjet
saa mangen mødig Mand.

  Ja, kjære brune Hede,
som revses haardt af Mand og Blæst,
  jeg kommer for at frede
en fattig Minderest.
Du gjør mit Land saa sært og rigt,
du aander paa dets Kunst og Digt,
  at værne om din Skjønhed
maa være Danskens Pligt.

MORGEN.

MORGENENS vældige Sol,
løft kun din Kugle med Funklen blandt Banker i Østen!
  Gjøgen bag Lyngstakke gol,
tusinde sangkjære Lærker faar Jubel i Røsten.
  Brokken gaar krum i sin Grav,
  Taagen i Drift mod sit Hav,
Trækfuglesværme bag Højene larmer mod Høsten.

  Bankerne drømmer i Dis,
Gravhøjens Skygge sig ræd under Lyngskrænten fjæler.
  Edderkopspind i hvert Ris.
Lysende Verd'ner af Ild i hver Dugdraabe dvæler.
  Nu er det Dagværkets Stund,
  Skytten gaar ud med sin Hund.
Hellige Time, da Himlen paa Jorden nedknæler!

AFTEN.

STILLE, Hjærte, Sol gaar ned,
Sol gaar ned paa Heden,
Dyr gaar hjem fra Dagens Béd,
Storken staar i Reden.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Tavshed over Hedesti
og langs Veje krumme.
En forsinket Humlebi
ene høres brumme.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Viben slaar et enligt Slag
over Mosedammen,
før den under Frytlens Tag
folder Vingen sammen.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned.

Fjerne Ruder østerpaa
blusser op i Gløden,
Hededamme bittesmaa
spejler Aftenrøden.
Stille, Hjærte, Sol gaar ned!

FREDLYSNING.

DEN Muldvarp han graver i Morr og i Muld,
er nødig sin Roden foruden,
selv Roser og Liljer han kaster omkuld,
han sparer skam ikke paa Snuden!
O, Danmark, hver Blomst i dit duftende Bed,
saa ilde den vilde vist komme af Sted,
om Muldvarpens Slægt skulde raade!

Vel priser vi Stræbet til Slægternes Gavn
paa Jorderne fede som magre,
naar, Danmark, du skriver med Solguld dit Navn,
i Rugens langtbølgende Agre.
Men ej tør vi maale vort Fædreneland
ved kun, hvad det yder i Skjæppe og Spand
og kaster i Krybben for Kvæget.

Saa fattig' blev, Danmark, vel ej dine Kaar,
saa lidt gav ej Rugen i Trave,
at ej du har Raad til en Blomst i dit Haar,
en Lyngkrans til Fædrenes Grave.
Lad ingen mod Blomsten da vække din Harm,
thi Rugen skal nære vor Styrke, vor Arm,
men Blomsten skal nære vort Hjærte.

Og Heden histude skal ingen forsmaa,
som sidder bag Bøg eller Linde;
dens Ranker er lave, dens Hytter er graa,
men hvor disse Ranker kan binde!
Ja, tusinde Længsler fra Præriens Land
gaar hjem mod dens Lyng og dens fattige Sand,
naar Solen i Majshavet synker.

Her har vi da ridset i Lyngen vor Plan,
og her har vi givet Exemplet:
Et Alter staar rejst for den jagede Pan,
Naturen har hvælvet ham Templet.
Her mødes det skilte paa Barndommens Grund
med Himlen til Hvælving og Heden til Bund,
mens Mindet i Dugfaldet hvisker.

16/8 1912.

EN BETLE HAAR.

HER sejjer a, en betle Haar" —
haa — haah!
og smumrer gued Turnipsblaad
haa — haah!
Æ Suel skjarer i mi Yw,
a er saa glaad, som Haar ka blyw,
haa — *haah!*
Haa*haa*haa — *haa*haa — *haah!*

Her vil a sætt mæ te imaar —
haa — haah!
for her er Fred og ingen Faar
haa — haah!
Ih hwa, nu klør mi venster Ør;
ih, skuld en faa nø ild aa spør!
aa — haah —
aahaahaa —haahaa — haah!

Dér lister Lås saa laangs æ Laad —
haa — *haah!*
og paa hans Nakk han haar en Spaad
aa — haah!
— — — Der skydes? Her! Aae Jess og Jøss!
saa war den Spaad en rædle Bøss!
aa — haah!
aa*haa*haa — haahaa — haah!

Og laangs den vejstest Turnipsraad —
aa — haah —
nøj springer paa en Mynd si Maad
aa — haah!
Aae, bette Bjen, nu op og rend,
som om det gjaldt jer Verdens End —
aa — haa —
aa*haa*haa — *haa*haa — haah!"

betle Haar, Smule Hare; *smumrer*, fraadser i; *skjarer*, skinner; *imaar*, i Morgen; *Lås*, Lars; *Spaad*, Spade; *rædle*, hæslig; *-raad*, Række.

Saa spænd, og sprang den usle Haar
aa — haah!
saa beggi Ører laa sæ flaad
aa — haah!
For hwer en Spring, en Drip der drap,
for hwem ka løf med Hawl omkap?
Aahaah!
aa*haa*haa — *haa*haa — haah!

Det war i'æ Sid en haaj si Skaad
aa — haah!
og det kund ingen Renden klaar,
aa — haah!
Med jet saa fild en om og død,
saa holdt æ endle op aa blød
aahaah —
aa*haa*haa — *haa*haa — haah!

Æ Fowl bløw ved aa syng saa glaad
haa — haah!
æ Vind den spøjt mell Turnipsblaad
haa — haah!
og men æ Haar laa dér og død
æ Suel den strøg si laange Ør:
„aa — haah!
aa*haa* — aahaa — aah — haah!"

19/4 1912.

SANG TIL DEMOKRATIET.

Op med nye Kampsignaler!
Det er Raabet ungt og barsk;
vi er Fremtid, vi befaler,
vi vil se vort Samfund karsk.
Ja, den Ungdom, som befaler,
den vil se sit Samfund karsk!

Skaad, Skade.

Ingen Leg med Idealer,
bort med hvert et plumpt Bedrag;
vi vil nye Kampsignaler
for at holde Dommedag;
ja, med nye Kampsignaler
Løgnen faar sin Dommedag!

Væk med mugne Fæstningsplaner,
Frugt af Fortids Hjærnespind.
Krigspostyrets hovne Haner
galed aldrig Dagning ind,
nej, Kanonens sorte Haner
galed Død og Skumring ind.
Bort med alt, der Lyset raner
og gjør Kinden syg og graa.
Vandrer én paa Frafalds Baner,
ham skal Hævnens Lynild slaa;
vandrer *du* paa Frafalds Baner,
Hævnens Lynild skal dig naa!

Hør, hvor Haabets Morgenlærke
synger over Gry og Græs
og gjør alle Ønsker stærke
rundt om Gaard og Husmandshæs,
ja, gjør Mod og Viljer stærke
bag om sunken Hus og Hæs.
Hver en sodet Svend i Staden
ta'r nu Søndagsblusen paa;
han vil med, vil ud paa Gaden
for bag Fanens Fold at gaa.
Kjække Svende, ud paa Gaden,
alle bør i Rækken staa!

Tag det Blylaag fra vor Skulder,
giv os helt til Fredens Dont;
ned med Krigens Krudt og Bulder!
Fred gjør godt, men Krig kun ondt.
Krigens Blylaag af vor Skulder,
da ihjelslaas meget ondt!

Under bedre Kampsignaler
styrkes da vor Samfundstro,
til omsider Sejren daler
over Flidens Arbejdsbo,
ja, til Lykkens muntre Svaler
daler over Fredens Bo!

5/7 1912.

SVAMPEJAGT.

NAAR Skovmosset drikker den høstmilde Regn,
mens krogrygget Bonden hjemkjører,
og Kvierne staar bag de piggede Hegn
med Dryp i de hængende Ører,
da stiger af Kilden, hvor Hindene gaar,
en Nymfe og planter — den første i Aar —
en æggegul lys Cantharelle.

Og stiger saa Solen bag toppede Hæs,
mens Markmusen Dugdraaber slikker,
jeg skridter saa langt over regnslaget Græs,
langs Faldet med Havre og Vikker;
og segner end Som'ren for Leernes Staal,
med Latter September skal fylde min Skaal
med kridhvide Eng-Champignoner.

Der vandrer to elskte ad Lønligheds Sti,
hun trykker *ham* Hatten om Panden,
han slynger om *hende* den Arm, som er fri,
mens Kurven han har paa den anden.
Aa se, hvor hun bøjer sig lændefin, slank,
og pludrer og plukker, til Kurv og til Hank
staar skjult under brune Boletus.

Lad andre kun jage med Bøsse og Hund
og skyde til Høns og til Hare,
jeg vandrer fortryllet langs Fjordvigens Rund
blandt *Svampenes* farvede Skare;
den „Jagen“ forsimpler ej Sind eller Aand,
den giver mig *Muld* men ej *Blod* paa min Haand
og Hjærte for alt — indtil Krybet.

Ja du, som maa slide de støvede Sten
og slaa dig til Taals med Kontoret,
søg ud for at rette de sovende Ben,
hvor Skovbunden dækker dig Bordet!
Thi aldrig er Danmark saa daarende skjøn,
som naar bag den bærfyldte rødnende Røn
den Ridderhat blaaner i Duggen.

$^{10}/_{8}$ 1912.

TIL EN MØLLERDATTER.

Hvor Kværnen dumrer i den dybe Dal,
og Sigtemelet Stænk paa Kinden sætter,
der gaar *du* trygt i Barnets Mindesal,
om ogsaa Himlens Vejr en Møntørv letter.

Saa fik vi hver en Plet, der drog os nær
og tog vor Tanke under Pilgrimsfærden,
hvor Hjemmets Skræpper blev os mere kjær
end al den Bøgeskov, vi fandt i Verden.

$^{17}/_{8}$ 1912.

TIL PETER SABRO.

Du valgte den herligste Gjerning,
som Solen har skinnet paa:
at tale og virke til Værning
for alle de svage og smaa.

Din Stemme har runget og ræddet
saa mangen ugudelig Skarn,
lagt Ømhedens Pude tilrette
for mangt et hjælpeløst Barn.

Derfor skal du nævnes i Norden
med Tak af hvert Barn der blev Mor,
naar selv du forlængst er i Jorden,
hvor Dickens vil kalde dig Bror.

11/10 1912.

ZACHÆUS.

DET var sig Zachæus fra Jericho,
han var en Tolder for Gud,
Tariffen lod ham kun sjælden Ro,
men nøje han gransked dens Bud.

Han toldede Dild og Duda-im,
han smagte paa Vin og Sucat,
han vejede Myrrha fra Rephaim
og Nardus fra Ararat.

Med Varer Kameler drog til og fra
Zachæus i Boden trang;
Ægypten, Arabien, Asia
som Duft i hans Kjortel hang.

Og Karavanernes lange Træk,
som fjernt over Ørkner kom,
som vadede Jordan og Kedrons Bæk,
de standsede her bag hans Bom.

— Der var paa Zachæus et saarbart Sted:
Han havde saa stakkede Ben,
og krumme var de desudenved,
det voldte den Tolder Mén.

Naar mangen en langbenet Hejre lo
i Jerichos glade Stad,
han maatte staa der i lave Sko
og spørge sin Kone: „Af hvad?"

Drog Folket sammen i Klump og Klunt
paa Torvet til Sabbatfest,
de kunde nedrage *hans* Horisont
med bare en Ryg af en Præst.

— En Solskinsdag, da om Jerichos Mur
de kløftede Falke fløj,
og Jordan gik fjern med sin vante Dur,
da hørtes fra Gaderne Støj.

Sandalerne klappred mod Torvenes Sten
og gjalded fra Taarnportens Rum,
en Larmen af Oxe- og Menneskeben,
der gjorde Vandraaberen stum.

Zachæus, der efter alt nyt var vild,
som altid den lavbente Slægt,
han tabte af Haanden den duftende Dild
og sprang baade Disk og Vægt.

Paa Tærsklen han stod i et eneste Sæt,
hvad var ham nu Salg eller Kjøb!
„Profeten, Profeten fra Nazareth!"
de raabte derude og løb.

Zachæus efter de andre sprang
paa krumme og korte Ben,
han løb, saa Sveden i Brynet hang,
og Gnister sprang op af Sten.

Hans løste Bælte svang ud og ind
og smælded mod Mur og Løv,
hans Kjortel rejste en Hvirvelvind,
som slæbte med Vejens Støv.

Snart vandt han da udenfor Stadens Mur,
hvor Slettens sitrende Luft
— med støvede Palmer i blaa Kontur —
var krydret af Balsamduft.

Derinde hvor Jublen til Himlen naar
som Søjler fra Folkets Strøm,
der er det, i Lys og Glans han gaar,
hans Dages og Nætters Drøm.

— Til Tolderens lille hvidkalkede Hus
kom Rygtet med Løst og Fast,
mens Kjøbmanden tømte det bugede Krus,
og Oxerne skiftede Last.

Og mangt et Sagn til *Profetens* Lov
om Visdommen underbar
var ført over Ørkner paa Æslets Hov
eller Puklen af Dromedar.

Zachæus havde det mindste hørt
og gjemt det i trofast Hu
og havde sin Griffel bag Øret ført
og spurgt om mere endnu.

— I Dag kom Profeten til Jericho,
i Dag vandt Drømmene Magt;
aa, maatte han mætte sit Syn, sin Tro,
og kysse en Flig af hans Dragt!

Men Hoben spærred til hver en Kant,
hans strakte Taa var for kort;
han rev og sled, og hans Taarer randt,
men altid stødtes han bort.

Da saa han ved Vejen et Morbærtræ
med alle Grene i Blost;
der klatred han op med rystende Knæ
og holdt med Møje sin Post.

Skjønt Solen skolded, og Hvepsen bed,
og Grenen var knudret og raa,
skjønt Sokken sank ham om Læggen ned,
han tyktes sig ovenpaa.

Det Menneskehav, som dernede brød —
her kunde han pejle dets Bund,
se Grenenes Viften i Solens Glød,
se ind i hver jublende Mund.

Alt andet hans Øje jog rask forbi
og søgte mod Centret frem;
der vandred en Skare, otte à ti,
hvem var nu Profeten af dem?

Han havde vel tænkt sig en Drot til Hest
med Sværd og forgyldene Spir,
Cymbalers Klang og Trompeters Blæst
og Krone af Guld fra Ophir.

Her stod nu en solbrændt Klynge af Mænd
— Kuløren kraftig og frisk —
og Dragten, som slubred om Ankel og Lænd,
var plettet af Tjære og Fisk.

Der kom jo Profeten, der vandred han frem
midt gjennem det Folkehav:
I Haanden en Stav, om Livet en Rem,
paa Skuldren bar han en Sav.

Han syntes saa aandig, saa drømmerig
mod Fiskernes tjærede Flok,
og Vinden løfted hans Kjortelflig,
og Solen kyssed hans Lok.

Og nærmere Træet Profeten gled,
da tabte Zachæus sin Sko;
de hvideste Blostre dryssede ned,
men Jesus saa op og lo.

„Kom ned Zachæus, kom ned til mig,
thi som mine Øjne ser,
vi skal nu begge den samme Vej
for aldrig at skilles mer!“

Ned sank Zachæus. I Lykkerus
med Jesus han hjemad drog,
og Lys der tændtes i Tolderens Hus,
som mer end en Sekel vog.

Efteraar 1912.

VRØD-I-VRONT OG MARI STONT.

DER so en Mand paa Vinkel Vratt,
de kaldt ham Vrød-i-Vront,
han to te Kwind en Hjaj fræ Bjatt,
og det war Mari Stont.
„Vrød-i-Vront og Mari Stont“
bløw te Sej æ Herred rundt;
de war gjaen glaad ved lidt,
og møj de nowed ett.

Aa wank af Stej just *for* det samm
war snaar dje jennest Lyst,
og nær den bette Lærki kam,
de høt hind aaltid føst;
grev de da hinaån og sprang
*Stonthues*dans te Lærkisang,
lejt og spøjt med Tor i Yw
som Lamm paa gammel Hyw.

Stont, *Stunthose*, fodløse Strømper; *Vratt*, Forager; *Hjaj*, sølle Fruentimmer; *Bjatt*, Bjert (Landsby).

Og han kund hegs dæ Kal i Kow
og vis med Woll for Wand,
og hun kund spo, hvor Mett skuld bow,
og hwem hun fæk te Mand.
Han en Dram og hun en Skro,
strax laa de en Skorsten po;
Mænd og Skorstjenn strøj de mej
paa gywtglaad Piggers Vej.

Og han kund si det særest nøj,
som anner ett vidst aa,
som Worr for Død og Bjærgmands-tøj
mell Minnestid og Daa.
— — Æ Ellpig fræ Flæskidam —
maatt æ Dæwl *hind* annamm
hun haaj rejen paa *hans* Nakk
fræ Bæs te Kistelbakk.

Hwor der bløw spelt og raaft: Godtôr!
der war di i dje Es,
og kam *de* stumlend te en Gord

Men nu er *Swot* jo Lywkulør,
Maløwt er *nu* di Dram.
Aa ta Pati for godt Humør
det regnes *nu* for Skam.
Vrød-i-Vront og Mari Stont
med dje Klud og med dje Klont —
Gud ha Lov, de wal er død!
Hwor skuld *de* faa dje Fød?

Vinteren 1918.

BØRN FRA GYDEN.

JEG er vel kun en lille Pige
men faar jeg Mad og bliver stor
og faar jeg Sorgen til at vige,
saa skal jeg rigtig hjælpe Mor;
faar vi saa begge to en Kjole,
og jeg lidt bedre Sko til Skole,
saa har jeg ingen Ønsker fler,
naar Mor blot ikke græder mer."

„Og jeg er én af de smaa Drenge,
som gjerne vilde gjøre Gavn,
men som har sultet altfor længe
i dette rige Kjøbenhavn,
men fik engang jeg nok at spise
saa sang jeg vist en anden Vise,
blev Hosten kvit, som nu jeg har,
og skulderbred og stærk som Far."

Saa er vi Børn fra Kvist og Kjælder
— ak, tusind vil kun halvt forslaa! —
for hvem det Liv og Helse gjælder
at kunne ud til Solen naa.
Det er saa tungt paa kolde Stene
som Barn at gaa forknyt og ene,
at vide Dagen er saa nær,
mens Mørket altid ruger her.

Swot, **sort**; ***Maløwt***, **Malurt**; ***Klont***, **Byldte.**

Nu kredser Fugl om Danmarks Strande,
kun Vingens *Skygge* kjendes her —
der lyder Sang fra Skovens Rande
og Kuk fra lave Elmetræer;
men vi med Barnets Sind og Længsler
— hvi spærres vi i disse Fængsler?
Skal alt faa Blomst og gro igjen,
og ikkun *Barnet* visne hen?

Nej hjælp os til, før mat vi segne,
at faa vort Skud i Solen op,
hjælp paa det *sunde* Hjærtes Vegne,
før Ormen huler ud vor Knop.
Kanske det Barn, som Lykken vrager,
skal bære Sten af Danmarks Ager,
naar Kløgt og Flid hos *hjulpen* Mand
har hædret Barnets Fædreland.

30/8 1918.

SÆDEMAND.

En Bonde med sin Sædekurv —
det er for mig et Højtidssyn!
Naar Haren løb saa tung og trind,
og Løvet frynsed Skovens Bryn,
da skred han fra sin Ladeport
med Kurven paa sin venstre Lænd
didud, hvor Marken venter tavs
med voxen Daad til voxne Mænd.

Med Haanden i den gule Sæd
og Brystet frit mod Vinden op
hans Syn omspænder varmt den Jord,
hvor Harven gaar til Hyp og Hop.
I næste Nu hans tunge Sko
vil stempe Mulden dybt og fast,
mens Sæden spredes for hans Fod
i lange runde Nævekast.

Og Kurven knirker mod hans Lænd,
og Kjærner gule, Kjærner graa
de borer i den varme Muld,
og Solen dynger Guld derpaa.
Og Lærker synger, Græsset gror,
og Bier gaar i Blomsterdans,
og hvad paa Valborgdag blev saaet,
skal staa i Flor omkring Sankt Hans.

Det gror, vort kjære danske Brød,
det gror i Sol, det gror i Sang,
det gror i Arbejdsdagens Stræb
som under stille Kirkegang.
Det gror, det gror — i Majnatsregn,
det gror i Dug ved Solhverslag,
naar Havrens Toppe ringler fint
til fjerne Klokkers Bedeslag.

O, Bonde med din Sædekurv
og i din grove Arbejdsdragt,
du tykkes mig i denne Stund
med selve Evighed i Pagt.
Imens du som en Offerpræst
henskrider tavs og alvorsfuld,
du signer med din højre Haand
den sorte grødesvangre Muld.

Tak, Bonde, med din Sædekurv!
Lad Landet grønnes i dit Spor,
saa vi med Stolthed Aar for Aar
tør pege paa den danske Jord.
Saa længe *du* i Furen gaar,
saa længe *du* har Arbejd kjær,
skal Danmark lægge Fold til Fold
i Sol og Storm og Bygevejr.

10/5 1913.

UNG VISE.

ALLE mine Længsler de smyger sig om dig —
*did*deli, om dig! *dud*deli, om dig!
Bare en af dine nu gik den halve Vej —
*did*delu og *did*deli — til mig!

Alle Havens Blomster de dufter kun om dig,
diddeli — om dig! duddeli — om dig!
Rose og Reséda og Lind og Volverlej —
diddelu og diddeli — om dig!

Pløjer jeg min Ager, da synger jeg om dig —
diddeli — om dig! duddeli — om dig!
Lærken over Ploven med Sangen hjælper mig,
diddelu og diddeli — om dig!

Biers Nyn og Sødme — *alt* minder mig om dig!
diddeli — om dig! duddeli — om dig!
Al min Gjerning bliver ved dig en Blomsterleg,
diddelu og diddeli — om dig!

Sidder jeg i Kirken, jeg titter hen til dig,
titterli — til dig! — *tutterli* — til dig!
derfra op til Altret, hvor du vil staa med mig —
diddelu og diddeli — med *mig!*

19/8 1918.

GAMMEL JEHANNES HANS NØJESVIS.

Æ Klokk haar slan æ Or er gan —
en nøj vil rist si Vìng,
den haar en gylden Kied te somm,
en Sel te flir dje Bring.
Æ Kokk ka gaal dje Kraaser krumm,
men ingen ved, hwad Or de'el komm.
Aa-e-ja!
Hwem der en jenle Kik maatt ha!

Nøjesvis, Nytaarsvise; *slan*, slaaet; *æ Or*, Aaret; *gan*, gaaet; *Sel*, Sele.

Men render end *di* Klokk i Sto,
Worherr haar jen, der gor!
Den sædr æ Tid, nær aalt ska gro,
og toler ett, det stor.
Aak, fæk *a* søen en Nøjesgaw,
da vild a gled mæ aall mi Daw.
Aa-e-ja!
A for den Ot, som *a* ska ha!

Men helsen er der faa tefreds
ved denne Verdens Burd,
far de faar *min* og anner djes
rajt grundig o æ Jurd.
Men kund enhwer bestemm æ sjel,
da skuld I baare si en Spel
— aa-e-ja!
hwad Nøjesgaw enhwer vild ta!

Mi Nobo Trowls han vild nu drikk
fræ Maan te Awtensend,
saa du kund po hans Øwn prikk,
imen æ Glajs han vend;
en Kuen, der villig bor for Burd,
en Bimpel som en Oxehued
aa-e-ja —
det war den Gav te Trowls vild ha.

Wor Slagter han haaj ett imud,
te Folk vil *rigtig* fraas,
te vi gik forlænds te æ Burd
for ret aa fyld wor Kraas;
det war hans Handl aa si opo,
te stue Swyn de od dem smo,
aa-e-ja —
det Syn han lig ku lid aa ha!

sædr. passer; *den Ot*, den tilmaalte Del; *anner djes*, andres; *Maan*, Morgen; *æ Glajs*, Glasset.

En Skræjers Nol haar gued Kor,
hwor „Hold-ijen“ er henn;
en pyntsyk Kwind i hwer en Gord,
en Flok af skjødløs Swenn,
en nøj Slaws Mued hver Maanedsdaa
— da er æ føst, wor Skræjer er glaa;
aa-e-ja; —
æ Regning — den fôr *do* og *a!*

Wor Smed han blæser uden Row
og ønsker uden Len,
te aall wor Plag maatt smid dje Skow
og komm te ham ijen;
og kyrer do di Plow i Gras —
da ved *a* jen, det er tepas —
aa-e-ja!
tho grassed Plov si Smed maa ha!

Wor Tækkimand, der fæk æ ild,
om ingen gjord ved Hus,
a tinker wal, han gjan vild,
te Kjørmes Knud ku bus,
saa hwer en Tot af Taag maatt flyw
og fust si Vej fræ Skaw te Skyw —
aa-e-ja!
det vild den Træjring gjaen ha!

Wor Snejker ber om Low aa law
en Kist aa putt dæ i,
der aalle jen Stej skuld dæ skaw
men blyw jawn laang og vi;
en søen jenle bette Hyr
nu men *æ Row* det er saa dyr —
aa-e-ja,
den vild wor Snejker gjaen ha!

skjødløs, skjødesløse; ***Mued***, Mode; ***Len***, Ophør; ***i Gras***, itu; ***Kjørmes Knud maatt bus***, Nordenstormen maatte rejse sig i sin Vælde; ***fust***, fare bort; ***Skaw***, Skave; ***Skyw***, Skive; ***Træjring***, Gavtyv; ***skaw***, gnave; ***vi***, vid; ***jenle bette Hyr***, en lille Bestilling; ***Row***, Rug.

Wor Krormand vinker i hans Dar,
han gir saa nødde Slip,
saalæng di Paang er nueting ward
og du ka syk en Drip.
Men drik di *sidste* Øg af Staald —
da faar du snaar hans: „Guj i Wold!"
aa-e-ja —
det jennest Gued di Krormand ga!

Wor Prokuraater plot mæ nær,
det gik lig ad æ Skind;
men læ ham mød med den Salær,
nær *sidst* Instans gaar ind.
Da kund en moski fo si Peng,
men *da* 'r æ bløwn søen *lowle* læng —
aa-e-ja
da vild *a* nødde *hans* Plads ta!

Wor Degn han synger faale falsk
i Amen ved æ End.
Han slaar æ Knæjt, og han slaar dwalsk,
det maa di Pejr bekjend;
men gi hans Kuen te Ywl en Aånd,
saa spaarer han det kje-re Baån!
Aa-e-ja!
men åandløs Bøen *braa* Haak maa ha!

Wor Præst han viger ett en Tomm
fræ Trowens san-de Urd.
Vi Syndre maa putt i hans Lomm,
og den er jawnhen stur.
Men nok aa gywt og nok aa døef,
saa fild der Hawr i æ Præjst hans Krøef,
aa-e-ha!
en Gjewt den Præjstlomm da ka ta!

syk, synke; ***plot***, plukkede; ***dwalsk***, slem, haardt; ***Aånd,*** And: ***braa Haak***, dygtig Klo; ***Gjewt***, den Portion, man giver et Dyr i Krybben.

Den Krigskaal, der er no paa Mued,
  han *er* en Landeplaw;
hwad der skuld komm woss aall tegued
  ka *han* guff i hans Maw,
og Sor og Hordhid, Blod og Kri
han vild, æ Land sku dejgnes i.
    Aa-e-ha!
Det bløw en stywle Dram aa ta!

Nej, *a* vil ønsk jer *Lykk* og *Fred*,
saalæng enhwer ska løw,
saa ingen gjør den naaen Fortræd,
hwad ondt han end maa døw;
te Byg mott bær og Row mott grow,
og hwer mott malk si egen Kow,
    aa-e-ja —
for *søn* en Lykk wor Lyw vi ga!

18/1 1914.

HANS KAARSBERG.

DER red en Rytter over Steppen hvast;
saa muntert hoppede hans Huekvast.

Der sad en Doktor i et Vennelag,
og ingen hørte Hanen varsle Dag
for Ordets Fest, for Viddets Latterbrag.

Hvor denne Digter-Doktor tager Sæde,
der hopper Bægrene af Fryd og Glæde.

Et mandigt Hjærte og en følsom Aand,
Kirurg og Jæger — samme sikre Haand!

Sor. Saar.

Og *skal* den vilde Hare *skydes* tam,
i Guds Navn, Venner, lad det ske ved ham!
Han vil ej skjænde Skovens Tempelro
ved plumpe Skud mod Hjortens unge Ko.
Han kjender Brokkens Hus og *Vildtets* Veje,
men sænker Bøssen for at se *det lege*.

Paa Fantasiens høje Ørkenridt
— hvor skued han fra Sadlen milevidt!
Vi har Poeter nok i emsig Dont,
men faa med denne Digters Horisont.

Den Nattergal har lidet rørt hans Sind
saalidt som „Poppedreng“ paa sukret Pind,
og endnu har han holdt sig i at daane,
selv om i Sorø Sø han saa en Maane.

Dog bølger stærke Sange i hans Sjæl,
og Rytmen gjorde ofte rap hans Hæl.
Det stærke Blik, der kunde haane vildt,
det har jeg set bag Brillerne saa mildt,
naar Poesiens glade Glimmertraade
blev snoet til Streng ved høje Guders Naade!

24/1 1914.

LANDARBEJDER-SANG.

SAA langt jeg stirrer i Danmark ud,
jeg skuer vist tusinde Hytter;
de skaller i Frost, og de drypper i Slud,
i Blikstille staar de og lytter;
og Vinden hvisker ved Gavlens Straa,
mens Solen gaar mægtig af Havet.
Pas, Danmark, vel paa de Hytter graa,
dér ligger din Skjæbne begravet.

Vi skatted for længe til Pragt og Prunk
bag klingende Titler og Navne;
hvor een kan føre sig stolt og strunk,
maa hundrede sukke og savne.
Men Folkets Lykke var sjældent dér,
hvor Falke om Duerne rives,
langt oftere hist paa lave Kjær,
hvor Byggen ved Midsommer trives.

Naar Danmark ligger i lyse Tavl
saa kjært mellem Bøg og Linde,
mon ej hin Mand bag den skjæve Gavl
har virket det — han og hans Kvinde?
Mon ej med Troskab i Savn og Flid
I brugte Ploven og Hakken?
Hvorfor faar I da en ussel Hvid,
mens andre ta'r Lønnen og Takken.

Hvor Greven stænger sit Vangeled
for andre end Hjort og Hare,
mens Slideren dyrker sit magre Bed —
dér synes mig Landet i Fare.
Men I, hvis Arv blev den stærke Krop,
de hærdede Muskler og Arme,
stem Ryggen mod og skub Leddet op,
og kun et Par Grever vil larme!

Men skal I vinde jer Ret en Dag,
I faar den vist ej som Gave,.
først efter mange og drøje Slag
mod Fejghed, ja Kolber og Stave.
Men gaar til Kamp det for Barn og Hjem,
og skulde for Alvor det gjælde,
se ikke skræmte fra Døren frem,
som Hønen ser op fra sin Nælde.

Den Kamp, I rejste for Hyttens Kaar,
den fører I helt for os alle.
Skal Lykken trives i Danmarks Gaard,
maa Fordommes Stenmure falde!
Lad Hjorten knejse bag Pigtraadsnet,
lad Lehnsjordsfasanen sig svinge —
men Manden har dog en større Ret,
og Retfærd en videre Vinge.

14/5 1914.

LILLE EDITH.

DET var i den Time, hvor Ax og Rør
sig sænker mod Aftenrød:
et legende Barn kom til min Dør
saa tindrende glad og sød.

Og Lokkernes Ynde saa fyldigsort
nedringled paa Axlen frit,
og Blikket, saa kandisbrunt og stort,
omsvævede skjælmsk og blidt.

Hun smuttede ind og ud igjen,
som Straalen gjennem et Glar,
imens en vimrende Hundehvalp
hun løftede op og bar.

Hun legede ned ad min Trappesten
med Blomster og Hund og alt;
hun legede under den Rosengren
paa trinde, fjedrende Barneben.
Da midt under Legen hun faldt!

Hvorledes? hun rejser sig ikke op!
Hun løfter ej Haanden mer;
det sprælske Knæ og den lille Krop
nu ligger saa tungt som Ler.

— Du elskede lille Edith-Sjæl,
som vied til Sorg mit Hus,
end staar der Spor af din Barnehæl
herudenfor i mit Grus.

Du lille Straale fra Livets Vaar,
hvi havde du al den Hast?
— En Straale kommer, en Straale gaar,
og ingen kan holde den fast.

Du gled tilbage mod Dybets Favn
til Solen, der sendte dig ud.
De *Vise* strides om Solens Navn,
de *Grædende* kalder den: *Gud.*

6/8 1914.

BRYLLUP.

Du var ung, du var frisk som den vaarfødte Blæst,
naar den stryger langs pløjede Kjær,
du var smidig i Kast, og en Yngling i Spring,
og din Latter laa rede og nær.

Og du fór paa dit Hjul langs de stenslagne Spor,
mere rapt end den spejdende Ravn,
og du skrev os en Saga om Sejghed og Mod,
mens Udholdenhed kroned dit Navn.

Du tog Bøssen fra Knag, blev en Jæger med Lyst,
stolpred hjem under Fuldmaanens Skjær,
mens i Natten du lytted til Regnspovens Fløjt
højt til Vejrs over Barndommens Kjær.

Da jeg traf dig som Mand, da jeg vandt dig som Ven,
og dit Venskab blev uden en Sprag,
intet Falsk i dit Blik, ingen Svig i din Mund
ingen Rømning fra Ord eller Sag.

Se, da gled der en Sky for din høstblanke Sol,
stænked Fugt paa din rustfrie Sjæl,
og jeg selv blev saa tavs ved at se, hvad jeg saa,
at en Orm havde stunget din Hæl.

Men nu stiger der Dagning for Vindvet paany,
alle Skyggerne gled deres Vej,
hør Forjættelsens Klokker de ringer mod Sky,
og de Klokker de ringer for dig!

Thi en Kvinde har listet sin Arm under din,
du har vundet den yndigste Ven,
hun vil smykke dit Hjem med sin Ynde, sit Smil
og gi Liv til din Ungdom igjen.

Kommer Tyngselens Aand som til Tungsindets Saul,
synes Dagen dig møjsom og sort,
ryk til Arnen din Stol, tag din Hustru paa Knæ,
hun vil stryge dig Skyggerne bort.

Se det lyner af Sværd, mens I slutter jer Pagt,
der staar Angst af den bævende Jord.
Men om Verdner end brænder, skal Elskov ej dø,
se, dens Blomst staar i Asken og gror!

23/9 1914.

SØLVBRYLLUP.

Femogtyv' Aar
de gi'r mange Slags Kaar,
de gi'r Jubel og Sorg, alt som Huen den staar.
Femogtyv' Aar
gi'r den Smule, vi naar,
giver Godtvejr og graat Vejr og Høst efter Vaar.

Femogtyv' Aar
giver Sølv i dit Haar,
ogsaa Sølv i din Pung, om dig Lykken bistaar.
Femogtyv' Aar
giver Skrammer og Skaar,
giver let Sind og træt Sind, mens Skyerne gaar.

Femogtyv' Aar
gi'r den Lykke, du faar,
gi'r dig Pligtslid og Gigtslid i Lænder og Laar.
Femogtyv' Aar
gi'r en Mand i hans Gaard,
gi'r dig Præg, som du bærer, til Domsklokken slaar.

Femogtyv' Aar!
Om I sleger hæ' slaar,
kom I bare *igjen,* om med Hæder I gaar.
Femogtyv' Aar!
Kom med Sødme som Saar,
vi skal vandre jer ud, om vi stumler hæ' staar!

9/10 1914.

Der var i de danske Skove
ej Rønnebær mere rød
end dine Læber var røde
hin Aften mod Nedgangens Glød.

Det var ved Susaaens Vande,
jeg husker ej Sted eller Stund,
kun Lysets Leg paa din Pande
og Kyssets Dug paa din Mund.

18/10 1914.

GODT MOD!

DEN skjælmske Gjøg, som ler paa Danmarks Vang,
han kukker helst til den, som først er ude,
og Morgensolen saa jeg mangen Gang
at slænge Guld igjennem fattigst Rude.

Det Lykkesind, der frydes ved Guds Sol,
det styrker Landets Marv og Ligevægten,
det gjør selv Gaasebænk til Kongestol
og skyder Stræbepiller under Slægten.

8/11 1914.

TRE KRIGSDIGTE.

MILITARISTEN TALER:

BRÆNDE skal Verden, brænde skal alt,
Slotte, Kaféer, Katedraler,
ej blot dit Forraad af Mel som af Malt,
hvad du har sparet af Sødt eller Salt,
men ogsaa de blaa Idealer!

Himlen histoppe, Guds Jagtrevier,
drysse den skal som brændt Papir
ned over trampede Sletter!
Siden med Krudtrøg og Mørseres Brum
atter vi fylder det tomme Rum
og Klodens bestjærnede Nætter.

6/12 1914.

DIPLOMATER.

Moses styrede Israels Stat,
Aron var øverste Diplomat
med to gyldne Horn udi Panden.

Moses gik sig en Morgentur,
Aron tog sig en Middagslur,
men hvem der ej sov det var Fanden.

Da Aron vaagned og Moses kom hjem
dem mødte alt Folket, som dansede frem
med trukken Kniv mod hinanden.

6/12 1914.

KEJSERENS GUD.

Han talte for Fronten til Folk og Hær;
med Jernhaand løfted han højt sit Sværd
og raabte fra Sadlen i alt sit Skrud:
„Vid, Kejserens Gud er en vældig Gud!"

Han førte de Hære mod Frankerland,
og Byer og Borge gik op i Brand.
Da trodsed en Fæstning hans Herskerbud.
Men Kejserens Gud er en vældig Gud!

Det lød i Stormen: „En Mørser frem!"
Da splintredes alt fra Syld til Rem.
Kun Grus var Borgen ved tredje Skud.
Jo, Kejserens Gud er en vældig Gud!

6/12 1914.

SALME.

(AF „JENS LANGKNIV".)

TAG min Sjæl
naaderige Gud,
før min Marterpæl
skyder nye Skud!
Satans Vingestræk
rev min Modstand med.
Tag mig Synder væk
til din Fred!

Syndsens Spe
stinger Kjød og Blod,
Taarens Anger-Ve
drypper for min Fod.
Alt hvad jeg fik kjær,
Moder, Viv og Ven —
Verdens Bygevejr
bar det hen.

Slangen bed;
Smertens Skaal løb fuld,
mens i Mulm jeg stred
for en Sjæl af Guld.
Om min Kjærlighed
regnes mig til Fejl —
Herre, skjær den ned
med din Segl!

20/12 1914.

HILSEN TIL ESBJERG

HER gik Træk af vilde Svaner
over denne Grund engang,
der hvor nu de høje Kraner
synger deres Kjættingssang.
Sneglehus og Muslingskal
her gav Plads for Skibes Tal.

I de høje Maanenætter
bli'r din Bølge tit saa kaad,
vildt den over Molen sætter
ned i Bark og Fiskerbaad.
Fløjten ryster Torv og Tind,
naar din Englandsbaad gaar ind.

Kjække By af Bølgens Naade,
Havet rigt og lunefuld
vipper dine Fiskerbaade,
slænger for din Port sit Guld.
Sommerkvældens Vestenvind
aander Salt paa Barnets Kind.

Havets Rytme, Flod og Ebbe,
lad den svulme i dit Blod!
Smaalighedens strøgne Skjæppe
— nej, til den er du for god!
Jydens Kløgt og Handelsaand
slaar din Haand i Verdens Haand.

Salt i Blodet, Salt paa Tungen
— ej blot Salt paa Fedtogbrød! —
Aabent Sindet, aaben Pungen —
da har Staden aldrig Nød.
Havets blanke Landevej
blinker for dit Barn og dig.

Naar en Dag hint Verdensbulder
stilner i en Broderfred,
naar Evropas syge Skulder
atter læmpes lindt i Led,
da gjør snart en Nytids Gry
dig til Jyders Første-By!

18/8 1915.

NIELS BRANSAGER.

SAA lyst et Sind, som her gled under,
jeg mødte kun den ene Gang;
thi du, som her i Kisten blunder,
var Folkets Barn i Tro og Trang,
og alt hvad Skjønt det Folk skal naa,
dit Ynglinghjærte nynned paa.

En Stridsmand var du blandt de kjække,
det kjendtes trindt om Sjællands Kyst;
da kom en Pil fra Dødens Snekke
og traf dig i dit unge Bryst.
Men selv paa Smertens Sygeseng
du fingred ved din Buestreng.

O, Livets Gud, som skjænker Kraften,
hvi høsted du hans Rug saa grøn
og ringed Solen ned før Aften
for denne Lysets muntre Søn?
Ubrugte Evners lyse Guld —
hvor tungt paa jer at kaste Muld!

Men naar det gror i Danmarks Ager
og gjærer varmt i Folkets Sind,
og naar paa Sejrens Dag vi flager,
hans lyse Navn gaar med os ind
— med Duft af Kløver mild og sval —
i Mindets høje Frihedssal.

— Kom Vaarens Vind, og stryg hans Pande,
kom, Foraarsblomst, og kys hans Mund,
før over Gravens mørke Rande
han sænkes ned i Sjællands Grund,
hvor Blomst skal spire, Haab skal gro
af Fædrejord og Ynglingtro!

$^{2}/_{4}$ 1915.

JENS HANS HYWLBOR.

Jens Bruus han haaj ingen anne Vogn
end en Hywlbor,
men han war kjend øwr æ hiele Sogn
for hans Hywlbor.
Den fløjt som Ryler en Ruskregnsnæt,
den tut for Tier, den fløjt for Fjedt,
Jens hans Hywlbor,
Jens hans Hywlbor.

Jens Bruus han hint hans Ywlbrændmen hjem
po hans Hywlbor,
og det war nøj der haaj Fynd og Klem,
— spør æ Hywlbor!
Dér lo hans Wanter, dêr hwilt hans Dunk,
dér gik han sjel lisse strøg og strunk
baag hans Hywlbor,
baag hans Hywlbor.

Jens Bruus han tyt sæ en holden Mand
baag hans Hywlbor,
og spyt teframm øwr en javn Tønd Land
fræ hans Hywlbor.

Da Jens war landed paa Dosbjærg Bakk
med hans Hywlbor,
da drap æ Swed fra hans Haag og Nakk
i hans Hywlbor.
„Harens!“ raaft Jens. „Kluk-klunk!“ swor æ Dunk,
og niedad skor æ med Skump og Skunk
i hans Hywlbor,
i hans Hywlbor!

Det tyt æ Hund' war for gløj en Vals
med en Hywlbor;
der hwirlt en Kytter fræ hwer en Sals
mod hans Hywlbor.
De kløj dje Gummer mod Jens hans Bjenn,
saa no begynd sgi æ Bruus aa skjenn
med hans Hywlbor,
med hans Hywlbor.

Det peef og klawed sæ uden Ro
fræ æ Hywlbor;
det war en Jammer aa hør opo
aa en Hywlbor!
Æ Dunk den hopped i hyw Galop,
æ Bruus strat ud, men æ Hund holdt Trop
med æ Hywlbor,
med æ Hywlbor.

Med Jet begynd æ aa vrikk og wakk
i æ Hywlbor;
fár Jens han nowed æ Bund aa æ Bakk,
støwt æ Hywlbor.
Æ Værk stod still, det ga ett en Mjav;
æ Dunk — den trilt ad en Mergelgrav
uden Hywlbor,
uden Hywlbor.

Haag, Hage: *harens*, afsted; *skor æ*, skar det; *Skunk*, Stød; *gløj*, hæftig, led; *hwirlt*, hvirvlede; *Kytter*, Køter; *kløj*, kløede; *skjenn*, løbe løbsk; *holdt Trop*, h. Stand; *wakk*, vakle; *støwt*, styrtede.

Jens Bruus han so paa en Knold og græd
    uden Hywlbor:
„Mi Ywlbrændmen — no legger æ dér
    — og mi Hywlbor —!
Mi Lyng mo bjerres i Mues og Hied;
men Dæwlen skuld da hint Brændmen mier
    po en Hywlbor,
      po en Hywlbor!“

14/5 1915.

SEJ MÆ, SKA VI MEJ I KRI?

Sej mæ, ska vi mej i Kri?
Kan æ dryw wor Dar forbi?
Vi er Bønder for Worherr,
løwer derfor helst i Fred.

Fred mo te, hwor nøj ska grow,
Fred po Awer, Fred po Low;
Fred i Hus som Kongens Gord,
det er søen, en Land bestor!

Hwad de Stur fæk rejen nied
i en Ywbliks Kowtehied
kan de biel og bittesmo
krassel mej, te de blywr gro.

Vi vil *Kamp,* men aalle *Kri.*
Kamp det er der Mjenning i.
Kamp gir Kræfter, Lyw og Spel.
Kri slaar Lyw og Mand ihjel.

Der er andt, vi haar aa gjør,
ogsaa andt end ælt wor Smør:
Gjør wor Land saa skjøn og fri,
te dem bejst kund tryws deri.

---

sô, sad; *bjerres*, bjærges; *rejen*, redet; *Kowtehied*, Overmod; *krassel*, mase; *tryws*, trives.

Det mo vær wor dawle Lær:
Urets Brød mo ingen tær,
ingen Ridt paa naaen Mands Nakk,
liggud Ret i Gord og Brakk!

Hwis en Ryk bløw krum med Ær,
hwis en fæk formøj aa bær,
len en lidt, og lidt ijen;
dæ vil anner saa gi Len!

Nys wor Low bløw lig for aall,
søen en Low vil vi behold.
Krænkes den, saa slaar vi te,
saa de skal blyw legn derve!

24/7 1915.

BARN OG MOR.

Vug mig, Mor,
mens min spæde Livskim gror;
vug det Onde af min Vej,
vug det Sunde op i mig!
Vug mig, Mor,
mens mit Pust i dit sig snor.

Vug mig, Mor,
nu da Rug til Ringlen gror,
Lærkesang paa Søndenvind
smyger i din Nynnen ind.
Vug mig, Mor,
saa jeg rank som Rugen gror.

Vug mig, Mor,
ved en Bøn for det, du tror.
End vi vakler samme Vej,
siden kanske slipper *jeg!*
Vug mig, Mor,
mens vi begge barnligt tror!

Vug mig, Mor,
varsomt i mit Skjæbnespor;
vug mig til en helstøbt Mand,
glad ved Hjem og Fædreland.
Vug mig, Mor,
til at staa ved Arv og Ord!

Vug mig, Mor,
løs saa op din Trøjes Snor,
da bag Barmens Særkesøm
di'r jeg til mig Livets Strøm.
Vug mig, Mor,
mens ved dig jeg di'r mig stor.

Vug mig, Mor!
I din Aande Søvnen bor.
Naar jeg sænker Øjet i,
svæver Drømmens Gud forbi.
Vug mig, Mor!
Snart jeg følger i hans Spor.

7/8 1915.

INVALIDEN OG KRISTUS.

JEG pløjede min Ager fra Øst og til Vest,
at pløje var mig altid som en Fest —
jeg pløjed uden Ro, uden Rist,
Herre Christ,
til *Krigen* tog først mig og saa min Hest.

Min Hest, som jeg har klappet paa Mulen mangen Gang,
fordi den gik saa villig for sin Stang,
dens Bug rev de op med en Gnist,
Herre Christ,
nu ligger den som Aadsel fjernt i Vang.

Min Plov staar nu og ruster og synker halvt i Jord,
mens Ukrudt om Muldfjælen gror;
min Hvede, som jeg saa'de der sidst,
Herre Christ,
af den har Ravne næppe levnet Spor.

Min Hustru, min Anna, som sammen med mig stred,
fra Sol stod op til møjsom den gik ned,
mer ribbet nu end Kragen paa Kvist,
Herre Christ,
den Stakkel gaar en Tiggers tunge Béd.

Og mine raske Drenge saa ferme alle fem,
den yngste dog den kjæreste af dem,
hvem gir dem deres Brød uden Brist,
Herre Christ,
naar deres Far nu aldrig vender hjem!

Jeg pløjede min Ager med Hors og med Hest,
jeg pløjed den, som gik jeg til en Fest;
jeg pløjed den saa gjerne som sidst,
Herre Christ,
om ej jeg havde mine Hænder mist.

Vinter 1915.

BONDEFJOL.

DER hænger paa min Nabos Væg
en gammel Bondefjol;
dens Strenge stritter nu med Skjæg,
og kløvet er dens Stol,
dens Skrueværk er graat af Støv,
selv ser den ud som blind og døv,
men har du Haandelag, da prøv
den gamle Bondefjol!

Paa rusten Søm, i Uldgarnsstrop,
den hængte, — lidt paa skraa;
hvor tit som Barn jeg kravled op
og strakte mig paa Taa.
Da lød til mig dens Brumlestreng
som Humlens i en mosset Eng,
hvor Far med Tejne, Tøs og Dreng
var gangen ned at slaa.

Aa, den er fuld af kaade Ting,
den gamle Bondefjol,
af Hamborgskotskens Stamp, og Sving
af Svejtrit og Tyrol;
det koger af dens Lydhul op
med Skjørtesus og Pigehop,
og Konefødder i Galop
ind under Hvergarnskjol'!

Saa har du fulgt vor Bonde god,
min trældomsbrudte Slægt,
og lettet ved det sunkne Mod
og linnet Aagets Vægt.
Om Ridefogden, rød og tyk,
lod Stokken gaa paa Knøsens Ryg,
et Strøg paa dig — da veg hvert Tryk
af Hoveri og Ægt!

I dig laa gjemt den sidste Gnist
af Glædens Alterbrand,
naar Spil og Dans og Skjørtehvist
var sat i Rigens Band.
Da — lænet til en stubbet Kind —
du lo endnu om Kys og Kvind

dog Ungdom saa til Ungdom hen,
og Glutten smiled til sin Ven,
og Søndag Aften klang igjen
din vante „Repetis“!

Saa længe Lærkers glade Hær
har Bo i Kløvervang,
vil danske Hjærter kræve mer
end altid Salmesang;
du gamle slidte Bondefjol,
du passer slet i Degnestol;
hvor Juninattens Gjøge gol,
der heded os din Klang!

Min Barndoms kaade Violin,
læn dig mod denne Kind;
om end dens Stubber kradser din,
har *vi* det samme Sind,
den samme Jubel i vort Bryst,
den samme Sang i Nød og Lyst,
som svulmer om den danske Kyst
fra Korn og Søndenvind.

5/4 1916.

KJØRMES KNUD.

»Kjørmes Knud'
han holder herud'
med hans fir' hwid' Sud'.«
Buendmandssej'.

KJØRMES Knud, hør ham tud
te hans krid-hwid Stud,
nær han swinger hans Swøef fra Nordowst om dje Snud!
Kjørmes Knud med hans Stud
sætter sni øwer Fur
saa det knarker af Frøst fræ dje Bringstykk og Pud.

sætter sni øwer, sætter skraas over.

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
a haar tit høt dæ tud
som i Daa, nær æ Rim den vild blind mæ mi Rud.
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud
sikken Vejlo derud!
I haar Snø i jer Skjek bode dæ og di Stud.

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
det war faale te Stud,
søn det wolmer og kwolmer med Snø fræ dje Snud.
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
faa da Hold paa di Stud;
tho æ Himmel den stor i jen Toeg for mi Rud!

Kjørmes Knud, Kjørmes Knud,
ka du skjøtt dæ derud,
tho do hwister med Halmstakk som anner med Klud.
Øwr æ Møn! Læd no vær!
Ka do ogsaa kjør dær!
Hwem haar røjt dæ di Stud, da do sidst haaj em fræ.

Kjørmes Knud, med di Stud
kyr do twat for mi Rud
med en Stjat lisse laang som fræ Naur og te Bur.
Kjørmes Knud, vælt derud
no æ Skorsten si Tud,
saa Gud naadigen spaar jen æ Taag po æ Mur!

Kjørmes Knud kjørr med Stud
twat paa Marker og Mur,
øwer Knold, øwer Kjar, øwer klukkendes Tud,
Kjørmes Knud, Kjørmes Knud.
Hej! no skjenner hans Stud
og tar Herred og Sown i jen brølendes Fur!

11/3 1916.

Skjek, Skjæg: *faale*, farlig; *wolmer*, ryger: *skjøtt dæ*, vare dig; *hwister*, smider med; *røjt*, røgted; *twat*, tværs; *Stjat*, Vognstang; *Tud*, Tude, Pibe; *æ Taag*, Taget; *Tud*, lukket Trærende under Engveje; *skjenner*, løber løbsk.

DE FIRE VINDE.

NORDOVST.

SNEFLOKKE kommer vrimlende
hen over Diger trimlende,
det knyger ud af Himlene,
det sluger Hegn og Gaard,
det ryger ind ad Sprækkerne
til Pølserne paa Rækkerne,
og Faarene ved Hækkerne
faar Blink i Pelsens Haar.

Og Poplerne bag Mønningen,
de duver dybt i Dønningen,
og over Stakke-Grønningen
omtrimler Kjærv og Neg,
det klaprer én om Ørerne,
fra Portene og Dørene,
bag hvilke de smaa Sørene'
har rustet sig til Leg.

Og Gammelmor i Klokkerne
med Huen og Graalokkerne,
hun haler op i Sokkerne
og ser forsagt derud,
for nu er Kaalen liggende,
og nu staar Tjørnen stikkende
og spidder Sne paa Piggene,
og nu kom Kjørmes-Knud!

10/3 1916.

PAASKEØSTEN.

HVEM tuder ved min Rude? O, nu jeg kjender Røsten,
thi jeg har hørt den stændig op gjennem trange Aar:
„Kong Faraos“ Jordemoder, den hvasse Paaskeøsten,
sendt ud for at dræbe den nyligfødte Vaar.

Som Is er hendes Aande, saa hæs er hendes Strube,
og alt, hvorved hun rører, det krymper ind af Kuld;
hun driver Bien baglænds tilbage i dens Kube
og fryser hver en Spire, der pipper over Muld.

Det lille Lam, som lige er trippet ud til Gavlen —
hun kan det ikke unde det allermindste Læ,
hun blæser det i Toet, saa det faar ondt om Navlen
og stankler om og bjæler, det lille Mæhæ.

Og Bellisen, den Blomst, som er altid først paa Pletten,
den faar saa røde Øjne i Paaskeøstens Vind,
som krænger den paa Vrangen og pjusker den paa Retten,
saa den ad Jorden strækker sin lille kolde Kind.

Og Rugen hist paa Bakken, den løfter let paa Bladet,
mens vidt om Lande glaner dens hvide Flintesten;
men før dens matte Knæ blir af *andre* Vinde badet,
før kan den ikke rankes til Stængel eller Gren.

Altanens Ranker rasler saa tørre som en Knokkel,
og Kakkelovnen ryger, for Røgen vil „slaa ned",
den gule Krokus dunker sit Hoved mod min Sokkel,
og Hanens Galen lyder saa arrigt som en Ed.

Og Bedstefar, han skyder sig kuldskjær ud af Døren,
hvor Barnet staar og titter med hvide Vanter paa,
og rund i Ryg han standser i Stakkens Læ hos Søren
og prater om, hvor tidlig man *forhen* kunde saa.

Men Paaskeøsten skaver i Skar og Kjæmpehøje
og slænger efter Harven det vildførte Sand,
og Lærkeungen ligger med dens Støv i sit Øje,
og Plovmanden føler dens Knasen ved sin Tand,

Da vaagner jeg en Midnat og hører noget hænde:
da drejer Gud deroppe sin tunge Møllehat!
Snart hvisker det — og drypper ved Gavlens *søndre* Ende.
Og tusind Skove knoppes i een eneste Nat!

7/4 1916.

SØNDENVIND.

RUGENS Dræ
fylder Aftenluften.
Digets Læ
holder længst paa Duften.
Hys, hys, hys,
hvad er det, som glider?
— Tys, tys, tys!
bare Byg, som skrider!

Sagte Trin —,
hvad kan det dog være?
Søndenvind,
er her no'et i Gjære?
Hys, hys, hys!
To som sammenglider,
tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider.

Gjøgen lo.
Rugen rørte Vuggen.
Hendes Sko
væded Kløverduggen.
Hys, hys, hys,
ikkun Nat tør vide,
— tys, tys, tys —
hvad med Byg kan skride.

Pigens Mund
løfted sig og kyssed,
før i Blund
atter hun blev dysset.
Hys, hys, hys,
Stjerneskud henglider,
tys, tys, tys! —
nu mens Byggen skrider.

I smaa Sæt
Vind om Diget hveger,
rokker let
Lyng og Lammeleger.
Hys, hys, hys!
Ti dog, Gjøg, omsider,
— tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider!

Pust fra Syd,
Klydeklynk i Enge,
Rislelyd
over Maanestrenge.
Hys, hys, hys,
Duft af Hø saa vide,
tys, tys, tys!
nu mens Byg vil skride.

Tavsheds Hvælv
spænder over Kjæret.
Vinden selv
staar og holder Vejret.
Hys, hys, hys,
Fred til alle Sider,
tys, tys, tys!
nu mens Byggen skrider.

16/4 1916.

VESTENVINDEN.

O, Vestenvind, min Barndoms Vind,
du har endnu det samme Sind
i Alvor som i Spøg,
det samme lystige Tagfat,
det samme Sus om Møllehat
og Kirketaarnets Fløj,
det samme stærke Orgelbrus
fra Glamhulsskar og Lyngtørvshus,
som da *jeg* frøs
som Vogterknøs
i Kjæmpehøjens Sus.

O, Vestenvind, o, kaade Vind,
som kom ad Hjemmets Gaardsled ind
paa egen høje Hest,
strøg bort vor Lades Lyngkalot
og greb den bredt i Tagets Tot
hvor Grebet faldt dig bedst,
— hvor rasled det med Tag og Rør
forbi den lave Forstudør,
mens Far løb til:
Gud fri os vel!
Fik Laden nu sin Rest!

O, Vestenvind, o, barske Vind,
hvor slog du tit min Barnekind
og rusked mig mit Haar,
naar Far han stod der lav og vred,
mens Møntørvsklumpen sejled ned
fra Toppen af hans Gaard!
For hvert et Rusk i Aas og Tag
vi frygted Fald og Dommedag.
Men Huset holdt
med Rim og Boldt.
Du havde tabt dit Slag!

Saa for du ud paa brede Kjær
og muntrede den Storkehær
som øved sig til Træk.
Du drejed Viben som en Ten,
mens Hjejlen stod paa lave Ben
og trykked sig ved Bæk.
Og hver en gammel Kaalgaardpil,
den hvined op som Sav for Fil,
dens Blade fløj
med Raslestøj
midt ind i Stormens Ril.

En Mølle staar paa Bakken fjern
med sløve Sten og ormædt Kværn
dybt i sin Spaantags-Krop,
dens Sejl gaar sløvt og slapt omkring,
men faar *du* ved dens Vinge-Sving,
flux gaar det i Galop!
Og Møllehatten staar paa Sned,
og det gjør Møllersvendens med!
da faar det Art,
naar *du* gir Fart
til Døgnets træge Fjed!

O, Vestenvind, o, stride Vind,
hvis Regn drev Blodet til vor Kind
og Kalken af vor Væg,
du mejsled Jydens skarpe Træk,
alt blødt og vegt det sleb du væk
og strøg ham stridt hans Skjæg, —
hans Blik du gjorde langt og frit,
skabt til at spejde milevidt
med vaagen Magt
til at gi' Agt
fra stormrørt Hav og Klit.

O, Vestenvind, vor Stammes Vind,
du gaar som Dønning i vort Sind
med Hav og Bølgeslag;
vi gaar med dig fra Bryn til Hæl,
i Sang, i Sorg, i Syn, i Sjæl
indtil vor Dødedag!

Vor Tro, vor Trang er Del af dig,
vort Væsens Hang randt helt af dig,
vor Ynglings Trods,
naar han skal slaas,
vor Oldings Tungsindsdrag.

O, Vestenvind, o, karske Vind,
stryg du kun frit paa Agren ind
og blæs paa mig og mit!
Vor Avl du lidet fjerner af;
hvad der skal komme Kjærner af
maa ogsaa ruskes lidt!
du sætter Orgeltonen til
vor gyldne Havres Harpespil.
Det Brød, hvis Saft
du gir din Kraft,
med Tak vi tage vil.

O, Vestenvind, — du stærke Vind,
som suste til vor Vugge ind
med Pust paa Øjets Laag,
skrid bygeklædt fra Hav til Hav
og syng en Salme ved vor Grav
af Stormens Salmebog!
Tugt mildt men fast din Stammes Børn
at de des mer kan staa for Tørn
og ligne dig
og slaa sig Vej
selv gjennem striden Tjørn!

14/4 1916.

JENS HVAS.

ET BLAD AF SALLINGS RIMKRØNIKE.

DER var engang en Sallingbo,
hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han tog ved anden Tro,
de slog hans Hals i Gras.

Hvor Vestenvinden vild og gal
end strigler Lyngens Aas,
der sad den Herre i sin Hal
alt paa det barske *Kaas*.

Hvor stærkt Nordvest end rejste Vind
om Kaases krumme Strand,
drog værre Storme dog herind
fra Syd og Sachsenland.

De Klostre sprængtes, Nonner skreg,
Landsknægte gik og kom,
Graamunke løb ad Sognevej
og keg sig rædde om.

Jens Hvas red ud at hente Skat
paa Hestens sorte Hov,
og hvor han ej fik Mønten fat,
der tog han Stud for Plov.

Ondt fôr han frem paa Sallingholm,
men værst i Fjandboland;
den arme Bonde vild og olm
i Stilhed knuste Tand.

Men Hævnen gaar paa rappe Sko,
hvor Tiden vorder ond,
og den som krænker Bondens Bo,
han gaar paa sumpig Bund.

— Brat Skipper Klæmers Stimandsflok
ind over Salling brød;
den første med saa vild en Kok,
den Kok han var sgi rød!

Ham slap nu Klæmer af sit Bur,
vildt lød dens Galens Gjald,
imens den fulgte Koks Natur
og fløj fra Lad til Hjald.

„Brand!“ skreg man fra det stengraa Kaas,
„en paasat Nattebrand!“
„Brand!“ slængte Lyngens brune Aas
langt over Maanevand.

Hævnflammens Leg om Spir og Spær
blev set helt ind til Fly.
Limfjordens Bølger bar dens Skjær
vidt over Mors og Thy.

Nu gnubber Bonden fro sit Ben.
„Den Brand hun varmer godt!“
Saa ler hvert Kræ, som fra sin Gren
ser Ild i Rævens Slot.

De Høvder brøled under Strand,
en Ræv tog ilde paa,
imens en natlig Ryttersmand
ad Skive til lod staa.

„Saamænd, Jens Hvas, du rider vel!“
— han ud paa Manken laa —
„men om du red dit Øg ihjel,
det vilde nap forslaa!

For Bonden er nu bleven gram
som nogen Bøl bag Plov.
Du skjænked ham *for* bedsk en Dram
i sidste Skatterov.“

— Jens Hvas red over Skive Bro,
det dundred højt og hvast.
Hans sorte Øg paa fire Sko
jog vid're uden Rast.

Men før de naaede næste By,
Jens vendte brat sin Hest.
Derinde under Nattens Sky
det volmer rødt i Vest.

Vildt snøfter her hans sorte Øg
fra Bakkens brede Aas,
thi begge lugter Hjemmets Røg:
histude brænder Kaas!

Og se! og se! fra Sals til Sals
nu flaxer Klæmers Kok
og galer af sin røde Hals
fra Lad og Bjælkestok!

Den Nat saa mangt et Sallingtaarn
til Sylden brændte ned,
mens Borgens Herre højvelbaar'n
husvild paa Heden red.

Til bløde Skvulp af Tastumsø
gik Vugg' i Dommerby,
mens Hævnens Brande, Ø ved Ø,
stod rødt paa Sallings Sky.

Urolig Hesten fletter Ben
med Hop og Snøft og Spring.
Med Ildskjar over Øjensten
vredt slænges den omkring.

Til Viborg kom de tidlig nok!
Her brød Jens Hvas sin Ed.
Saa tog ham Bødlen ved hans Lok,
mens Øxen gjord' Besked.

Til det den var slet ikke sen,
for ogsaa den var hvas.
Hans Tyrehals, hans Nakkeben
sprang som det skjøre Glas!

Og anden Tid med andre Mænd
drog ind i Sallingland,
mens røde Plage stak i Rend
langs Limfjords grønne Strand.

— Der var engang en Sallingbo.
Hans Navn det var Jens Hvas.
Fordi han brød sin Riddertro,
de slog hans Hals i Gras.

17/8 1916.

MOR VED BRØNDEN.

Min Mor var bleven gammel,
dog endnu mere svag;
langs Stuens lange Skammel
hun listed hen sin Dag.

Derude lyste Vaaren;
dens Haner alle gol;
hvidvingede Duer
sig svang i dens Sol.

Hver Morgen friske Fugle
paa Pilens lodne Gren,
mens Stæren sad og basked
paa Brøndens Vippesten.

Men Mor saa tungt mod Dagen
og den glinsende Stær;
den Vaar blev ikke hendes,
det følte hun her!

Den tynde Haand hun stemte
mod det smertende Bryst:
„For mig har Livet mistet
sin Fryd og sin Lyst."

De hvide Duer svinged
om det mossede Tag,
og Stærehannen jubled;
men Mor blev mere svag.

Da fødtes en Beslutning
i Hjærtets dybe Grund,
i hendes tunge Øjne
den tindred en Stund.

„Aa, daj mig ud til Brønden!
Kom, Dreng! Giv mig din Haand!"
hun ivred af sin vante,
beslutsomme Aand.

Jeg tænker vel, hun droges
af den samme Urtidskraft,
som Væld og klare Kilder
til hver en Tid har haft.

Det lidende og syge
vil staa en fattig Stund
og dulmes ved det,
som er rent og frisk og sund.

Det hvide Sand laa strentet
paa Gangens gule Sten,
hvor Solen havde prentet
sin Krins saa varm og ren.

Men foran Forstudøren
randt Lysets fulde Flod,
hun vakled ud i Strømmen
med prøvende Fod.

Og Gaardhanen galed
og rysted Strubens Lap,
mens Hønsene de løb
mod den Savnede omkap.

Og Duerne paa Taget,
som trukne i en Snor
de svang sig ud i Luften
til Ære for „vor Mor“.

Men Moders Blik var sløvet
i syge Nætters Ve.
Der var kun eet, kun Brønden,
hun higed mod at se.

Vel sligt kan tykkes mange
kun smaat og ingenting,
men denne Brønd var Centrum,
hvor *hendes* Liv var Ring.

Og hendes Slægt og Mødre
i samme gamle Gaard
var gaaet i Kreds om Brønden
i flere hundred Aar.

Her havde de da siddet
paa den slidte Malkestol,
naar Aftentoflen trommed
og Kaalgaardsgjøgen gol.

Naar der stod Ring om Maanen,
og andre Himmeltegn
i Sky, og Tordenblaanen
gav Løfte om Regn.

Her fandt de Læ og Føde,
Hvil for den matte Krop,
her blev de, til de døde,
som Bi, der er slidt op.

Aftentoflen, Bekkasinen; *Tordenblaanen*, Tordenskyen.

Som deres *hendes* Verden, —
en Lykke ikkun tynd;
som deres *hendes* Færden
i Kredsgang om en Brønd!

Sin tynde Haand hun rakte
ud mod dens Ramme graa;
hun kunde lige magte
at lægge den derpaa.

Dybt nede mellem store,
ringsatte Kampesten
der laa den stille Kilde,
fredhellig og ren.

Et stort, tungsindigt Øje
saa oldingfjernt paa Syn;
aarhundredgammelt Mosset
hang over som Bryn.

Engang i Fortids Ælde
var Kilden tryllet frem
for siden tavs at vælde
som Midtpunkt for et Hjem.

Et Hjem, et Hjem! et fattigt
og dog et helligt Navn,
en lille grønnende Verden
med tusinde Haab og Savn.

Og Kilden i Hjemmets Midte
— som Draaben paa Blomstens Bund —
den læsked, uden at fritte,
hver Dyre- og Menneskemund.

Herhen kom — lige fra Ploven —
med Sved under Bringetøj,
med brudte Hudpletter paa Boven
det gamle, udslidte Øg.

Og Føllet, som blot skal sig øve
og endnu ej ved, om det tør,
men finder det voxent at prøve
det samme, som Moderen gjør —

Hvor higed hun, Koen, mod Aften,
herhen mod det blinkende Trug,
naar Føden og Mælken og Kraften
udspiled Yver og Bug!

Og Faaret fra solsveden Ager,
og Studen, som kjørnede Byg,
hver kom de saa hul og saa mager,
men gik som en Tromme saa tyk.

Saa blev den saa mild en Trøster
ej bare for Hors og Ko,
en god, forbarmende Søster
for alt i Mark som paa Lo.

Om Høg slog ned over Lærke,
og Vingen var ej for sen,
den Svage fandt Skjul mod den Stærke
i Brøndens mossede Sten.

Og Barnet, det klynkende spæde,
blev døbt i Treenigheds Navn
i Vand, som med Spil og med Kjæde
var løftet fra Slægtsbrøndens Favn.

Og havde den døende Olding
nu naaet sine Lidelsers Maal,
der raktes ham stille fra Brønden
en sidste kvægende Skaal.

— Saaledes den fædrene Kilde
i Dag som bestandig laa
og spejled en ringe Rille
af Foraarshimlenes Blaa.

Af Feber halvt forvirret
den gamle keg derned;
det var, som om hun stirred
dybt ind i Evighed.

Al hendes Sorg og Kvide,
hver bitter Vemodsstund,
alt, hvad en Sjæl maa lide,
saa op fra Brøndens Bund.

Al Slægtens Graad og Klage
af Kvinde som af Mand,
dens Uraad — Aar tilbage —
hun læste det her i Vand.

— De talte længe sammen
det stumme Øjensprog,
der tænder Hjærteflammen
før baade Munds og Bog.

O, ja, de talte sammen,
om Lykkesavn og -Synd,
mens Taaren tegned Ringe
i hendes Skjæbnebrønd.

Men Lærkesangen skingred
ind gjennem Port og Gaard,
mens Foraarsvinden fingred
ved Moders isgraa Haar.

Men ej hun agted Sangen,
ej Vindens varme Sug;
et Strejfblik over Vangen,
der laa saa grøn med Rug.

Saa vendte hun Vaaren Ryggen
med alt, den bar i sit Skjød,
gik ind og ordned sin Bryggen
og alt til en hedelig Død.

18/4 1916.

MAJNAT.

NAAR Vildgaasen larmer Valborgnat,
hvem lægger sig da til at sove?
Da vandrer man ensomt med Dug paa Hat
langs Fjord og knoppende Skove.

Derude straaler en Stjerne saa stor,
at helt den fylder mit Øje;
den samme Stjerne forvist jeg tror,
jeg saa over Barndommens Høje.

Og Vibeskriget rækker saa langt;
dog længere Længslerne rækker.
Hvor bliver ens Hjærte bitterlig trangt,
naar Klyden i Majnatten trækker!

Det pipper i Mos, og det pibler i Græs,
det sprætter i hældende Kroner;
der kommer en Duft fra det yderste Næs
af tusinde smaa Anemoner.

Saa ensomt bræger det spæde Lam
paa Bakken langt i det fjerne,
og Frøerne kvække fra Pyt og Dam,
som sang det fra Stjerne til Stjerne.

29/4 1916.

BROEN.

TUSIND Aars Skille. Saa slog de Bro.
Saa drog de over i Vogne og Sko,
Tiggere, Trækkere, Kræmmere, Friere,
alle de tusinde Somres Forbiere,
stejlende Plage som skejtende Ko,
alt drog nu over den dumrende Bro.

Ligskarer skred her i sindigste Ro.
Brudefærdsforspand paa klapprende Sko;
Selesølv glimtede, Kobletøj klingrede,
Spillemandstoner mod Brobuen skingrede.
Bruden i Stadsen, saa blid og saa god,
nikked til Aakanden under sin Fod.

Broen stod krum over Aakandestrøm,
fint som en Hjerneskal over en Drøm.
Aarene, Skyllene skaved og skured den,
Isgangens Rimnætter saved og fured den.
Naar den befores, det lød som en Fjol,
der bliver strøget lidt nær mod sin Stol.

Da kom en Svale og tog sig et Hvil
efter vist *tusinde* mødige Mil.
Rækværkets Fløjarm den satte sig skraas paa,
Svalen hun ynder alt, hvad der gror Mos paa,
tittede, kvidrede: „Her vil jeg bo,
her under Storstrømmens buede Bro".

Dynd kom fra Aabredden, Straa kom fra Toft.
Luften var Væggene, Brobuen Loft.
Herlig blev Reden hun klined og kitted sig,
muntert i Pavsen hun sad og kvivitted sig.
Saa kom en Mage med Spejl paa sit Bryst,
saa kom der Dage med Tant og med Lyst.

Snart laa de skjæreste blaagrønne Æg,
saa fulgte Unger med bittesmaa Skjæg,
Aastrømmen ringlede, Sydvinden luftede,
Dunhamre svinglede, Aakander duftede.
Svalemor havde sit sureste Stræb
med at faa fyldt de smaa krævende Næb.

Nu blev der Liv bag de bugede Fjæl,
Broen var Legem, hvor Svalen var Sjæl.
Strømmen slog Grødegrøntskranse om Pillerne,
Solglimt faldt skraat ned fra Broplankerillerne,
Aborren vifted sin kløftede Svans
sagte til Takten af Langalgers Dans.

Aldrig jeg kjendte mer salig en Ro
end under Kvæld ved hin buede Bro.
Høet er slagen og dufter fra Sigene,
Aaen den blide smaaklukker i Vigene.
Svalen hun jager for strygende Sejl,
smækker med Vingen det rygende Spejl.

Klokker i Sønder og Klokker i Nord
ringer da Fred over Himmel og Jord.
Broen nu mørkner alt til under Buerne.
Blomsterne lukker sig rundt om paa Tuerne.
Klokkernes fjerne tungsindige Slag
døves og stærkes af Engbrisens Drag.

Brobuen kroger sig mer i sin Drøm.
Snart kan jeg høre hvert Dryp i dens Strøm.
Svalen i Dyndvuggen breder nu Vingerne,
Ungerne under dem skutter Smaabringerne,
mens over Allivets slumrende Bo
Himlen udspænder *sin* Evigheds-Bro.

4/5 1916.

HAVREN.

Jeg er Havren. Jeg har Bjælder paa,
mer end tyve, tror jeg, paa hvert Straa.
Bonden kalder dem for mine Fold.
Gud velsigne ham, den Bondeknold!

Jeg blev saaet, mens glade Lærker sang
over grønne Banker Dagen lang;
Humlen brumled dybt sin Melodi,
og et Rylefløjt gled ind deri.

Viben fløj om Brak og Pløjemand
og slog Kryds for baade Plov og Spand.
Kryds slog Bonden ogsaa over mig
for at gi' mig Helse med paa Vej.

Mens i Dug jeg groede Fod for Fod,
groede Sangen sammen med min Rod;
den, som ydmyg lægger Øret til,
hører Lærkens Triller i mit Spil.

Det kan kolde Hjærner ej forstaa:
Jeg er Lærkesangen paa et Straa,
Livets Rytme døbt i Sommerdræ,
mer end Gumlekost for Øg og Fæ.

Søndenvinden, o! han har mig kjær;
derfor kan han aldrig la' mig vær',
smyger sig med Hvisken til mig ind
nu ved højre, nu ved venstre Kind.

Naar han puster paa min gule Top,
maa jeg vugge med ham ned og op,
indtil alle mine Bjælder gaar,
som naar gyldne Hamre sammen slaar.

Juniregnen gjorde myg min Muld,
Julisolen gav mig af sit Guld,
Sundhed risler mig i Top og Skaft.
Det er derfra Plagen har sin Kraft.

Jeg er Ven med Dug og Grødevejr,
Ven med Landets lyse Bøgetræer,
Ven med al den danske Sæd, som gror
øst for Hav som vest for Sund og Fjord.

Jeg faar Solens sidste lange Blink,
før den dukker ned bag gullig Brink,
og naar Aftenklokken ringer Fred,
staar jeg paa min Taa og ringler med.

Jeg skal ringle Barnet til dets Seng,
ringle Taagen op af Sump og Eng,
ringle Freden over Hjemmet ind,
ringle Bønnen frem i fromme Sind.

Jeg er Havren. Mine Bjælder gaar
over lyse Vange Aar for Aar,
ringler om, hvor Sang og Kjærve gror
herligt sammen paa den danske Jord.

8/5 1916.

PAA SALLINGS JORD.

PAA Sallings Jord er der godt at bo,
naar Solen varmer paa Tage,
naar Byg vil skride og Havre gro
og Fuglen søger sin Mage.
Naar Duft af Kløver mod Vindvet gaar,
og Rugen op til din Axel naar,
da gaar din Sang
sin Solskinsgang,
mens Gjøgen kukker skjælmsk fra Bakken.

Den Svend, som tumler med Sallings Muld,
faar let en Skilling paa Lommen,
thi Landets Sølv bliver her til Guld,
naar Høstens Time er kommen.
Bag Laden stables de høje Hæs,
mens Koen træder saa bredt i Græs.
Hver Godtvejrsdag
din røde Plag
maa trække Rigdom hjem til Loen.

da lyt en Stund til Gjøg i Enge.

15/8 1916.

POVL MED DEN TUNGE SKOVL.

DER løber saa mangen en krinklet Sti
hen gjennem det jyske Hedeland,
hvor Hvepsen stryger dig harm forbi,
og Ormen triller sig lang i Sand.
Ved en af Stierne staar et Hus
bag skaarede Volde af Ahl og Grus,
og Huset viser en Ko paa Baasen,
et Sprag i Gavlen, et Knæk i Aasen.

Her havde sin Hjemmen den stærke Povl,
en ordknap Slider fra Blæstens Egne,
han kaldtes Povl med den tunge Skovl,
thi Skovlen fulgte ham allevegne,
ej blot til Grøftning blandt Flæg og Rør,
nej, selv ved Kirkens beslagne Dør,
hvor Salmen blandes af Mand og Kvinde,
stod Skovlen ude, mens Povl var inde.

Han havde en Datter fra Ungdomsaar;
i Skriftebogen staar løst hin Gaade;
som Syerske drog hun fra Gaard til Gaard,
fik selv en Datter — paa samme Maade.
Men som der læses: Alt Kjød er Hø,
en Gammel *skal,* og en Ung *kan* dø.
Før Aar var omme, hun maatte bøde
med Livets Part for sin unge Brøde.

Men Povl han vaander sig i sin Seng
og kan ej Søvn paa dens Hylskind finde:
ved Roden skjælver hver Nervestræng,
mens Graadens Sky vil ham Øjet blinde.
„Det bitte Væsen, det spæde Nor,
skal det henslænges paa Sognets Bord!"
Før Solen striber hans Hørgarnslagen,
er Povls Beslutning for stedse tagen.

Der skrider en Mand gjennem Himmelknog
hen over et hylende Vinterøde,
hans frosne Øren bag Rendefog
opfanger Lyde saa klingert-sprøde.
Hans Øjne brænder bag klistret Sne,
men ikke nok til helt frit at se.
Hvor dybt hans Trad end i Driven sættes,
i samme Nu bag hans Hæl de slettes.

Han skjærmer bredt med sin krumme Arm
en Bylt, som synes kun lutter Klude:
det lille Nor, han mod Stormens Harm
har laant sit Hjærte til Vuggepude.
Dets Varme gaar til *hans* Ribben ind,
dets Putren gløder ham Sjæl og Sind,
saa nærmere han til Stormen triner,
mens Klædets Frynser for Blæsten hviner.

I Stønnen han aabned sin Gangdørs Slaa
og la' sin Bylt paa den Langbordsplade,
saa var der først dette at tænke paa:
den Spædes sutrende Mund at made.
Her søgtes Raad hos den gamle Ko,
hun ømmed sig lidt ved hans kolde Kno;
men Takken for Koens varme Drikke
blev snart to spillende Barneblikke.

Da tændtes en Glans i hans Tungsindsblik;
saa skjøn ham tyktes hans lave Stue;
fra Lyngtørvsbaalet paa Gruen gik
mod frosne Lemmer saa varm en Lue;
han bøjed sig dybt mod Barnet ind
og kjendte saa myg sin stride Kind.
Snart drap mod den Spædes Tindingaare
den sidste Sne med hans første Taare.

Saa kom der nu [illegible]

Og alt i Stuen blev højstemt Ro,
om ogsaa Ræven derude jamred,
om Væggen gav sig for Tryk af Ko,
og Dødninguhret i Bjælken hamred;
et varsomt Strøg mod den Spædes Kind,
saa haledes atter Søvnen ind,
mens Maanen delte sin milde Flamme
med Vuggens Puder og Hedens Damme.

Det sker, at Povl med den tavse Mund
lar af sit Barn sig i Haaret drage
og snakker da mer i én saadan Stund
end før i alle hans Levedage.
Han løfter det op i Nøds og Lo
at klappe Næsen paa Husets Ko.
Thi Ko og Barnet forstaar hinanden
i Kraft af den dampende Mælk i Spanden.

— — Men aldrig trætned den stærke Povl,
og aldrig hørte han op at slide,
og aldrig rusted hans tunge Skovl,
skjønt Gigten martred i Lænd og Side.
Hvor Gruset blinker i vaade Lag,
der slog han „Harpen" med vilde Slag.
Endnu mens Maanen steg blank bag Krattet,
dens Staaltraads-Strænge i Ødet skratted.

Mens Skovlen skar i den haarde Grus,
stod Barnevognen paa Grusgravsbrinken,
der fletted han Barnet et Halvskjærmshus
mod Vejrets Luner og Solens Blinken,
og fandt han en særlig broget Sten,
han rensed den først mod sit Buxeben,
og gav han sin Yndling det sjældne Stykke,
hun jubled, som fik hun et Demantsmykke.

Til Fader, til Søn og til Helligaand
blev tryglende Bønner øst og stammet,
mens Sliderens skjælvende grove Haand
tog varsomt Kjende, om noget strammed.
Men Bønnens Porte var stængt for Povl;
før Dagningen brød i hans tunge Skovl,
da havde han ingen Bønner flere,
men Himlen ejed en Engel mere.

Han vandred forvirret den ganske Dag
omkring sin Hytte i daadløs Jammer,
mens Ot'dagsværket med Sølverslag
udhamred Tiden i Dødens Kammer.
Ej Kalv fik Æde, ej Ko fik Vand,
ej rørtes Si eller Malkespand.
Da Nyet blev tændt under Alts Forbliven,
han klædte Liget paa Langbordsskiven.

— — — Saa alvorsmættet er ingen Klang
som Hedeklokkens ved Michaelstide,
naar Graverens Hakke gaar sin Gang
blandt Tuernes Totter saa kiselstride.
Det drypper fra Kirkens irrede Tag,
og Klokken og Hakken har hver *sit* Slag.
En Kiste sænkes i Dødens Ager,
mens ensomt Hjejlen i Ørknen klager.

De havde alt slukket de Alterlys,
nu tømtes stille den gamle Kirke,
og mer end én var paa Vej til Bys
for atter at finde sit vante Virke.
Da skured Stenten mod knudret Sten,
ind traadte en førlemmet, luslidt én,
hans Blik det dybeste Sørgmod viste,
paa Armen bar han en Barnekiste.

Saa milefjærnt fra sit sunkne Hus
han havde den baaret henover Heden,
mens alt hans Følge var Porsets Sus
og Blinkeløvets om Skadereden.
Thi Vibetrækket fløj modsat Vej,
nu flokkedes Hjejlen men fløjted ej;
fra Kjær og Hede, fra Brak og Bakke
de svandt med Sus over Lyngtørvsstakke.

Bag Stenten var Povl gaaet rent i Staa
med Armen fast om den lille Kiste,
som noget helligt og kjært man *maa*
men i sin Kvide dog ej *tør* miste.
Hans Blik gik tynget mod Præst og Degn,
som vented han der et Himmel-Tegn,
før villig han lagde i Dødens Have
sit blødende Hjærtes Offergave.

Saa redte sit Barn han dets sidste Seng.
Hver Sten, hver Klump, der kommer tilsyne,
med Skjælven i Haand som i Hjærtestreng
han fjærned fra Gravmuldens tunge Dyne.
Sidst dækked han til den Fjæl mod Øst,
som skjulte et Aasyn og al hans Trøst,
saa kasted han paa som rent i Blinde,
mens Svinglen svajed for Dragsugs-Vinde.

— — Nu blev han saa enlig som aldrig før,
skjønt ingen Sjæl fik hans Sorg at vide;
faldt Maanen ind ad hans Kjørhusdør
og tegnede Pletter paa Koens Side,
da kunde han slippe sin Malkespand,
se langt over Lyng og Mosevand,
didud, hvor i Kvælden et Kirkedige
nedskygged en Grav med en lille Pige.

End skratter bag Lyngen hans Harpeslag
ved Morgengry som ved Nadvertide,
men daglig ældes den gamle Knag,
og snart han maa vel i Gruset bide.
Da hænder det sagtens, at begge faar
sit Kors paa den øde Kirkegaard,
og hvælver Natten sig stjærnestille,
det store vil hælde sig mod det lille.

19/10 1916.

GYLDEN SOL.

Om jeg tar mig en Livsens Ven,
om jeg skjænker mit Hjærte hen,
om jeg trækker i Brudekjol,
da lad det ske i gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over blommet Kjol!

Hvad saa siden for to skal gro,
Hø og Havre som Kalv og Ko,
Klinte, Kløver og Martsviol,
alt skal det rinde af gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over blaa Viol!

Dér i Hjemmets vor stille Vraa
skal da trofast vort Dagværk gaa,
dér for Gjæsten vor bedste Stol
stiller vi hen i gylden Sol.
Gylden Sol, gylden Sol,
gylden Sol over Arnens Stol!

HUMLEBIEN.

Du lodne Humlebi, dig har jeg kjær,
din Kløverfærden liver op i Vangen;
i lammeskyet Dis som Solskinsvejr
din Brummen sætter Bas til Lærkesangen.

Naar Kvierne i lyse Rækker staar,
mens Vinden skjælmsk dem ind i Øret blæser,
du tar af Blomsterbægret frit din Taar
helt ind mod deres vaade, brede Næser.

Den røde Kløver lar du ingen Ro,
men sænker Snablen dybt i Honningkanden,
og malker Tøs sin yvertunge Ko,
din Snurre durrer klangdybt imod Spanden.

Du under dig ej mindste Arbejdshvil,
men op og ned du uden Stands maa svinge.

O, lad som du mig fromt mit Kald forstaa,
du travle Flyver over Somrens Banker,
saa fri og frank jeg tar *min* Sele paa
og synger muntert, mens jeg Honning sanker.

25/10 1916.

LANDSBYSMEDEN.

Den Smed han vaagner med Solen
alt efter saa gjævt et Blund,
han griber sit Skjødskind fra Stolen;
han er saa bred og saa sund.

Rundt om ham i Vugger og Senge
end slumrer bag Pudernes Bræm
hans lokkede Tøser og Drenge,
mens han tjener Davren til dem.

Før Raagen sig rører i Reden,
før ud flyver Granernes Høg,
højt stiger fra Taget hos Smeden
den bugede, kulsorte Røg.

Kun én der er, som tør gjække
vor Smed, det er Hanen paa Pind;
de to er jo Morgenmænd begge,
har derfor de frejdigste Sind.

Og Hanen galer til Smeden
højt oppe fra sodet Hjald,
og Smeden svarer forneden
med Hammerens fyrige Fald.

Det klinger mod Lad og mod Lofte,
mod Lervægges hvidtede Tavl,
det svarer fra duggede Tofte
og Kirkens dagrødnende Gavl.

Og Morgenens Hyrder de lytter
til denne sejrende Klang,
imens deres Kalve de flytter
til Græsset i Enge og Vang.

Selv Plagen løfter sin Manke
saa rank mod det stigende Gry
og sender en rimmende Tanke
ind over den vaagnende By.

Og Brisen drejer med Flyet
paa Gavlen for Smedens Dør.
Hans sprudende Jern og Gryet
faar langsomt samme Kulør.

Snart jubler Bakkernes Lærke
omkap med Mønningens Stær;
men Hammerens Klange de stærke
de gaar mig dog mere nær.

De bringer mit Blod til at syde
i Arbejdsfeberens Takt,
saa al min Malm jeg tør gyde
i Formens syngende Tragt.

26/10 1916.

EFTERAAR.

Nu ser du kun Solen i Striber.
Markmusen gaar hjem i din Stak.
Tavs vender sig Kjærenes Viber
i Glimt mod den pløjede Brak.

Drivregnen den side og blanke
staar skraat ind mod Vindve og Dør,
med Tungsind den tynger hver Tanke
og bøjer de duskede Rør.

Smaakvier dernede i Enge
staar krum i det drivvaade Skind
og glor mod den hvidtede Længe,
om ingen dog henter dem ind.

Vaad vanker den Plovmand bag Hoppen,
vaad tar han i Bænkkrogen Stød,
vaad haler han Skeen fra Stroppen
og spiser den dampende Grød.

Hver Sanger, som ejed to Vinger,
har brugt dem til Flugt fra vor Strand;
kun Kiler af Graaænder svinger
nu lavt over regnprikket Vand.

Hør Natbygens Kast mod min Rude,
se Regnmulmet tæt over Vig,
og Vildgaasen skvaldrer langt ude;
det lyder som Sang over Lig.

28/10 1916.

SVIGTENDE SIGNALER.

JEG sejled under Natten
i Taagen forbi,
men Lyset i dit Vindve
blev stikkende deri.

Jeg saa ej dig med Lampen,
og du saa ikke mig,
endda jeg stod paa Dækket
og vinked ind mod dig.

— — — Kun Lyd af Skum, der brister,
et Skib, der sejler væk,
mens oppe over Taagen
der piber Fugletræk.

FRED!

JEG vaagned i Natten og spejded ræd derud,
al Verden stod i Flammer, det stank saa ondt af Kru
de største Taarne styrted med Brag under Ø,
mens Floderne kom drukne af Mandsblod til Sø.

Jeg skjulte mine Øjne, hvor Taaren gik og kom,
jeg spejded op mod Himlen, men Himlen tyktes tom;
kun Rummets kolde Stjærner saa spotske til Jord,
som dengang Kain indvied dens Kreds til Brodermord

Ja, Kain er bleven Helten, der raaber ud til Daad
ved Fronten som i Felten, i Luft- og Underbaad;
hans vilde Kølle hvirvler, — *hans* blodige Haand
har Tag i Abels Strube, *hans* Aand er Nuets Aand.

O, raa Instinkters Slave, som snor dit Krigerskjæg,
som praler med din Daabspagt, din Tro, dit Gudepræg
hvornaar vil du erkjende, du staar ved *Mørkets* Stab,
ej Guds men Satans Frænde er hver, som øver Drab.

Nu rækker atter Jorden sit Barn det spændte Bryst
i Kornets tunge Traver, der bølger mildt mod Høst;

EVALD TANG KRISTENSEN.

STRID paa Foden skred han frem,
kom fra Hav og salte Strømme,
Hedens Sand var Barnets Hjem,
Danmarks Hæder blev hans Drømme.

Ej hvor Fornemhed slog Bo,
men hvor Dør hang skjævt paa Hængsel,
gik han ind og søgte Ro
for sin svare Forskerlængsel.

Der paa Bænken knastret, smal,
midt i Dunst af Klynerøgen
sad han under sodet Hjald,
øjenmild i Saga-Søgen.

Rokken spelted, Tenen tvandt,
Folkevisens Text og Tone
muntert ham i Pennen randt,
kvædet af en udslidt Kone.

Smilet om hans Læber laa,
naar han hørte Guldet klinge,
hørte under Hyttens Straa
Sus af Folkeaandens Vinge.

Æventyr og Oldtidsskjæmt,
Troldesagn og dunkel Tale,
halvvejs husket, halvvejs glemt,
drog han op fra Død og Dvale.

Blev kun slag hans Møjes Frugt,
dunked Regnen paa hans Trøje,
ingen Kulde fik dog slukt
Forskerglimtet i hans Øje.

mens paa Fyrreskivens Rand
vi slaar op i Dansker-Bogen.

Der blandt Ættens bedste Kuld
skal dit Navn med Tak vi finde,
prentet som i Egens Bul,
selv et ædelt Folkeminde.

Juli 1917.

SPURVENE VED HELLIGGEJST.

NAAR Sommeren flyr over Sten og Stok,
og alle Lærker er rejst,
da sidder endnu en Spurveflok
og jubler ved Helliggejst;
der fører den op en Sangerkamp
til Bilers Fløjt og til Hestes Stamp,
mens Færdslen gaar
ved Jul, mod Vaar
søndenom Helliggejst.

Saa værdigt triner de Borgermænd
og strutter af Sedler og Sølv,
og Frøken bag Frøken med kjælen Lænd
og Ankler som fjedrende Føl;
og alle, som krydser det kjære Sted,
de faar et Par Fugletakter med,
mens Hjulet slaar,
og Strømmen gaar
søndenom Helliggejst.

Saa daler de Rakler mod Flisebro,
mens Byen lugter af Sø,
saa hvirvler der Blade om Silkesko
og lægger sig der for at dø.
Men Haabet lever i Smaaspurvs Bryst,
dér fødes en Vise om Livets Lyst,
mens Haglen slaar,
og Snefog gaar
søndenom Helliggejst.

Er Sindet tynget og Tanken graa
og Striden knap Kjævlet værd,
og har du kun Sorger at tænke paa,
tøv lidt under Spurvenes Træ'r,
og fyld dit Øre med denne Klang
af Livets evige Frydesang,
mens Frosten flaar,
og Solen skraar
søndenom Helliggejst.

Mens Døgnet synes dig selv saa armt,
og Frosten napper i Taa,
de holder det lille Hjærte varmt
med blot et Par Vinger paa;
og Tonerne skingrer mod frostblaa Sky,
mens Taarnet spidder det tændte Ny,
der østvendt staar,
men vejkjendt naar
søndenom Helliggejst.

Hvor herligt at hilse de gamle Træ'r,
der nikker i rimkold Vind
og gynger de Spurve mod Aftnens Skjær,
der kysser din By paa dens Kind!
Gud signe hver Spurv, hver Spillemand,
der kommer med Glæde til Stad og Land,
mens Sværdtid raa'r,
og Blodsky gaar
søndenom Helliggejst!

19/11 1917.

EN LANDSBY DØBES.

Hvor Aalen dybt i Tangen bo'r
og hvide Maager sejle,
der er et Vand ved Østerfjord,
som før hed Nørrevejle.

I tusind Aar paa denne Vig
har Stormen flyttet Brikker,
og Mari-Rok og Pejers Pig*)
i den sat gyldne Prikker.

Den hørte Vaadesang mod Pest
fra revnet Kloster-Klokke
og Hyl af Krigens vilde Gjæst
og Oldtids Ulveflokke.

*) Stjærnenavne.

Nu kaster Maanen Gyldenbro
blandt Vigens lave Lande,
saa Natten gaar paa Sølversko
ind mod dens tavse Strande.

Se dette Navn af gammelt Gavn
det trækker vi af Vandet,
med det betegner vi vor Stavn
og ikke noget andet.

Ja, dette Navn af irret Malm
det ønsker vi at føre.
Gjør da, o Foged, ingen Kvalm,
men skriv dig det bag Øre!

— Du yngste Barn paa Danmarks Skjød,
født under vilde Krige,
gid du maa dele *Fredens* Brød,
med Danmarks Land og Rige!

Saalænge Næ vil følge Ny,
og Mand til Mø vil bejle,
skal du vor By staa under Sky
og kaldes *Nørreveile!*

30/5 1918.

HISTORIENS SANG.

SOM dybest Brønd gir altid klarest Vand,
og lifligst Drik fra dunkle Væld udrinder,
saa styrkes Slægtens Marv hos Barn og Mand
ved Folkets Arv af dybe, stærke Minder.
Din egen Dag er kort, men Slægtens lang;
læg ydmygt Øret til dens Rod forneden:
Aartusind toner op i Graad og Sang,
mens Toppen suser imod Evigheden!

[illegible]
og løfte mig en Flig af Liv[illegible] Gaade.

Endnu en Stund, saa dræer den danske Rug,
mens Lærken trilrer, og Graagjøge kukke.
Du Pusling-Land, som hygger dig i Smug,
mens hele Verden brænder om din Vugge,
mod dig vort Haab og Manddomsdrømmen gaar,
naar Landsbyklokken signer dine Strande,
naar Aftenrøden højt i Skyen staar
og sænker Fredens Korstegn paa din Pande.

Lad mig kun flagre hen som Blad i Høst,
naar du mit Land, min Stamme, frit maa leve,
og skjønne Sange paa den danske Røst
maa frie, stærke Sjæle gjennembæve.
Da staar en ny Tids Bonde paa sin Toft
og lytter ud mod andre Lærkesange,
mens Himlen maler blaat sit Sommerloft,
og Rugen gulnes tæt om Vig og Vange.

1/6 1917.

OVERSÆTTELSER

AF

JEPPE AAKJÆR

FRA SKOTSK.

DIGTE AF ROBERT BURNS.

BURNS OM SIG SELV.

DER var en Knøs, var født i Kejl,
om Dag og Datum bryd jer fejl,
spar I jert Blæk, jert Lak og Segl
paa Daabsattest for Robin.
For Robin var en rørig Gut,
o, farlig rørig, rask og rørig,
Robin var en rørig Gut,
en farlig rørig Robin.

Højskotlands Sne føg vildt om Tind,
og Januaris Lavlandsvind
den blæste Fødselsgaven ind
i Vuggen til ham Robin.

Den Spaakvind keg ham i hans Haand:
Ej, Ej! som her staar Vid og Aand!
lur *I* at trække *ham* i Baand.
Hvad om han blev kaldt Robin!
For Robin blir en rørig Gut,
o, rigtig rørig, rask og rørig,
Robin blir en rørig Gut,
en farlig rørig Robin!

Han vil se Vanheld jævnhen tit,
men altid bære Huen frit,
hans Slægt, tro mig, vil inden Lidt
bli' Hjærtens stor af Robin.

TRODS ALT DET.

OM en af ærlig Fattigdom
 gav Kampen op, og alt det,
den Stymper gaar *vi* udenom,
 i Nøden stolt trods alt det.
Trods alt det og alt det,
 vort sure Stræb og alt det:
Din Rang er blot Dukatens *Præg*,
 dens *Guld* du selv, trods alt det.

Og er vor Dragt end lidet fin,
 vor Kost kun knap og alt det,
giv Taaber Silke, Skjælme Vin,
 en Mand er Mand trods alt det.
Trods alt det og alt det,
 trods Gøglets Glans og alt det,
Retsindets Mand, om nok saa lav,
 er størst blandt Mænd trods alt det.

Baroner bages bedst ved Gunst,
Lensgrever med og alt det,
men det steg over Kongers Kunst
at skabe *Mænd* trods alt det.
Trods alt det og alt det,
et malet Skjold og alt det,
den klare Kløgt, den sunde Sans
i Rang staar over alt det.

Gid hver maa se *det* store ske
— og ske det skal trods alt det!
at Brav-Mands Dont Evropa rundt
faar Hæd'rens Plads trods alt det!
Trods alt det og alt det,
den Dag er nær trods alt det,
da *Mand* og *Bror* er samme Navn
al Jorden om trods alt det!

1898.

FØDT TIL GRAAD.

En stormfuld, barsk Novemberkvæld
med Sus i nøgne Træ'r
jeg strejfed saa alene om
langs Bredderne af Air;
da stod der for mit Syn en Mand,
svag, kuet ned af Aar,
af Rynker laa hans Pande fuld,
og snehvidt faldt hans Haar.

„Hvorhen skal du, min unge Ven?"
begyndte Gubben snart,
„mon Guldtørst leder her din Gang,
gav Elskov Foden Fart?
Er Sorg kanske den skjulte Grund,
der tvinger dig som mig
med Taarer over Slægtens Lod
at stile samme Vej?

O Mand, hvor kaster du dog bort
i Letsind dine Aar,
de bedste Stunder øder du,
dit Livs, din Evnes Vaar,
din Lidenskab er som en Brand,
din Drift som Folen kaad,
og det er dine Fejltrins Sum,
at du blev født til Graad.

Betragt ej blot dit Livsdøgns Gry
da sund er Sjæl og Marv,
da er en Mand til Gavn og Pryd
og vogter vel sin Tarv,
men se ham mod hans Nedgangssol,
brudt, pint af Sorgers Braad,
da viser Alderdom og Savn,
at du blev født til Graad.

Kun [illegible] e faa ved [illegible] Gr[illegible]

En bedsk og talløs Sygdomssværm
er vævet i vor Form,
og Pinslen øger Angrens Tand
og Nags og Niddets Orm;
den ranke Mand, hvem Ømheds Kys
har tit gjort Kinden vaad —
Mands Haardhed imod Mand har vakt
utalte Tusinds Graad.

Se her en stakkels hvervløs Mand
der be'r med bange Ord
en Herremand om nok saa lidt
af Godsets rige Jord,
og se hin Maddik nægte ham
om blot den mindste Saad,
ufølsom for en Hustrus Savn
og sultne Smaabørns Graad.

Er jeg ved Skjæbnens Lov bestemt
til denne Uslings Træl,
hvorfor blev Frihedstrangens Kim
da plantet i min Sjæl?
Hvis ej, hvi blev jeg Skive for
hans haanske Niddingsdaad;
hvor henter Rigdom Retten til
at vække Brødres Graad?

Lad disse Ord, min unge Ven,
ej knuge paa dit Bryst;
mit bli'r jo ej det sidste Syn
paa Slægtens Ve og Lyst;
ej var en Stymper bleven til
med Savn i Kjød og Blod,
hvis ej i noget Mon han fandt
Belønning for sin Graad.

O Død, du Fattigmandens Ven,
den bedste paa hans Vej,
min trætte Fod, min gamle Krop
alt længes ind mod dig;
den rige skjælver for dit Hug
i Velstands skjøre Traad,
men hvilket Favn du blev for den,
der sled sit Liv i Graad!

1898.

I DET FJÆRNE.

HVOR kan jeg være god og glad
og synge ved min Kjærne, o,
naar Knøsen, som jeg elsker saa,
maa færdes i det Fjærne, o!

Jeg græder ej ved Sneens Leg,
der skjuler Sol og Stjerne, o,
men græder ved at tænke paa
min Ven hist i det Fjærne, o!

Min Fader jog mig fra sin Dør,
mig ingen Venner værne, o.
En hjalp mig vist, om han var nær,
men han er i det Fjærne, o!

Engang han gav mig denne Ring
og Baand som til en Terne, o;

HELLIG WOLLES BØN.

O du, som i din Himmel bor,
som bare ved dit Lunes Ord
lod to bli' frelst, hvor tyve for
til Helveds Vaade,
ej just for deres Synders Flor,
men ved din Naade —

Tak, høje Guddomsmagt, som brat
nedstyrted tusinde i Nat,
mens jeg blev for dit Aasyn sat,
et Lys, et Tegn,
en Fromhedslygte overladt
den ganske Egn!

Hvad var vel jeg og alle mine,
at du har hævet os til dine,
jeg som fortjente idel Pine
for Adams Brøde,
der han med sig og alle sine
aad sig til Døde.

Da frem af Moders Liv jeg brød,
du kunde slængt mig som en Glød
i Helveds luehede Skjød
med vældig Arm,
hvor Djævle slaas for dagligt Brød
med Hyl og Larm.

Her staar jeg som et valgt Exempel,
betegnet med dit Naadesstempel,
en Pille i min Herres Tempel,
en Klippeblok,
et skjønt og skinnende Exempel
for al din Flok.

Dog jeg bekjender: Syndens Frø
i denne Barm ej helt vil dø;
jeg kom kanske for nær en Mø,
    skjønt ej jeg vild 'et,
men du vil huske: Kjød er Hø,
    i Synden hildet.

Ak, Gud, du ved — i Gaar med Mette!
Skjænk mig Tilgivelse for dette,
og lad det ingen Frugter sætte
    til min Vanære,
da skal din Tjener aldrig lette
    en Klokke mere!

Desuden — skjønt det gjør mig bange —
med Lises Tøs — dog *kun* tre Gange;
kanske det var de tre for mange,
    men Fuldskabs Garn
det holdt din Tjener fast som Fange
    ved Syndens Barn.

Gud, værn om din udvalgte Skare,
din Godheds Aand du aabenbare,
dens Fjenders Hob du ikke spare,
men tugt dem godt,
som bringer Herrens Flok i Fare
ved vantro Spot!

Gawn Hamilton, — o, straf ham haardt,
han svirer, bander, spiller Kort
og driver anden syndig Sport
i djævelsk Trods
og vender Folkets Hjærter bort
fra dig og os.

Beskikker vi ham Kirkens Tugt,
vi faar dog ej med Skjælmen Bugt,
thi hver Mand ler, mens nok saa smukt
han alle mofler;
forband, o Gud, hans Fad og Frugt,
Kaal og Kartofler!

Gud Herre, hør mit Klagemaal
mod Mændene fra *Air*, o, taal
ej mere disse Vantros Skraal,
udtøm din Galde,
og gjør dit Hjærte haardt som Staal
imod dem alle!

O, tvi, hin tungehvasse *Aiken!*
Mit Blod gaar stridere end Bækken
ved Tanken paa hin Stund og Skrækken,
vi alle led,
mens *Auld* som limet fast til Flækken
sin Læbe bed.

---

mofler, har Krammet paa.

med Hus og Hest og Ko og Guld,
saa *jeg* maa skinne over Muld —
dit Navn til Pris —
og hisset hos dit Englekuld
i Paradis!

1898.

DER BOED EN BONDE.

Frit oversat.

DER boed en Bonde paa Kildebæks Bred
— hej! mens Rude og Timian gror —
han havde en Kjælling til idel Fortræd
— nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Og Manden traf Fanden en Dag paa sin Vej
— hej, mens Rude og Timian gror. —
„Hvordan," spurgte Fanden, „befinder du dig?"
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„Aa, det er rent snavs med den Kjælling jeg har
— hej, mens Rude og Timian gror —
for hun er da værre end Fanden skinbar"

„Og hvis du kan tumle den Hex, du da faar
— hej, mens Rude og Timian gror —
da er du mænd værre end Rygterne gaar“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor

Og Manden hjalp Fanden sin Kjælling i Sæk
— hej, mens Rude og Timian gror —
som Bonden sin Polde han bar hende væk
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor

Saa fo'r de da begge ad Helvede til
— hej, mens Rude og Timian gror —
„Skrup ind!“ sagde Fanden. — „Nej, Gi' om jeg vil!“
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Men Fanden han var nu slet ikke forsagt
— hej, mens Rude og Timian gror —
han klapped i Næven og vips, kom hans Vagt
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Men Kjællingen rased og rev som en Ulv
— hej, mens Rude og Timian gror —
de arge Smaadjævle hun tærsked i Gulv
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

En sværtet Smaafanden keg frem bag en Sten
— hej, mens Rude og Timian gror —
for Sod man ej saa, om han græd eller gren
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„Hjælp, Mester! Slaa Hexen med Kolde og Kræft
— hej, mens Rude og Timian gror —
hun ellers os myrder hver eneste Kjæft!“
Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Den Slemme — af Harme han fløjted og sang
— hej, mens Rude og Timian gror —
og bandte en Ed som hans Hale saa lang
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Ja, Fanden han svor ved sin rødeste Kok:
— hej, mens Rude og Timian gror —
„Eet Helved ad Gangen er mere end nok"
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

Saa tog han den Kjælling med Pik og med Pak
— hej, mens Rude og Timian gror —
og fo'r saa til Bonden og sagde ham „Tak!"
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

„En Djævel det var jeg det mest' af mit Liv
— hej, mens Rude og Timian gror —
men Helvede fik jeg dog først med din Viv!"
— Nu er Timianen visnet, men Ruden i Flor.

1902.

FINDLAY.

HVEM staar dér ved min Kammerdør?"
„Hvem vel uden Findlay?"
„Da maa du gaa! *Du* taales ej her."
„Vist gjør jeg saa!" sa' Findlay.
„Hvi gaar du som en Tyv i By?"
„Ja, kom og se!" sa' Findlay.
„Du gjør en Ulykke før næste Gry!"
„Vist gjør jeg det," sa' Findlay.

„Staar jeg op og ta'r dig ind —"
„Tag mig ind!" sa' Findlay,
„jager du Drømmene fra min Kind."
„Vist gjør jeg det," sa' Findlay.
„Kommer du under mit Kammers Tag —"
„Bare jeg kom!" sa' Findlay,
„bliver du her til højlys Dag."
„Det gjør jeg nok," sa' Findlay.

„Hvis du bliver i Nat, min Ven —"
　„Hvad jeg gjør!" sa' Findlay,
　„frygter jeg for, du kommer igjen."
　„Det gjør jeg nok!" sa' Findlay.
„Hvad der end sker i mit Kammers Skjød,"
　„Ske, hvad der vil!" sa' Findlay,
„saa maa du dølge det til din Død!"
　„Stol kun paa mig!" sa' Findlay.

Sommer 1898.

JENNY I RUGEN.

VAAD til Skindet er nu Glutten
　af at gaa i Rug,
vaad om Hoften, vaad om Futten
　af den kolde Dug.

Stakkels Jenny, vaad er Glutten
　nu til Hverdagsbrug,
vaad om Hoften, vaad om Futten
　af at gaa i Rug.

Hvis nu Gutten mødte Glutten
　gaaende i Rug,
skulde Glutten nægte Gutten
　et Par Kys i Smug?

Og hvis Glutten mødte Gutten
　paa et øde Sted,
og saa Gutten kyssed Glutten,
　kom det nogen ved?

Stakkels Jenny, vaad er Glutten
　nu til Hverdagsbrug,
vaad om Hoften, vaad om Futten
　af at gaa i Rug.

1898.

Futten. Kjælenavn for Foden.

den Knøs, der havde Nelly kjær;
han studsed, blussed, stirred, skjalv
og trak saa tungt sit Vejr.

Som skjønne Vaaben dulgt i Løn
laa Blikket gjemt i Blund,
og Rosen blev end mere skjøn
ved Duft af hendes Mund;
Skovliljen strøg sig dugfyldt, tyst
med Søsterkys mod Nellys Bryst;
han studsed, blussed, stirred, skjalv,
delt mellem Frygt og Lyst.

Den lette Luftning løfted lidt
den tynde Sommerdragt,
som kysk og fint omslynged blidt
de bløde Lemmers Pragt.
Hans Blod gik stridt som Bæk i Dal,
et hedt, usikkert Kys han stjal;
han studsed, blussed, stirred, skjalv,
et Bytte for sin Kval.

Da fløj med eet blandt Bregner op

HVAD KAN EN UNG KVINDE.

Hvad kan en ung Kvinde,
hvad skal en ung Kvinde,
hvad kan en ung Kvinde gjør' med en dorsk Mand!
At Mor kunde mænge
mig ind i de Penge
og sælge sin Jenny for Gods og for Land!

Han klager, han klynker,
hans Ansigt har Rynker,
han hoster, han humper som Padde i Sand,
og Blodet er blaaset,
i Sengen forfrosset,
o, styg er en Nat hos en kold gammel Mand.

Han brummer og skjænder
og viser mig Tænder,
slet intet er godt, skjønt jeg gjør, hvad jeg kan,
mest spiller hans Tunge
jaloux mod de unge —
ve Timen, jeg tog mig en Olding til Mand!

Min Tante Katrine
har ondt af min Pine
og raader — hvad just paa min Mølle er Vand:
ved Dril og ved Plage
at korte hans Dage
og siden mig tage en Yngling til Mand!

1898.

Nancy, Nancy;
bør da Kvinde eller Mand?
Svar mig, Nancy."

Fordrer mere du af mig
Lydighed og Træl'sind,
løber jeg, ved Gud, min Vej,
saa Farvel, min Dril'pind!
„Nu bedrøver du din Ven,
Nancy, Nancy,
skjønt jeg fandt vel een igjen,
søde Nancy!"

O, om Hjærtet, saa forsagt,
brast ved hvad du spaar mig!
Har du mig i Graven lagt,
prøv hvordan det gaar dig!
„Aa ved flittig Bøn og Tro,
Nancy, Nancy,
falder Sindet nok til Ro,
søde Nancy!"

Hjemme faar du ingen Fred,

DUNCAN GRAY.

DUNCAN Gray kom her som Fri'r,
ha, ha for Bejlen der,
Julenat da her stod Svir,
ha, ha for Bejlen der,
Meggi Nakken gav et Slæng,
saa paa Duncan knibsk og streng,
saa han stod der som en Dreng,
ha, ha for Bejlen der!

Duncan svor sig selv til Mén,
ha, ha for Bejlen der.
Meg var døv som Stok og Sten,
ha, ha for Bejlen der.
Duncan sukked ud og ind,
græd sig Munden vid og vind,
skreg, hun blev hans Ligkist'pind,
ha, ha for Bejlen der!

Tiden læger alle Saar,
ha, ha for Bejlen der —
ogsaa dem, som Elskov slaar,
ha, ha for Bejlen der.
„Bør jeg, — trøsted han sig selv,
„la' en Tøs slaa mig ihjel!
Hun for mig kan gaa til Hel — —!"
ha, ha for Bejlen der!

Det forstaar vor Doktor kun:
— ha, ha for Bejlen der —
Meg blev syg, da han blev sund —
ha, ha for Bejlen der.
Taaren dybt i Hjærtet sved,
Barmens Rund gik op og ned,
Blikket røbed, hvad hun led,
ha, ha for Bejlen der!

JOCK RAB.

O saa I min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab,
o saa I min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab!
I Haven — javist! hos Greven — som sidst!
Hun vil ej komme hjem til sin egen Jock Rab.

O, kom dog hjem til mig, min Eppi' Mac Nab,
ja kom dog hjem til mig, min Eppi' Mac Nab;
hvad slet du har gjort, om smaat eller stort:
velkommen du er hos din egen Jock Rab.

Hvad svarer min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab,
hvad svarer min Kjærrest, min Eppi' Mac Nab?
Det svarer hun dig: Pak *du* dig din Vej!
For evigt forlod hun sin egen Jock Rab.

TIBBI DUNBAR.

O vil du gaa med mig,
skjøn Tibbi Dunbar?
o vil du gaa med mig,
skjøn Tibbi Dunbar?
Vil du ride en Hest
eller styre et Par,
eller gaa ved min Side,
skjøn Tibbi Dunbar?

Jeg agter kun lidet
din Far og hans Penge,
kun lidt dine Slægtninger
stolte og strenge.
Men sig, du vil ha' mig,
saa lidt jeg end har,
og kom som du staar der,
skjøn Tibbi Dunbar!

1898.

JOHN ANDERSON.

JOHN Anderson, min Fryd, John,
da først vi to blev kjendt,
dit Haar var mørkt som Ravnen,
din Pande brun og brændt;
nu er din Isse bar, John,
og bleget Lokkens Pryd.
Velsign dog Gud din Tinding graa,
John Anderson, min Fryd.

John Anderson, min Fryd, John,
vi gik paa Højen sammen,
ja, mangen dejlig Dag, John,
vi klattred op til Kammen;
nu maa vi dulre ned, John,
til visne Klokkers Lyd
og slumre sammen ved dens Fod,
John Anderson, min Fryd!

1898.

jeg vil saa gjerne ind, Glut.

O, luk mig ind blot een Nat,
ja, een, een, een Nat,
om end det nu er sen Nat,
staa op, og luk mig ind, Glut.

Du hører Vintrens vaade Stød,
Drivskyen kvalte Stjernens Glød,
paa Vejens Grus jeg Foden brød,
mod Natten giv mig Skjærm, Glut.

Glad gav jeg dog mig selv til Pris
for Regnens Slag og Haglens Ris,
hvis ej *dit* Hjærtes Kuld og Is
opvakte al min Ve, Glut.

O, luk mig ind blot een Nat,
ja, een, een, een Nat;
om end det nu er sen Nat,
staa op, og luk mig ind, Glut.

Jeg siger dig det een Nat,
blot een, een, een Nat,
ej nu og nogen sen Nat
af mig du lukkes ind, Gut.

Den Blæst, der gjennem Natten gaar,
den Hagl, som vejløs Vandrer slaar,
er intet mod den Kvindes Kaar,
der troed troløs Mand, Gut.

Først som en fager Blomst at staa,
saa trampes som et Ukrudtsstraa —
saa mangen Glut, hvis Kaar var smaa,
drog ind til denne Lod, Gut.

I Gaar sad Fuglen glad og let
og sang paa Jæg'rens Vindusbræt,
i Dag den sprællег i hans Næt,
det var den Løn den fik, Gut!

Jeg siger dig da een Nat,
blot een, een, een Nat:
Ej nu — om nok saa sen Nat —
af mig du lukkes ind, Gut."

1898.

VAR SKYLDEN MIN —

VAR Skylden min, var Skylden min
at *hendes* Ømhed drog mig?
Hun passede mig op ved Sti'n
og hjem til sig hun tog mig.

Saa listig ledte hun mig ind,
mens imod Støj hun vared:
„Min ække gamle Gnavepind
er over Fjorden faret."

bør det bebrejdes hende?

Jeg bander ham af Hjærtens Grund,
mens Kys paa Kys jeg plukker,
thi hendes villigrakte Mund
var sød som Kandissukker.

Det var en Mandagskvæld hun drog
mig til sig hist paa Næsset,
men da jeg hjemad Vejen tog,
laa Tirsdagsdug i Græsset.

30/7 1898.

WOLLES VIV.

WOLLE Wattel hed en Mand,
der sad tilhuse syd for Junget;
han var en Knag med jævn Forstand
og slog sin Væv saa ret det runged!
Men Wolles Viv var mut og styg,
og Marri Hop var Mor til Raden.
En saadan Kvind som Wolle har
jeg gav sgi ej en Sysling for hind'!

[illegible]

Hjulbenet er hun, kalveknæet,
og halt — det kjendes paa Kadancen —
og vredet ud og vredet ind
kanske til Fordel for Balancen.
En Pukkel har hun paa sit Bryst,
en Tvilling til den paa sin Skulder.
En saadan Kvind som Wolle har,
jeg gav sgi ej en Sysling for hind'.

Den gamle Kat ved Arnens Ild
er ren i Skind og net i Væsen,
men Wolle Wattels sure Kvind
paa Muffedissen tørrer Næsen;
en Næve som en Kaste-Skovl,
et Fjæs der vilde smudske Bækken.
En saadan Kvind som Wolle har —
nej, om jeg gav en Sysling for hind'!

1898.

EN SKRÆDDER I SENGEN.

EN Skrædder gjennem Sengen saa ynkeligen faldt,
en Skrædder gjennem Sengen, med sit Fingerbøl og alt,
hans Skjorte var kun stumpet, og Lagenet en Pjalt,
og gjennem Loftet faldt han med Fingerbøl og alt.

En lille søvnig Pige, som tog den med Ro,
hun gned sit Øje, vendte sig og saa, at de var to,
men da hun frøs en Kjende og ynded Nattefred,
hun tænkte: „Aa, en Skrædder gjør ikke mig Fortræd!"

Hvad siden er passeret, det røber Sagnet ej,
da ingen af dem klagede saa klager ikke jeg.
Men mon der ej er flere, som ej blev altfor vred,
selv om en lille Skrædder bardused til dem ned?

1898.

DE LYSTIGE TIGGERE.

En Nat da Løv lig Flagermus
nedsejled over Gaard og Grus
for Nordenvindens Rusk,
da Haglen slog mod Bondens Væg
og Granen stod med Rim i Skjæg,
og hvid var Digets Busk,
da sad en lystig Tatertrop
i Katte-Nancys Hytte
for Pjalterne at drikke op
med alt det gjorte Bytte;
til Skaalen og Skraalen
de dansed og de sang;
ved Stampen og Trampen
lydt Kjøkkentøjet klang.

Tæt op mod Ovnen sad der en
i røde Pjalter; mod hans Ben
stod fyldte Tigger-Sække.
Hans *Dulle* hviled i hans Arm,
af Drik og Kjærtegn rød og varm
hun smiled til den kjække.
Kys fik hun af ham uden Stop
og Vin i svingfuldt Maal,
mens graadigt hun holdt Munden op,
som Tiggeren sin Skaal.
Hvert Smask da gav Klask, ja
som Piskesmæld i Vang,
til svinglende og dinglende
han rejste sig og sang:

II.

Jeg har Krigens Gud til Far,
og i mangt et Slag jeg var;
mine Hug og mine Ar
tog jeg mod, som de kom;
dette tog jeg for en Tøs;
dette fik jeg af en Fløs,
da mod Fransken det gik løs
under Trommers Bom-Bom.

Mine Læreaar de faldt,
da i *Kanada* det gjaldt,
og min Fører for Gevalt
under Hug segnet om;
og jeg tjente stadig fort,
den Gang *Moro* kom til kort
og blev lagt i Jorden sort
under Trommers Bom-Bom.

Ejheller jeg da Pjalt var
nu nylig ved Gibraltar,
men la' paa Krigens Altar
to Lemmer helt from;
hvis atter Fjenden slumper
ind over Grænsen, humper
jeg med paa mine Stumper
under Trommers Bom-Bom!

Skjønt jeg nu er blot et Kræ,
der maa betle Brød og Læ,
med en Arm og Ben af Træ,
mens min Lomme er tom,
er jeg glad dog ved min Flaske,
ved min Tøs og ved min Taske,
som da Kugler hørtes plaske
under Trommers Bom-Bom.

Og skjønt Haaret nu er graat,
og skjønt tit mod Vejret raat
jeg maa rejse mig mit Slot
i en Skovhules Rum
— blot min Sæk man kjøbe vil,
saa min Brændevin slaar til,
tør jeg møde Fanden selv
under Trommers Bom-Bom!

III.

Han slutted; men det vilde Kor
end rysted Tag og Grund,
mens skræmte Rotter baglænds for
helt ind til Hulens Bund.
En Spillemand fra Krogen skreg:
Da capo! Samme Stund
Soldaterglutten rejste sig;
og nu holdt alle Mund.

IV.

Engang var jeg *Mø*, skjønt jeg mindes ej naar,
og stadig min Længsel til Ynglinger staar;
en Dragon af en Trop blev min Far paa en Nat;
hvad Under, jeg elsker den raske Soldat.

Den første jeg favned, en rødmusset Knøs,
han dundrede altid paa Stortrommen løs;
hans Ben stod i Bue, paa Sned sad hans Hat;
hvor var jeg forlibt i den raske Soldat!

Saa kom en *Hr. Pastor* og kryssed min Vej,
han vovede Sjælen, og Legemet *jeg*.
For Kirken nu Trommen i Stikken blev ladt,
jeg viste mig falsk mod min raske Soldat.

Snart fandt jeg dog Fromheden mindre bevendt,
hvad var vel een Præst mod et helt Regiment?
For det stod jeg rede og altid parat,
jeg spurgte kun efter den raske Soldat.

Saa tog jeg til Posen, dengang vi fik Fred,
til jeg mødte ham dér paa et Marked et Sted;
hans Pjalter fra Krigen for mig var en Skat,
hvor nød mine Øjne den raske Soldat!

Min Alder? — Jeg husker den ikke engang;
men end kan jeg glædes ved Vin og ved Sang:
saa længe som Haanden om Glasset har fat:
et Leve min Helt og min raske Soldat!

V.

Men *Anders* sad i Krogen trang
og drak og kneb en Tatertøjte,
hvad Koret sang og ikke sang,
det raged ikke dem en Døjte;
tilsidst han haled op sin Fløjte,
skar en Grimace, vakled frem,
men før han blæste til med Klem
gav han et Smækkys til sin Tøjte.

VI.

En er Nar, naar han faar en Taar Vaadt,
een et Fæ under Sagens Plædering;
een som Taabe er blot en Per Tot,
men jeg selv er kun Nar af Haandtering.

Min Gudmor hun gav mig en Bog,
paa Kløgt jeg begyndte at haabe;
jeg tror, mit Talent jeg bedrog,
men venter man mer af en Taabe?

Jeg vover min Hals for en Dram,
en Tøs er mig mere end Brødet;
sig, ventes der andet af ham,
der er Nar i Aanden og Kjødet!

Man bandt mig engang som en Stud,
fordi jeg i Svir havde svoret,
i Kirken jeg Skoser holdt ud,
fordi jeg som fuld havde horet.

I venter Moralen, nuvel
— og Glasset det venter paa mig:
Den Mand, som er Nar i sig selv,
er større Tosse end jeg!“

VII.

En kraftig Kvind kom nu til Mæle,
en Mester i sit Fag: *at stjæle;*
saa mangen Pung hun havde hugget,
og endnu flere Pægle drukket;
en Højlandsknøs hun havde valgt,
hvem man i Galgen havde kvalt;
med megen Graad hun fanged an
med Sangen om John Højlandmand:

VIII.

En Højlandsgut jeg elsked frit;
Lavlandets Lov han ændsed lidt,
[illegible]

Hans Kappes Bræm, hans Tæppes Kast,
hans gode Slagsværd, blankt og hvast,
mangt Kvindehjærte stak i Brand!
— min tapre Knøs, John Højlandmand!

Fra Tweed til Spey vi strejfed om
i Sus og Dus, saa langt vi kom;
han frygted ingen Mand og Stand,
min kjække Knøs, John Højlandmand.

De drev ham over Havet bort,
men Træets Knop kom selv tilkort,
før næste Vaar jeg laa forsand
i Favnen paa John Højlandmand.

Men ak, de fanged ham tilsidst
og lænked ham bag Fængslets Rist;
Forbandelse paa dette Land!
De hængte min John Højlandmand!

Som Enke gaar jeg nu omkring
og glædes ej ved nogen Ting;
i Flasken jeg kun drukne kan
min Tanke paa John Højlandmand!"
Sing hej, min gjæve Højlandmand!
Sing ho, min gjæve Højlandmand!
Der er ingen Knøs i dette Land,
der ligner min John Højlandmand!

IX.

En lille Praas med Fjol og Bue
fik her sit Hjærte bragt i Lue
ved Synet af den svære Frue
i Taarer smeltet,
skjønt han kun naa'de med sin Hue
den Viv til Bæltet.

X.

Lad mig naa op og tørre væk
den stride Strøm, den Taarebæk,
vær du min Glut og jeg din Gjæk,
saa blæse være med Resten!

Af Haandværk er jeg en Spillemand,
jeg spiller for Pigerne trindt om Land;
af alle Viser, *jeg* spille kan,
den bedste er: blæse med Resten!

Vi spiller til Dans i Høst og Slet.
Og hvor vi to skal føre os net!
Og alle Vegne drikker vi tæt
og blæser et Stykke ad Resten.

Vi gnaver glade det samme Ben
og soler Ryggen ved samme Sten;
til fælles Behag og slet ingen til Mén
vi blæser et Stykke ad Resten.

XI.

Nu sprang en kraftig Tater op,
jaloux paa Spillemanden,
og rev en Kniv fra Buxens Strop
og rynked bistert Panden.
Han trued med at flække ham,
som Kokken flækker Hjejler,
og ganske grundigt stække ham
som denne Dames Bejler.

Med angstfuldt Blik den kaade Strik
— han var jo kun saa liden! —
nu knæled ned og bad om Fred,
og dermed endte Striden;
og skjønt hans Hjærte bæved ved
at se de tvende gantes,
han lo ad denne Vise med,
da ingen Omvej fandtes:

XII.

Min Snut, drag med en Kobbersmed!
— for det er *min* Bestilling;
saavidt jeg for, som Kristne bor,
og tjente mangen Skilling.
Jeg tog mod Mønt og fik begyndt
helt godt paa *Exercitsen,*
strøg saa af Sted; den raske Smed
ham smagte ej Militsen.

Naa Tøs! saa værg dig mod den Dværg
med al hans Væv og Blødsind,
og slut dig til en ærlig Sjæl
med Randsel og med Skjødskind.
Ved denne Stob, min Tro og Haab
og ved min gode Klinge,
om *du* faar Nød og fattes Brød,
gid *jeg* af Tørst maa springe!

[illegible]
Valuta: Held og Huld
samt Øl den Nat.

Men Drengen Amor slap en Pil,
en „Dame“ mærked Svien
og søgte hos vor Spil'mand Hvil
i Læ af Hønsestien.
Men hendes Husbond dansed Ril
og tørned rundt som Bien,
naar den er vred, — dog snart i Smil
han skifted Melodien
og lo den Nat.

Han var en Ka'l! — saa bindegal,
som Bakkus kunde fæste;
og skjønt hans Lykke tit var skral,
var hans Humør det bedste.
Om eet han bad: at være glad,
og ikkun Tørst han frygted.
Hans Pest var Tvang, hans Fest var Sang,
og saadan Musen røgted
hans Kald den Nat:

XIV.

Jeg aldrig fik af Musers Drik,
Kastalias Væld og alt det,
men Bæger-Skum af Vin og Rom
— jeg Helikon har kaldt det.

For Glutter smaa jeg ej kan staa,
men elsker dem og alt det;
sligt bød jo Gud; hans Visdomsbud —
sig, skulde jeg ha' kvalt det!

Een Stund du nød i Lykkens Skjød
med Kys og Klap og alt det.
Hvor længe vil sligt Held slaa til,
før Tidens Gus har kvalt det?

De Tøse har gjort mig til Nar
ved Smil og List.og alt det;
dog: deres Skaal til bredfuldt Maal!
De drager mig trods alt det.
For alt det og alt det
og meget mer end alt det!
For deres Vel jeg gav min Sjæl
og mere til for alt det!

XV.

Saa sang den Skjald, og Nancys Hus
gav Lyd af Skraal og Bifaldsbrus
og Træskotramp og Hvin,
det sidste Shawl, det sidste Slag,
den sidste Pjalt paa deres Bag
blev solgt for Brændevin.
Den muntre Flok, der ej fik nok
i Skjaldens første Sang,
bad ham — hej-hop! at løse op
for Posen end en Gang.
Op sprang han, saa sang han
af alle Livsens Kræfter;
da hven man og gren man
og sang Refrænet efter:

XVI.

Se dog hvor vor glade Klynge
hylles ind i Bollens Damp!
Lad os drikke, lad os synge,
lad os glemme Livets Kamp!

Pyt med dem som kræver Galger!
Frihed er en herlig Fest!
Loven er kun for Kanaljer,
Kirke blev kun til for Præst.

Hvad er Titler, hvad er Velstand,
hvad er Ros paa Ærens Vej?
Blot *jeg* glædes uden Stilstand,
rager Resten ikke mig.

Dagen tures bort, og svinder
Solen bag den mørke Sø,
sover vi hos vore Kvinder,
i en Lades friske Hø.

Tror I Dampens Vogntog løber
mere let fra Sted til Sted,
tror I Ægtesengen røber
større Maal af Kjærlighed?

Livet er Uvisheds Forum;
ingen ser, hvor langt det naar,
lad dem snakke om *Decorum*,
der selv Titler gi'r og faar.

Skaal for vore Tiggersække!
Skaal for hver en pjaltet Dreng!
Glut og Randsel — leve begge!
Hurra for vort glade Slæng!

1898.

FRA ENGELSK.

DEN NEDLAGTE LANDSBY.

(Oliver Goldsmith.)

Min Landsbydrøm bag Lundes Hybenhæk,
din Dans er endt, din Gjøg er jaget væk;
Voldsmandens Haand omspreder dine Hæs,
og Ødet mørkner dine Tofters Græs.
Hvad før var manges, knuges nu af een,
og Ploven ruster alt omkap med Leen.

Det Land har svigtet sine største Krav,
der lagde Guld i Hob, men Mænd i Grav.
Lad Grever blomstre eller gaa fortabt,
et Pust kan skabe, hvem et Pust har skabt;
men pustes bort din Marv, din Bondestand,
det Tab forvandt ej du, ej noget Land.

I, Retfærds Mænd ved Statens Ror, der ved,
at Stormands Held gaar op, men Smaamands ned,
døm I for os og sig, hvor Grænsen gaar
imellem glimrende og sunde Kaar.

1909.

TIL ENGLANDS SØNNER.

(Percy B. Shelley.)

Englands Sønner, hvorfor sled
I for dem, der tvang jer ned?
Hvorfor vil I trælsomt slaa
Væven for Tyranner raa?

Hvorfor uden Hvil og Stop
klæde, føde, klække op
Droner, som i braadløst Mod
tog jer Marv, nej, drak jert Blod!

I har saaet, hvad andre slog,
Rigdôm skabt, som andre tog,
vævet, men for andres Trang,
smedet Sværd, som andre svang.

Læg Sæd, — men til din egen Høst,
find Skatte — til din egen Lyst,
væv for dig selv i Tavl og Tern,
smed Vaaben til dit eget Værn.

— — Kryb i Rønnens Mørke ind;
I som gav andre Taarn og Tind,
hvi ryster Lænken ved jer Fod?
Kun eget Staal staar jo imod.

Med Skovl og Hakke, Høvl og Sav
lav jer Kiste, grav jer Grav
til en Dag om føje Aar
England bli'r jer Kirkegaard.

1902.

I ER MANGE — DE ER FAA!

Stig som Løver fra jert Leje,
fylk jert tæt langs Sti og Veje,
ryst mod Jord hver Lænke raa,
som man ryster Dug af Straa.
I er mange — de er faa!

1902.

SYPIGEN.

(Thomas Hood.)

MED Fingre stive af Stræb,
med Øjne svulne af Graad
en Kvinde, ukvindelig laset klædt,
sad bøjet over sin Traad:
— Sting, Sting, Sting!
mens ud af sin tærende Trang
og med en Stemme saa skjælvende spæd
om Skjorten Syersken sang:

„Stræb — Slæb — Stræb,
fra Hanen galer mod Dag,
og Slæb — Stræb — Slæb,
til Maanen skinner paa Tag.
Er Vejen saa slidsom og mørk
for Kvinder af Fattigmandsstand,
da hellere Træl hos den vildeste Tyrk,
end „fri“ i et kristeligt Land.

Slæb — Stræb — Slæb,
til Hjernen drejer af Sted;
Stræb — Slæb — Stræb,
til Øjet taages derved.
Søm og Bændel og Baand,
Baand og Bændel og Søm,
til over de Knapper jeg synker i Blund
og singler dem fast i en Drøm.

Dog hvorfor tale om *Død*,
hin Knokkelgestalt med sin Le?
I *hans* forgræmmede, benede Træk,
jeg tykkes mig selv at se,
ja, tykkes mig selv at se
i lidende, savnfyldt Nød.
At Kjød og Blod er saa billig tilfals,
saa dyrt den Fattiges Brød!

I evigt trællende Kreds
at vandre om Arbejdets Pæl!
Og hvad er min Løn? En usselig Røn
og Pjalter fra Hoved til Hæl;
et trøsket Loft og et pilraadent Gulv,
et Bord, der næppe kan staa,
og Væggen saa bar, at takket jeg har
min Skygge, der falder derpaa.

Stræb — Slæb — Stræb,
naar Luften er efteraarsgraa,
og Slæb — Stræb — Slæb,
naar Himlen er sommerdagsblaa,
mens let over Rygningens Kam
de Svaler flyver saa højt
og viser mig deres beskinnede Ryg
og lokker mig med deres Fløjt.

Ak, blot i en Primulas Duft
at kvæge det syge Blod!
At drikke en Sommerdags Luft,
med Grønsværet under min Fod!
Aa, bare den ringeste Stund
at føle sig rigtig glad
som fordum, da en Tur i det fri
ej kostede en sin Mad!

Ja, bare en eneste Gang
at turde ta Tiden paa Borg!
Den skulde ej vies til Elskov og Tant,
den skulde kun vies min Sorg.
En stille Graad vilde lindre mit Sind;
men dybt i den salte Skaal,
hvor Taarerne bo, der maa de bero,
de standsed ellers min Naal".

— Med Fingre stive af Stræb,
med Øjne svulne af Graad
en Kvinde, ukvindelig laset klædt,
sad bøjet over sin Traad,
Sting — Sting — Sting! —
mens ud af sin fattige Trang
og med en Stemme, der sitrende skjalv,
— aa, maatte den række til Rigdommens Hvalv!
hun sang om Skjorten sin Sang.

1901.

En Jomfru gav ham sin Tro,
han tog hendes Uskyld og lo
og gav hende Skjændsel til Tak
og Torne for Rosen, han brak.
Og efter vanæredes Sæd
hun glemtes og skæm'des og græd.
Uskyld er da næppe saa godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Statsmand bød ham en Lov,
hvor ikke Retfærdighed sov;
dog hurtig han angred' sit Kald,
thi Skjælmer beredte hans Fald;
i Landflugt, Forvisning og Nød
lod Kongen ham gaa til hans Død.
Retfærdighed aldrig var godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Tænker gav ham en Skat
af Sandhed, men Fængslets Nat

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Hans Folk i Begejstringens Rus
svor Troskab til ham og hans Hus;
da skjænked' den „Folkenes Ven"
dem Skatter og Byrder igjen,
Fordummelse, Hunger og Krig
med blodige Bunker af Lig.
Gud ved, om det ogsaa er godt
den *Sværgen* til Kongen, vor Drot!

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Hofmand hans Hjærte betog,
en lavsindet, krybende Snog;
hans Hjærte var falsk som hans Smil,
han selv uforfalsket servil,
thi fik han i Kongens Palads
den styrtede Lovgivers Plads.
Thi *Spytslikkeri* det er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Feltherre skaffed' ham Krig,
paa Bytte og Sejre helt rig,
med Blodstrømme, Dødsrallen, Skud
og Tak til Hærskarernes Gud.
Ja *Krig* det er fint, det er godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
En Skjøge af Hoben ham bød
sin fristende Favn og sit Skjød
mod Retten til Rænker at saa;
saa fik hun hans Rige at flaa,

blev tagne for Himmerigs Guld,
at *han* for sit fromme Bedrag
blev *Bisp,* er en ligefrem Sag.
En *Løgn* det er særdeles godt
som Gave til Kongen, vor Drot.

Hvem har en Skjænk beredt
for vor Drot og Majestæt?
Hans Undersaatter ham gav
en pragtfuld udsmykket Grav;
dér sænked de Plageren i
og tænkte imens: Vi er fri!
Han staar *nu* for den evige Dom,
og for evigt hans Stol skal staa tom!
Ja, en *Grav* er usigelig godt
for et Folk at forære dets Drot!

Juni 1901.

DA GODSEJERNE APPELLEREDE TIL FOLKET.

(G. K. Chesterton.)

Kalder *I* paa Boel og Landsby? Hvilken kan I pege paa
som ved eders lange Styre ej fik hugget Hæl og Taa.
Byer sløjfed, Hjem lagt øde, Bønder bragt til Bettelstav
— høje Herrer, I tog England, og det blev ved jer en Grav,
blev en Tomt, hvor kun i Gruset findes Rest af Plov og Ten,
der hvor nu Kaninen snuser til de spredte Arnesten,
blev en Ørk, hvor Græs gror fyldigt men kun sparsomt
Mandens Haab.
Kald ej I paa Boel og Bonde; mod *Kaninen* vend jert Raab!

Kalder I paa Skjold og Hjelmbusk? Nu velan, vi skal ej le
blot I nævne os én Gavtyv hvis Profit I gad ej se,
blot i hele Stræberkoblet — med og uden Ærestab —
én I fandt for plump og simpel for jert fødte Adelsskab.

Om *nu* en af hine Aagrer af normannisk Byrd sig kror,
lad I de Normanner slumre sødt i deres stjaalne Jord,
lad Guds gode Græs hensumme over dem sin Litani;
de var Drabsmænd, Tyve, Skjælmer; de var bedre Mænd
end I!

Kalder *I* paa Kors og Alter? Sig os da, hvad Bud *I* lød
da de Tudors vilde Øxer gjennem Klostermuren brød.
O, fortæl, I ædle Korsmænd, hvor *I* stod om Kirken Vagt,
til dens sidste Fold og Fenne var til eders Godser lagt.

O, I *Russ'ler* som har slukket hundred Altres Lys i Muld,
I *Howard'ere*, hvis Sække brister af Guds stjaalne Guld,
kalder *I* paa Kors og Alter, vender jer mod Korets Rund,
vogt jer, at ej Brødens Hævner slaar jer paa jer frække
Mund.

Kald saa sagte I paa Folket; frygt den Harm der slum-
rer end.
Kald paa Gud, den naaderige; kald ej I *for* tit paa Mænd!

7/12 1910.

Moderen:

Ak, se dig ikke saa bange rundt,
her er slet ingen, som vil dig ondt;
kun Gadelygterne vaager nu,
men ikke ét Barn foruden du.

Barnet:

Moder, Moder, det gjør saa sært!
Snart er der noget saa Stort og Nært,
saa svinder det hen og er ej mer.
Jeg er saa bange for alt, jeg ser.
Hvad er det, som gjør min Angst saa stor,
og hvorfor græder du, søde Mo'r?

Moderen:

O, Gud vær' lovet, nu kom der Trin
og Lyd af Vogne fra Gaden ind!
Endnu en Time, og Dagningen blaa
skal sejrrig for mørke Skodder staa.
Saa falder han hen, min syge Dreng,
og drømmer om Fugle og Føl i Eng.

18/8 1907.

Om jeg blev sænkt i det dybeste Hav,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Taarer naa'de min Grav:
lille min Mor, ja, lille min Mor.

Ja, stod jeg fordømt fra Isse til Hæl,
lille min Mor, o, lille min Mor!
én ved jeg, hvis Bøn vilde frelse min Sjæl;
lille min Mor, ja, lille min Mor.

Decbr. 1905.

MIT OG DIT.

(William Morris.)

DER er to Ord, vi møder tit,
og Ordene er: *mit* og *dit*.
Aa, om vi drev dem langt af Led,
da blev paa Jord der idel Fred,
naar alt var alles, Gods og Glans,
og intet hendes, intet hans,
men fælles Hveden, hvor den gror,
og fælles Vinen paa vort Bord.
Da slog man ej sin Bro'r ihjel
af Vindelyst i Krig og Spil.

Nej, Gud, bekymret for vor Tarv,
gav hver og en som Fællesarv
hin vidt udstrakte rige Jord,
saa Mand og Viv, ihvor de bor,
ej skulde fattes Sko og Mad,
men leve Livet frit og glad.
Men nu gaar alt den skjæve Vej,
og alle ønsker de for sig,
at denne Klode, fuld og hel,
var deres og *kun* deres Del.

Decbr. 1902.

NYAARS-GRY.

(William Morris.)

KOM hid, Kammerater, ryk sammen,
thi saadan hører I bedst
min Sang om den gryende Morgen,
da Livet skal være en Fest.

Et Land min Saga skal gjælde,
en Ø i det skummende Hav,
og Folk skal kalde det England,
til Tiden synker i Grav.

Der mere end een af et Tusind'
i Dagen, vi agter for nær,
skal have et Haab for i Morgen
og eje et Hjem, han har kjær.

Ja, skulde I ogsaa lønne
mig Talen med Spot eller Grin:
Jeg lover, at alle i England
skal da bo bedre end Svin!

Hver Mand, der da slider for Brødet,
skal Frugten af Slidet faa,
og ingen til Hytten skal stavre
saa træt, at han næppe kan staa.

Nej, Mænd i de kommende Tider
sig lægger om Kvælden trygt;
for Sult eller Arbejdsmangel
de huser ej ringeste Frygt.

Det lyder kanske som en Fabel:
dog, ingen af Nag eller Nød
skal da ønske ondt for sin Broder
for selv at snappe hans Brød.

Den Vinding, dit Arbejde skabte,
den tager du fuld og hel,
og ej skal han, der gjør intet,
dig røve den halve Del.

En ny og forunderlig Lære!
For hvem er da Lønnen bestemt?
For os og alle de andre;
ingen slidende Haand skal bli' glemt.

Da skal mit som alt dit vorde alles,
ingen Mand skal da kræve for sig
at beherske Rigdomme, der fordrer,
at der gjøres en Træl ud af dig.

Men hvad vil der levnes af Goder,
naar ingen samler paa Guld,
og ingen ved andres Stræben
kan skovle sin Pose fuld?

Nej vist, kun en rødtaget Kjøbstad,
og et lille Hus ved et Led,
og din Mark, der bugner af Hvede,
og Skovens Skjønhed og Fred,

og de ædle Mægtiges Grave,
de historiske Minders Hjem,
og Digterens skabende Hjærne,
og Undret, en Forsker faar frem,

og Malerens Vidunder-Pensel,
Musikens fortryllende Kor,
og alt, hvad der handles og tænkes,
saa langt som Mennesker bor.

Thi alt skal staa aabent for alle:
og da er først Jorden skjøn,
naar alle er fælles om Stræbet
og fælles om Stræbets Løn!

Paa hvem eller hvad skal vi vente,
mens Brødrene brydes som Siv,
og Himmelens Vinde henfarer
med Tusinde spildte Liv?

Hvor længe vel skal de bebrejde
os, at vi intet har gjort,
de Bunker af Gydernes Stakler
bag Hungerhelvedets Port?

I Smuds de sled deres Dage,
i Smuds de i Graven blev lagt,
de Børn af saa mægtig en Moder,
de Støtter for Engellands Magt.

De er væk, — skjønt Forbandelsen lever
og gaar evigt af Gravene frem;
men de Tusind af Slægter, der kommer,
skal de dele Skjæbne med dem?

Vi maa rask skyde Porten til Side,

Kom da med, siden al Ting os minder,
baade Livet og Gravenes Gys,
og kast over Kaos'ets Bølger
et Glimt af det skabende Lys.

Nu skydes al Tant til Side,
men Mageligheden især;
den Sag, der nu kræver, vi strider,
er vel alle Kræfterne værd.

Kom, kast jer kun ind i Kampen,
husk: hvirvles I ogsaa bort,
vil — over for Eders Gjerning —
selv Døden komme tilkort.

Nu skydes al Tant til Side!
Thi se, vor fylkede Hær
med stolte Bannere skrider
alt op mod Dagningens Skjær!

Januar 1901.

FRA FRANSK.

DEN GODE GUD.

(Jean Pierre de Beranger.)

GUD vaagned en Morgen saa englegod
med os og Alverden paa bedste Fod.
Han satte sin Næse til Ruden brat.
„Den *er* da vel ikke gaaet under i Nat?"
Nej; der i en Krog af det svimlende Rum
Mor Jord for Gud Fader tilsyne kom.
„Om jeg kan begribe, de taaler de Kaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar!
Annamme mig her som jeg staar!"

Mon ikke jeg for at blive i Fred
har givet jer Vinen, ja, Pigebørn med?
Endda I mig klæder i Krigerens Skrud
og kalder mig frækt for „Kejserens Gud“,
ja, tænder Blodsudgydelsens Bavn
og fyrer Kanonerne af i mit Navn!
Om *jeg* i Spidsen af Krigshære gaar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!“

Hvem er vel disse Smaadværge der
med gyldne Kroner og spraglede Klæ'r?
De Myrefyrster, som mæler frit,
at deres Paahit er ogsaa mit,
at de af mig lærte Visdomskunst
og ejer *min* specielle Gunst!
Nej, agter *jeg* Fyrsters Værk ved et Haar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!

Saa er der af Dværge endnu en Sl[illegible]zs.

Ak Børn, hvi skulde jeg sige jer mer?
De gode af Hjærte dem har jeg kjær.
Vær ikke ræd, at *jeg* gjør jer Fortræd.
Hold pænt af hverandre og lev med Fred!
Haan bare de Store og Hyklernes Blok!
Adjø! *Jeg* frygter Angivernes Flok.
Hvis *de* deres Fødder i Himmerig faar,
gid Fanden annamme mig her som jeg staar,
annamme mig her som jeg staar!"

1902.

MODERHJÆRTET.

(Jean Richepin.)

DER var engang en fattig Knøs,
som elsked blindt saa grum en Tøs.

Hun sagde: „Hent i denne Stund
din Moders Hjærte til min Hund!"

Han lød. Gik hjem; stak Mod'ren ned,
skar Hjærtet ud og løb dermed.

Som bedst han løb, han faldt saa haardt,
at Hjærtet af hans Haand gled bort.

Og som det trilled tungt mod Jord,
der kom en spinkel Strøm af Ord.

Ja, Hjærtet græd fra Gadens Skarn:
„Aa, slog du dig, mit elskte Barn!"

Decbr. 1902.

og siger I saa, jeg en Horer er,
saa svarer jeg eder: nej!

Med hvem jeg troloved mig siger jeg ej,
men kjærlig og god er min Skat,
hvad enten han bærer en Kjæde af Guld,
hvad eller af Straa er hans Hat.

Vil Haan og Spot end følge deraf
jeg bærer al Skammen derved,
jeg kjender *ham* vel, han kjender *mig* vel,
Vorherre ved ogsaa Besked.

Hr. Pastor og Hr. Amtmand der
jeg haaber, I spare mig vil!
Det *er* mit Barn, det *blir* mit Barn;
I gir mig jo intet dertil.

1890.

ZIGEUNERSANG.

(Goethe.)

I Taagemulmet, i Sneen dyb,

Jeg skjød engang en Kat ved Zaun
og det var Hexen Annas kjære, sorte Kat,
syv Varulve kom da om Natten til mig,
syv Kvinder, ja syv fra vor By:
    Ville vou, vou, vou,
    ville vo, vo, vo,
        vito hu!

Jeg kjendte dem alle, jeg kjendte dem vel,
baade Anna, Ursula, Käth',
baade Eva, Lisa og Mett',
de hylede om mig i Kreds:
    Ville vou, vou, vou,
    ville vo, vo, vo,
        vito hu!

Da nævnte jeg hver ved sit Navn helt højt:
Hvad vil du Anna, hvad vil du Birth!
Da skjalv de og gøs, da rev de sig løs
og løb og tudede vildt:
    Ville vou, vou, vou,
    ville vo, vo, vo,
        vito hu!

1890.

JEG FULGTE DYBT I SKOVEN IND.

(Goethe.)

Jeg fulgte dybt i Skoven ind
en herlig lille Pige
og trykked hende til min Kind.
„Slip! eller jeg skal skrige!"

Jeg raabte vredt: „Jeg dræber den,
der vover os at røre."
„Hys!" hvisked hun, „tal sagte, Ven,
der kunde nogen høre!"

1890.

VÆVERNE.

(H. Heine.)

MED hule Øjne og gnislende Tænder
de sidder ved Væven med travle Hænder.
„Tyskland, vi væver dit Dødningeskrud,
vi væver deri tre Forbandelsesbud:
Vi væver, vi væver!

Forbandet den Skingud, som svigted i Nøden,
da Vinteren trued med Hungersdøden,
forgjæves vi bied, forgjæves vi bad,
men Spot han os yded istedetfor Mad,
vi væver, vi væver!

Forbandet Kongen, hin Drot for de rige,
der ikke kunde vor Nød besige,
der rev os Brødet af vore Munde
og siden lod os skyde som Hunde —
vi væver, vi væver!

Forbandet det falske Fædreland,
som Raadenskabsspirer kun nære kan,
hvor hver en Blomst saa spæd maa dø,
og hvor kun Skjændselen sætter Frø —
vi væver, vi væver!

Og Skytlen flyver, Vævens Brag
gir Gjenlyd gjennem Nat og Dag —
„Old-Tyskland, vi væver dit Dødning-Skrud,
vi væver deri tre Forbandelsesbud —
vi væver, vi væver!"

1890.

HOLD DOG OP!

(H. Heine.)

Hold dog op med de Parabler.
Stands den hellige Fanfare
og de mange fromme Fabler,
mens et Spørgsmaal I besvare!

Hvorfor kryber om i Støvet
bleg og byrdebrudt den Gode,
mens forbi den Slette traver
højt tilhest og veltilmode?

Hvis er Skylden? Er Vorherre
kanske ikke helt almægtig?
Eller er det ham, der gjør det?
Nej, det var *for* nederdrægtig?

Saadan spørger vi bestandig,
indtil man os Munden stopper
med en Haandfuld Jord fra Graven.
Var det Svar mon paa vort Spørgsmaal?

1898.

JAMMERDAL.

(H. Heine.)

Om Gavlen tuder Nattens Vind,
hvor højt bag Ruder brustne
to stakkels Djævle strækker sig
saa magre og saa gustne.

Den ene stakkels Djævel sa':
„Omslyng mig med dine Arme,
og pres din Mund imod min Mund;
jeg vil hos dig mig varme."

Den anden stakkels Djævel sa':
„Ser *dig* jeg ind i Øjet,
forsvinder Kulde, Savn og Sult
og alt hvad jeg har døjet."

De kyssedes meget, men græd dog mer,
kun Sukket danned en Pavse;
imellem de lo, og imellem de sang;
omsider blev de saa tavse.

Man hented Betjenten, og Lægen kom,
han konstatered med Lethed
Kadavrenes Død, anførte som Grund
Omstændighedernes Slethed.

„Den strenge Kulde", erklærede han,
„forbunden med Mangel paa Spise,
har — om ej ganske gjort det forbi —
dog synlig befordret en Krise.

Naar Vinteren kommer," lagde han til,
„maa Sengene helst være bløde."
— Han anbefaled desuden enhver
en sund og kraftig Føde.

1897.

FILANTROPEN.

(H. Heine.)

DER leved to elskede Søskend',
en fattig Søster, en Broder saa rig;
den fattige sa' til den rige:
„Giv mig et Stykke Brød."

Men hende den rige svared':
„Lad mig dog nu i Fred!
Mit aarlige Gjæstebud gjør jeg
i Dag for det store Raad:

En elsker Skildpaddesuppe,
den Anden Ananas,
den Tredje spiser Fasaner helst
med Trøfler fra Perigord.

Den Fjerde spiser blot Havfisk,
den Femte lirker for Lax,
den Sjette tager tiltakke med Alt
og drikker dygtigt dertil."

Den stakkels, stakkels Søster
gik sulten til sin Hytte.
Hun la' sig paa en Halmsæk
og drog sit sidste Suk.

Vi maa jo alle dø,
og Dødens Le traf ogsaa
tilsidst den rige Broder,
som Søsteren den traf.

Og da den rige Broder
forstod, hans Tid var omme,
tilkaldte han Notaren
og gjorde sit Testament.

Anselige Legater
tilkjendtes Gejstligheden
og Skoler, samt det store
Musæum for Zoologi.

Med smukke Summer betænkte
den store Testator ogsaa
vort Jødeomvendelsesselskab
og Døvstummeinstitutet.

Det nye Taarn paa St. Stephan
han skjænkede en Klokke.
Den vejer 500 Centner
og er af bedste Metal.

Den melder med malmerne Tunge,
hvor meget godt han gjorde
Staden og hans Medborg're
af egen Konfession.

Begravelsesfesten blev fejret
med megen Prunk og Pragt.
Folk strømmede til i Mængde
og gloede ærefrygtsfuld.

Thi paa en sort Karosse,
der lig en Baldakin
var prydet med sorte Strudsfjer,
hvilte hans Sarkofag.

Tæt bagefter Kisten vandred
Lakajer i sorte Livreer;
snehvide Tørklæder holdt de
op for de sorgrøde Aasyn.

Byens Honoratiores
in pleno, et stateligt Følge
af sorte Paradekuske
vraltede efter i Takt.

Han fattedes just, som gjerne
Fasaner med Trøfler spiste.
Ak, en Forstoppelse havde
fornylig endt hans Liv!

1897.

DUELLER.

(H. Heine.)

To Oxer paa en Bondegaard
faldt i Disput, og den var haard.
De havde begge let til Vrede,
og som det gaar i Stridens Hede,
snart har den ene Ordets Helt,
den anden for *en Æsel* skjældt,
da *Æsel* er Skjældsord mod en Oxe,
saa maatte de tvende John Bull'er boxe.

Paa selvsamme Gaard og til selvsamme Tid
geraaded ogsaa to Æsler i Strid.
Langørernes Lidenskab voxed med Hast,
omsider den enes Taalmodighed brast,
og mens hans vilde „Y-a" gjalder,
Medæslet han for *Oxe* kalder.
I ved, at intet et Æsel kreperer,
som naar man det Oxe titulerer.

En Tvekamp fulgte, de sloges og bedes,
med Hoved og Hove de stødtes og stredes
med mangt et Spark i hinandens Podex,
som det er befalet i Ærens Kodex.
Og hvad er Moralen i dette vort Digt?
Duel *kan* blive bydende Pligt:
Om Løjtnantsspiren betitles en Praas, —
nuvel, det er klart, at saa maa han slaas.

1897.

BALTHASAR.

(H. Heine.)

Alt hylled Nattens Klædebon
sig tykt og tæt om Babylon.

Men ovre i Balthasars Slot
dér flimrer Lys, der støjes raat.

Og Kongens Kinder gløded af Blod,
og Vinen hidsed hans vilde Mod.

Han rejser sig op fra Drikkebord
og haaner Gud med bespottende Ord.

Han bryster sig frækt, hans Haan er vild,
og Ridderne brøler Bifald dertil.

Og bydende vendte sig Kongen om, —
en Tjener forsvandt, paany han kom.

Han bar páa sit Hoved de gyldne Kar,
fra Jahves Tempel de røvede var.

Balthasar greb — den forvorpne Mand —
et helligt Bæger, fyldt til dets Rand.

Det tømte han pludselig til dets Bund
og raabte højt med fraadende Mund:

„Jehova, jeg sværger dig ev Haan,

Og se! og se! paa den hvide Mur
der tegned sig sort en Haands Figur,

og skrev, og skrev paa Kalkvæggen grant
Ildtegn ved Ildtegn, skrev og forsvandt.

Balthasar sad der med stivnet Blik,
hans Knæ og Hænder bævende gik.

De Riddere gøs, den larmende Fryd
var længst forstummet, ej mindste Lyd.

De Magere kommer, dog ingen formaar
at tyde de Tegn, der paa Væggen staar.

Men samme Nat slog Ridder og Træl
Balthasar, Babylons Konge, ihjel.

8/10 1898.

HENSIGTSMÆSSIGHED.

(H. Heine.)

TVENDE Ben har Gud os givet
til at stræbe *frem* i Livet,
vilde ej at Adamsætten
skulde klæbe fast til Pletten —
thi en gammel Stilstands-*Ploug*
havde kun ét Ben behov.

Og af Øjne fik vi to
til at dømme klart og tro —
for at tro hvert skrevet Pluk
var ét Øje mer end nok;
to Gud gav os — ikke fler —
at vi rigtig maatte fatte
denne skjønne Verdens Skatte,
skabt til Menneskets Plaser.

Tvende Hænder gav os Gud
til at dele *dobbelt* ud,
ikke for at lægge Grunker
op i dobbelt høje Bunker
eller bag om Kistelaag,
som jo nu saa *mangt* et Drog.

Vi skal ingen Navne nævne,
skjønt vi gad os gjerne hævne,
hænge dem, hvis ej vi saa,
de var alt for højt paa Straa.
Riddere og dydigt Pak,
Filantroper, helligt Fæ,
som engang i Ny og Næ
ogsaa mig en Daler stak.
I den tyske Eg vi hænge
ikke Folk med *mange* Penge.

Og den gode Herre Gud
stak os kun én Næse ud,
da det vilde volde Mas

og ifald de havde flere
sladred, løj de endnu mere.
Har de Munden fuld af Grød
faar man Ro et Øjeblik,
hvis to Mundes Brug de nød
aldrig Fred for Vaas man fik!

Tvende Øren skjænktes vi;
dette skaber Symetri;
de er endnu ej hos mange
slet saa laadne, slet saa lange
som de Prydelser, Gud yder
til vor æselfødte Skryder. —

Tvende fik du, ikke ét,
at du skulde skatte ret
Mozarts Værker, Haydns, Glucks,
skjælne mellem Kunst og Jux;
gaves kun Klaver-Kolik
og Hæmorrhoid-Musik
af den *store* Meyerbeer
trængtes ej til Øren mer.

25/8 1893.

ROTTERNE.

(H. Heine.)

MAN deler — agt paa dette —
de Rotter i sultne og mætte;
de mætte har jo ingen Nød,
de sultne drager om Land for Brød.

Saa mange Tusind Mile
de haster uden Hvile,
de stopper ej det vilde Løb,
for Vind og Vand de gi'r ej Kjøb.

De radikale Rotter
med Gud og Kongen spotter;
de døber ej Ynglen som her tillands
og deres Kvinder er „allemands“.

Den Rottehob forslugen,
den vil kun kildre Bugen;
den tænker kun lidt paa sin Salighed,
imens den gnaver og svælger ned.

Med Helvede skræmmes den ikke,
den frygter ej Kattenes Blikke —,
den ejer ej Guld eller ringeste Gods,
men ønsker at dele vort med os.

Jeg hører Piber og Trommer,
hør! Vandrerotterne kommer;
de kredser alt snart om hver Mands Bo,
og deres Mængde er Legio.

O ve, vi er fortabte!
Til Hævn blev hine

Thi Klokkerabaldren og Præk om Profeter,
de højvelviseste Statsdekreter,
de største Kanoner, selv hundredpundige,
det hjælper ej mere, I stakkels vankundige!

Ej heller her hjælper den slebneste Tale,
de Laser af Fraser, hvormed I kan prale;
man fanger ej Rotter med Syllogismer,
de springer over de værste Sofismer.

Der gjælder for sultne Maver og Munde
kun Suppe-Logik og Mørbrads-Grunde, —
kun Pølse-Citater og Boeufstegs-Saft
har her den overbevisende Kraft.

En tiende Stokfisk i Smør vil gotte
en radikal og forsulten Rotte
langt mer end den fyrige Mirabeau
og Talere lige fra Cicero.

Januar 1901.

MAND OG KVINDE.

(Alexander Petøfi.)

DA Gud Fader havde Manden dannet
rynked tunge Anelser hans Bryn,
de blev Sorger, som tilsidst forvandled
sig til Skyer og til Uvejrslyn.

Da Vorherre havde Kvinden dannet,
brast i Graad han ved det skjønne Syn,
og hver Draabe af Guds Glædestaarer
blev en lille Stjerne over Sky'n.

August 1891.

SVÆRD OG LÆNKE.

(Alexander Petøfi.)

ENGANG med Gud Faders Vilje
steg en Engel ned til Jorden
for den dejligste blandt Kvinder
der at finde og at favne;
og han fandt og elsked hende;
fra den Stund af blev ham Jorden
skjønnere end selve Himlen,
og han svævede hver Aften
salig til sin Elskerinde,
sprang fra Stjærne ned til Stjærne,
og naar endelig han standsed
paa den nederste i Rækken
satte han sig paa en Svane,
paa en hvid og dejlig Svane,
og den bar ham til hans Elskte,
der ham vented i sin Have
og ham hilsed med en Latter
hvorved alle Knopper svulmed,
og Smaablomster, længst henvisned,
atter vækkedes til Live.
Der de sad og talte sammen
indtil Morgenrøden lyste;
og de talte om alt helligt,
om alt skjønt, som er i Verden.
Og med sænkte Øjne lytted
Pigen til sin Engels Tale;
men engang da op hun skued
var saa skjønt det Blik, at Englen
faldt paa Knæ ved hendes Side
og et Kys af hende trygled,
hvad hun ikke Englen nægted.

Hvilket Kys! Da Englens Læber
bævede mod Pigens Læber,
bæved salig hele Jorden,
som var Jorden selv et Hjærte.
Og hver Stjærne hist i Himlen
blev en Klokke, hvorpaa klare
Trylletoner klang og klemted.

Aldrig hørtes slige Toner,
Blomsterne tog til at danse
som smaa Alfer over Enge,
Maanen rødmede fra Himlen,
vel fordi den Skjønne fæsted
rødmende sit Blik paa Maanen;
Natten selv blev rosenfarvet.

Englens Kys paa Pigens Læber
spirede som Frø i Mulde,
og den salige blev Moder
til et Barn saa skjønt og dejligt,
som det avles kun, naar *Himlen*
elskende omfavner Jorden.

Barnet blev kaldt *Sværd* i Daaben,
Sværdet det betyder *Frihed*.

Engang steg med Satans Vilje
op den hæsligste af Djævle
til vor Jordkreds for at søge
der den fuleste af Hexe,
og han fandt og elsked hende;
fra den Stund af fandt han Jorden
skjønnere end Helveds Kule,
og han sneg sig nu hver Aften
i den skumle Midnatstime
gjennem Svælget af et Ildbjærg
op fra Helved til sin Skjøge. —
Paa en Hel-Hest vild og sodet,
slangehalet, tudseho'det,
flammemanket, dragefodet,
bragtes Djævlen op til Jorden. —
Hexen kom til Stævnemødet
fulgt af Flagermus og Ugler,
ridende paa Limestage
ind i Bjærgets flammefæle
Svælgs med Svovldamp fyldte Indre.

Der de sad og taled sammen
indtil Hanens Galen gjalded,
og de talte om alt gudløst,
om det hæsligste i Verden.
Da brød Djævlen ud: „Jeg fryser —
kom dog dyb're, kom dog dyb're!
kom til Bunden af Vulkanen,
ned til Ildens sidste Leje!
— Ak, men ogsaa her jeg fryser;
hør hvor mine Tænder klaprer!
Kom og favn mig, kom og kys mig."

— Kyssende hun ham omfavner!
Hvilket Kys! Da Djævlens Læber
rørte Hexens fule Læber,
skjalv den hele Jord i Rædsel,
drønende, som naar den hylles
ind i sorte Uvejrsskyer.

Bjærget vælted Flammer af sig,
og det spyed op mod Himlen
Lavaregn og glødte Stene,
Jorden var omspændt af Luer,
alle Stjærnerne og Maanen
drog et Slør for deres Aasyn,
sort og tykt og tæt var Sløret,
thi de vilde intet skue.

Djævlens Kys bar Frugt derefter,
og den fule Hex blev Moder
til et Udyr, som det fødes
kun, naar *Helved* favner Jorden,
og det stygge Djævleafkom
kaldte man med Navnet: *Lænke.*
Lænke det betyder *Trældom.*

Disse tvende: Frihed, — Trældom,
hin fra Himlen, den fra Helved,
ogsaa kaldet Sværd og Lænke,
kjæmper stadigvæk paa Livet.

Længe vared Kampen, *længe*,
svækkes kan den, dog ej standse.
Sværdet er alt sløvt og skaaret,
tyndere dog ogsaa Lænken.
Snart for vist det skal afgjøres
— længe kan det ikke vare —
hvem der Jorden skal beherske,
enten Himlens Ætling — *Frihed*,
eller Helveds Afkom — *Trældom*.

15/1 1894.

DEN VANVITTIGE.

(Alexander Petøfi.)

HVAD skal I, Forstyrrere?
Pak jer, se til I kommer bort!
Forstyr mig ikke i mit Arbejd,
thi jeg fletter en Svøbe, en Flammesvøbe
af Solens Straaler
og gjennempisker Verden med den.
Naar den saa jamrer, vil jeg le,
som den har let, naar jeg har jamret.
Ha, ha, ha!

Thi det *er* Livet: Kun Graad og Latter.
Men Døden raaber omsider: „stille!"
Engang da døde ogsaa *jeg*.
De Folk som daglig drak min Vin
de havde gydt mig Gift i Vandet.
Hvad gjorde mine Mordere saa
for deres frække Daad at skjule?
Jo, da jeg laa som Lig paa Baare
de la' sig over mig med Suk og Taare.
Hvor var jeg gjerne sprunget op
og bidt dem Næsen af til Roden,

dog nej, de Næsen skal beholde
saa de mit raadne Lig skal lugte,
indtil de selv af Stanken brister.
Ha, ha, ha!

Men hvor begrov man mig? I Afrika.
Det var mit Held,
thi en Hyæne grov mig op igjen.
Det Dyr, det var min eneste Velgjører,
og det har jeg bedraget.
Det vilde nemlig mine Knokler gnave,
istedetfor saa gav jeg det mit Hjærte,
som var saa besk, at det krepered af det.
Ha, ha, ha!

Ak ja, saa gaar det hver
som øver godt mod andre.
Thi hvad er Mennesket?
„En Blomst," — saa hedder det, —
„som har sin Top i Himlen."
Det er ej sandt!
Nej, Mennesket det er en Urt
som sine Rødder dybt i Helved slaar.
Det var en Vismand som mig dette lærte;
— en Taabe var han, thi af Sult han døde.
Hvi stjal han ej? Hvi røvede han ikke?
Ha, ha, ha!

Dog hvorfor ler jeg som en Forrykt?
Jeg skulde hel're græde.
Ja, græde for den Slægt, der er saa ond.
Gud græder ofte fra den høje Sky
i Anger over, at han skabte den.
Dog hvad kan alle Himlens Taarer hjælpe?
De falder til vor Jord, den ækle Jord,
og Mennesket dér sætter Foden paa dem,
og saa — hvad bli'r der af dem?
Hvad bliver der af Himlens Taarer? — Snavs.
Ha, ha, ha!

O Himmel, gamle afdankede Soldat,
Medaljen paa dit Bryst det er jo Solen,
og Skyerne din slidte Uniform.
Thi, saadan slipper man en gammel Kriger,
din Løn for Tjenesten saa lang og tro:
et Kors og saa en gammel Uniform.
Ha, ha, ha!

Og skal jeg sige jer, hvad Nattergalens Sang
betyder oversat i eders Sprog:
Den raaber: Vogt dig først og frem'st for Kvinden,
thi Kvinden drager Mændene imod sig
som Oceanet drager Flodens Strømme,
for snart igjen at støde dem langt fra sig.
En dejlig Skabning er tilvisse Kvinden.
Ja, dejlig, men saa farlig, —
en giftig Drik udi et gyldent Bæger.
O, jeg har nydt dig, Elskov!
En eneste af dine Himmeldraaber
er sødere end noget Hav af Honning,
men slig en Draabe ogsaa mere dræbende
end et til Gift forvandlet Ocean.
Men har I ogsaa Havet set,
naar Frygtens Storm trak over det
og saa'de Dødsæd i dets Skjød?
Og har I Tordenvejret set,
hin raa, solbrændte Bonde,
der svang som Pisk det blanke Lyn?
Ha, ha, ha!

Naar Frugten den er moden, falder den.
Du Jord er moden alt, saa fald da, fald!
— Endnu jeg venter til i Morgen,
men kommer da ej Dommerdag,
saa graver jeg et Hul ind til dit Midtpunkt;
det fylder jeg med Dynamit
og sprænger saa den ganske Jord
i Luften.
Ha, ha, ha!

15/10 1893.

hvad gjør nu egentlig den Bjørn,
det maa I mig forklare."

„Nuvel, han æder Truget tomt;
hvad mer skal han vel gjøre?
— tar til i Vægt og lægger fromt
sig paa sit grønne Øre.
Han sover med Ihærdighed
og brumler saa med Værdighed.
Kort sagt: Han er *vor* Bamse."

„Hvi vil I dog i Stad og Stat
til ham det bedste samle?"
„Du er dog ret en dum Krabat;
saa gjorde jo de gamle!
Vi er kaput, den Dag han gaar."
„Hvorfor?" — „Hold Mund! Vi ellers sl
dig Ho'det ned i Maven!"

— Tys! Hvorfra stammer den Halløj?
Hør! Børn og Kvinder hyler.
Se, Torvet vrimler; lav og høj
nu larmer som Kabyler.
Er Folket ramt af Pest og Brand?
— „O. tifold værre! Ari Land!

Forbi, forbi med Kanton Bern!
O, Jægergutter, op til Værn!
Fang ind en ny før Aften!"

De jager over Bjærg og Slugt,
kan ingen Bjørne finde;
men ligefuldt faar Træet Frugt,
og Æblerne bli'r trinde;
og Rugen gynger i sin Dal,
som Bjørnedød og Bjørnekval
ej for en Døjt den agted.

De jagede, til Solen sank
bag fjerne Alpetinder.
„Der stiger Maanen rund og blank;
se, om ej Skjælmen skinner!
Og Stjernerne — se der — og der!
Den hele muntre Himmelhær —
som ingenting var hændet!"

„Saa vil vi" — raabte Land og Stad,
„ej mer af Bjørne vide;
han aad sig fed af Folkets Fad
og vilde dog os bide.
Vi maatte klippe Bæstets Klør.
Se, Kornet gror, skjønt Bjørne dør!
Og *vor* skal aldrig savnes."

April 1908.

VED KJEDLEN.

(Ferd. Freiligrath.)

En Damper kom fra Biberich; stolt var den Fure, som den drog;
den stampede med Hjul og Skovl, saa Bølgerne mod Bredden jog.
Af Vimpler og af Faner fuld, skjød den af Sted saa kjækt og flot;
den Konge, som for Prøjsen staar, ham førte den til Rhinens Slot.

Solstraalerne var ret som Guld; af Disen dukked' By
ved By,
og Rhinen skinned som et Spejl, og Stævnen glinsed'
blank og ny;
Skibsdækket lyned' hvidt af Vask, og paa dets rene, glatte
Fjæl
gik Kongeparret fredsælt om med Smil i Øjet, Lys i Sjæl.

Vinløvet langs den krumme Rhin og dine Hasler, St. Goar,
de nikked' ned fra deres Fjæld og hilsede det høje Par;
og glade saa sig Parret om; det lille Skib, hvor var det net!
Her gik de jo saa trygge rundt, som hist paa Sanssoucis
Parket.

Men *under* al den Herlighed og *bag* om denne Glimmerpragt,
der flammer vildt det Element, der skyder Skibet frem med
Magt;
dér staar i Kvalm og Flammeskjær og rager under Kjedlens
Rist
han, som om Bord er Kraftens Sjæl, en proletarisk Maski-
nist.

Deroppe ler den grønne Jord, og Sol forgylder Flod og Hav,
mens *han* den skjønne, lange Dag maa stirre i sin Flamme-
grav;
i Bomuldsskjorten staar han der, halvnøgen, trængt af Røg
og Rust,
imens en Konge over ham indaander Bjærges frie Pust.

Nu har han skruet Ovnen til, og al Ting er i bedste Stil,
saa skjænker han et kort Sekund sin trætte Krop et Slave-
hvil.
Der dukker han til Midjen frem af Kjedelrummets Lugekarm
og spejder over Dækket hen, svagt støttet paa den højre Arm.

Med Skovlen i sin sorte Haand og Kind og Arm af Ilden bagt
og med det svære, nøgne Bryst bredt mod Gelændrets
Sprinkler lagt

han spejder efter Fyrsten hen, imens han mumler mørk
i Hu;
„Hvor Staten ligner dette Skib! — Lysfødt paa Dækket
vandrer *du*.

Men nedenfor i Dybets Nat, i Arbejdsrummets dunkle Skjød,
dybt nede, smeder jeg af Trang mit Skjæbnehjul ved Flammen rød;
og ej blot mit, men ogsaa dit; hvem holdt Maskinen her
i Gang,
hvis ej min Næve, ru og haard, haandtered Skovl og
Stempelstang?

Du er langt mindre nogen Zeus, end *jeg*, o Konge, en
Titan!
I al din Pragt du træder paa en altid kogende Vulkan!
Og *den* Vulkan behersker *jeg;* et Ryk, et Slag, og fra mit
Bur
omstyrter jeg det stolte Hus, paa hvilket du er Topfigur!

Mens Dækket brister, slænges du i Luften under Spanters
Brag,
vi andre gaar nyfødte frem fra Mørkets Skjul til Lys og Dag.
Vi er en Magt! Vi hamrer frem fra nyt den gamle, mugne
Stat,
hvori Guds Vrede os har holdt til nu som Proletariat.

Da gaar med Sang jeg Verden rundt, og paa min Skulder,
bred og stærk,
som St. Christoffer bærer jeg en ny Tids Christ, en ny Tids
Værk.
Jeg er hin Kjæmpe uden Frygt, der bærer paa min faste Fod
Befrielsens og Frelsens Aand hen over Tidens vilde Flod!"

Saa brummer i sit røde Skjæg den dystre, sværtede Kyklop,
og gaar saa atter til sit Værk og skovler Kul og Ild i Hob.
Plejlstangen jager op og ned, Propellen gaar med tunge
Slag;
belyst af Flammen hvisker han: „Nej, vrede Kræfter *ej
i Dag!*"

OMSVÆRM OS KUN, FJENDER.

(Arthur Fitzer.)

Nehemias 4. Kap.

DA nu det sig rygted til Fjendernes By,
at Herren et Tempel vi bygged paany,
da stormed de mod os i Tummel og Tramp,
og Pladsen for Templet blev Pladsen for Kamp.

Hist slæbte vi Bjælker, her rulled vi Sten;
med venstre Haand førte vi Hamren og Ske'n,
men højt i den højre vi løfted til Værn
de blinkende Vaaben af Kobber og Jærn.

Og Muren sig hævede Fod over Fod,
mens Kalken vi blanded med rødnende Blod.

De snittede Søjler vi rejste ved Kvæld
til Saaredes Rallen i Sted for: „Godt Held!"
Vi hvælvede Kuplens omspændende Rund,
dødtruffen og ramt til vor inderste Grund.
Omsværm os kun, Fjender, kast Død paa vor Vej
[illegible]

Aarhundreder fulgte, Aarhundreder svandt;
vort Saar rinder stadig, hvor Fædrenes randt;
omsværmet af Fjender vi strider imod
og bygger, mens Kalken vi blander med Blod.

1901.

ARBEJDERSANG.

(Karl Henckell.)

DET drøner fra det hule Rum
med Arbejdslarm og -Støj,
mens Mand ved Mand staar bøjet, stum,
i Oljestank og Røg.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Mens Ødelanden strækker sig
paa Bolster bag sin Pult,
begiver Slaven sig paa Vej,
ansporet af sin Sult.
Og Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

For kun en karrig Løn at naa,
for blot at blive mæt,
fra Gry til Kvæld, du ser ham staa
paa samme dunkle Plet.
Mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

For Børn og Hustru kjæmper han
og stemmer sig imod;
han ved, hvor Sulten suge kan
ens Marv og Hjærteblod,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Det hænder vel fra Stund til Stund,
hans Sind bli'r sygt af Harm;
da styrter Eder af hans Mund,
men drukner snart i Larm,
mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

Det er en raa og ilde Ting
at gjøre Mand til Træl;
mærk Øjets Lyn ved Hamrens Sving,
I Herrer, vogt jer vel!
Thi Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar.

„Om Gud i Himlen ej vor Sag
og bange Raab forstaar,
da storm *du* frem, o, Dommedag,
paa hvilken alt forgaar!
Mens Bælgen stønner, Hamren slaar,
og Gnisteregn mod Taget staar."

April 1901.

— Haandværkeren bøjer i Skoven ind.
Hvad risler saa koldt hen over hans Kind,
og hvorfor jager hans Blik distræt
i trøstesløs Flakken fra Træ til Træ?

Nu synker Solen, og alt er Fred,
kun Droslen larmer et enkelt Sted.
Hvi svajer Ælmen i Skovens Kant?
Et Menneske mellem dens Grene svandt.

Den Strikke, der holdt hans fattige Bundt,
han knyttede om sin Strube rundt:
Et Fald! — Dødskampen var ikke lang;
Snart saa han Solen for sidste Gang.

Og Dug faldt paa ham, og Gryet kom,
og Duer skogrede rundenom,
som intet var hændet; Sang-Droslen lo,
og Vinden vifted' i kølig Ro.

En Jæger hen over Bakken skred;
han saa den Hængte og skar ham ned.
Til Øvrigheden gik skyndsomst Bud,
Gendarmer kom i en Fart derud.

En Dommer i hvidt fra Top til Taa
beviste, at Rovmord ej forelaa.
Saa bar de hans Lig til en Kirkegaard,
hvor intet Kors eller Minde staar.

Da Graven var klappet, og alt forbi,
saa fik han det Numer: *tre Hundred' og ti;*
tre Hundred' og ni var alt puttet hen.
Hvem kjendte de Stakler? Hvem var deres Ven?

Marts 1901.

TORDENVEJRET.

(Ditlev von Liliencron.)

STÆNDIG efter flittigt Dagværk
gaar jeg daglig min Spadser'tur,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Daglig mellem sex og syv,
naar det mørkner i min Hybel,
ser jeg syv saa smukke Piger,
én, to, tre, fir', fem, sex, syv,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Disse syv saa søde Piger,
— én, to, tre, fir', fem, sex, syv —
vandrer i en lige Række,
bærer paa de brede Skuldre
tunge, mælkefyldte Stripper;
kommer fra de røde Køer,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Saa i Gaar mig greb et Indfald:
Da jeg i det fjærne vejred
mine syv saa søde Piger,
trak jeg brat min Bog og Blækstift
op af Lommen, stod til Side,
og imens de gled forbi mig

trak jeg Rynker over Brynet
som en bister Politimand,
talte højt dem, skrev saa langsomt:
— „én, to, tre, fir', fem, sex, syv" !
og de rødmed, rødmed mere,
skjæved under Straahatsskyggen,
studsed synligt ved min Spøg.

Men som Afstand kom imellem
hørtes Tysraab, hørtes Sladren,
hørtes Smaaknist, hørtes Latter,
og jeg gjenoptog min Vandring,
did hvor røde Køer græsser,
hvor de blanke Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter,
mellem Tjørne, mellem Hækker,
mellem Engens grønne Græs.

Sex af disse friske Piger
ved jeg, vil, naar de skal være
Mødre, skjænke Fædrelandet
lutter sunde, raske Drenge,
Kýrasserer, Grenaderer,
Gardekarle og Uhlaner, —
men den sidste, hun den sarte,
denne slanke, denne ranke,
hendes Sønner — tror jeg sikkert —
bliver Jæger og Husar.

— — Saa i Dag da jeg min Stok tog,
stod der Tordenvejr i Vesten;
men jeg tænkte: gaar vel over,
kommer ikke med det samme, —
skred med lange Skridt mod Marken,
hvor de røde Køer græsser.
Men o ve, den onde Himmel
brød sig fejl om min Spadseren,
overtrak sig mer og mere,
som jeg stod nu midt i Marken,
hvor de blanke Blomster blinker.

Jeg er lige op ad Ledet,
da det første Skrald forfærder,
og som var det aftalt med os
aabned hun mig strax dets Gitter.
Ret naturlig jeg da hjælper
hende med at ordne Aaget;
men da smælder ned foran os
skillingsblank og skillingsstor
Tord'nens første tunge Draabe.
— Barn, vi bliver artig badet!
Men histhenne staar et Saadhus,
som en Hjorddreng nys har tømret
sig af Tørv og løst Skrabsammen
— selv er han rendt bort, den Benge
Bare ti Skridt, og vi er der!
Rask min Glut, blot ingen Nølen,
ingen Angst! Jeg spiser aldrig
selv saa smukt et Barn som du.

Dette tør jeg strax bedyre!
Schiller maa ha' kjendt hin Mosborg,
da de vakre Ord han kvad:
Der er Pl i mindste Hytte

Under Larmen har den sarte,
har den slanke, har den ranke
rystende og ligbleg slynget
sine Arme om min Nakke,
lagt sig ind imod min Skulder
med fast lukte Øjelaag.
Lidt beklemt, det nægtes ikke,
følte jeg mig strax tilmode.
Dog betvang jeg Pulsens Banken,
tænkte blandt saa meget andet
paa de gamles Riddervagter,
de beskyttende og ædle.

Men, ak — men — — den søde Nærhed,
disse unge, varme Lemmer,
denne Barm mod Barm i Trængsel,
denne Barm mod Barm i Længsel.
Og jeg føler, hvor hun løfter
— o, saa sagte, saa forsigtig,
— o, saa ræd, at jeg skal se det —
Ho'det blot en *lille* Kjende.
Og jeg ser — da *maa* jeg smile —
hvor hun stjaalent titter opad
for at faa det Spørgsmaal klaret:
Er hans Øjne vendt mod Vejret,
eller søger de mon mine?
Og jeg rækker *mine* Læber,
og *hun* højt paa Taaen stræber,
hun lidt op og jeg lidt ned,
saadan fandt jeg — midt imellem,
hendes Mund saa frisk og hed.

Svitter ikke allerede
Svalen sorgløs foran Døren,
blaaner ej den kjære Himmel,
krummer sig ej Regnbubroen,
mens paany sig Solen viser?

Og sin Strippe ta'r den sarte,
ta'r den slanke, ta'r den ranke,
og fornøjet med at Skyllen
nu er endt og Faren ovre
pjasker hun afsted i Vædet
og forsvinder bag ved Træer.

Hvilken frisk og himmelsk Køling!
Og jeg pjasker vel saa munter
— ikke hjem til Skrivebordet —
nej, til vædeblanke Marker,
hvor de røde Køer græsser,
hvor de blonde Blomster blinker,
hvor de muntre Fugle fløjter
mellem Tjørne, mellem Hække,
mellem Engens grønne Græs.

25/1 1914.

HANS SVÆRMER.

(Ditlev von Liliencron.)

Hans Tøffel elsked skjøn Doris blidt.
Skjøn Doris Hans Tøffel ikke saa lidt.
Hvor andres Elskov var kjæk og kry
var hans elegisk og væk og bly.
Paa Kvisten siger han Digte frem.
Skjøn Doris staar nede med Laagen paa Klem:
„Aa om du nu sprang paa din Fod imod mig,
hvor skulde jeg være god imod dig!"
Men oppe Hans Tøffel kvad Digte.

Og Aftenen efter det samme igjen.
Han læser og læser Timerne hen.
Hun harmes. „Det evige Læseri
det er der dog ingen Mening i!"
Hun sniger sig ud, gaar krænket sin Vej.
Han svælger i Heine, han mærker det ej.
Skjøn Doris staar rød under Lysthusloftet
og ønsked, hun havde hans Arm om sin Hofte.
Men oppe Hans Tøffel kvad Digte.

Den næste Aften gav Huset en Fest,
nær sammenpresset stod Gjæst mod Gjæst.
End ikke i Aften den smaa Poet
har Doris' smægtende Bortgang set,
men Junker Hans Jørgen — han saa det strax,
mens Natten dufted med Lind og Ax.
I Læ af Roser, ved dugget Stente,
behøver Skjøn Doris ej mere at vente,
  mens oppe Hans Tøffel gi'r Digte.

26/8 1918.

FRA NORSK BONDEMAAL.

DEN FØRSTE SANG.

(Per Sivle.)

DEN første Gang jeg hørte Sang,
den randt af renest Kilde:
Min Mor som sang med mig paa Fang;
til Graaden blev saa stille!

Saa blidelig den dyssed mig
i Blund paa Drømmens Tue,
og viste mig en fager Vej
op fra vor lave Stue.

Den Vej jeg ser endnu saa tit!
Naar Øjet træt vil hvile,
der staar en Engel, smiler blidt,
som bare én kan smile.

Og hver Gang Striden stilner af,
som i og om mig ulmer,
jeg hører tyst fra Moders Grav
hin Sang, som alting dulmer.

24/4 1916.

Joachim bor i Byen
havde en Hustru, Susanne.
:, Hæv din Kande, , :
tøm den redebon!
Joachim var en gjennemhæderlig Mand,
Fruen saa hæderlig omtrent som han.
:, Hjærter mange , :
stak den Glut i Brand.

Takkes skal du, Susanne kjær,
Skaal for hver dydelig Mage!
:, Lad os smage , :
nu paa Mosten her!
Slaa nu paa Glasset, lad os juble i Kor,
Tøsen som Knøsen, Gubbe som Mor,
:, lad os synge, , :
Skaalen er saa stor.

Joachim kunde — efter Skriftens Ord —
føre det herligste Leven,
:, give Greven , :
ved et veldækt Bord.
Fru'n for sit Kjøkken vandt saa meget Behag,

Gubberne kryber om hinanden tyst,
Troskab bor dog i Susannas Bryst,
:, Afslag ramte ,:
deres fule Lyst.

Joachim havde under Havens Træ'r
dannet det yndigste Eden;
:, Middagsheden ,:
fandt Susanna der.
Rundt om en Dam stod der Ege og Lind,
skjønne Susanne tog Bad som en Hind;
:, naar hun plasked, ,:
titted Liljer ind.

Stod to Skalke bag Lindes Læ,
lured paa Joachims Frue,
:, tændt i Lue ,:
af saa sødt et Knæ.
„Hej," hvæsed Skalken til sin Medskalk frem,
„Hej, det er Middag, skal vi nu gaa hjem!"
:, To Kanaljer ,:
var de i hvert Lem.

Let forstaar man de Skalkers Trik,
hvad *de* havde i Sinde.
:, Hofter trinde ,:
daared mangt et Blik!
Øjet drog Hjærtet, men Susanne drog alt,
Laas var for Porten og Vagten kaldt,
:, Blodets Hede ,:
fjorten Grader faldt!

Saå gik Dyden sin Sejersgang;
Himlen Susanne belønne!
:, Blandt de Skjønne ,:
hun har dobbelt Rang.
Slaa nu paa Glasset; nyd det korte Liv!
Vakre smaa Hjærter, — søde Tidsfordriv!
:, Lad os drikke ,:
uden Larm og Kiv.

— Jo, Tak, jo, Tak!
Ak, om jeg sattes i Josefs Sted,
jeg løb knapt et Fjed.

Men Josef, den Taabe, ad Døren han fôr,
Nymfen hun vinker og beder.
Aldrig i Verden en Daare saa stor
har traadt vor Jord.
Frit æde og drikke i Potifars Sal,
Ild paa Kaminen af Ceder,
ingen Dueller og ingen Rival
    med Kvalm og Kval.
Skaal for den Frue i Potifars Arm,
    hun sover saa varm.

Men Fejlen hos Josef var kun, at han Drik
flyed, afskyed med mere,
derfor benovet ved Skjønhedens Blik
hans Mod slog Klik.
Blandt Gardens Kaptajner en maadelig én
Potifar var mellem flere,
søvnig i Sengen, og tynde hans Ben,
    en Glut til Mén.

:, Noa ro'de ,: fra sin gamle Ark,
fyldte sine Tasker
med Bimpler og med Flasker
:, for at drikke ,: paa den grønne Mark.

:, Vel han vidste ,: at Guds Skabning var
tørstig af Naturen,
Folk som Fæ i Furen,
:, derfor Gubben ,: Vinen plantet har.

:, Mutter Noa ,: var en Hædersfru,
gav sin Mand at drikke,
lod i Fred ham hikke;
:, slig en Hustru ,: tog vist gjerne du!

:, Aldrig sa' hun ,: „Kjære Far, saa, saa!
Sæt nu fra dig Kanden!"
Nej, med Kys paa Panden
:, lod hun Gubben ,: salig Sengen naa.

:, Gubben Noa ,: havde fagert Haar;
Fip paa Dobbelthagen,
Kinder som Skarlagen;
:, og til Bunden ,: drak han: Hej! Godtaar!

:, Herlig var da ,: denne grønne Jord;
hver blev budt det Bedste;
ingen tørstig Næste
:, sad og hængte ,: ved et duget Bord.

:, Ingen Skaaler ,: voldte da Besvær,
ej hin dumme Lære:
„Jeg skal ha' den Ære — —"
:, Nej, til Bunden ,: drak man ud — som her!

1907.

Sig, Aftenstjerne, hvad i Himlen nkes
naar første søde Kys den Elskte sk ænkes,
og Himlens rene Datter hørtes s :
Til Jorden titter Lysets Engleskare
og ser afspejlet deres egne Glæder,
blot Døden vender Øjet bort — og græder.

1890.

DE FANGNE.

(Joh. L. Runeberg.)

PAA den røde Elvebund
fiskede en Yngling Perler,
fandt en Perle, blaa som Himlen,
og saa rund som Himlens Stjerne.

Men en Pige laa i Perlen,
og hun bad en Bøn og sagde:
„Offer dog din Perle, Yngling,

skjød hun op ved Guttens Side,
gyldne Lokker dulgte Panden,
Rosenblod i Kinden gløded. —
Stum i hendes Skjønhed fanget
stod i trende Timer Gutten.
Da den tredie var omme,
bad han tyst en Bøn og sagde:
„Offer dog din Skjønhed, Pige,
bryd mit Fængsel, lad mig fare,
og dig en taknemlig Taare
vil jeg for min Frihed skjænke.

„Nej, ved Gud, du søde Yngling,
Perlen er dog altfor kostbar.
Bær med Taalmod du din Lænke,
mange bærer én langt værre!“

1890.

JEG SER PAA TERNERNES SKARE.

(Joh. L. Runeberg.)

Jeg ser paa Ternernes Skare,
jeg spejder og spejder bestandig,
den skjønneste vil jeg vælge
men fejler dog stadig i Valget.
Den ene har klarere Øjne,
den anden friskere Kinder,
den tredje har fuldere Læber,
den fjerde har varmere Hjærte.
Saa findes ej én som savner
det noget, som fængsler mit Hjærte;
jeg kan ikke én forskyde —
o, turde jeg kysse dem alle!

1890.

SMAAVERS.

(Joh. L. Runeberg.)

YNGLINGEN blev femten Aar — og tro'de
ej endnu at Elskov var i Verden,
og han leved fem Aar til og tro'de
ej endnu at den var til i Verden.
Kom da brat en underdejlig Pige,
som i nogle Timer Gutten lærte,
hvad i tyve Aar han ikke fatted.

Pigen kom fra Mødet med den Elskte,
kom med røde Hænder. Mod'ren spurgte:
„Hvorfor er din Haand saa rød, min Datter?"
Pigen sagde: „Jeg har plukket Roser,
paa dens Torne revet mine Hænder."
Atter kom hun fra sin Elskers Møde,
kom med røde Læber. Mod'ren spurgte:
„Hvorfor rødmer dine Læber, Datter?"
Pigen svared: „Jo, jeg har spist Jordbær,
deres Saft har farvet mine Læber."
Atter kom hun hjem fra Stævnemøde,
kom med blege Kinder. Mod'ren spurgte:
„Hvoraf hvidner dine Kinder, Datter?"
Pigen svared: „Red en Grav, o Moder,
gjem mig der og sæt et Kors derover,
og paa Korset rist de Ord jeg siger:
Én Gang kom hun hjem med røde Hænder,
thi de rødmed mellem Elsk'rens Hænder;
én Gang kom hun hjem med røde Læber,
thi de rødmed ved den Elsktes Læber;
senest kom hun hjem med blege Kinder,
de blev blege ved den Elsktes Utro."

Ved en Piges Vindu stod en Yngling
trende lange, lyse Sommernætter,
lokkede og bad om at bli' indladt.
Første Aften fik han Skjænd og Trusler,
anden Aften fik han Graad og Bønner,
tredje Aften fik han Vindvet aabnet.

1890.

OJAN PAVO.

(Joh. L. Runeberg.)

STOR var Tavastbonden Ojan Pavo,
stor og vældig iblandt Finlands Sønner,
støt som en med Gran bevoxet Klippe,
djærv og rask og kraftig som en Stormvind.
Træer havde han med Rødder oprykt,
tugtet Bjørne med sin blotte Armkraft,
løftet Heste over høje Gjærder,
knælagt stærke Mænd som var de Halmstraa.
Og nu stod den stærke Ojan Pavo
stolt og vældig frem paa Lagmandstinget.
Midt paa Gaarden stod han iblandt Folket
som den høje Fyr imellem Smaaskov.
Og han løftede sin Røst og sagde:
Hvis her findes en, af Kvinde ammet,
som formaar at holde mig paa Stedet
saa jeg ikke røre mig af Flækken,
han maa tage mine fede Agre,
han maa have mine Sølveskatte,
han maa eje mine mange Hjorde
og med Krop og Sjæl er jeg hans Slave.
Saa til Folket talte Ojan Pavo;
men forskrækked' stode Byens Karle
tavse i den stolte Ojans Nærhed,
og der traadte ingen frem imod ham.
Men med Kjærlighed og med Beundring
saa de Skjønne paa den unge Kjæmpe,
thi han stod, den stærke Ojan Pavo,
som den høje Fyr imellem Smaaskov,
Øjet straalte som en Himlens Stjerne

nærmede sit Hjærte til hans Hjærte,
pressede hans Kind mod sine Kinder
og saa bød hun ham at slide løs sig.
Men den stærke Yngling stod besejret,
kunde ikke røre sig af Flækken
men kun sige aandeløs til Pigen:
Anna, Anna, du har vundet Prisen,
du maa tage strax min rige Bopæl,
du maa have mine Sølveskatte,
du maa eje mine mange Hjorde
og med Krop og Sjæl er jeg dit Eje.

1890.

FRA VÆRMLANDSK.

BREMSENS MØSSE*).

(F. A. Dahlgren.)

OG Bremsen han fôr til Marked engang,
der fik han den grønneste *Møsse,*
og saa fløj han hjem og summed og sang –
og hjemme han havde i *Tøsse.*

Men bedst som han fløj saa tænkte han brat
„Nej har jeg nu faa't mig en Møsse,

Saa svang han sig op og red paa en Kalv.
„Hejhop!" han svinged sin Møsse.
Han spored sin Kalv, saa Kalven den skjalv
og kiled afsted mod Tøsse.

Det gik som en Røg, det gik som en Dans,
„Hejsa!" paa Vej til Tøsse,
og Kalven den rejste i Vejret sin Svans
og løb som skudt ud af en Bøsse.

Og da de nu kom til Gusted Kro,
hovsa! paa Vej til Tøsse,
tog Bremsen en Snaps saa god som to,
for Kalven monne han kysse.

Og da de saa kom til Aamelsstad,
hovsa! paa Vej til Tøsse,
stod dér Borgmester og Raad i Rad
og bukked for Bremsens Møsse.

Men Bremsen jog bort i rygende Trav
og letted end ej paa sin Møsse,
og Kalven afsted uden Bu eller Bav
med Halen hejst imod Tøsse.

Og da de var kommen til Torpendam,
det Gjæstgiversted i Tøsse,
blev Bremsen atter iwont for en Dram
og vilde strax Kalven kysse.

Men Kalven han slog med Rumpen bagud:
„Se saa gaar det til i Tøsse!"
og Bremsen han fik en Klask paa sin Tud
saa ratsch! sa' hans grønne Møsse.

Og Bremsen han himled med „Ak" og med „Av",
i Grøften der laa hans Møsse,
og Oxer og Svin de danser paa hans Grav,
og saadan gjør hele Tøsse!

7/7 1904.

„Det var dog rart at vide, om Krogen sidder paa

Og Grisen hug Skallen mod Ledet og peb:
„Nej dette her gaar langt over Svine-Begreb!"

Saa løb den imod Stolpen med hele sin Skrot:
„Nej Fanden staar i Sylten, det gjorde inte godt

Saa slog han til den anden Ledstolpe saa hvast:
„Aa bav da, aa bav da, for slige Trynekast!"

Saa gned han sig mod Lægten og tiggede om Ve
„Lad Svinebæster trygle, men ikke længer jeg!"

Saa stak han af i Lunt imod Stien saa fort.
„Et Hul maa li'godt findes, om end det holder ha

Og Grisen han vrødte fra tolv og til ét:
„Nej varer dette længe, jagu' saa bli'r jeg svedt

Og Grisen han rendte fra et og til to:
„Pyh, dette koster Flæsk, men jeg gi'r mig ingen

Og Grisen galoperer fra to til tre.
„Det Hul var høist a e. n jeg aldrig skal

KJÆRESTE-HANDEL.

(F. A. Dahlgren.)

Og Stine paa Bjærg havde Kjæresten Palle
filo filobo filibombombom,
men Line fra Sverr'g satte *ham* over alle,
filo filibo filibom.

„Ja, Stine," sa' Line, „ifald jeg maa faa ham,
saa skal jeg skam byde dig ordentlig paa ham."

„Saa tag ham," sa' Stine, „ifald du betaler
for hele Fyren ti smaa Rigsdaler."

„Nej jøsses," sa' Line, „hvor Folk kan vær' gale!
hvem saa du for Kjærester saadan betale?"

„Jeg ved ikke Prisen saa lige pr. Stykke,
men giv saa det halve — og dermed til Lykke!"

„Jotak," sagde Line, „fem Daler paa Tælling!
den Ka'l skal nok ikke være en Skrælling."

„Det var da som Pokker til Prutten," sa' Stine,
„tilsidst vil du *under* Rigsdal'ren mig pine."

„Ja Penge, Gud naade os, sparsomme falde,
jeg gi'r dig mit Kammerdugs-Forklæd' for Palle."

„Lad gaa," sagde Stine, „skjønt næppe jeg skuld'et;
det Forklæde der er jo gnavet og hullet."

Men Stine hun grined, mens Hjemmet hun naaet,
„den Kjærest' kund' Fjolset helt gratis ha' faaet.

For Palle . . . Ja var der ett anne Raa' med ham,
filo filobo filibombombom,
saa gav *jeg* et Forklæd' for at bli' aa med ham!"
filo filibo filibom.

1904.

Nu længtes hun efter sin Frisøndagstur,
da Arbejd og Pligt kunde faa sig en Lur;
saa skulde Stockholm i hver eneste Fold
se hende gaa rundt med sin Solparasol.

Og Søndag paa Søndag kom stadig paany,
men Solen den holdt sig drilagtig bag Sky,
og Stine hun syntes den Glæde var gold
at traske i Graavejr med Solparasol.

Hun klaged' til Mads: „Nej om jeg det forstaa
hvad Pokker der dog gaar af Solen iaar.
Den lister bag Skyen, den drilvorne Trold,
saasnart jeg gaar ud med min Solparasol!"

Men Mads, der just ej var tabt bag af en Vog
han svared': „*Du* skinner saa mageløs bovn.
at blot du gaar over en Plads eller Vold,
maa *Solen* ta' Tilflugt til Solparasol."

1904.

FRA SVENSK.

DIN TJENENDE BRODER.

(Carl Snoilsky.)

PAA Farten frem gjennem Livet
du rejser saa trygt og kjækt;
paa hver en Station — det er givet —
dit Bord staar duget og dækt;
du gjæster de skjønneste Egne,
og trættes du, se, allevegne
du finder en dunvarm Seng.
Sov sødt! — din *tjenende Broder*
han vaager ved Klokkens Streng.

Hvem er han, den gjæve? I Mindet
hans Træk ej ætsed sig ind;
hans Haand, saa barket i Skindet,
vist aldrig rørte ved din.
Som Lampe-Aanden alene
usynlig han ønsker at tjene,
som *Nytte* han kun blev set,
— et flerho'det mystisk Væsen
i Stimlen om din Karet.

Kaminen, der blusser fornøjet,
det Hus, du kalder for dit,
din Jakke og Kravetøjet,
der lyser fornemt og hvidt,
en Gade fejet og pudset,
saa ikke din Fod bliver smudset,
det friske Brød, du dig skjær' —
alt skyldes din tjenende Broder,
som er i sit Værk dig nær.

Han skoldes af Dampens Strømme,
han holder om Skibets Ror,
mens du i smilende Drømme
omfarer den rullende Jord.

Hvad andet? Jeg har vel betalt,
det er, hvad du tænker og mener;
men tænk om den Aand, der *nu* tjener,
en Dag forandrede Form
og blev forbitret, forfærd'lig —
et Hav af Ho'der i Storm!

Se da i hin Hjælper, den gjæve,
Personen, din Lige, din Ven!
Tryk *selve* den barkede Næve,
ej bare en Skilling i den!
Sørg for, han sig frit kan forvandle
til en, der kan tænke og handle,
og se ham i Øjnene klart,
og hils paa en Fælle, en Broder;
men husk: Hvad du gjør, gjør snart!

1901.

AFRODITE OG „SLIBEREN".

I KUNSTSALEN.

(Carl Snoilsky.)

I Kunstens høje Skjønhedstempel
en Magt bestandig drager mig
til dig, du høje Afrodite,
du mørke „Sliber" hist — til dig.

Som Formens Ynde og dens Plumphed
faar Fællesbo i Kunstens Sal,
saa ses i Livet alle Vegne
ved Skjønheds Side: Nød og Kval.

Alt hvad der klinger disharmonisk,
har ej til *hendes* Øre Bud;
det fæles Aasyn bringer Frysning
i hendes Alabasterhud.

Den Jord, som stræber, kjæmper, lider,
den standser ved den haardes Fod,
som imod hendes eget Cypern,
hver Bølge tæmmes i sit Mod.

Ej for at prøve Støvets Kampe
steg hun en Gang af Bølgens Elv;
én Lov hun bare kjendte: *Skjønhed*,
ét Maal for Livet kun: *sig selv!*

Hun er kun til for disse „*Nogle*",
der ikke kjender Glædens Brist,
der stryger bort hver Savnets Rynke,
og marmormejslet staar til sidst.

En Afgrund derfor skiller hende
fra Trællen der, som bøjet staar,
beskjæftiget med Knivens Slibning
nu uafbrudt i tusind Aar.

Som *hun* steg frem af Perleskummet,
saa spired *han* af Jorden op,
af Sved og Blod igjennemsyret,
dens Muld har født hans Jættekrop.

Se disse plumpe Muskler, Sener,
der vrider sig som Orm i Orm;
se denne Haand, som Slidet fjerned
fra Skjønhedstypens ædle Form.

Er al Forsoning for de tvende
da ørkesløs at tænke paa?
Skal hun, den stolte, ingen Sinde
medlidende til Jætten gaa?

Skal alt det Skjønne, fjernt fra Folket,
sig vi' et goldt og selvisk Liv?
Skal han, som knæler der i Støvet,
en Dag bli' færdig med sin Kniv!

Stig ned, du Kunstens Afrodite,
fra Marmorplintens Pjedestal!
Lad Stenen smelte om et Hjærte,
der røres ved sin Næstes Kval!

Bøj dig i Ømhed mod din Broder,
og løs hans Skjæbnes haarde Baand!
Tør Sveden af hans mørke Pande,
og vrist ham Dolken af hans Haand.

Maj 1901.

Og gnidende Søvnen af Øjet
i nysgjerrig Velbehag
udstrækker du Haanden efter,
hvad Verden siger i Dag.

Det er som af Spalterne steg der
et Brus, et surrende Fløjt
fra Lunger, der stønnende spørger:
Hvad har *du* gjort? Ej en Døjt.

Den lille Nyhedsombærer
— om nok saa ringe — han véd,
at Solen forlængst er paa Himlen,
og Livet er Virksomhed.

Med Øjne varme og klare
han iler fra Port til Port
og vækker op og ydmyger
enhver, som intet har gjort.

Kan hænde en anden og større
en Dag erobrer hans Kald,
saa Tiden og ikke Avisen
forkynder et strengt: *Du skal!*

Du lille Pog med Avisen,
en Jætte skubber dig væk;
o, var saa klare *hans* Øjne,
saa milde som dine *hans* Træk!

April 1901.

DER LEGES SOLDAT.

(Carl Snoilsky.)

TROMMEN gaar — Soldaterne marcherer,
fremad March, til Hornets skingre Klang.
— Paa en Plet i Parken exercerer
Byens Smaa i Trop og Gaasegang.

Hvem tør her en Sammenligning vove:
Hellas Ungdom — Børn fra Gydens Hjem!
Det er ej i Kraft af Fattiglove,
en behjælmet Amorin staar frem.

Blege Børn! Fra Timen I blev baaret,
noget fattes jer; — der spørges: Hvad?
Ak, for Livet selve Grundvilkaaret,
det at være rigtig mæt og glad.

Uvelkomne alt fra Fødselsstunden
hos Forældre, i en brødløs Vraa
har dem Søvnen ofte sultne funden
paa en lyssky Rønnes mugne Straa.

Fra et Hul, hvor Mur mod Mur sig kliner,
droges de kun frem til Slæb og Tramp;
blandt Fabrikkens buldrende Maskiner
Glædens Urt staar graa af Kulrøgsdamp.

Stakkels Smaa, mod hvem Kloakken fræser
Mørkets Øgler yngler i dens Skarn;
eddertunget Difteritis h[illegible]ser
[illegible]

Skolen har dem punktlig ladet lære,
at de lever i en mægtig Stat,
stor og lysende ved Kriger-Ære —
hvor den mindste Purk er født Soldat.

Tugtemestre flinkt om *Pligter* tale,
men hvad Pligtens Bud dets Løftning gav:
det forskjønnende og ideale —
ved nok Fattigskolen lidet af.

Hvilke Minder har de Børn i Eje?
Ingen. Kun en Barndom glædestom;
Kunstens Verden, Digtets Blomsterveje
er for dem en stænget Helligdom.

— Trommen gaar! En Tvist ved Verdens Ende,
hvorom Fattigfolk ej ved et Kvæk;
Krigen slippes løs med al Elende,
og der stikkes, skydes, myrdes væk!

Men de spænder Ranslens Skulderremmer,
ta'r mod Mordmaskinen ond og lang,
snart bestrøs med sønderslidte Lemmer
Ærens Mark ved Plevna og Sedan.

Metrailleus-Medusen hundredøjet
sprøjter Død og Saar af alle Rør;
Generalerne gaar glad i Tøjet,
og hvorfor? Det ved *de* nu som før.

Ved, at deres eget de bevare,
naar de røve andre Heldets Vægt,
ved, at her forhale de en Fare,
som kanske skal knuse næste Slægt.

Maalet ser de bagom Kampens Bølger
lig en smykket, oplyst Søjlerad;
men den dunkle Hob, der hine følger,
mejes ned — og spørger ej for hvad.

1901.

FRA SVENSK BONDEMAAL.

FATTIG-SVENDS KLAGE.

(Per Weiland.)

HVAD nytter det at leve for *mig*? Har *du* et Svar?
Jeg véd det ikke selv, hvad det skal nytte.
Om jeg det bare vidste, jeg gav alt hvad jeg har —
skjønt hvad har jeg! En Rollingflok, en Hytte,
en Kvinde og en Køje, en Stol, et Bord, en Kat,
men er *den* ikkun mager, du faar den aldrig fat,
for det er Helvedes, hvor den kan springe.

„Hvad nytter det at leve for mig?" jeg spurgte her
vor Præst; han remsed op af Kirkens Lære
og snakked vidt og bredt om, hvor glad enhver især
ved sin betroede Lod og Del bør være.
Jo, han kan sagtens snakke; hans Lod og Del er stor;
men hvis han skulde bytte med mig, jeg næsten tror,
han jamred sig som jeg, om ikke værre.

Hvad nytter det at leve, naar Livet det er Slid
fra Sol staar op til atter den forsvinder;
jo, det er let at sige, at „Livet er en Strid";
hvem ved det dog, som hine Mænd og Kvinder,
der slider ondt og bittert, hver Dag der gaar paa Sky,
og dog ved Aftentide gaar lige arm til By
— hvad nytter det vel slige Folk at leve!

Naar blot jeg kunde tjene endda til dagligt Brød,
hvad der skal til for mig og dem derhjemme,
saa var det til at leve, saa led man ingen Nød;
men nu — aanej, jeg kan da aldrig glemme,
hvor det var smaat i Vinter; vi ejed knapt et Bid.
Jo, det er tungt, naar ikke man ved sit sure Slid
kan tjene til lidt Sild og lidt Kartofler.

Ja fik vi no' at sige, der blev vel anden Skik,
men her de *Store* vogter nidsk og nøje:
„De pengeløse Stodre, skal de til Politik!
Har vi med Pakket ej haft nok at døje!"
Men gaves ikke Pakket, hvem skulde slide saa?
Hvor gik det med de *Store*, om der var ingen *Smaa*?
Men som det er: hvad nytter det at leve!

Januar 1905.

INDSIDDEREN.

(Karl-Erik Forsslund.)

SAA du siger, jeg skal gaa!
du ta'r Huset fra mig! Naa!
Og fordi *jeg* ene mukked,
naar de andre bukked!

Jeg har villet egen Nød!
— Ved du, hvem der skaffed Brød
til dig selv og dine Gjæster
ved de vilde Fester?

Jeg har slidt ved Plejl og Plov,
gjødet Brak og ryddet Skov,
jeg har Dagens Byrde baaret,
Sæden saa't og skaaret.

Jeg har forket dine Læs,
lagt dit Hø i høje Hæs;
først ved sidste Glimt af Dagen
slap min Haand fra Knagen.

Jeg har Korn til Kværnen kjørt,
og fra Møllen Melet ført;
de har knust min ene Lunge
dine Sække tunge!

Veddet til din blanke Ovn
har jeg fældet hist i Skov'n.
Tænker *du*, naar Ruden dugger,
paa din Brændehugger?

Mel, som burde være mit,
Brød, som burde skjænkes frit,
dyrt hos dig jeg maatte kjøbe.
Og nu kan jeg løbe!

Hvorfor? Jo, thi jeg har sagt,
at din Velstand som din Magt
— ædt af Trøsk og syg i Roden —
dingler alt paa Foden.

Men Farvel! Jeg har sagt nok.
Driv dit Spand, og sving din Stok,
mens en Lus i Smiger-Bytte
faar min gamle Hytte.

Oktbr. 1908.

BILLEDHUGGEREN.

(Karl-Erik Forsslund.)

TRÆD ud, træd ud, du Stenens Sjæl,
snehvid og ren og skjønlændet!
Jeg aner din Ynde, jeg ser dig saa vel
og lukker Øjnene blændet.

Der i dit Bur af raa Porfyr
du drømte fra evige Tider.
Men Stenen blev Blomst og Blomsten Dyr,
og Dyret blev Mand omsider.

Og Velklang steg af Larm og Gys,
bebo'de Verdner af Kaos.
Træd ud og funkl i Dagens Lys
som Gudestøtten i Naos!

Bliv Menneske, bliv en Kvinde myg,
bliv Mand med mægtige Lemmer!
Se, Menneskeheden er brudt og syg
og snørt i Lænker og Remmer.

Her stavrer sulten Fattigdom;
afpillet dens Rygrad luder;
en Pose af Skind, indtørret og tom,
et formløst Skræmsel af Knuder.

Her svingler en Rig i sin Drukkenskab,
en buldrende Tønde paa Foden,
en svullen Klump Kjød, en Bug og et Gab,
en Byld som ret snart bliver moden.

Og oppustet Bug og skrumpent Skind
og alle Fælhedens Faser
de dølger sig skamfuld, de svøbes ind
i dølgende Slør og Laser.

Den Riges Last skal faa sin Bekomst,
og Fattigdommen forsvinde.
Du hvide Sten, slaa ud i Blomst,
bliv Mand, bliv skjønlemmet Kvinde!

Hver Lyde lav, hver Svaghed bleg
fordømte er til at falde
i Livskampens vaarlige Terningleg,
hvor alle brydes med alle.

Engang din Trængsel er længst forbi,
du Drøm om Skjønhed og Styrke.
I hellig Nøgenhed, ren og fri
som Gud skal Manden dig dyrke.

Ved hver en Vej, — fra Eng og Park,
du skal mod Vandreren nikke,
i Skolen, i Hjemmet, i Skov og Mark
du møder de Unges Blikke.

mod nye Sejre den skrider.

O du min Drøm, du Stenens Sjæl,
som endnu i Mørket strømmer,
jeg aner din Form fra Isse til Hæl,
hvor dybt i Bjærget du drømmer.

Med lukte Øjne tyst du staar
og mod mig Armene rækker.
Min Mejsel hugger, min Hammer slaar,
i Sang jeg af Søvnen dig vækker.

Marts 1908.

JENS JENSEN OG PÆ' KRÆNSEN

(Gustav Frøding.)

JENS Jensen ejer Nakkeby
Pæ' Krænsen ejer Bakkely
i Sognet Vester-Ved.
Jens Jensen,
Pæ' Krænsen .
de holder aldrig Fred.

Var Kløv'ren grøn i Bakkely,
saa var den graa i Nakkeby,
der stod kun Tidsler dér;
da hven og gren Pæ' Kræmsen,
da truede Jens Jensen
med Næven hen ad Per.

Gik alting galt i Nakkeby,
strax blev der Fest i Bakkely,
saa Jublen steg mod Loft.
Var mørk i Sind Pæ' Kræmsen,
som Solen lo Jens Jensen,
og Fjolen klang i Toft.

De stredes og processede,
om Freden Provsten messede,
det var som Vand paa Gjæs;
thi vandt engang Jens Jensen,
begyndte strax Pæ' Kræmsen
en splinterny Proces.

Jo mere de bedagedes,
des mer der stævntes, klagedes
i Rettens vilde Dans.
Var Dommen for Pæ' Kræmsen,
strax bejlede Jens Jensen
til højere Instans.

Saa skjændtes de, saa skraalte de,
saa multe de, saa maalte de
hinanden Skjæppen fuld.
Processen brød Jens Jensen,
og Brændevin Pæ Kræmsen,
saa begge gik omkuld.

Og ingen af dem minkede,
da de mod Graven hinkede
og puttedes i Jord.
„Lad Fanden ta' Jens Jensen!"
„Lad Pokker faa Pæ' Kræmsen!"
var deres sidste Ord.

„Rebelsk som Jens i Nakkeby,"
og „drilsk som Per i Bakkely,"
er Sagn i Vester-Ved.
Jens Jensen,
Pæ' Krænsen —
de to holdt aldrig Fred.

1908.

DAARSKABENS TALE.

(Gustav Frøding.)

I vide det, Brødre og Venner,
min Manddom har lært mig at vrage
den Jord, hvor min Ungdom slog Rødder,
og satte sit første Vaarbrudsblad.
Dog stadig mit Hjærte kjender
en Lyst ved at skue tilbage
til Stunden, jeg sad ved Gamaliels Fødder
ungdommelig grebet og ak, saa glad.

Jeg talede barnligt, jeg var jo et Barn,
skjønt Lærdommens Kløgt var mig givet,
mit Hjærte hang fast i det Gøglets Garn
der spindes om Ungdomslivet.
Og gav mig Gamaliel en Visdoms-Skrift,
og bredte jeg den som for ivrig at læse,
jeg ridsede af med min arge Stift
i Randen af Rullen Gamaliels lange Næse.

Og lønlig om Kvæld, naar Gamaliel bad,
— jeg vil ikke meget min Visdom prise —
ved Gamaliels Datters Fødder jeg sad
og læste med hende i Fædrenes Højsangs-Vise.
Hvad siger jeg! Taler jeg Ufornuft,
tilgiv mig det da, lad Ordene fare
og hold det blot alt for Vind og Luft
og tag jer for Daarskabens Ord i Vare!"

Ja, saa har jeg tænkt mig Apostlens Ord
en Kvæld ved den gjæstfri Gajus' Bord.
Men har han ej saa kunnet udtale sig,
fald du, o Daarskab, da over mig!

1908.

MASKINEN I ULAVE.

(Gustav Frøding.)

Vor Vilje den er Centrum,
vor Lyst Pereferi'n.
„Gaa rundtom, gaa rundtom
din Axe, Turbin'".

Og Viljen vil sig muntre
og siger: „Kjære Lyst, du,
kom, vi skal drikke Vin!
Gaa rundt om, gaa tront om
dit Centrum, Turbin'".

Først vil ej Lysten drikke,
men siger: „Altfor fin
for eders ringe Tjener
er jer fornemme Vin!"
Men Viljen raaber: „Rundtom,
her rundtom, Turbin'!"

Helt ofte siden Viljen
og Lysten solded sammen,
drak Dusskaal i Vin
og smurte Maskinen
med Olie fra Rhin.
„Bror Centrum, Bror Rundtom,
Bror Axe, Bror Turbin'!"

hold Kjæft, jeg er Centrum,
og du Pereferi'n!
Gaa, Centrum, du Rundtom,
du Rundtom, du Trontum,
du Centrum, Turbin'!"

Mod Taget sprang Værket
med splintrende Hvin!

April 1908.

FREDLØS.

(Gustav Frøding.)

JEG drømmer, at jeg drager som vandrende Ma
forbi hele Verden,
ser Menneskers Færden
og Huse langs Vejenes Rand,
men har h ken Hiem el · Land.

Ved Gjærder jeg hviler, i Gaarde jeg tigger,
i Lader jeg ligger,
hvor Lejet mig kosted kun Tak;
for Mønten, jeg fik, jeg i Kroerne drikker
mig fuld, saa jeg nikker
i Søvn paa den Plet, hvor jeg drak.

Og Stemmen er rusten,
og dyster og brusten
af Brænd'vin og Hoste og Had;
jeg gjør den saa spag, naar jeg klynker og hælder
med Øret saa fromt, hvor paa Trappen det gjælder
at tigge en Skilling til Mad.

Jeg strejfer, jeg vandrer, hvor ingen jeg kjender,
jeg har ingen Venner,
de gi'r, som de gav til en Hund,
og intet er mit uden Kjæppen og Posen
og Dirken til Laasen
og Flasken med lidt paa sin Bund.

Og gaar jeg forbi, hvor et Bryllup begyndtes,
og Portene pyntes
med Slynger af Birk og Syrén,
og Pigernes Latter fra Lønlunden glammer,
mens under dens Stammer
mod Kvæld dækkes Borde af Sten, —

jeg tænker i Drømme: En Gaard og en Kvinde,
som villig vil spinde
og koge lidt varmt til ens fattige Skrog,
en Dyne, en Seng, hvor en Stymper kan ligge
og fri's for at tigge
hvert Bid, som en ellers ved Døren tog.

i Porten, hvor træt jeg i Drømmen staar;
jeg vender mig langsomt mod Vejen derude
og ønsker jeg sad nu bag Rasphusets Rude
som fordum og pillede Blaar.

Febr. 1908.

NOTER.

S. 3. „Sang fra Gruben". Tr. i „Vestjyll. Soc.-Dem." Julenumer 24. Decbr. 1908.

S. 4. „Til en rejsende Brud". Frk. Helga Axelsen, Datter af Højskoleforst. Axel Axelsen, Jebjærg; rejste til Sydamerika. Tr. i Skive Folkeblad" 26. Oktbr. 1908.

S. 4. Til „Peter Nansen". Sendt fra *Jenle* til Nansens 25 Aars Forfatterjubilæum 26. Oktbr. 1908.

S. 11. „Til en Plovkammerat". En Bondesøn fra mit Nabolag. Hans Navn vil jeg fortie, da han paa det sidste har vist sig at være en ualmindelig skidt Knægt.

S. 11. „Viggo Hørup". Skrevet til Afsløringen af Willumsens Hørup-Statue (Kongens Have) Søndag 22. Novbr. 1908. Tr. i „Pol." samme Dag.

S. 13. „Dorres Sang". Den første Halvpart efter en gammel Folkevise blandt Almuen. Se *„Ulvens Søn"* (1909), S. 15.

S. 14. „Limfjorden". Tr. i *„Skive Folkeblads"* og *„Aarhus Amtstidendes" Julenumre* 24. Decbr. 1908.

S. 16. „Svalen". Tr. i Fugleværneforeningen *Svalens* Aarsberetning 1908 S. 2. Nogle Aar sad jeg i denne Forenings Bestyrelse.

S. 17. „Der so tow Kragger". Tr. i *„Klods-Hans'"* literære Tillæg 14. Febr. 1909 S. 317. Se ogsaa Nr. forud.

S. 20. „H. F. Feilberg". Tr. i *„Højskolebladet"* 15. Jan. 1909 i Anledning af Feilbergs 50 Aars Forfatterjubilæum.

S. 21—24. „Ved Engsøen", „Ringen", „En lystig Sang" og „Bonden og Skrædderen" trykt i *„Tilskueren"*, August 1909, S. 173—78. „En lystig Sang" er en fri Omdigtning af *Robert*

Gilfillans „A canty sang". Se *Peter Ross: The Songs of Scotland.* 3. Udg. 1893, S. 433.

S. 24. „Autografsamler". *Meyer,* en Forvalter paa Nørgaard, havde længe overhængt mig for at opnaa en Autograf til en af sine Bekjendte.

S. 25—26. „An Væver" og „Trines Ko"; i begge Digte er der tænkt paa en ensom gammel Kvinde, *An Fisker,* hvis Hus ligger i Randen af Jebjærg Mose. Sml. S. 29. Se I. 85 *Noter.*

„Trines Ko" trykt i *„Skive Folkebl."* Julenumer 23. Decbr. 1909.

S. 30. „Foraarstegn". Tr. i „Politiken" 25. Marts 1910.

S. 30. „Paa kjære Grave". Udkast til de Linjer, der kom til at staa paa den Mindesten, der 1910 rejstes paa mine Forældres Grav paa Fly Kirkegaard. Nr. 1 blev foretrukket.

S. 34. „Ved Bjørnsons Dødsleje". Trykt i „Politiken" 4. Febr. 1910 ved Efterretningen om Bj. Bj.' haabløse Dødskamp; han udaandede i Paris 26. April 1910.

S. 44. „Søndag i Morgen". Tr. i „Politiken" 20. Juni 1910.

S. 51. „Den døde Lærke". Trykt i *„Svalens"* Aarsberetning 1909 og samtidig i „Skive Folkeblad" 12. Marts 1910.

S. 53. „Dr. S. Rambusch". Sunget ved et Afskedsgilde i Skive 30. April 1910. Kort efter trykt i *„Aalb. Stiftstid."*; 21. Maj 1910 trykt i „Skive Folkeblad". S. Rambusch, som er født 1861, var Distriktslæge i Sjørup (Vroue Sogn, Viborg Amt) fra 1889—1910, derpaa Amtslæge i Aalborg indtil 1918. I hans Hjem i Sjørup har jeg skrevet det meste af *Fri Felt* og *Rugens Sange* foruden flere af mine Fortællinger.

S. 54. „Militarismen". Tr. i „Politiken" 16. Juli 1911. Skrevet 1910 under en Enquéte om vort Forsvar.

S. 56. „Da æ Bjærmand kam". Daugbjærg Daas med Hønemose ved sin Fod; Daabjærg Graw = Daugbjærg Kalkgrave; Per Smed (Sml. S. 61), Jens Bruus (Sml. S. 114), Kræn Haabro, kjendte Originaler; *Chr. Hagebro* (eller *Rosgaard*) i mange Aar Ejer af *Hagebro Kro* ved Karup Aa.

S. 60. „Til Sallings Husmænd". Sunget ved Jenlefesten 10. Juli 1910.

S. 64. „Høstmarch". Se: *„Naar Bønder elsker"* S. 8.

S. 64. „En Julegjæst". Tr. i det dansk-amerikanske *„Nordlysets"* Julenumer 22. Decbr. 1910, sml. „Pol." 6. Jan. 1911.

S. 66. „Juleaften". Tr. i *„Roskilde Tidende"* og den øvrige radikale Presses Julenumer 1910. Sml. Hagemanns Kollegiums Aarsskrift 1911, S. 6.

S. 67. „Juleneg". Tr. i „Pol."" kolorerede *Søndags-Tillæg* 25. Decbr. 1910.

S. 70. „Piger paa Engen". Tr. i „*Jydsk Maanedsskrift*", Maj 1911, S. 264. Sml. „Naar Bønder elsker" (1911), S. 79.

S. 71. „Nytaar". Tr. i Almanakken „*Danmark*" 1912, S. 3.

S. 71. „Kræn Dejler". Tr. i „*Morskabsbladet*" 24. Decbr. 1911.

S. 73. „H. F. Feilberg". I Anledning af hans 80aarige Fødselsdag 6. Aug. 1911. Tr. i „*Festskrift til H. F. Feilberg*", 1911, S. 820. Sml. „*Hobro Avis*" 5. Aug. 1911.

S. 73. „Ensom". Da min Huslæge *Clausen* og Hustru 1911 flyttede fra *Vihøj*, Grinderslev Sogn, til Sorø.

S. 74. „De Fattiges Jul". Skrevet til „Politikens" „De Hjemløses Jul". Tr. i „Pol." 25. Decbr. 1911.

S. 74. „Julehilsen til „Naverne" i Zürich". Trykt i „Navernes" Medlemsorgan „*Den farende Svend*" (udgivet i Zürich), Julen 1911. Sml. „Pol." 21. Decbr. 1911.

S. 76. „Storken". Tr. i „*Svalens*" Aarsberetning, 1911, S. 2

S. 77. „Kaalfolk". Tr. i „Skive Folkeblads" Julenumer, 1913, S. 11. Under Titlen *Fir' Fjandbo-Saang* udkom til Jul 1915 hos Bogtrykker *Niels P. Thomsen*, Holstebro, *som Manuskript* disse Dialektdigte: *Vrød-i-Vront og Mari Stont, En betle Haar, A glemmer æ aalle i mi Daw* og *Kaalfolk*. Oplaget var paa 100 Exemplarer, deraf 25 paa japansk Bøttepapir.

S. 80. „Ræbild-Kantate". Skrevet til den Fest, som Dansk-Amerikanerne 4. Aug. 1912 fejrede paa Ræbild Bakker ved Skjørping, efter at de der havde kjøbt 140 Td. Land Hede til Fredning, den saakaldte „National-Park". Aftenen forinden — 3. Aug. — toges Forskud paa Festen i Tivoli, hvor Kantaten med Komponisten *Carl Busch* som Dirigent blev sunget af Studentersangforeningens Kor. Tr. i „*Politikens*" Kronik 4. Aug. 1912. Brugt som Indledning til „*Hedevandringer*", 1915, S. 70.

S. 84. „En betle Haar". Tr. i „*Aalborg Venstrebl.*" 19. Septbr. 1912. Sml. „*Svalens*" *Aarsberetn.*, 1912, S. 56.

S. 85. „Sang til Demokratiet". Skrevet til Jenlefesten 14. Juli 1912.

S. 87. „Svampejagt". Trykt i Maanedsskriftet „*Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme*", 2. Hæfte, 1912, S. 11.

S. 88. „Til en Møllerdatter". Frk. *Karen Touborg*, Kloster Mølle (Gudum), der tjente paa Jenle et halvt Aar som Husholderske.

NOTER

S. 88. „Til Peter Sabro". Skrevet foran i „Tidsbølger". Tr. efter Sabros ulykkelige Død paa Jærnbaneskinnerne ved Bramminge (Søndag 27. Juli 1913) i *„Aalborg Venstreblad"* samme Dag.

S. 89. „Zachæus". Tr. i *„Tilskueren"*, Jan. 1913, S. 1.

S. 93. „Vrød-i-Vront og Mari Stont". Tr. i „Vestjyll. Soc.-Dem." Julenumer 24. Decbr. 1913.

S. 95. „Børn fra Gyden". Skrevet til Børnehjælpsdagen, 1913. Solgt som Postkort med Musik af Arnold Nielsen Børnehjælpsdagen 14. Maj 1914. Tr. i *„Aalb. Venstrebl."* 15. Maj 1914.

S. 96. „Sædemand". Tr. i Landmands-Almanakken", 1914, S. 3.

S. 98. „Gammel Jehannes hans Nøjesvis". Trykt *som Manuskript* hos Niels P. Thomsen, Holstebro, Julen 1916 i en Bibliofiludgave. Oplaget var 100 Exemplarer.

Gammel Jehannes — d. e. *Johannes Villadsen* — levede i et lille Hus i Aakjær, som nærmeste Nabo til min Fødegaard. Huset er nu forsvundet, og det er Johannes ogsaa med alle hans herlige „Æmper"; han døde 1904 over 80 Aar gl.

S. 102. „Hans Kaarsberg", den kjendte Forfatter og Amtslæge i Sorø; sendt ham i Anledning af hans 60 Aars Fødselsdag. Tr. i „Venstres Folkeblad" (Ringsted) 26. Jan. 1914.

S. 103. „Landarbejder-Sang". Skrevet til *Jenlefesten* 5. Juli 1914. Tr. i *„Arbejdernes Almanak"*, 1915, S. 17.

S. 105. „Lille Edith". En 6aarig Adoptivdatter af Læge *Kampegaard,* Skive, som under et Besøg paa Jenle 5. Aug. 1914 uden forudgaaende Sygdom faldt død om midt under sin Leg. Tr. i *„Skive Folkeblad"* paa hendes Begravelsesdag 10. Aug. 1914.

S. 106. „Bryllup", Esper Andersens (nu Aalestrup, tidligere min Vært i Jebjærg), 24. Septbr. 1914. Tr. i *„Hobro Avis"* 25. Septbr. 1914.

S. 107. „Sølvbryllup", Kr. Touborg-Jensens, Kloster Mølle, 11. Oktbr. 1914. Tr. i *„Skive Folkebl."* 12. Oktbr. s. A.

S. 108. „Ved Susaaen". Til en Ungdomsveninde Frk. *Kirstine Bransager,* nu Tandlæge Fru Timmermann, Sorø.

S. 109. „Godt Mod!" En Sølvbryllupslykønskning til Boelsmand *Hans Jespersen* og Hustru, Bostrup Thinghøj. Tr. i „Skive Folkebl." 12. Novbr. 1914.

S. 109. „Militaristen taler". Tr. i *„Pressens Magasin"* 15. Oktbr. 1916, S. 10.

S. 111. „Salme". Se „Jens Langkniv" (1915) S. 366.

S. 112. „Hilsen til Esbjærg", 20. Marts 1915 ved Socialdem. For-

bunds 25 Aars Jubilæum. Tr. i *„Vestjyll. Soc.-Dem."* 22. Marts 1915.

S. 113. „Niels Bransager", Redaktør af „Venstres Folkebl." i Ringsted; skrevet til hans Begravelse 6. April 1915. Sml. „Politiken" 7. April s. A. Danner Indledningsdigtet til Mindebogen: *Niels Bransager: Artikler og Taler* (1916), udg. af *Aage Sachs* og *N. Timmermann.* — *Bransager* og jeg havde delt Lejlighed sammen i Kjbh. i flere Aar; han hørte til mine intimeste Venner. Han blev kun 42 Aar gammel.

S. 114. „Jens hans Hywlbor". *Jens Bruus* var en Original, som boede i et Hus paa *Koldkur* Hede; han døde i 90'erne. Trykt i *„Ringkjøbing Amts Avis"* 9. Oktbr. 1916.

S. 116. „Sej mæ ska vi mej i Kri". Skrevet til Jenlefesten 1. Aug. 1915. Tr. i *„Politiken"* 1. Aug. s. A. Lidt omarbejdet og sunget ved Indvielsen af Esbjærg Arbejderhøjskole 7. Jan. 1917.

S. 117. „Barn og Mor". Tr. i Julehæftet *„Deilig er Jorden"*, Kristiania, 1915, S. 40.

S. 130. „Jens Hvas". Landsdommer. Leved paa Kaas, der blev brændt af Skipper Klement. Leded Skatteoppebørslen i Viborg Stift under Frederik 1. Sluttede sig i Grevefejden til Skipperen og brød den Ed han havde svoret Christian 3. Dette fik farlige Følger; han og Skipperen skal have strakt Hals samme Dag paa Viborg Torv, 9. Septbr. 1536. Tr. i *„Dansk Jul"*, 1916; ogsaa i „Skive Folkebl." 1. Maj 1917.

S. 139. „Majnat". Tr. i „Pol." 7. Maj 1916.

S. 139. „Broen". Her er tænkt paa Broen, der ved Trevad Mejeri gaar over Karup Aa. Jeg mindes som et Æventyr, at den Bro byggedes engang i 80'erne.

S. 141. „Havren". Trykt i „Pol." 3. Septbr. 1916; ogsaa i det svenske Ugeblad *„Det nya Folket"*, Nr. 1 i Jan. 1917.

S. 143. „Paa Sallings Jord". Skrevet til en af vore Pigers Bryllup. Tr. i *„Skive Folkebl."* 17. Aug. 1916.

S. 144. „Povl med den tunge Skovl". Tr. i „Tilskueren", Jan. 1917, S. 40. Ogsaa i „Foraarsbogen" (Aschehoug), 1917, S. 7 og i det norske Julehæfte: *„Arbejdets Jul"*, S. 14—16.

S. 151. „Gylden Sol". Tr. i *„Pol."* 15. April 1917.

S. 152. „Humlebien". Tr. i „Pol." 25. Juli 1917.

S. 153. „Landsbysmeden". Tr. i *„Arbejdernes Almanak"*, 1918, S. 28.

S. 154. „Efteraar". Tr. i „Politiken" 5. Novbr. 1916.

S. 156. „Fred!" Skrevet til Jenlefesten 8. Juli 1917; tr. i *„Pol."* 8. Juli s. A.

